

സമാഹാരം

വാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ വാസി

മർഹും ശൈഖുന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിമാർ(ന.മ)

വാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ വാസി

മർഹും ശൈവുന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാർ(ന.മ)

എഡിറ്റർ

നബീൽ മന്ദലാങ്കുന്ന്

പ്രസാധനം:

സ്മരണിക സമിതി വെളിയങ്കോട്

2012

സ്മരണിക സമിതി

Language:
malayalam

published By:
Sheikhuna Abdul Kader Musliyar Smaranika Samithi
Veliyankode, Malappuram Dt
9846788515

editor:
Nabeel Mannalamkunnu

type setting :
Mahir Veliankode

Cover:
Anshas Adage - 9847362791

Photos:
Family Studio & Video
Veliyankode

printing:
printing solution - 9846741629

Rights Reserved

October 2012

ഹംസ സഖാഫി വെളിയങ്കോട്

ഹൈദറലി സഅദി ആലൂർ

യൂസൂഫ് അഹ്സനി വെളിയങ്കോട്

അബ്ദുല്ല നദ്വി വെള്ളടിക്കുന്ന്

മുഹമ്മദ് ബിൻ സൈൻ പുതുപൊന്നാനി

കൊഴിക്കര അബൂബക്കർ

അബ്ബാസ് സഖാഫി അടിപറണ്ട

അബ്ദുല്ലഹി അഹ്സനി കാമിൽ സഖാഫി എരമംഗലം

അബ്ദുറഹീം എരമംഗലം

അബ്ദുൽഅഹദ് മുസ്ല്യാർ എരമംഗലം

അബ്ദുൽഫത്താഹ് എരമംഗലം

അബ്ദുൽഹക്കീം അഹ്സനി വെളിയങ്കോട്

മുനാസ് മാറഞ്ചേരി

വഹാബ് മാറഞ്ചേരി

ഹമീദ് ലമീഫി മാറഞ്ചേരി

റോയൽ ഉമർ ഹാജി വെളിയങ്കോട്

സി.കെ നാസർ ഹാജി വെളിയങ്കോട്

അലിഅക്ബർ വെളിയങ്കോട്

വഹാബ് ബാഖവി കടക്കൽ കൊല്ലം

ഹക്കീം വെളിയത്ത് എരമംഗലം

മുസ്തഫ വെളിയങ്കോട്, താവളക്കുളം

പി.ടി അഷ്റഫ് വെളിയങ്കോട് പഴഞ്ഞി

പ്രസാധകകുറിപ്പ്

വ്യക്തികളുടെ ജീവിതത്തിലൂടെയാണ് ഇസ്‌ലാമിന്റെ ജീവൻ നിലനിൽക്കുന്നത്. വ്യക്തികളിൽ ശ്രേഷ്ഠരും സൃഷ്ടികളിൽ അത്യുന്നതരുമായ നബി(സ)യുടെ കാലഘട്ടത്തോളം ഇസ്‌ലാമിനു പ്രതാപമുള്ള കാലഘട്ടം ഇനിയൊരിക്കലുമുണ്ടാകില്ല. നബി(സ)യുടെ വ്യക്തിത്വത്തേക്കാൾ മികച്ച വ്യക്തികൾ ഇനിയുണ്ടാകില്ല എന്നതു തന്നെ അതിനു കാരണം. നബി(സ) പ്രബോധനം ചെയ്ത ആശയങ്ങളേയും അവിടുത്തെ മാതൃകകളേയും അനുധാവനം ചെയ്യുന്നതിൽ വിജയിച്ചവരാണ് എല്ലാ ഉന്നത വ്യക്തിത്വങ്ങളും. അത്തരം വ്യക്തികളുടെ ജീവിത കാലത്ത് ദീനിന്റെ വെളിച്ചം സമൂഹത്തിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കും. പണ്ഡിതന്മാരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ദീപ്തിയിലാണ് ഇസ്‌ലാമിന്റെ ചൈതന്യം ഉയർന്നു നിൽക്കുന്നത്. പണ്ഡിതന്മാരുടെ ജീവിത മാതൃക നമ്മിൽ നിന്നും തിരോടിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ജീവിതത്തെ അനുസ്മരിക്കുന്ന രചനകളിലൂടെയെങ്കിലും അവരുടെ മാതൃക സമൂഹത്തിനു കൈമാറാൻ യത്നിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദീർഘകാലം ദീനിന്റെ പ്രവർത്തന മേഖലയിൽ സേവനനിരതമായ ജീവിതം നയിച്ച അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാരുടെ ജീവിതം ഇന്ന് നമ്മോട് കൂടെയല്ല. അതിനാൽ, ആ ജീവിതത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ദീനിന്റെ ചൈതന്യവും നല്ല ചര്യകളും ചരിത്രത്തിന്റെ ഏടുകളിലേക്ക് പകർത്തിവെക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് ഈ സ്മരണിക.

സമകാലിക പണ്ഡിതന്മാരിൽ നിന്ന് വളരെ വ്യത്യസ്തനായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ എന്ന് ഈ സ്മരണികയിൽ നിന്ന് ആർക്കും മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. ആരാധനകളിൽ വളരെ ആനന്ദം കൊള്ളുകയും അതിലേക്ക് ഏവരേയും പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആബിദായിരുന്നു മഹാനവർകൾ എന്ന് സ്മരിക്കുന്നവരെല്ലാം സർവ്വ സമ്മതമായി അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ദർസുകൾ മുല്യശോഷണത്തിന്റെ പാരമ്യത്തിലേക്ക് നീങ്ങി കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നമ്മുടെ കാലഘട്ടത്തിന് വിസ്മയിപ്പിക്കുന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർസ് രീതികൾ എന്ന് പലരുടേയും അനുസ്മരണ കുറിപ്പുകളിൽ നിന്ന് വായിക്കാനാകുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ജീവിതത്തിൽ അപാകതകൾ കാണുന്ന പക്ഷം, പാഠ്യ കിതാബുകൾ മാറ്റിവെച്ചു കൊണ്ട് സംസ്കരണത്തിനുകുന്ന തസവൂഫിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മാത്രം ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ ദർസ് നടത്തിയ അനുഭവം ഇന്ന് വിസ്മയജനകമാണ്. സംസ്കരണത്തിലൂന്നിയ പാഠ്യ രീതികൾക്ക് വ്യവസ്ഥാപിതമായ തുടക്കം കുറിച്ച ശൈഖ് സൈനുദ്ദീൻ മഖ്ദൂം കബീർ അൽമഅ്ബരിയുടെയും അവിടുത്തെ പിൻഗാമികളായി വന്ന പൊന്നാനിയിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടെയും താവഴിയിൽ

നിലയുറപ്പിച്ച മഹാസാത്വികനായിരുന്നു മർഹൂം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ എന്ന് ഇത് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൈഖന്മാരിൽപ്പെട്ട കക്കടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്‌ലിയാരെ(ന.മ) പോലുള്ളവർ ശരീഅത്തിലും താരിഖത്തിലും ശരിയായ പൊന്നാനി താവഴി പിന്തുടർന്നവരാണല്ലോ. ശൈഖ് ഹസ്സൻ ഹസ്രത്തിനെ(ന.മ) പോലുള്ളവരാകട്ടെ കേരളത്തിനു പുറത്തുള്ള സംസ്കരണത്തിന്റേയും പഠനത്തിന്റേയും രീതികളെ കൂടി ഒരുമിച്ചു കൂട്ടിയവരാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ളവരുമായി ഗുരു പരമ്പരയിൽ കണ്ണിചേരുക മാത്രമല്ല, ആ പാത ശരിയാം വിധം അനുധാവനം ചെയ്യുക കൂടി ചെയ്തവരാണ് ശൈഖുന മർഹൂം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ. മഹാനവർകളുടെ അകമഴിഞ്ഞ ദാനധർമ്മശീലവും സ്മരണികയിൽ വളരെ ഊന്നലോടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗുണങ്ങളെല്ലാം മേളിച്ച ഒരു വ്യക്തിത്വത്തിന് അല്ലാഹു വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രത്യേക സഹായമാണല്ലോ കറാമത്ത് എന്ന് പറയുന്നത്. ദുആക്കുള്ള ഇജാബത്തും അല്ലാഹുവിന്റെ നൂറിലായി കൊണ്ടുള്ള സംസാരങ്ങളുടേയും അനുഭവങ്ങളെ ചില കുറിപ്പുകാർ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അരനൂറ്റാണ്ടിലേറെ കാലത്തെ ദൈർഘ്യമുള്ള ഒരു ആത്മജ്ഞാനി കൂടിയായ പണ്ഡിതന്റെ ജീവിത പാഠങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒരൽപ്പമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥമെന്ന് സമ്മതിക്കാതിരിക്കാൻ നിർവാഹമില്ല.

ശൈഖുന മർഹൂം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാരുമായി പരിചയവും ബന്ധവുമുള്ളവരിൽ നിന്നുള്ള ലേഖനങ്ങളും കുറിപ്പുകളും സമാഹരിച്ചതാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം. ആയിരക്കണക്കിന് ശിഷ്യ ഗണങ്ങളും അതിലേറെ പരിചയക്കാരുമുള്ള ഒരു മഹാവ്യക്തിത്വത്തെ സംബന്ധിച്ച സ്മരണികയിലേക്ക് രചനകൾ നൽകാനും അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കാനും അത്രത്തോളം ആളുകളുണ്ടാകുമല്ലോ. എന്നാൽ, ഇത്രയധികം ആളുകളെ ബന്ധപ്പെടാനും അവരുടെയെല്ലാം കുറിപ്പുകൾ ശേഖരിക്കാനും കഴിയുന്നതിൽ വളരെ പരിമിതിയുണ്ട്. അതിനാൽ ഞങ്ങളുടെ പരിമിതിക്കുള്ളിൽ നിന്നു കൊണ്ടുള്ള ഒരു ശ്രമം മാത്രമാണിത്. ഇതിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ഇതിലും ചെറിയ പദ്ധതിയാണ് മനസ്സിൽ കണ്ടിരുന്നത്. പക്ഷേ, സമാഹരണത്തിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ഉദ്ദേശിച്ചതിലും വിപുലമായി തീർന്നതിനാൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയ പരിധിക്കുള്ളിൽ ഇതിനെ ഭംഗിയാക്കുന്നതിൽ നേരിട്ട പല അപാകതകളും പൂർണ്ണമായും നികത്താനായിട്ടില്ല. അപാകതകൾ ഗുണകാംഷാപൂർവ്വം ചൂണ്ടി കാണിക്കണമെന്ന അപേക്ഷയോടെ ഇത് വായനക്കാർക്കു സമർപ്പിക്കുന്നു.

സ്മരണിക സമിതിക്കു വേണ്ടി

എഡിറ്റർ

1-11-2012

വെളിയങ്കോട്

സയീദ് അലി ബാഹവി തങ്ങൾ -

(സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ ട്രഷറർ)

പാണക്കാട് സയീദ് സാദിഖലി ശിഹാബ് തങ്ങൾ

സയീദ് മുഹ്ളാർ ഫക്കറുൽ വുജൂദ് ഹൈദ്രോസി

(പുത്തൻ മാളിയേക്കൽ, വെളിയംകോട്)

ഖമറുൽ ഉലമ കാന്തപുരം എ.പി അബൂബകർ മുസ്ലിയാർ

(സെക്രട്ടറി, അഖിലേന്ത്യാ സുന്നി ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ)

ഇ.സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ

(സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ, ഉപാധ്യക്ഷൻ)

നജീബ് മൗലവി

(ജനറൽ സെക്രട്ടറി, കേരള സംസ്ഥാന ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ)

വി.പി.എം ഫൈസി ആനക്കര

(കക്കിടിപ്പുറം അബ്ദുറഹ്മാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മരുമകനും കുന്നത്തെപ്പള്ളി മഹല്ല് ഉപദേഷ്ടാവുമാണ്)

പി.പി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ

(ഖതീബ് പുതുപൊന്നാനി)

എ.കെ. അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, കൊപ്പം, കീഴുമുറി

(കറുകുപുത്തൂർ മുദരിസ്)

കെ.കെ. മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ

(ഖതീബ് കോടഞ്ചേരി & സമസ്ത ജില്ലാ മുശാവറ അംഗം)

എം.പി കുഞ്ഞാപ്പ ഫൈസി

(ഖതീബ്, മുദരിസ് എരമംഗലം)

എം.എൻ കുഞ്ഞിബാപ്പു

(ജനറൽ സെക്രട്ടറി വെളിയംകോട് മഹല്ല് കമ്മിറ്റി വെളിയംകോട്)

എം.എൻ കുഞ്ഞിബാപ്പു

(ജനറൽ സെക്രട്ടറി, വെളിയംകോട് മഹല്ല് കമ്മിറ്റി വെളിയംകോട്)

കല്ലാട്ടേൽ ഷംസു

(വെളിയംകോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്)

مرثية المرحوم الشيخ عبد القادر - شيخ محمد مسليار الماطوري 12

اللهم اللهم - ام. اي. ام. كي الفيضي. كلور 13

ഖാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ ഖാസി

ഹംസ സഖാഫി വെളിയംകോട് 51

നിസ്തുല്യമായ ഒരു അധ്യാത്മിക നേതൃത്വം

എം.ടി മൊയ്തൂട്ടി ഹജി 66

അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാറും വെളിയംകോട് മഹല്ലും

ഇ.പി. കുഞ്ഞുമുഹമ്മദ് മാസ്റ്റർ, വെളിയംകോട് 70

മാതൃകാപുരുഷന്റെ മരണം ലോകത്തിന്റെ മരണമാകുന്നു

മുഹമ്മദ് മുഖ്താർ ഹസ്രത് 85

ജ്ഞാനത്തിന്റെ ആത്മാവ് തൊട്ടറിഞ്ഞ പണ്ഡിതൻ

ബശീർ സഖാഫി അൽ കാമലി, വണ്ടിത്താവളം 97

എന്റെ ശൈഖുന

ഡോ: മുഹമ്മദ് ബിൻ അഹമ്മദ് മാറഞ്ചേരി 103

ഉഖ്റവിയായ പണ്ഡിതൻ

ഹംസ ഫൈസി എടക്കര 107

കാര്യദർശിയായ സൂഫിവര്യൻ

അബൂസക്കിയ അബ്ദുൽ റഷീദ് ബാവവി കൊല്ലം, പുനലൂർ 109

ആ വലിയ മനുഷ്യൻ

ജ. ഹംസ ബാവവി, കൊടുമ്പായൂർ 112

അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഒരുപിടി ഓർമകൾ

അബ്ദുല്ല ദാരിമി ദോഹ ഖത്തർ 115

മുർശിദായ ശൈഖുന

യൂസുഫ് അഹ്സനി വെളിയംകോട് 117

ഉസ്താദിന്റെ മരണം ഉൾകൊള്ളാനാകാതെ

പി.പി.എം മുസ്തഫ 127

നിഷ്കാമ കർമിയുടെ വിയോഗം

കെ.വി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ വെളിയംകോട് പഴഞ്ഞി 129

അബ്ദുൽവാദർ മുസ്‌ല്യാർ എനിക്ക് പിതാവിനെ പോലെ	
കെ.എം.എ വഹാബ് മൗലവി മാനുവേരി	132
ഓർമയിലെ അനർഘ നിമിഷങ്ങൾ	
പി.കെ. ഹൈദരി സഅദി ആലൂർ	136
അനുഭവം	
സി.എ. ഹുസൈൻ അൻവരി, കല്ലൂർ	149
വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദിന്റെ തർബിയത്ത്	
പി.എച്ച് മഹ്മൂദ്, ചിത്രിയ പുവനം	151
ശൈഖുന വി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്‌ലിയാർ	
ഡോ. ഹാജി കെ.കെ കോയ ഷാഹ് കൊച്ചി	169
സമകാലികരിൽ വ്യത്യസ്തനായ സൂക്ഷ്മശാലി	
കെ.മുഹമ്മദ്കുട്ടി മുസ്‌ലിയാർ എം.എഫ്.ബി സയ്യിദാബാദ്	171
അവിടുന്ന് എന്നെ പരിശീലിപ്പിച്ചു	
അബ്ദുറസാഖ് സഅദി ആലൂർ	177
ബഹുവന്യരായ എന്റെ ഉസ്താദ്	
പി.എം സുലൈമാൻ മുസ്‌ലിയാർ	178
ഉഷയുമായുള്ള ഓർമകൾ	
അബ്ദുല്ലാഹി അഹ്സനി കാമിൽ സഖാഫി എരമംഗലം	183
ശൈഖുന അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ (ന.മ)	
കെ. മരക്കാർ അഹ്സനി (കാരമ്പത്തൂർ)	185
സംശുദ്ധ ജീവിതം നയിച്ച ശൈഖുന	
അബ്ദുസലാം ആലമ്പാറ, രിയാദ്	187
എന്റെ ശൈഖുനയുടെ മരുമകൻ	
കെ.എം മുഹമ്മദ് മുസ്‌ലിയാർ അണ്ടത്തോട് തങ്ങൾപ്പടി	189
ഓർമ്മകളുടെ ആഴിയിലേക്ക് ഒരേത്തിനോട്ടം	
ഉമർ വെളിയങ്കോട്	198
ആരുണ്ടിനി അവലംബമായ്.....	
എരാളത്തേൽ മുഹമ്മദുണ്ണി മുസ്‌ലിയാർ	203

ആ മരണ വാർത്ത	
പി.അബ്ദുറഹ്മാൻ കുട്ടി മാസ്റ്റർ, വെളിയങ്കോട്	206
ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ല്യാർ ഓർമക്കുറിപ്പ്	
വി.എ. മുഹ്‌യദ്ദീൻ ഹാജി	207
ശൈഖുന മുസ്തൈന മുല്ലയായിരുന്നു	
അബൂബക്കർ പി.എ വെളിയങ്കോട്	211
സാത്വിക നിരയിലെ നിറ സാന്നിദ്ധ്യം	
സിദ്ദീഖ് മുസ്‌ലിയാർ ഐലക്കാട്	214
വത്സല്യ നിധിയായ പിതാവിന്റെ വിടവാങ്ങൽ	
അബ്ദുൽ അഹദ് മുസ്‌ലിയാർ	216
ഉസ്താദും കോടത്തേരിയും	
കെ.എം.എ അബ്ദുൽഹമീദ് ലത്തീഫി	223
നീ വന്നാൽ മതി കാണാം	
അബ്ദുൽ വഹാബ് ബാവവി കടക്കൽ	227
അവസാന കാലത്തെ എളിയ ശിഷ്യൻ	
സുബൈർബിൻ ഹംസ സഖാഫി, വെളിയങ്കോട്	230
ശൈഖുനയുടെ ദർസും ജീവിത ചര്യകളും	
അബൂബക്കർ അഹ്സനി എ.ആർ.നഗർ	233
എനിക്ക് മാതൃകയായിരുന്നു ശൈഖുന	
നവാസ് വെളിയംകോട്	236
ശൈഖുനയുടെ വിടവാങ്ങൽ പ്രസംഗം	
അബ്ദുഹക്കീം അഹ്സനി, വെളിയംകോട്	238
എന്റെ ഓർമയിലെ അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദ്	
പി.പി. ഉസ്മാൻ മുസ്‌ല്യാർ വെളിയംകോട്.....	241
ഉസ്താദുമൊത്തുള്ള നാളുകൾ	
മുസക്കുട്ടി മുസ്‌ല്യാർ പെലിപ്പുറം	243
പരിത്യാഗിയുടെ പാഥേയം	
ഹക്കീം വെളിയത്ത്	246

اللهمّ اللهمّ

اي. ام. كي الفيضي. كلّور

اني اذا ما حدث الما
اقول يا اللهمّ يا اللهمّ
وكيف لا اتبع يا اللهم
لقولي اللهم يا اللهم
لانما الصلحاء غابوا عنا
ماتوا اقامونا هنا ايتاما
والعاملون العاملون ديننا
ارتحلوا الجنة ونعمة
فمنهم التقي علما كان
في امرنا المشكل ليلا يوما
المولي عبدالقادر الوقور
بالعلم والعمل به دواما
من نعته العيون والحدود
فائضة سيالة تماما
ابتلت المنادل الثقيلة
ما انقطعت دموع خاص عامه
في اية المجالس دعاء
شرف كان ملجأ اماما
اذ جاء نافر افق السرور
وانعدم الهم به انعداما
انفق في العبادة الانفاس
وقدسعى للخير والسلامة

مرثية المرحوم الشيخ عبد القادر مسليار قاضي وضيئود المتوفى يوم السبت الثالث من صفر سنة ١٤٣٢ الشيخ محمد مسليار الماطوري

سبحان ذا العرش باري كل انسان
قد مات عالمنا من موت عالمنا
ثوى بجامع وضيئود ازمنا
قد فاق في العلم والآداب قاطبة
سماه والده عبدا لقادرنا
له تلاميذ من اكابر الفضالا
نال الشهادة من ويلور كان لنا
ثلاثة حج بيت الله واعتبرا
له التعلق باشياخ ذوي كرم
كم من مآثر لا تحصى وليس له
كم من معاهد في ارجاء بلدتنا
اثاره تبقى دهر الدهور ولا
يرمنغلم فاز بالقبر الشريف له
عن زوجة وكذا بنت واربعة
والله بارك في كل وجنينا
وعمره قارب السبعين دون مرا
يارينا فاغفرن كل الذنوب له
مع كلنا وكذا الاهلين والشركا
وصبرن اهله كلاً وعترته
صلّى وسلّم ربّ العالمين علي
والآل والصحب ثمّ التابعين لهم
يا شيخنا كنت فينا خير اسوتنا
اني محمد الماطوري صاحبكا
يبقى دواما وكلّ غيره فان
نعني به شيخنا من اهل عرفان
مدرسا قاضيا في طيب اردان
كذلك في خلقه جميع اقران
فكان يعبد من دون عصيان
هم خادمو الدين في انحاء بلدان
براحيا خطيبا مثل سحبان
وزار روضة طاه خير اكوان
يزور كل مزار كل احيان
مثل يشابهه في كل احسان
تبكي برحلته ابداء احزان
تمح بطول زمان او ينسيان
في قرب جامع يدرى بقرآن
بنين غاب الى رحمت منان
عن شرّ كل ذوي شرّ وشيطان
لله عاش بلا سوء ونقصان
واجمعه في جنة المأوي برضوان
والوالدين وذوي قربي وجيران
وهكذا كل احباب واخوان
محمد المصطفى من ولد عدنان
اهل التقى والتقى من خير شجعان
جزاك خير جزاء خير ديان
منا السلام عليكم كل ازمان

طول الحياة لم يبال المال
 ادام كل هذه ادامة
 بحب علما قلبه مليء
 فربه اختار له الامامة
 قاضي منهاج الشهير القاضي
 عين فهو كان اهلا تاما
 لو باسمه وضاحكا اتانا
 ملتزم بالخشية التزاما
 بذكره العيون انا انا
 سكاية هطالة ندامة
 ندعو الاله جمع هذا الشيخ
 معنا بدار الخور والكرامة
 ياربنا صحائف الاعمال
 آت يمينه وبعد ظلمة
 عن لحده واملئت سرورا
 وبهجة فيه الى القيامة
 وامح انقلن جميع ما يسيئه
 من صحفه بدله خيرا ثما
 وفق اهاليه العيال كلا
 لسيرهم مسيره مرامه
 وصل سلمن على الشفيع
 والال والاصحاب شهرا عاما
 ما قال داعي الله باللسان
 والقلب يا اللهم

സമ്പ്രദായം / അഭിപ്രായം

എന്റെ മൃതാശയായ സയ്യിദ് അബ്ദുറഹ്മാൻ ബാഹലി തന്റെ
 ഊമായി വെളിയുണ്ടാക്കി അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്‌ലിമാൻ
 അടുത്ത ബന്ധുവായിരുന്നു. ഉഷാഷയുടെ കാലത്ത് അവി
 ടുത്തെ ഖാസിയും വെളിയുണ്ടാക്കി അബ്ദുൽ ഖാദിർ
 മുസ്‌ലിമാൻ നിയോഗിതനായതും മൂതൽ എനിക്ക് അദ്ദേഹം
 പരിചിതനാണ്. സാത്വികനായ വ്യക്തിത്വം. ഉപദേശിയായ
 പൗരസ്ത്യൻ...

അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവി ഉയർത്തട്ടെ. ആമീൻ

സയ്യിദ് അലി ബാഹലി

(സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ ട്രഷറർ)

ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യത്തിനെതിരെ സമ്പ്രദായം സമരം നയിച്ച വിശ്വ പ്രശസ്ത പ്രവചക സനേഹി ഉമർ ഖാനി(൨)വിന്റെ 160-ാം അനുസ്മരണം സമുദായത്തിൽ വെച്ച് ദീർഘകാലം വെളിയുകോട്ട് പ്രദേശത്തിന് ആത്മീയ നേതൃത്വം നൽകിയ വി. അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലി യാറുടെ സ്മരണാർത്ഥം പുറത്തിറങ്ങുന്ന സ്മരണികക്ക് എല്ലാ വിധ അനുഗ്രഹങ്ങളും നേരുന്നു.

17

പാണക്കാട് സയ്യിദ് സാദിഖലി ശിഹാബ് തങ്ങൾ
24.10.2012

ഞാൻ കണ്ട അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ

ബഹു. ഉമർ ഖാദിർ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലി യാർ വെളിയുകോട്ട് നീന്ത് ഉമർ ഖാദിർ. ജുത്തുവി മുസ്ലിയാ (എന്റെ ഉസ്താദ്)ന്റെ മകളെ കല്യാണം കഴിക്കുന്നതിന് മുൻപ് തന്നെ ഞാനുമായി വളരെ പരിചയത്തിലാ ൽ. വെളിയുകോട്ട് ജു.പള്ളിയിൽ കാളിയായതോട് കൂടി തെങ്ങിൻ വളരെ അടുത്തു

വാനുള്ള അമ്പസരവും ഉണ്ടായി. അന്നു മുതൽ മരണംവരെ അടുത്ത ബന്ധുവുമാണ് തെങ്ങിൻ തട്ടിൽ.

ഒരു പൗർവ്വീതനു വേണ്ട എല്ലാ ഗുണങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നു. സർവ്വഭാവത്തിലും സർവ്വഗുണത്തിലും വളരെ മുന്തിയവനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹം പഠിച്ച വിജ്ഞാനം ആരുടെ മുന്തിയും മൂലം നോക്കാതെ സമർപ്പിക്കാനും, സമർപ്പിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന് പ്രത്യേക കഴിവു തന്നെയായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നതെന്ന്. അഹ്ലുബൈത്തിനോട് പ്രത്യേക സ്നേഹവും ബഹുമാനവുമുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. ബഹു. വന്യരുടെ വിശ്വാസം എന്തെയും, എന്റെ കൂടുംവെത്തിനേയും ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നു.

അള്ളാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബർസഖിയായ ജീവിതം സുഖ സുന്ദരമാണെന്ന്, ആമീൻ

സയ്യിദ് മുഹമ്മദ് ഫക്റുൽ വുജൂദ് ഹൈദ്രാബി
പുത്തൻ മാളിയേക്കൽ, വെളിയുകോട്ട്

സഞ്ചാരം / സാമൂഹം

വിജ്ഞാനത്തിന്റെയും ചരിത്രത്തിന്റെയും നേർഭേദമായി പൂർണ്ണ നട്ടുറുപ്പോടെ പ്രതിഭാധനനായ പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠനായിരുന്നു മിർഹൂത എന്ന മംഗലം അഞ്ചുതലമുറയിൽ മുസ്ലിമാർ.

ദീർഘകാലത്തെ ദർശനീ
ജീവിതത്തിലൂടെ ഇസ്രാമിക
പ്രമാണങ്ങളിൽ പ്രാവിശ്യമുള്ള

ഒട്ടേറെ പൗഡിതന്മാരെ ന്യൂഷ്ടിക്കാൻ അഭോധത്തിന് കഴിഞ്ഞു. പ്രവാചകന്മാരുടെ അനന്തരവശേഷിമമാണ് പൗഡിതന്മാരെല്ലാം പൊതുജനാഭിമാനം ഉണർത്താനും പ്രവർത്തനവുമായിത്തീർന്നു. അന്ത്യദിനങ്ങളിൽ മുമ്പിലായിരുന്നു.

സമ്പ്രതികനായ ഒരു പൗവിതൻ എന്ന നിലക്ക് അഭേദഹിതത ചരിത്രപരമായി അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന ഏത് പ്രവർത്തനവും ശുദ്ധനീയമാണ്. അല്പാഹു അദ്ദേഹത്തിന് മഗ്ധിനത്ത് നൽകു മാനാകട്ടെ.

കാന്തപുരം എ.പിഅബുബകർ മുസ്‌ലിയാർ
(സെക്രട്ടറി, അഖിലേന്ത്യാ സുന്നി ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ)

സംസ്കാരം / മാതൃഭാഷ

വെളിയംഭോട്ട് വെറിയായിരുന്നു
 ബഹു എറമംഗലം അബ്ബേയി വെ
 ദിൻ മുസ്ലീമാരുടെ വിരോധം
 പണ്ടിൽ ലോകത്തിന് തീരാനുഷ്ഠ
 മാണ് വലിയുളളാഹിമുഖർവെ
 ന്നി(റ) അന്ത്യം നിശ്ചയം കൊള്ളു
 ന്ന വെളിയംഭോട്ട്

ഇമ്മുഅത്തത് പള്ളിക്ക് ഒരു അധ്യക്ഷനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഒരുമിച്ചു പഠിച്ചിരുന്ന ജിദ്ദയും വന്യനാഥ ഉപതാമസൻ അസാതിദ് ഒ.കെ. ഉപതാമസിന്റെ ശിഷ്യനും നിലക്കും വെളിയംഭോ

ടടനം ഭരണപാട് ദുരുത്ത മണ്ണിലിറങ്ങിയിൽ പങ്കെടുത്തിട്ടുള്ള ന്യൂനതി വെ നാം അവിസ്മരണീയമാണ്. പ്രതാപിയോടെ നില നിന്നിരുന്നു പഴയ കാല ദിനസൂചിയിൽ ഭരണാധിപനും അദ്ദേഹത്തിന്റെത്. തന്മൂലമില്ലാത്ത പഴയ പഴയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിന് ഇത്, ഇങ്ങനെയ്തത്, ന്യൂ നതിശുദ്ധി, ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതിനുള്ളതും ചുട്ടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവി ത സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സ്മരണീക ശിഷ്യന്മാർ ഇറങ്ങുന്നു. എന്തിനെയെങ്കിലും അധികമായി സന്തോഷിക്കുകയും അതിൽ സന്തോ ഷിക്കാൻ അനവധി പദവിയിൽ ചുരുക്കിത്തന്നെക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതോടൊപ്പം എല്ലാവിധ ദാമ്പ്യങ്ങൾക്കും നേരുകയും അദ്ദേഹത്തിന് മണ്ണിറങ്ങിയിട്ടായി പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഈ സമരണികളുടെ അണിയാന ശീൽപ്പിക്കൽക്ക് അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ. അതൊക്കെ അദ്ദേഹത്തോടും നമ്മുടെയും സുഖലോക സ്വർഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചുണ്ടായി അനുഗ്രഹിക്കുമ്പോഴാകട്ടെ. അമീൻ

സി.കോയക്കുട്ടി മുസ്‌ലിമാർ
സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ പ്രസിഡന്റ്

താഴ്വരയുടെ ഉദ്വഹനം

[illegible]

വെളിയുണ്ടോ? വെളിയായിരുന്നു
അമ്പലമുക്ക്വാതിൽ മുഴുപ്പിച്ചതും
താനും ചാലിയത്ത് ശൈഖുനാ

ഉസ്താദുൽ അസാതീദ് ഒ.കെ. ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കാൽ താമസിച്ചു പഠിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിലേ സൂക്ഷ്മതയോടെ സൂഫി മട്ടത്തിലായിരുന്നു ജീവിച്ചിരുന്നത്. എലവരെയും ബാഹുമാനിച്ച് താഴ്ചയോടെയുള്ള ജീവിതം അദ്ദേഹത്തെ ആഘരിഷണീയനാക്കി. ചാലിയത്തെ പഠനത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹം വെള്ളൂർ ബാബിയാത്തുസ്സാലിഹാത്തിൽ പോയി ബാബി ബിരുദം നേടി തിരിച്ച് വന്നു. ആയിടക്കാണ് കൊയിലാണ്ടിയിലേക്കൊരു മുദരിസിയെ വേറൊരു പഠനത്ത് ബാഹുവി തങ്ങൾ ശൈഖുനാ ഒ.കെ. ഉസ്താദിനെ സമീപിക്കുന്നത്. കൊയിലാണ്ടിയിലെ മുദരിസാലി ശൈഖുനാ തങ്ങൾക്കേല്പിച്ച് കൊടുത്തത് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരെയാണ്. അവിടെ ദർസ് നടത്തിയതിന് ശേഷം പലയിടങ്ങളിലായി സേവനം ചെയ്തു. ശേഷം വെളിയങ്കോട് വാളിയും മുദരിസുമാലി സേവനമനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനിടയിലാണ് അദ്ദേഹം വഹാത്താകുന്നത്. അലാഹു അപരെയും നമുക്കും നാളെ സുഖലോക സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുകിച്ച് കൂടെ. അമീൻ.

ഇ. സുലൈമാൻ മുസ്‌ലിയാർ

(സമസ്തകേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ ഉപാധ്യക്ഷൻ)

[illegible]

തതിൽ നിന്നാണ് അദ്ദേഹത്തെ വെള്ളരിയിൽ താങ്ങിൽ ഉലയയുടെ അനുസ്മരണ സമ്മേളനത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടനമായി ക്ഷണിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിൽ പങ്കെടുക്കുകയും സന്ദേശമായി സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തു. ചാലിയം ദർസിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്തെ ഒരു സന്ദേശം ഉദ്ധരിച്ചു കൊണ്ട് “ഇവൻ ഒരു സുന്ദരിയെ ഉള്ളൂ ഇവിടെ” എന്ന് ശൈശവം ചോദിച്ചതും ആ സന്ദേശത്തിൽ അദ്ദേഹം അനുസ്മരിച്ചു. അങ്ങനെ സവിശേഷ വിശേഷണം തന്റെ ഗുരുവിന്റെ ഗുരുവിൽ നിന്ന് തനിക്ക് ലഭിച്ചത് അഭിമാനത്തോടെ എടുത്തു പറയുകയും ചെയ്തു.

ഈ അനുസ്മരണ ഗ്രന്ഥം അല്പാല്പ ഉപകാരപ്രദമായ സ്മരണകളായി സൂചിപ്പിക്കപ്പെട്ട എന്ന് ആശംസിക്കുന്നു. പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

നജീബ് മൗലവി

(സെക്രട്ടറി, കേരള സംസ്ഥാന ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ)

സന്ദേശം / അഭിപ്രായം

വി. പി. എം ഫൈസി ആനക്കര

(കക്കിടിപ്പുറം അബ്ദുറഹ്മാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മരുമകനും കുന്നത്തെ പള്ളി മഹല്ല് ഉപദേഷ്ടാവുമാണ്)

അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ മുത്തഅലിമായി പെരുമുണ്ടു പള്ളിയിൽ പഠിക്കുന്ന കാലം മുതൽ എനിക്ക് പരിചയമുണ്ട്. തോറസ് മറ്റൊരു ദിനത്തിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ബഹുമാനപ്പെട്ട ക്ഷാപിപ്പുറം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ അന്ന് വിശദ ജീവിതം നയിക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു. തോർ ക്ഷാപിപ്പുറത്തവർക്ക് ഖിദമത് ചെയ്യുന്നായി അടുത്തുണ്ടാകാനുണ്ട്. അപ്പോൾ, മുത്തഅലിമായി അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കാൻ അവിടെ വരുമായിരുന്നു. തോർ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടുന്നത് അങ്ങിനെയാണ്. മുത്തഅലിമായിക്കുളുടെ എല്ലാ ചിട്ടകളും പാലിക്കുന്നവരായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എന്നതു കൊണ്ട് ക്ഷാപിപ്പുറത്തവർക്ക് അദ്ദേഹത്തെ വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നു.

എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തോടു് വളരെ ആദരവ് തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. വളരെ സൂക്ഷ്മതയുള്ള ജീവിതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. സാധാരണ ആളുകൾ ശ്രദ്ധിക്കാത്ത സൂതാത്തുകളും മറ്റും അദ്ദേഹം സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഒരിക്കൽ തോർ രണ്ടു മോതിരം ധരിച്ച നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടി. എന്റെ കൈയ്യിലെ രണ്ടു മോതിരം അദ്ദേഹത്തിനു പിടിച്ചില. അദ്ദേഹം എന്തോട് ദേഷ്യപ്പെട്ടു. തോർ ഉടനെ ഒരു മോതിരം വലിച്ചു. അയാൾ വിനെ ഭയന്നു കൊണ്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഷ്യം പിടിക്കൽ മുലമാറാൻ തോന്നുന്നു. പിന്നീട് തോർ അത് വളരെ സൂക്ഷിക്കാൻ തുടങ്ങി. അയാൾവിന്റെ പ്രീതിക്കു വേണ്ടി ദേഷ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടും ശാന്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലമാണെന്ന് തോന്നുന്നു അദ്ദേഹം നിരഭേദിക്കുന്ന പല വിഷയങ്ങളും ഇന്നുൾ മുഖവിലക്കൊടുക്കുന്നത്. ക്ഷാപിപ്പുറം കുറുത്തു പള്ളിയിൽ മഗ്നിരിനിനു മുമ്പുള്ള സൂതാത്തു നിറംകൊടുക്കുന്നായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ആ സൂതാത്തു നട്ടപ്പിഴക്കാൻ എന്തോട് കൽപ്പിച്ചു. തോർ അതനുസരിച്ചു നട്ടപ്പിഴക്കി. പിന്നീട് ഇന്നു വരെ വീഴ്ചവരാതെ പിന്തുടർന്നു വരുന്നുണ്ട്. ഒരു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആലിം ഉപദേഷ്ടക്കുന്നോൾ 100 ആളുടെ പ്രസംഗത്തിന്റെ സ്ഥാനത്താകുമല്ലോ.

സന്ദേശം / അഭിപ്രായം

തികഞ്ഞ സൂഫിയും ഫഖ്റിയുമായ വെളിയക്കോട് തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മരുമകനും വെളിയക്കോട് ഖാസി യും തെന്തിലും മുദരിസുമായി ദീനാലാലം സേവനമനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്ത ഉഖ്റ വിയാല പൗഡിതനും ആഖ്യാനമായ എൻ മംഗലം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ഓർമകുറിപ്പുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട് എന്നറിഞ്ഞതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്. അയൽ പ്രദേശത്തെ ഒരു പൗഡിതൻ എന്ന നിലക്കും മറ്റൊരു കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മരുമകൻ എന്ന നിലക്കും തെങ്ങൽ അടുപ്പത്തിലായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യസഹോദരനുമായി എന്റെ മകളുടെ വിവാഹം തീരുമാനിച്ചതോടെ ആ ബന്ധം കൂടുതൽ ദൃഢമാവുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യപിതാവ് സുഖമില്ലാതെ കിടപ്പിലായതിനാൽ വിവാഹാങ്കുരങ്ങൾ മുൻകൈയെടുത്ത് മുന്നോട്ടു കൊണ്ടു പോകുവാൻ ഒരു പിതാവിന്റെ സ്ഥാനത്ത് നിന്ന് വേണ്ടതൊക്കെ ചെയ്തതും അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാറായിരുന്നു. പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ എന്റെ മകളുടെ മകളെ വിവാഹം ചെയ്തതോടെ വീടും തെങ്ങൽ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം അതിരുകളില്ലാതെ വളരുകയായിരുന്നു. മരണം വരേയും അത് തെങ്ങൽ രണ്ടു പേരും കാത്തു സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അയാൾ സ്വീകരിക്കട്ടെ, ഒരു മുഅ്മിനിന്റെ ചരിത്രം എഴുതുന്നതും പറയുന്നതും അദ്ദേഹത്തെ പുനർജന്മിക്കാലാണല്ലോ. ഈ ഉദ്യമത്തിന് എല്ലാ വിധ ആശംസകളും നേരുന്നു. അയാൾ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ദാരു ഉയർത്തട്ടെ. മഗ്നിറത്തു നൽകി അവരേയും നമ്മേയും ഇന്നത്തുൽ ഫിദാസത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുമാറാകട്ടെ. ആമീൻ

**പി. പി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ
ഖതീബ് പുതുപൊന്നാനി**

സന്ദേശം / അഭിപ്രായം

ശൈഖുൽ അഖ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുമായി 1964 മുതൽ 1969 വരെ ചാലിയം ജുമാ മസ്ജിദിലും കൂടാതെ ബാബിയത്തിലും ഒരുമിച്ച് ജീവിച്ച അനുഭവ സത്വങ്ങളിൽ നിന്നും ചിലത് മാത്രം സഹൃദയ ജനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടി ഞാൻ വിവരിക്കുന്നു. സഹപാഠികളായി അദ്ദേഹവും ഞാനും ജീവിച്ച ചരിത്രത്തിൽ ഉൾനിലയായ മുതഅലിജിട്സിങ്ങ് ഉടയാളം 90 ശതമാനം ആദാബുകളും മദ്വാദികളും പ്രവാചകന്റെ സുനത്തുകളും സമേളിച്ച ഒരു ജീവിതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. മനസ്സിലായ പാലായ ചാവു ആരോടും മുഖം നോക്കാതെ തുറന്ന് പറയുന്ന സൽസ്യഭാവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു. തഹജ്ജുദ് പോലോത്ത സസുനത്ത നിസ്കാരങ്ങളും ദിക്ന്ന് സ്വലാത്ത് പോലോത്ത ഔറാദുകളും കഠിനമായും പാലിച്ചിരുന്നു ഒരു ദേഹമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തെ പോലെ ജീവിക്കുവാനും അനുസരണം ഇല്ലാത്തോട് കൂടി മരിക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിനും നമുക്കുണ്ടാവണമെന്നും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിച്ച് കൂടാനും അല്ലാഹു തമ്മിൽ ചെയ്യണമെന്നും ആമിൻ

**എ.കെ. അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, കൊപ്പം, കീഴുമുറി
(കറുകുപുത്തൂർ മുദരിസ്)**

സന്ദേശം / അഭിപ്രായം

മാറഞ്ചേരി
20-10-12

ലക്ഷണമൊത്ത സൂറി പൗഡിതരിൽ മാതൃകയോ ഗൃഹം സമർത്ഥനുമായിരുന്നു ബഹു: വി. അഖ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ. മറ്റുള്ളവരോട് ഗുണകാംക്ഷയും സൗഹൃദവും പുലർത്തി ഇന്നും ഈ കോടഞ്ചേരിയിൽ ഞാൻ തുടരുന്നതിന്റെ നേട്ടം അദ്ദേഹമാണെന്നു പറയാം. തനിക്ക് വ്യക്തമായത് വെച്ചുകെട്ടിയതെ തുറന്ന് പറയുകയും കൂടിയപ്പോഴെങ്കിലും ചെയ്യുന്ന സ്യഭാവം ഏറെ പ്രശംസനീയമാണ്. ശേഷിക്കുന്നവർക്ക് നന്മ മാത്രം ബാക്കിവെച്ച് പോയ ആ മഹാ മനീശിയേയും നമുക്കും അല്ലാഹു പരലോക വിജയികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. ഈ ശ്രാവനീയ സ്മരണിക റബ്ബിൽ ഇസ്സത്ത് സ്വീകരിക്കട്ടെ... ആമിൻ.

**കെ.കെ. മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ
ഖത്തീബ് കോടഞ്ചേരി
സമസ്ത ജില്ലാ മുശാവറ അംഗം
പറപ്പൂർ**

സമ്പ്രദായം / അഭിപ്രായം

ഉപ്സാഹിതയായ പൗരസ്ത്യതന്റെ പക്ഷത്തു മേലിലെ മഹൽ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു വെളിയംകോട് വെളിയം എന്ന മംഗലം സ്വദേശിയുമായ അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിമാൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധന്യമായ ജീവിതത്തിലേക്ക് വെളിയം വീശുന്ന ഒരു സ്മരണാർത്ഥ ശിഷ്യന്മാർ പുറത്തുവന്നതിൽ അതിയായി സന്തോഷിക്കുന്നു. ഈ സദൃശ്യത്തിന് എല്ലാ നന്മകളും നേരുകയും സർവ്വ ശക്തിയെ സ്പ്രിന്റർക്കൂടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

**എം.പി കുഞ്ഞാപ്പ ഫൈസി
ഖത്തീബ്, മുദരിസ് എരമംഗലം**

സമ്പ്രദായം / അഭിപ്രായം

അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിമാൻ ഓർമ്മയിൽ

വെളിയംകോട് വാസി ആയിരുന്നു അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിമാൻ നമ്മെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞിട്ടു ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞു. പൗരസ്ത്യതയുടെ കൂട്ടത്തിൽ മഹാനവർകൾക്ക് ഒരു ഉന്നത സ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ദീർഘകാലം വിവിതപള്ളികളിൽ വാസി, ഖത്തീബ്, മുദരിസ്, ഇമാം, എന്നീ നിലകളിൽ സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലമത്രയും ദീനി സേവനങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരുന്നു കഴിച്ചു കൂട്ടിയിരുന്നു. പള്ളിയിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം മുഴുവൻ സമയവും ഇബാദത്തിൽ മുഴുകിയാണ് കഴിച്ചു കൂട്ടിയിരുന്നത്. ഈ നാടിനും നമ്മുടെ പള്ളിക്കും വെളി അദ്ദേഹം ചെയ്ത സേവനങ്ങൾ ഒരിക്കലും മറന്നുവെക്കരുത് ഇവിടെ സിയാറത്തിനുവേണ്ടി വരിൽ അധിക പെരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തു വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹാരം തെടാറുമുണ്ട്. അവർ കൊണ്ടു നീതിയുക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി അവരെ സഹായിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭാവം നമ്മുടെ പള്ളിയിൽ നികത്താനാവാത്ത ഒരു വിടവായി അവശേഷിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല ഈ നാടിനും നാട്ടുകാർക്കും മറന്നുവെക്കരുത് ചരിത്ര താളുകളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമം ഇടംപിടിച്ചിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരലോകം ഗുണകരമാക്കുകയും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ അവകാശികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുമെന്നുവെട്ട(ആമീൻ) എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ട് നിർത്തുന്നു.

എം.എൻ കുഞ്ഞിബാപ്പു ഹാജി
(ജനറൽ സെക്രട്ടറി വെളിയംകോട് മഹല്ല കമ്മിറ്റി വെളിയംകോട്)

സന്ദേശം

മാതൃഭൂമി യോഗ്യനായ പൗരീതശ്രേഷ്ഠൻ. ആദരണീയനായ എന്റെ ഉസ്താദ് മർഹും അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്‌ലിയാറുടെ ധന്യ ജീവിതത്തിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുവാൻ സ്മരണിക പുറത്തിറങ്ങുന്നു. എന്തിനെയെങ്കിലും എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്. മതപരവും സാമൂഹികപരവുമായ ഏത് സങ്കീർണ്ണ പ്രശ്നങ്ങളും അവലംബമായിരുന്നു ഉസ്താദ്. ഉസ്താദിന് തുല്യൻ ഉസ്താദ് മാത്രമായിരുന്നു. ഒരു യുഗത്തിന്റെ മഹാചരിത്രമായി. സംഭവമായി നമ്മുടെ നെഞ്ചിൽ ആ മഹാമനീഷി എഴുതും ജീവിക്കുമായിരിക്കും. ഉസ്താദിന്റെ ശിഷ്യൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ പ്രശംസാർഹമായ ഈ സംരംഭത്തിന് സർവ്വവിധ വിജയാശംസകളും നേരുന്നു.

കല്ലാട്ടേൽ ഷംസു
വെളിയംകോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്

അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ അന്ത്യവിശ്രമമിവിടെയാണ്....

എറമംഗലം ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ പരിസരത്തുള്ള ഖബർസ്ഥാനിൽ .

ഖാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ ഖാസിയായും ഭാര്യപിതാവായ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അനന്തരാവകാശിയായും ജ്വലിച്ച ആ നക്ഷത്രം ഇവിടെയാണ് പൊലിഞ്ഞു കിടക്കുന്നത്

വെളിയംകോട് ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ കവാടം

അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ഉസ്താദ് ഉസ്താദുൽ അസാതിദ് മർഹൂം ഒ.കെ സൈനുദ്ദീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ (ന.മ)

വെളിയങ്കോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളി ജാറം
പുനർനിർമ്മിക്കുന്നതിനു മുമ്പുള്ള ചിത്രം. ലഭ്യ
മായതിൽ ഏറ്റവും പഴയ ചിത്രമാണിത്.

ഉമറുൽ
ഫഖീർ എന്ന
പേരിൽ വിശ്വ
പ്രസിദ്ധരായ
വെളിയങ്കോട്
ഉമറുൽ
ഖാസി(റ)
യുടെ ദർഗ

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ഭാര്യാപിതാവായ
കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ ഖബറിടം

തട്ടാകര കുട്ടുമ്മു മുസ്ലിയാരും കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുമടക്കം ഒരുപാട് മഹാത്മാർ ദർസ് നടത്തിയിറുളള വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളി

അര നൂറ്റാണ്ടു കാലം വലിയകപ്പിച്ചാർ പള്ളിയുമായി ഏദയബന്ധം പുലർത്തി വരുന്ന പുവൃത്തിങ്ങൽ ബീരാൻകുട്ടിക്ക പള്ളിയുടെ പാശ്ചാതലത്തിൽ

ഉമറുൽഖാസി(റ) വിനും മുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്ന മൂസകുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ ജാറം. വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളി കബറുസ്ഥാനിൽ

ഇരുപതിൽ പരം വർഷം ഉസ്താദിന്റെ ഖിദ്മത്തിലായി കഴിഞ്ഞ പാലപ്പെട്ടി കമറുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാർ.

വെളിയങ്കോട് മുൻ
ഖാസിയും
അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലി
യാരുടെ ഭാര്യ പിതാവും
കുടിയായ കുഞ്ഞുട്ടി
മുസ്ലിയാർ പ്രാർത്ഥന നട
ത്തുന്ന വേദിയിൽ
അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലി
യാർ പുറകിലിരി
ക്കുന്നു.(വലത്തേ അറ്റം
ഏറ്റവും പുറകിൽ).
ഫോട്ടോയുടെ ഇടത്തേ
അറ്റത്ത് എം.ടി
മൊയ്തുട്ടി ഹാജി

വെളിയങ്കോട് അതിഥിയായി എത്തിയ ശംസുൽ ഉലമ
ഇ.കെ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർക്കു സമീപം
അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ നിൽക്കുന്നു (വ
ലതുഭാഗത്ത് തസ്ബീഹ് മാലയുമായി നിൽക്കുന്നു).
മൈക്കിനു മുമ്പിൽ എം.ടി മൊയ്തുട്ടി ഹാജി.

സമസ്ത സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന കെ.വി കുറ്റനാട് പ്രസം
ഗിക്കുന്ന വേദിയിൽ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ(തൊ
ട്ടുപുറകിൽ). സമീപം അബ്ദുൽജബ്ബാർ മുസ്ലിയാർ
വല്ലപ്പുഴ, കാളിയത്ത് ഹസ്സൻ സാഹിബ്(വല്ലാക്ക)

അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ഭാര്യപിതാവും
അദ്ദേഹത്തിനു മുമ്പ് വെളിയങ്കോട് ഖാസിയുമായിരുന്ന
തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ

കാത്തപുരം എ.പി അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരുമൊത്ത് അബ്ദുൽവാദർ മുസ്ലിയാർ

ഇബ്രാഹീം ഖലീൽ ബുഖാരി തങ്ങൾക്കും മാത്തൂർ യു.പി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർക്കും സമീപം അബ്ദുൽവാദർ മുസ്ലിയാർ (ഫോട്ടോക്ക് ഏറ്റവും പുറകിൽ)

കാത്തപുരം എ.പി അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർക്കും അബ്ദുറഹ്മാൻ മാഷിനും സമീപം അബ്ദുൽവാദർ മുസ്ലിയാർ

ടി.എച്ച് മുസ്തഫക്കും പി.ടി മൊഹനകൃഷ്ണനുമൊത്ത് അബ്ദുൽവാദർ മുസ്ലിയാർ

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ചെയർമാനായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ദാറുസലാം ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയം & യതീംഖാന. ശൈഖുനയുടെ വഹ്ദാത്ത് വരെ ഇതിന്റെ ചെയർമാനായി തുടർന്നിരുന്നു.

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഡോ.മുഹമ്മദ് ബ്നു അഹ്മദിനോടൊപ്പം

എ.ആർ നഗർ ഫസലിയ ജുമാഅത്ത് മസ്ജിദിനു പരിസരത്തെ ഒരു പരിപാടിയിൽ ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ (വട്ടമിട്ട് അടയാളപ്പെടുത്തിയത്)

എ.ആർ നഗർ ഫസലിയ ജുമാഅത്ത് മസ്ജിദിനു പരിസരത്തെ ഒരു കെട്ടിടത്തിനു പാണക്കാട് ഹൈദ്രലി ശിഹാബ് തങ്ങൾ തറക്കലിടുമ്പോൾ സമീപത്ത് ഫസലിയ മസ്ജിദ് മുത്തവല്ലിയായ ഫസൽ ഹാജിക്കു പിന്നിൽ ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഖുർആൻ അക്കാദമി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്നു

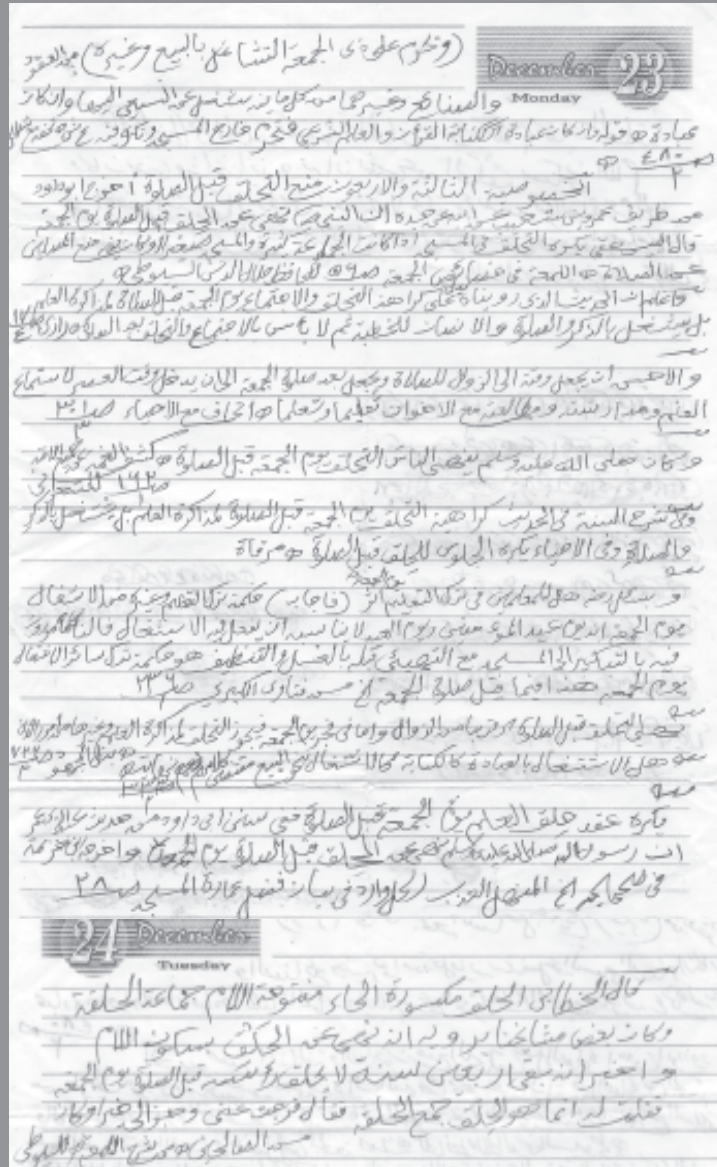
ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഖുർആൻ അക്കാദമി യിൽ ആദ്യ അഡ്മിഷനായി വന്ന വിദ്യാർത്ഥിയുടെ പേര് ചേർക്കുന്നു. സമീപം മുൻ മഹല്ല് സെക്രട്ടറി കുഞ്ഞഹമ്മദ് മാഷ്.

വെളിയങ്കോട്
മുൻമുദരിസ്
ഹംസ ഫൈസി
എടക്കര, മഹല്ല്
സെക്രട്ടറി
കുഞ്ഞാപ്പു
സാഹിബ് എന്നീ
വർക്കൊപ്പം
ശൈഖുന
അബ്ദുൽഖാദർ
മുസ്ലിയാർ

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ പേരോട് അബ്ദുറഹ്മാൻ സഖാഫിയെ സ്വീകരിക്കുന്നു

ജുമുഅക്ക് മുമ്പുള്ള തറ പ്രസംഗത്തിന് വിരുദ്ധമായി വന്നിട്ടുള്ള പ്രമാണ ഉദ്ധരണികൾ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ കൈപ്പടയിൽ കുറിപ്പാക്കിയത്

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എ.പി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ കാതപുരത്തിനൊപ്പം

ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഡോ. ഹുസ്സൈൻ സലാഫി ചുള്ളിക്കോടിനൊപ്പം

ഗതകാലത്തെ പ്രഗൽഭ പ്രഭാഷകനായിരുന്ന വൈലിത്തറക്കൊപ്പം ശൈഖുന്ന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാർ

കോയക്കുട്ടി മുസ്ലിയാർക്കൊപ്പം ശൈഖുന്ന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാർ

ശൈഖുന്ന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ വീട്, സലാമത്ത് മൻസിൽ എരമംഗലം

ഇ. സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാരുമൊത്ത് ഒരു വേദിയിൽ ശൈഖുന്ന അബ്ദുൽവാദിർ മുസ്ലിയാർ

എരമംഗലം ജുമാഅത്ത് പള്ളി

വെളിയകോട് ജുമാഅത്ത് പള്ളി

കൊടഞ്ചേരി ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ ദൃശ്യങ്ങൾ

ഖാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ ഖാസി

മർഹും ശൈഖുന്ന അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ

ഹംസ സഖാഫി വെളിയങ്കോട്

ഉമർ ഖാസി(റ)യുടെ നാട്ടിലെ ഖാസിയുടെ ചരിത്രം പറയുമ്പോൾ അത് ഉമർ ഖാസി(റ)യുടെ ചരിത്രത്തിന്റെ തുടർച്ചയാണ്. ലോക പ്രസിദ്ധി ലഭിച്ച ഉമർ ഖാസി(റ) അനന്തരാവകാശികൾക്ക് നൽകിയ വൈജ്ഞാനിക നിക്ഷേപം നല്ല മുതൽ മുടക്കാക്കി പ്രവർത്തിച്ചവരാകുമല്ലോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാട്ടിൽ നിന്നും ഉയർന്നു വന്ന ഖാസിമാർ. ആത്മീയ ചൈതന്യമുള്ള വിജ്ഞാനങ്ങളുടെ ഉറവകളിൽ നിന്നു കോരിയെടുക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ളവർക്ക് മാത്രമെ അതിനു സാധിക്കൂ. നാടിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ബന്ധത്തിന്റെ പേരിൽ പകരാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല വിജ്ഞാനവും അതിന്റെ ചൈതന്യവും. ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയതു നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ മാതൃകാ നായകനായി കാണുന്ന മനസ്സെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിലേ വിജ്ഞാന ചൈതന്യം പകർന്നു കിട്ടൂ. സാധാരണ വിജ്ഞാനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ പോലും ഇങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഈമാനിന്റെ മധുരമുള്ള ആത്മജ്ഞാനത്തിന്റെ ചൈതന്യം പകർന്നു കിട്ടാൻ പിന്നെ പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. എങ്കിലും മനുഷ്യ പ്രകൃതി അങ്ങനെയാണ്, തന്റെ നാട്ടിലെ മഹാമാരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ അഭിമാനം കൊള്ളുന്നു. ഈ അഭിമാന ബോധത്തെ നമ്മുടെ മാർഗത്തിലേക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ ശ്രദ്ധിച്ചാൽ വളരെ ഫലപ്രദമാകും. അതിനു വേണ്ടി തന്നെയാണ് അല്ലാഹു ഈ പ്രകൃതങ്ങൾ നമുക്ക് സമ്മാനിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ വെളിയങ്കോട് ഖാസി അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ സ്മരിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്

ഉമർ ഖാസി അവർകളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന നാമകരണം തന്നെ അത്യുത്തമമായി തോന്നുന്നു; ഖാസിയാരുടെ നാട്ടിലെ ഖാസി.

പ്രവാചകർക്കെല്ലാം നായകരായ ലോകത്തിന്റെ അനുഗ്രഹ ദൂതർ(സ)യോട് പോലും അല്ലാഹു പറഞ്ഞല്ലോ, “പൂർവീകരായ സത്യപാണ്ഡിതന്റെ വാഹകരായ പ്രവാചകന്മാരുടെ വഴിയെ പിന്തുടരുക”. പാരമ്പര്യത്തെ കണ്ണും കർണ്ണപുടവും തുറന്നു വെച്ച് സ്വീകരിക്കുകയാണ് നമ്മുടെ ബാധ്യത എന്ന് ഖുർആനിൽ നിന്നു നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. അന്ധമായി ഒന്നിനോടും ആഭിമുഖ്യം കാണിക്കുന്നതിനെ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഖുർആനിക തത്വങ്ങളുടെ പ്രായോഗിക ജീവിതത്തിന് പൂർവീകരുടെ ചരിത്രം നമുക്ക് പാഠവും പ്രചോദനവും നൽകും. അതു സ്വീകരിക്കാൻ കാതും കണ്ണും കുർപ്പിച്ചു പിടിക്കാൻ മറക്കാത്തവർക്കാണ് വിജയസോപാനം. ഖുർആൻ നമുക്ക് തരുന്ന വെളിച്ചത്തിൽ ഇലാഹിനെ സൂക്ഷിച്ച് പോകുമ്പോൾ സത്യാസത്യ വിവേചനത്തിന്റെ വെളിച്ചം നമുക്ക് മുന്നിൽ തെളിയിക്കുമെന്ന് ഖുർആൻ. ഖുർആനിൽ നിന്നും പകർന്നു കിട്ടിയ വെളിച്ചത്തിൽ തെളിഞ്ഞു കാണുന്നവയെ എല്ലാം ധൈര്യ സമേതം സ്വീകരിക്കാം. അവ്യക്തത വരുന്നിടത്ത് പാരമ്പര്യത്തിന്റെ പേരിൽ തലചൊരിയേണ്ടതില്ല, യാഥാസ്ഥിതികതയുടെ മൂട്രയും പതിപ്പിക്കേണ്ട എന്നതാണ് സത്യത്തിന്റെ വഴി. പാരമ്പര്യം നമ്മുടെ അടിസ്ഥാന പ്രമാണമല്ല, ആധുനികതയും നമുക്ക് പ്രമാണമല്ല. ഇലാഹിയായ വെളിച്ചമാണ് നമ്മുടെ വഴികാട്ടി. പ്രകാശത്തിനു പ്രതിഫലിക്കാൻ കഴിയുന്നിടമെല്ലാം സത്യത്തിന്റെ തുലാസിൽ കനം തൂങ്ങുന്നു. ഈ വേർതിരിവിന്റെ വെളിച്ചമാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ. ഈ വെളിച്ചം കത്തിക്കേണ്ട വിളക്കാണ് നമ്മുടെ ഹൃദയം. “ഈ ഖുർആനിൽ ഹൃദയമുള്ളവന് ഉൽബോധനമുണ്ട് ” എന്ന വാക്യത്തിൽ മുത്ത് ചിപ്പിയിൽ എന്ന പോലെ ഈ സത്യം ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുണ്ട്. വിശുദ്ധ വേദത്തിൽ നിന്നും വെളിച്ചത്തിന്റെ കിരണങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ ഏറ്റുവാങ്ങിയവർ മഹാത്മാരായപ്പോൾ അവർക്ക് ഹൃദയം കൊടുത്തവർക്ക് അല്ലാഹു വിജയം സുനിശ്ചിതമാക്കി. മഹാത്മാരുടെ

സാന്നിദ്ധ്യമനുഭവിക്കാത്തവർ ചരിത്രത്തിലൂടെ മഹാത്മാരെ കണ്ടെത്തുമ്പോൾ ഹൃദയം അവർക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ മടിച്ചു നിൽക്കേണ്ട. നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലെ വിചാര വികാരങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും തന്നിഷ്ടത്തിനാകാതെ സൂക്ഷിക്കാൻ സൂക്ഷ്മതയുടെ വ്രതത്തിൽ നിൽക്കുന്നവരെ അനുകരിച്ചു നീങ്ങാൻ നോക്കുക. “നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ എന്നെ പിൻപറ്റുക.” എന്നാണ് മുത്തു നബിയുടെ ഭാഷ്യം. മുത്തു നബിയിൽ നിന്നു മുത്തിന്റെ വെളിച്ചം കിട്ടിയവർ പറയുന്നു, “നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതരെ പിൻപറ്റുന്നവരാണെങ്കിൽ പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ വിളക്കുമാടത്തിൽ നിന്നും പകർന്നു കിട്ടിയതിനെ നിങ്ങൾക്കുമിതാ...”. ചരിത്രത്തോടു പുറം തിരിഞ്ഞാൽ വിശുദ്ധ ഖുർആനും തിരുസുന്നത്തും നമുക്ക് ലഭ്യമാകില്ല എന്ന സത്യം നമ്മെ നല്ല വണ്ണം ഉണർത്തിയില്ലെങ്കിൽ ആലസ്യത്തിനിടയിൽ പിശാചിന്റെ ചതിയിൽ നാം അറിയാതെ വീഴുമെന്നോർക്കുക. ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉസ്താദ് ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ചരിത്രത്തിന്റെ ബാഗമായി തീർന്നു. ജീവിത കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു മാതൃക ലഭിക്കാത്തവർക്ക് ചരിത്രമായി അദ്ദേഹത്തെ വായിക്കുമ്പോഴെങ്കിലും ചില പ്രകാശ കിരണങ്ങൾ ഏൽക്കാനിടയുണ്ട്. നമുക്ക് മുമ്പിൽ ജീവിച്ചിരുന്നത് ഇങ്ങനെ യൊക്കെയുള്ള ആളായിരുന്നോ എന്ന് നിരാശയോടെ ആത്മഗതം കൊള്ളുന്നവരുണ്ടാകുമെന്നുറപ്പാണ്. കാലഘട്ടം മുന്നോട്ടു പോകും തോറും ഈമാനിലും തഖ്വയിലും കരുത്തുള്ളവർ കുറഞ്ഞു വരുമെന്നല്ലോ പ്രവാചക വചനം. അതുകൊണ്ടു തന്നെ കഴിഞ്ഞ തലമുറയിലെ മഹാസാത്വികരായ പണ്ഡിതന്മാരുടെ ജീവിത ചര്യകളും ചിട്ടകളും കരുത്തുറ്റ നിലപാടുകളും പിൽക്കാലത്ത് ചരിത്രങ്ങളിൽ വായിക്കപ്പെടുന്ന കഥകൾ മാത്രമായിരിക്കും. നമുക്കും വരും തലമുറകൾക്കും ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ ജീവിതത്തിൽ മഹാനവർകൾ പുലർത്തിയ പല നിലപാടുകൾ നേരിൽ കാണാൻ കഴിയാത്ത വിധം ഈമാനിക കരുത്തിൽ കാലഘട്ടം കൂടുതൽ പിന്നോക്കം പോയിട്ടുണ്ട്. മഹാത്മാരായ ആളുകളുമായി സഹ

വസിക്കാൻ സാധിക്കാത്തവർ അവരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്തു കൊണ്ടെങ്കിലും ആത്മീയമായ ഊർജം നേടിയെടുക്കണമെന്നാണ് ആത്മജ്ഞാനികളായ പണ്ഡിതന്മാർ ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. അല്ലാഹു ഈ സംരംഭത്തെ അതിനൂതനതാക്കട്ടെ എന്ന പ്രാർത്ഥനയോടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഏടുകളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാം.

*****

“അല്ലാഹു ഖൈറാക്കട്ടെ”, തന്നെ സമീപിക്കുന്ന ആയിരങ്ങൾക്ക് നൽകാനുള്ള ഉസ്താദിന്റെ സമ്മാനമിതായിരുന്നു. ഉസ്താദുമായി ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നവർക്കെല്ലാം എടുത്ത് പറയാനുള്ള കാര്യമാണിത്. എല്ലാവർക്കും അതൊരു ആശ്വാസവും ധൈര്യവുമായിരുന്നു. നൂറുകണക്കിന് വേവലാതികളുമായി ഉസ്താദിനെ സമീപിച്ചിരുന്നവർക്കെല്ലാമുള്ള പ്രതീക്ഷയും ആ പ്രാർത്ഥനയിലായിരുന്നു.

സദാ സമയവും ഉസ്താദിന്റെ നാവിലും മനസ്സിലും ദിക്റും സ്വലാത്തുമാണ്. ബിസ്മില്ലാഹ് എന്ന് ഉച്ചരിക്കാത്ത ഒരു കാര്യവും ഉസ്താദിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ദിക്റിൽ മുഴുകിയ ആ നാവുകൊണ്ട് ഒന്ന് ദുആ ചെയ്തു കിട്ടുന്നത് വല്ലാത്ത ആശ്വാസമായിട്ടാണ് ജനം കണ്ടിരുന്നത്. ഉസ്താദിന്റെ സമ്മതവും ദുആയും ലഭിച്ചവർക്ക് ഏത് കാര്യത്തിലേക്കിറങ്ങാനും ഒരു പ്രത്യേക ധൈര്യവും ഉൾക്കരുത്തും ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്നാണ് അനുഭവം.

എനിക്ക് നാലോ അഞ്ചോ വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് ഉസ്താദ് എന്റെ വീട്ടിലെ പുതിയാപ്പിളയായി വരുന്നത്. തിങ്ങിനിറഞ്ഞ കറുത്ത താടി, സുന്ദരമായി തൊപ്പിക്ക് മീതെ കെട്ടിയ തലപ്പാവ്, ഞെരിയാണിക്കു മുകളിൽ നിൽക്കുന്ന കരയില്ലാത്ത വെളുത്ത തുണി. തുവെള്ള കുപ്പായം കയ്യിലൊരു തസ്ബീഹ് മാല, ദിക്റുകൾ സദാ ഉരുവിടുന്ന ചുണ്ടുകൾ, പതിവായ വുള്ളൂത്, ജുഹാ നിസ്കാരം, സർവ്വത്ര മര്യാദകളും പാലിച്ചു കൊണ്ടുള്ള പൂർത്ത പാരായണം, ഭക്ഷണരീതി, ആവശ്യത്തിന് വേണ്ടി മാത്രമുള്ള സംസാരം, നിസ്കാരം, നോമ്പ് തുടങ്ങിയ കർമ്മങ്ങളിൽ പുലർത്തുന്ന കണിശതയും

നിഷ്ഠയും താൽപര്യവും കാഴ്ചക്കാർക്കു അതിന്റെ ഗൗരവം കാണിക്കുംവിധമായിരുന്നു. ഹറാം കാണാതെ കേൾക്കാതെ യുവത്വത്തിന്റെ പ്രസരിപ്പിൽ ഒരു ജീവിതം. തഹജ്ജുദ് നമസ്കാരവും തിങ്കളും വ്യാഴവും മറ്റുപ്രധാന ദിവസങ്ങളിലുമുള്ള സുന്നത്ത് നോമ്പുകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തിക്ക് ഊർജം പകർന്നു കൊണ്ടിരുന്നു. ഭക്തിസാന്ദ്രമായ ജീവിതത്തിനിടയിലും കുടുംബത്തെ സ്നേഹിക്കുവാനും പരിഗണിക്കാനും പരിപാലിക്കാനും ശ്രദ്ധിച്ച ആ മഹാവ്യക്തിത്വം തന്റെ ചുറ്റുപാടിലുള്ള പ്രകൃതിയുടെ വരദാനങ്ങളെ സമീപിച്ചിരുന്നതും ഒരു വിസ്മയ കാവ്ചയായിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെട്ട തികഞ്ഞ ആബിദായ ഒരു പണ്ഡിതനെന്നാണ് അന്നു ഞാൻ കണ്ടത്. അന്ന് ഉസ്താദിന് 29 വയസുണ്ടായിരുന്നു. എഴുപതിലേറെ പ്രായമുള്ള എന്റെ പിതാവിനും ദീനിരംഗത്ത് ഇതേ നിഷ്ഠയും കണിശതയും തന്നെയായിരുന്നു.

എന്റെ പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ ഞാൻ അളിയന്റെ കൂടെ കൊടുവായൂരിലേക്ക് ഓതാൻ പോയി. ഒരിക്കൽപോലും ‘ഉസ്താദേ’, ‘അളിയ’ എന്നൊന്നും ഉസ്താദിന്റെ മുഖത്ത് നോക്കി ഞാൻ വിളിച്ചിട്ടില്ല. നിലവിലുള്ള ഒരു പ്രയോഗങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹത്തിനോടൊന്നിനുള്ള ആദരവിനെ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഞാൻ മുഖത്ത്നോക്കി ഒന്നും വിളിച്ചിട്ടില്ല. എനിക്ക് അവിടുന്ന് ഉസ്താദാണ്, അന്നും ഇന്നും. ഞാൻ നന്നാവണമെന്ന എന്റെ ഉമ്മയുടെയും മഹാനായ പിതാവിന്റെയും ആഗ്രഹത്തെ നിറവേറ്റാൻ അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച എന്റെ മുറബിയായ ശൈഖ്. പിതാവ്, കാരണവർ, വഴികാട്ടി എല്ലാമായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

1976ലാണ് കൊടുവായൂരിൽ ദർസ് ഓതാൻ പോകുന്നത്. ഉസ്താദിന്റെ കൂടെയുള്ള അന്നത്തെ യാത്ര അവർണ്ണനീയമാണ്. പലപ്പോഴും സുബ്ഹിക്ക് മുമ്പ് വീട്ടിൽ നിന്ന് എഴുന്നേറ്റ് പഴഞ്ഞിയിലെ അത്താണി ബസ്സോപ്പിലേക്ക് ഉസ്താദിന്റെ കൂടെയുള്ള നടത്തം ഓർക്കുമ്പോൾ മനസ്സിന് വല്ലാത്ത ആത്മീയാനന്ദം. സ്സോപ്പിലെത്തുന്നവരെയും ദിക്റുകളും സ്വലാത്തും ചൊല്ലി കൈവീശിക്കൊണ്ടുള്ള നടത്തം. ഇടത് കക്ഷത്തിൽ ഒരു ബാഗും കയ്യിൽ ചകിരി ചെത്തിമിനുക്കിയു

ണ്ടാക്കിയ മിസ്വാക്ക്. വലത് കയ്യിൽ ഒരു തസ്ബീഹ് മാല . എന്തെങ്കിലും സംസാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് ദീനോ ദീനി നോടും ഇൽമിനോടും ബന്ധമുള്ള കാര്യങ്ങളോ ആയിരിക്കും. പലപ്പോഴും സൂബ്ഹ് നിസ്കാരം നടുറോഡിൽ നിന്നായിരിക്കും. രാധാകൃഷ്ണ ബസ് വന്ന് മുന്നിൽ നിർത്തും. നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞ് ബസ്സിൽ കയറിയാൽ ഡ്രൈവറോടോ കണ്ടക്ടറോടോ ചിരിച്ചുകൊണ്ടൊരു ക്ഷമാപണമാണ്. “ഞങ്ങളുടെ നിസ്കാരം നിങ്ങൾക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടായോടോ?” വളരെ ഭവ്യതയോടെ അവരുടെ മറുപടി, “ദൈവേ ഇതൊക്കൊരു മോക്ഷമല്ലേ ദൈവത്തിന് ആരാധിക്കുകയല്ലേ”. അന്ന് ഇന്നത്തെപ്പോലെ ബസ്സുകളുടെ അതിപ്രസരം ഇല്ല. അതുകൊണ്ട് ദൈവ സാഷ്ടാംഗത്തിന് അഞ്ച് മിനിറ്റ് കാത്ത് നിൽക്കുന്നതിൽ അവർക്ക് ഒരു വിഷമവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. യാത്രകളിലുടനീളം കയ്യിലുള്ള മുസ്ഹഫ് തുറന്ന് പൂർത്താൻ ഈണത്തിൽ ഓതിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പൂർത്താന്റെ മാസ്മതികതയിൽ ജാതിമതഭേദമന്യേ എല്ലാവരും ലയിച്ചിരിക്കും. ആറ് മണിക്ക് മുമ്പു തന്നെ എരമംഗലത്ത് എത്തുമ്പോൾ ഉസ്താദിന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരായ മുഹമ്മദ്ക്ക, അബൂബക്കർക്ക, മൊയ്തൂക്ക, മായിൻക്ക, അനുജൻ ഉമ്മർക്ക. ഹകീം വെളിയത്തിന്റെ ഉപ്പയും ഉസ്താദിന്റെ പ്രിയ സുഹൃത്തുമായ മുഹമ്മദുണ്ണി മുസ്ലിയാർ ഉസ്താദിന്റെ ഗുരുവര്യരായ അരിക്കാട്ടയിൽ ഇബ്രാഹിം മുസ്ലിയാർ(അബ്ദുല്ല ദാരിമിയുടെ പിതാവ്) പിന്നെ എനിക്ക് പേരറിയാത്ത പലരും സൂബ്ഹ് നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞ് കാലിച്ചായ കുടിച്ച് ‘വലുത്തത്തിങ്ങൽ’ ഉണ്ടാവും. ജ്യേഷ്ഠന്മാരടക്കം വളരെ ഭവ്യതയോടെയും സ്നേഹത്തോടെയും ബഹുമാനത്തോടെയും സമീപിക്കുകയും സന്തോഷങ്ങൾ പങ്കുവെക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതിൽ നാട്ടുകാര്യവും വീട്ടുകാര്യവും ദീനീകാര്യവും വിശയിഭവിക്കാറുണ്ട്. ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഞങ്ങൾക്കും അവർ ചായ മേടിച്ച് തരാറുണ്ട്. പിരിയുമ്പോൾ എല്ലാവരോടും ദീനി ഉപദേശവും തഖ്വ കൊണ്ടുള്ള വസ്വിയത്തും പ്രാർത്ഥന കൊണ്ടുള്ള വസ്വിയത്തും കഴിയുമ്പോഴേക്കും ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കോഴിക്കോട്ടേക്കുള്ള എൻ.കെ.ടി എന്ന ബസ്സ് മുന്നിൽ വന്ന്

നിൽക്കും. അപ്പോഴേക്കും അബ്ദുല്ലാ ദാരിമിയും മായിനും ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ വരും. അവർ രണ്ടുപേരും മുമ്പുതന്നെ ഉസ്താദുമായി കൊടുവായൂരിൽ ഓടുന്നവരും വെളിയങ്കോടിന് പുറത്തുള്ള എന്റെ ആദ്യത്തെ രണ്ട് കൂട്ടുകാരാണ്. സുഹൃത്തുക്കളാണെങ്കിലും എന്നെക്കാൾ മുതിർന്നവരും വലിയ കിതാബുകൾ ഓടുന്നവരുമായിരുന്നു. രണ്ടുപേർക്കും അല്ലാഹു ദീർഘായുസും ആഫിയത്തും നൽകി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

ഉപ്പ ബുക്കുകൾ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന ചെറിയ ഒരു ഇരുമ്പുപെട്ടി എന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നു. പെട്ടിയും എന്നെയും ശ്രദ്ധിക്കാനും ബസ്സിൽ നിന്നിറങ്ങുമ്പോൾ സഹായിക്കാനും അബ്ദുല്ല മുസ്ലിയാരെയും മായിനെയും ഉസ്താദ് പ്രത്യേകം ഏൽപ്പിച്ചിരുന്നു. കാരണം ഭാരമേറിയ ഇരുമ്പുപെട്ടിയുമായുള്ള എന്റെ ബസ്സ് യാത്ര വിഷമകരമാണെന്ന് എന്റെ സഹോദരി മനസ്സിലാക്കുകയും ഭർത്താവിനെ ആ വിഷയം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നതു കൊണ്ടാകാം. രണ്ട് ആൺകുട്ടികൾ മരണപ്പെട്ടതിന് ശേഷം ഉപ്പാക്ക് പ്രായം കൂടുതലായതിനാൽ ഇനി മക്കളുണ്ടാവില്ലെന്ന നിരാശാബോധവുമായി കഴിയുന്ന കാലത്ത്, നിലക്കാത്ത ദുഃഖയുടെ ഫലമായാണ് എന്റെ ജനനമെന്നതിനാൽ ആ കൃപയും വത്സല്യവും എന്നോടുണ്ടാകുമല്ലോ. രണ്ട് ഉണ്ണികളെ രണ്ട് വയസ്സുവരെ കൊഞ്ചിച്ചു വളർത്തിയ ഇത്താത്തക്ക് അവർ നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴുള്ള മനോവിഷമം നമുക്ക് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. മരണപ്പെട്ട മുഹമ്മദിനോടും അബ്ദുൽഖാദറിനോടുമുള്ള സ്നേഹം കൂടി ഉമ്മയും ഇത്താത്തയും എനിക്ക് തന്നിരുന്നു. ഉസ്താദിനും ഉപ്പാക്കും ആ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ എനിക്ക് ഏറെ പഠിക്കേണ്ടി വന്നു. ദീനിനുവേണ്ടിയല്ലാതെ ഒന്നിനെയും സ്നേഹിക്കാത്ത അവർ എനിക്ക് കണിശമായ ശിക്ഷണം നൽകിയിരുന്ന കാലത്ത് അവരുടെ വാത്സല്യവും സ്നേഹവും വെളിപ്പെടാതെ കിടക്കുകയായിരുന്നു.

കൊടുവായൂരിൽ മുദരിസും ഖത്തീബും ആകുന്നതിന് മുമ്പ് സയ്യിദ് അബ്ദുർറഹ്മാൻ ബാഹഖി(ന.മ) തങ്ങളുടെ ആവശ്യാർത്ഥം ഉസ്താദുൽ അസാതീദ് ശൈഖുനാ ഒ.കെ

ഉസ്താദിന്റെ ക്ഷണപ്രകാരം അബ്ദുൽഖാദർ ഉസ്താദ് കൊയിലാണ്ടി മുദരിസും ഖതീബുമായിരുന്നു. അവിടുത്തെ ഖാസിയും കൂടിയിരുന്നു എന്നാണ് വന്ധരായ സത്യദലി ബാഹമി തങ്ങൾ പറഞ്ഞത്. കൊയിലാണ്ടിയിലുള്ളപ്പോഴാണ് ഉസ്താദിന് ചില മാനസികാസ്വസ്ഥതകൾ കാണപ്പെട്ടത്. അസുഖം മുർചിക്കുമ്പോൾ അധികമായി ഖുർആൻ പാരായണവും ദീനി ദഅ്വത്തും ശരീഅത്തിന് വിരുദ്ധമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരോട് ശക്തമായ വെറുപ്പ് പ്രകടിപ്പിക്കലുമാണ് ഉസ്താദിൽ നിന്നുണ്ടായിരുന്നത്. പല ചികിത്സകളും നടത്തിയെങ്കിലും ഫറോക്കിലുള്ള ഒരു ബീവിയുടെ ആത്മീയ ചികിത്സ കൊണ്ടാണ് അത് ഭേദപ്പെട്ടത്. അല്ലാഹു അവർക്കും ഉസ്താദിനും നമുക്കും സ്വർഗ്ഗം നൽകി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ മരുമകനായ അലിഹസ്സൻ മുസ്ലിയാരുടെ അടുക്കൽ വെളിയംകോട് ദർസിൽ അറബി വ്യാകരണ ഗ്രന്ഥമായ തുഹ്ഫ ആദ്യഭാഗം ഓതിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് കൊടുവായൂരിലേക്ക് ഞാൻ പോകുന്നത്. അവിടെ നിന്നും ഖത്തറുന്നദയും അദ്കിയയും മറ്റു ചെറിയ കിതാബുകളും ഓതി. 1977ൽ എന്റെ പിതാവ് ഹജ്ജ് യാത്രക്കൊരുങ്ങിയപ്പോൾ പിതാവിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വ നിർവ്വഹണത്തിന് ഉസ്താദ് കൊടുവായൂർ വിട്ട് മാറഞ്ചേരിയിലെ ചിരപുരാതനമായ കോടഞ്ചേരി ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ ദർസ് തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. കൊടുവായൂരിൽ ഉസ്താദിന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളും കോടഞ്ചേരിയിലേക്ക് വന്നു.

ഉസ്താദിന്റെ ദർസ് രംഗത്തെ ഏറ്റവും ശോഭനമായ കാലഘട്ടമായിരുന്നു കോടഞ്ചേരിയിലേത്. നാൽപ്പതോളം വിദേശികളും അത്രത്തോളം സ്വദേശികളും ആ ദർസിലുണ്ടായിരുന്നു. സുബ്ഹ് മുതൽ ഇശാഅ് വരെയും ബുഖാരി, മുസ്ലിം, തഫ്സീർ, ജംഉൽ ജവാമിഅ് തുടങ്ങിയ വലിയ കിതാബുകൾ ചെല്ലിക്കൊടുക്കുന്ന ആവേശകരമായ ദർസ്. ഇതിനിടയിൽ ഉസ്താദിന്റെ ഇബാദത്തുകളും സ്മരണീയ ദിവസങ്ങളിലെ മൗലീദ്, റാത്തീബ്, ദിക്ർ ദുആ മജ്ലിസുകളും അവിസ്മരണീയമാണ്. ഉസ്താദിനെ കാണാൻ വരുന്ന നൂറുകണക്കിന് ആളുകൾക്ക് വേണ്ട ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകലും

സന്തോഷത്തോടെ അവരെ യാത്രയയക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന രംഗങ്ങൾ ഇന്നും കാൺമുന്നിൽ മായാതെ കിടക്കുകയാണ്. മഹല്ലിലെ വിവാഹം, മരണം, വീട് താമസം, വഅളുകൾ, പാനക്ലാസുകൾ തുടങ്ങി എല്ലാത്തിലും ഉസ്താദിന്റെ സാന്നിധ്യം ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു. എങ്കിലും, ദർസ് മുടക്കിയുള്ള ഒരു പരിപാടിക്കും ഉസ്താദ് പ്രോത്സാഹനം നൽകാറില്ല. അക്കാലത്ത് കോടഞ്ചേരി പള്ളിയിൽ സുബ്ഹി നിസ്കാരത്തിന് പോലും പള്ളി നിറയെ നാട്ടുകാരുണ്ടായിരുന്നു. ഹദ്ദാദിനും മറ്റു പള്ളിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾക്കും നാട്ടുകാരുടെ അകമൊഴിഞ്ഞസഹകരണമുണ്ടായിരുന്നു. വിദേശികളും നാട്ടുകാരുമായിരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠനത്തോടൊപ്പം ഇസ്ലാമിക വായനയിലും എഴുത്തിലും പ്രസംഗത്തിലും പരിശീലനം നൽകാൻ ദർസിലൊരു സാഹിത്യ സമാജവും ഉസ്താദിന്റെ നിർദ്ദേശത്തോടെ നടത്തിയിരുന്നു. പൊന്നാനി താലൂക്കിൽ ബിദഇയ്യ പ്രസ്ഥാനം കൂടുതൽ വേരോടിയ സ്ഥലമായിരുന്നു കോടഞ്ചേരി പരിസരം. അഹ്ലുസുന്നത്തിവൽജമാഅത്തിന്റെ ആശയാദർശങ്ങൾ വിപുലമായി പ്രചരിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ ഉസ്താദ് മർഹൂം പയ്യപ്പള്ളി മുഹമ്മദ് കുട്ടി സാഹിബുമായി ചർച്ചചെയ്ത് പരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ചതിന്റെ ഭാഗമായി അക്കാലത്ത് സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിന്റെ പ്രഭാഷകരിൽ പ്രഗത്ഭരായ കാന്തപുരം എ.പി. ഉസ്താദിനേയും കാന്തപുരം മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാരെയും അണ്ടോണ മുഹ്യിദ്ധീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാരെയും മറ്റു പണ്ഡിതന്മാരെയും ഇടക്കിടക്ക് വിളിച്ച് പ്രഭാഷണം സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട്. എസ്.എസ്.എഫിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നാട്ടുകാരായ കുട്ടികൾക്കും മുതഅല്ലിമുകൾക്കും എല്ലാവിധ പ്രോത്സാഹനവും നൽകിയിരുന്നു. കോടഞ്ചേരിയിൽ മുദരിസായിരിക്കെ ഉപ്പയുടെ അനാരോഗ്യം കാരണം ഉസ്താദ് വെളിയംകോട് ഖുതുബയും മറ്റു കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

1983ൽ എന്നെയും കൊടുവായൂർ ഹംസ ബാഖവിയെയും പുതുപൊന്നാനി മുഹമ്മദിനെയും ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ രണ്ടത്താണിയിലെ ദർസിലേക്ക് പറഞ്ഞുവിട്ടു. അതിന് തൊട്ടുമു

മ്പാണ് എന്റെ സുഹൃത്തും പിതാവിന്റെ ശിഷ്യനും ഖാദിമു മായ യൂസുഫ് അഹ്സനി മാറഞ്ചേരിയിലെ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിലേക്ക് വന്നത്.

1985ലാണ് ഉസ്താദ് മാറഞ്ചേരിയിൽ നിന്നും രാജിവെച്ച് വെളിയംകോട് ദർസ് ആരംഭിക്കുന്നത്. കാളിയത്ത് അർമാൻ കുട്ടിക്ക, പൂവത്തിങ്കൽ ബീരാൻ കുട്ടിക്ക, സി.സി ഏനൂക്ക, കാളിയത്ത് ഹസൻക്ക, ബോംബെ അറമാൻ കുട്ടിക്ക, മൊയ്തൂട്ടി ഹാജി, കുഞ്ഞഹമ്മദ് മാഷ്, പി.സി അലി ഹാജി റെഡിമേഡ് അലിക്കുട്ടിക്ക, ഫയൽമാൻ കുഞ്ഞാൻക്ക തുടങ്ങിയവർ അന്ന് ദർസുമായി സഹകരിച്ചവരിൽ സ്മരണീയരാണ്. വിദേശികളും നാട്ടുകാരുമായ അമ്പതോളം വിദ്യാർത്ഥികൾ അന്നുണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലം മുതൽ വെളിയംകോട്ടെയും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലെയും ഒരുപാട് ദീനി സംരംഭങ്ങൾക്ക് ഉസ്താദവർകൾ നേതൃത്വം വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹല്ലിലും പരിസരമഹല്ലുകളിലേയും പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിനുള്ള കേന്ദ്രമായിരുന്നു മഹാനവർകൾ. ഒരു മസ്അലക്ക് വേണ്ടിയും ഉസ്താദ് എവിടേക്കും പോകാറില്ല. മറിച്ച് സ്വയം കിതാബ് നോക്കി കണ്ടുപിടിച്ച് തഹ്ഖീഖാക്കി പറയുന്നതായിട്ടാണ് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

1989 മാർച്ച് 29 നാണ് ആദ്യമായി ഉസ്താദ് ഹജ്ജിന് പോകുന്നത്. 2006-ൽ ഭാര്യയോടൊപ്പമാണ് ഉസ്താദ് രണ്ടാമത്തെ ഹജ്ജിന് പോയത്. അന്ന് കുവൈത്തിലായിരുന്ന എന്നെ ഫോണിൽ വിളിച്ചു കൊണ്ട് വളരെ ആവേശത്തോടെയാണ് ഹജ്ജിന്റെ കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചത്. ഉസ്താദിനോളം മധുരമായി ഇബാദത്ത് ചെയ്തിരുന്ന പണ്ഡിതന്മാരെ വളരെ വിരളമായേ കാണാൻ കഴിയൂ. ഇബാദത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ ഒരു ക്ഷീണവും ഉസ്താദിനെ ബാധിക്കാറില്ല. അവസാനത്തെ ഹജ്ജ് 2007-ലാണ് മഹാനവർകൾ നിർവഹിച്ചത്. കൂടാതെ ഉമരി ചാരിറ്റബിൾ ട്രസ്റ്റിനും എരമംഗലം ദാറുസ്സലാമത്തിന് വേണ്ടിയും ഉസ്താദ് വിദേശയാത്ര നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. വഫാത്ത് വരെ ദാറുസ്സലാമത്തിന്റെ ചെയർമാൻ കൂടിയായിരുന്നു ഉസ്താദവർകൾ.

എന്റെ പിതാവിന്റെ വഫാത്തിന് മുമ്പ് തന്നെ വെളിയം

കോട് വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയുടെ കാര്യനിർവഹണങ്ങൾ ഉസ്താദാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. വഫാത്തിന് അടുത്ത കാലത്താണ് പ്രസ്തുത പള്ളി റിപ്പയർ ചെയ്യാനുള്ള ആസൂത്രണം മഹാനവർകൾ നടത്തിയതും അതുപ്രകാരം മർഹും കുറ്റിയാട്ടേൽ ഉസ്മാൻക്കയുടെ ചെറുമകൻ ബാബുവും ഉസ്താദിന്റെ ശിഷ്യനും എന്റെ ബാല്യകാല സുഹൃത്തുമായ സി.കെ നാസർ ഹാജിയും ധനസഹായം വാഗ്ദത്വം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

1987 ഉപ്പയുടെ വഫാത്തിന് ശേഷം വെളിയംകോട് മഹല്ലത്തിന്റെ ഖാസി സ്ഥാനവും ഉസ്താദിനെ തന്നെ ഏൽപ്പിച്ചിരുന്നു. വലിയല്ലാത്ത നിക്കാഹ്, ഫസ്ഖ്, മാസമുറപ്പിക്കൽ തുടങ്ങി ഖാസി നിർവഹിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ മഹാനവർകൾ യഥാവിധി നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ വഫാത്തിന് തൊട്ടുമുമ്പ് ഒരു ബിദഇ ആശയക്കാരൻ മറ്റൊരു വിഭാഗത്തിന്റെ ലെറ്റർ പേഡിൽ ഉസ്താദിന്റെ ഖാസി സ്ഥാനത്തെ ചോദ്യം ചെയ്ത് കൊണ്ട് ബഹു: മഹല്ല് കമ്മിറ്റിക്ക് കത്ത് നൽകുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ആ കത്ത് ബഹു മഹല്ല് കമ്മിറ്റി അർഹിക്കുന്ന അവജ്ഞയോടെ തള്ളുകയാണുണ്ടായത്. ഉസ്താദിന്റെ അറിവിലേക്കായി ആ കത്തും കൂടെ ഒരു വിശദീകരണവും ബഹു സെക്രട്ടറി ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ വിശദീകരണമെന്ന നിലക്ക് ശിഷ്യൻ ശൗക്കത്ത് നിസാമിയെക്കൊണ്ട് എഴുതിച്ച വിശദീകരണക്കുറിപ്പിൽ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വസ്തുതകൾ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇസ്ലാമിക ശരീഅത്ത് പ്രകാരം ഖാസിയെ നിശ്ചയിക്കേണ്ടവർ ആരാണോ അവരാണ് തന്നെയും തന്റെ മുൻഗാമിയായ തറയിൽ മർഹും കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരെയും ഖാസിയാക്കിയിട്ടുള്ളതെന്ന് അതിൽ സമർത്ഥിക്കുന്നുണ്ട്. ദീനിപ്രമാണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിലും മറ്റു ഔദ്യോഗിക രേഖകളിൽ ഖാസി എന്നു പരാമർശിക്കപ്പെട്ടതും ഉസ്താദിന്റെ വിശദീകരണത്തിലുണ്ട്. പക്ഷെ വിശദീകരണം തേടേണ്ടതില്ലെന്ന് കമ്മിറ്റി തീരുമാനിച്ചതിനാൽ പ്രസ്തുത കുറിപ്പ് കമ്മിറ്റിക്ക് കൈമാറിയിട്ടില്ല. ഈ സംഭവങ്ങളിലുണ്ടായ മനോവിഷമം അടുപ്പക്കാരോട് ഉസ്താദ് പങ്കുവെക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പക്ഷെ വാക്കുക

ളിലോ പ്രവൃത്തികളിലോ പ്രതികാര ബുദ്ധിയോ വെറുപ്പോ വിദ്വേഷമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇബാദത്തിനാൽ നിബിഢമായ ആ ജീവിതത്തിനിടയിൽ അതിന് സമയവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എല്ലാം അല്ലാഹുവിൽ തവക്കുലാക്കി സമാധാനിക്കുകയായിരുന്നു. പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് തന്നെ ഒരു കറാഹത്ത് പോലും ചെയ്യാത്ത വളരെ സൂക്ഷ്മതയുള്ള വ്യക്തിയാണ് ഉസ്താദ് എന്ന് തെങ്ങിൽ കുഞ്ഞു മുസ്ലിയാർ ഓർക്കുന്നു. വളരെ ചെറുപ്പത്തിലേ നല്ല തലപ്പാവും ഭക്തി സ്മൃതിക്കുന്ന മുഖഭാവവുമുള്ള സുഹൃത്തായ മനുഷ്യനായിരുന്നുവെന്ന് മാനാത്ത് പറവിൽ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ അയവിറക്കുന്നു. ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് തന്നെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ ശൈഖ് എന്നാണ് വിളിക്കപ്പെടാറെന്നും അന്ന് ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർക്കും ഒരേ വീട്ടിൽ നിന്നാണ് ഭക്ഷണമുണ്ടായിരുന്നതെന്നും മാണൂർ അബ്ദുറസാഖ് ഫൈസി ഓർക്കുന്നു. പോക്കുവരവുകളിൽ ദുർന്യായമായ സംസാരങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ ദിക്റുകളിൽ മാത്രം മുഴുകൽ പതിവാണെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടി ചേർത്തു. കൊട്ടിലിൽ മൊയ്തീൻ എന്ന വെളിയങ്കോട്ടെ ഒരു സാധാരണക്കാരൻ അനുസ്മരിക്കുന്നു: അദ്ദേഹം വെളിയങ്കോട് ചന്ദനകുടം നേർച്ചയുടെ ഒരു പിരിവിന് ഉസ്താദിനെ സമീപിച്ചു. ഉസ്താദവർകൾ വിശേഷങ്ങളെല്ലാം സംസാരിച്ച ശേഷം, ഒരു സംഖ്യ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു, “ഇത് നിന്റെ മക്കളുടെ ചിലവിലേക്ക് എടുത്തോളൂ. പേക്കുത്തുകൾ നടക്കുന്ന ചന്ദനകുടത്തിലേക്ക് പിരിവ് തരില്ല. അത്, തെറ്റാണ്. അതിന് അല്ലാഹുവിനോട് മറുപടി പറയേണ്ടി വരും. നീ ഇനി ഇതിനു വേണ്ടി നടക്കരുത്. അന്ന് മുതൽ മൊയ്തീൻക്ക് ചന്ദനക്കുടം പിരിവിന് നടന്നിട്ടില്ല എന്ന് അദ്ദേഹം തന്നെ പറഞ്ഞു.

ഇരുമിനെ സ്നേഹിച്ച് ജീവിതം നയിച്ചിരുന്ന മഹാനവർകളുടെ ഗുരുനാഥന്മാരിൽ ഒ.കെ സൈനുദ്ദീൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ), ശൈഖ് ഹസ്സൻ ഹസ്രത്ത്(റ), വൈലത്തൂർ മക്കാർ മുസ്ലിയാർ(ന.മ), കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ(ന.മ), നിറമരുതൂർ ബീരാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ), കെ.കെ അബൂ

ബക്കർ ഹസ്രത്ത്(ന.മ) എന്നിവർ പ്രധാനികളാണ്. സയ്യിദ് അബ്ദുർറഹിമാൻ ബാഫഖി തങ്ങൾ, കക്കിടിപ്പുറം ശൈഖ് അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ(ന.മ), ചാപ്പനങ്ങാടി ബാപ്പു മുസ്ലിയാർ(ന.മ), പാണക്കാട് പൂക്കോയ തങ്ങൾ(ന.മ), കക്കിടിപ്പുറം അബ്ദുറഹിമാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ), കൈപ്പറ്റ ബീരാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ), പാടത്തക്കായിൽ സ്വാലിഹ് മൗലാ(ന.മ), വെളിയങ്കോട് കരുവീട്ടിൽ ആമിനുമ്മ(ഓതുമ്മ)(ന.മ)(ഈ വിനീതന് അലിഫ് പഠിപ്പിച്ച ആദ്യ ഗുരുനാഥ) എന്നീ ആത്മീയജോതിസ്സുകളോട് ഉസ്താദ് കൂടുതൽ ഹൃദയബന്ധം പുലർത്തിയിരുന്നു.

ഒട്ടുകുങ്ങളിൽ ഇഹ്യാഉസുന്ന പ്രിൻസിപ്പൽ ശൈഖുന്ന ഇ. സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ, ഫറോഖ് അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, കൊപ്പം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, നരിപ്പറമ്പ് മുഹമ്മദ് ഹാജി, സൈദ് മുഹമ്മദ് നിസാമി, ചന്ദ്ര അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, മർഹൂം പൊന്നാനി ബാവ മുസ്ലിയാർ, നൂറ് മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ മാത്തൂർ തുടങ്ങിയവരെല്ലാം ഉസ്താദിന്റെ പ്രധാന ശരീക്കുമാരാണ്.

ജ്ഞാനവീഥിയിലെ പ്രകാശഗോപുരമായിരുന്ന മഹാനവർകൾക്ക് അനേകം ശിഷ്യഗണങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സയ്യിദ് ഇസ്മാഇലുൽ ബുഖാരി കടലുണ്ടി, ബാഖിയാത്തിലെ മുൻ മുദരിസും മർക്കസിൽ ഇപ്പോൾ മുദരിസുമായ മുഖ്താർ ഹസ്റത്ത്, ഹംസ ബാവവി കൊടുവായൂർ, യൂസുഫ് അഹ്സനി വെളിയങ്കോട്, ഷാജഹാൻ ബാവവി കൊല്ലം, സ്വാലിഹ് നിസാമി പുതുപൊന്നാനി, അബ്ദുല്ല നദ്വി വെള്ളടിക്കുന്ന്, അബ്ദുറഷീദ് ബാവവി പുനലൂർ, ഹൈദറലി സഅദി ആലൂർ, ബഷീർ സഖാഫി വണ്ടിത്താവളം അവരിൽ ചിലരാണ്.

മഹാനവർകളുടെ അന്ത്യനിമിഷങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഉസ്താദിന്റെ ഭാര്യ സ്മരിക്കുന്നത് ഇങ്ങിനെയാണ്. “എന്നെ വിവാഹം ചെയ്ത കാലത്ത് തന്നെ സ്ഥിരമായി തഹജുദ് നമസ്കരിച്ചിരുന്ന അവർ മരിക്കുന്ന അന്നും അത് നിർവഹിച്ചിരുന്നു. ക്ഷീണമുള്ളതിനാൽ സുബ്ഹ് ബാങ്ക് വിളിച്ചാൽ എന്നെ ഉണർത്തണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ച് വീണ്ടും കിടന്നെങ്കിലും ഞാൻ ഉണരുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ അവർ എഴുന്നേറ്റ് എന്നെയും

പേരമക്കളായ മുർഷിദിനെയും സിനാനെയും വിളിച്ചുണർത്തി സുബ്ബ് ജമാഅത്തായി നമസ്കരിച്ചു. പിന്നീട് കുട്ടികളെ വിളിച്ചിരുത്തി സജദയും തബാറകയും ഓതിച്ചു. (വിശ്രമത്തിനായി വീട്ടിൽ നിർബന്ധിച്ച് നിർത്തിയ ദിവസങ്ങളിൽ പേരക്കുട്ടികൾക്ക് ഖുർആൻ മന:പാഠമാക്കിക്കലായിരുന്നു ഉസ്താദിന്റെ ജോലി) ഔറാദുകളും ഖുർആൻ പാരായണവും കഴിഞ്ഞ ശേഷം എണ്ണത്തേച്ച് എനിക്കൊന്ന് കുളിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ട് നന്നായി കുളിക്കുകയും ചെയ്തു. ജുഹാ, ജുഹ്റ നിസ്കാരങ്ങളും റവാത്തിബ് സുന്നത്തും നിർവഹിച്ചു. അൽപം ഉറങ്ങി എണീറ്റ് മകൾ ഹഫ്സത്തിന്റെ വീട് പണിനോക്കിനിൽക്കെ പള്ളിയിൽ നിന്ന് അസ്റ്റ് ബാങ്ക് വിളിച്ചപ്പോൾ ബാങ്കിന് ഉത്തരം ചെയ്ത് ദുആ ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ പുരപ്പണിക്ക് കുട്ടിയിട്ട മണലിലേക്ക് കൈകുത്തി മെല്ലെ ഇരുന്നു. പണിക്കാരും കുട്ടികളും ശബ്ദം വെച്ചപ്പോൾ ഞാൻ ഇറങ്ങി ചെന്നു. എഴുന്നേൽപ്പിച്ച് കസേരയിലിരുത്തി. ഉറക്കം തുങ്ങുന്നപോലെ കണ്ടു. കുട്ടികൾ സംസം കൊണ്ടുവന്നു. ഞാനത് കൊടുത്തു. രണ്ട് കവിൾ കുടിച്ച് കണ്ണുയർത്തി നോക്കി അല്ലാഹ് എന്നു മൂന്നു തവണ പറഞ്ഞു പിന്നീട് ശബ്ദിച്ചിട്ടില്ല.

മക്കളും ഭാര്യയും അഭ്യുദയകാഠക്ഷികളും വിശ്രമിക്കാൻ നിർബന്ധിച്ച് വീട്ടിൽ നിർത്തിയ 15 ദിവസം മാത്രമാണ് തുടർച്ചയായി വീട്ടിൽ ഞങ്ങളൊരുമിച്ച് നിന്നതെന്നാണ് 40 വർഷത്തിലേറെ കൂടെകഴിഞ്ഞ ഭാര്യ അനുസ്മരിക്കുന്നത്. വഹാത്താകുന്നതിന് തലേദിവസം വെള്ളിയാഴ്ച വെളിയങ്കോടാണ് ജുമുഅക്ക് കൂടിയത്. ഖുതുബയും നിസ്കാരവും മകൻ അബ്ദുൽ അഹദാണ് നിർവഹിച്ചതെങ്കിലും നിസ്കാര ശേഷം ഉസ്താദ് പതിവിന് വിപരീതമായി എണീറ്റ് നിന്ന് അൽപം സംസാരിച്ചു. അത് ഉസ്താദിന്റെ അവസാന ഉപദേശമാകുമെന്ന് ഒരാൾക്കും മനസിലായിരുന്നില്ല.

സുഖമില്ലാതെ പെരിന്തൽമണ്ണ ഹോസ്പിറ്റലിൽ കിടക്കുമ്പോൾ ഞാൻ വിളിച്ച് അന്വേഷിച്ചു. ചെറിയ നെഞ്ചുവേദന സാരമില്ല അൽഹംദുലില്ലാഹ് സുഖമുണ്ട് എന്ന് ഉസ്താദ് മറുപടി പറഞ്ഞു.

2011 ജനുവരി 8 ഉച്ചതിരിഞ്ഞ് ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഇറങ്ങുന്ന സമയം യു.എ.ഇയിൽ നിന്ന് ഉസ്താദിന്റെ മകൻ അബ്ദുറഹീമിന്റെ ഫോൺ വന്നു. ഒരു പൊട്ടിക്കരച്ചിലിലൂടെ അബ്ദുറഹീം പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു. “ഇക്കാ ഉപ്പ പോയിട്ടാ...” പിന്നെ എന്തുണ്ടായെന്ന് എനിക്ക് വിവരിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഉടലിൽ നിന്ന് തലവേറിട്ട പോലെയുള്ള അനുഭവം. കൂട്ടുകാരെല്ലാം എന്റെ മുഖഭാവം കണ്ട് പലതും ചോദിക്കുന്നുണ്ട്. ഞാനും സി.കെ. ശരീഫും കൂടി മിഡിലിസ്റ്റ് കോളേജിന്റെ എം.ഡി ഡോക്ടർ ലഫീർ മുഹമ്മദിന് വിവരം നൽകി രണ്ടുപേരും കൂടി ഞങ്ങളുടെ എല്ലാം സ്‌പോൺസറും മിഡിലിസ്റ്റ് കോളേജിന്റെ ചെയർമാനും ദീനി സ്‌നേഹിയുമായ ഡോക്ടർ അബ്ദുല്ല സബാഹിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കാര്യങ്ങൾ ബോധ്യപ്പെടുത്തി രാത്രി തന്നെ ഫ്ളൈറ്റ് കയറി പിറ്റേന്ന് രാവിലെ 9 മണിക്ക് സലാമത്ത് മൻസിലേക്കെത്തുമ്പോൾ റോഡും പരിസരവും നിറഞ്ഞ് കവിഞ്ഞിരുന്നു. വീട്ടിലേക്ക് കയറിയപ്പോൾ വരാന്തയിൽ ഒരു കട്ടിലിൽ ആ പരിശുദ്ധമായ ജനാസയുണ്ട്. യൂസുഫ് അഹ്‌സനിയും അബ്ദുൽ അഹദും മരുമകൻ അബ്ബാസ് സഖാഫിയും മറ്റും മയ്യിത്ത് കാണുന്നവരെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. ബഹു: ഉസ്താദിന്റെ മുഖം കണ്ടപ്പോൾ എനിക്ക് വല്ലാത്ത സമാധാനം കിട്ടുകയായിരുന്നു. കാരണം, ഉസ്താദിന് വല്ലാത്ത സന്തോഷമുണ്ടാവുമ്പോൾ ആ മുഖത്ത് ചുണ്ട് കുർപ്പിച്ച് പിടിച്ചൊരു ചിരിയുണ്ട് ആ പുഞ്ചിരിയിലാണ് ഉസ്താദ് കിടക്കുന്നത്. ഉസ്താദിനും നമുക്കും അല്ലാഹു ചൈവ് നൽകുമാറാകട്ടെ - ആമീൻ.

നിസ്തുല്യമായ ഒരു അധ്യാത്മിക നേതൃത്വം

എം.ടി മൊയ്തൂട്ടി ഹാജി

(വെളിയംകോട് മഹല്ല് പ്രസിഡണ്ട്, റിട്ടയേർഡ് ഡി.ഐ.ജി)

1983ലോ, 84ലോ ആണ്. ഞാൻ അന്ന് കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ് സർവ്വീസിൽ ഡ്യൂട്ടിയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന സമയം. ഒരു ഡിക്ക് നാട്ടിൽ വന്നു. വൈകുന്നേരം വല്ലാക്കാ എന്ന് നാട്ടുകാർ സ്നേഹപൂർവ്വം വിളിക്കുന്ന അസ്സൻക്കായം അറുമാൻ കുട്ടിക്കയം വീട്ടിൽ വന്നു. ഞാൻ പാടത്ത് പണിക്കാരുടെ കൂടെ നിൽക്കുകയായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവരുമായി സംസാരിക്കാൻ വീട്ടിലേക്ക് കയറിയിരുന്നു. വല്ലാക്ക സംസാരിച്ചു തുടങ്ങി, “ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറയാൻ വന്നതാണ് അതിന് എതിർ പറയരുത്. അടുത്ത ഒരു ദിവസം ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ ഒരു യോഗമുണ്ട്. അതിൽ പങ്കെടുത്ത് രണ്ട് വാക്ക് സംസാരിക്കണം. ഒരു സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥനും പ്രത്യേകിച്ച് കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ കീഴിൽ ആയതിനാലും ആദ്യം ഒഴിവ് പറഞ്ഞെങ്കിലും അവരുടെ നിർബന്ധപൂർവ്വമായ ആവശ്യമനുസരിച്ച് യോഗത്തിന് വന്നു. യോഗം സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നത് ജാറം മൈതാനിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വലിയ അരയാൽ മരത്തിന്റെ തണലിലായിരുന്നു. മഗ്റിബിന് ശേഷം പെട്രോ മാക്സ് വെളിച്ചത്തിൽ യോഗം ആരംഭിച്ചു. ആ യോഗത്തിൽ എന്നെ പ്രസിഡണ്ടായും കുഞ്ഞുമുഹമ്മദ് മാസ്റ്ററെ സെക്രട്ടറിയായും തിരഞ്ഞെടുത്തു. കമ്മിറ്റിയിൽ നാട്ടിലെ പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളവരും ദീനബോധമുള്ളവരുമായ ആളുകളായിരുന്നു പങ്കെടുത്തിരുന്നത്. ഭൂരിപക്ഷവും എന്നേക്കാൾ പ്രായം കൂടുതലുള്ളവർ. പഠനവും സർക്കാർ ജോലിയുമായി അതുവരെ നാട്ടിൽ നിന്നും വിട്ടുനിന്നിരുന്ന എനിക്ക് പള്ളി ഭരണവുമായും ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുമായും അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അപ്രതീക്ഷിതമായി പ്രസിഡണ്ടായി

തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടതാണ്. നാട്ടിൽ സ്ഥിരമായി ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും വൈസ് പ്രസിഡണ്ടായി ഹസ്സൻക്കായം അറുമാൻകുട്ടിയുമുണ്ടായതിനാൽ പ്രസിഡണ്ടിന്റെ പദവിയിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ ഏറെ പ്രതിബന്ധങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഞങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് കെ.കെ.. കുഞ്ഞുമോൻ സാഹിബ് പ്രസിഡണ്ടും. സൈത് മുഹമ്മദ് മാസ്റ്റർ സിക്രട്ടറിയുമായിരുന്നു.

കമ്മിറ്റി ഭരണത്തിന് ഒരു സുതാര്യതകൈവരുത്തി. കണക്കുകൾ എല്ലാം ക്രമപ്പെടുത്തി. ശരിയായ രേഖകൾ ഉണ്ടാക്കി. ഒരു പുതിയ മുഖമുണ്ടായി. ജോലിയിൽ ഉണ്ടായപ്പോഴും മിക്ക യോഗങ്ങൾക്കും പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇന്ത്യൻ പോലീസ് സർവ്വീസിൽ അംഗമായ ശേഷവും മഹല്ല് ജമാഅത്തിന്റെ ഭരണ കാര്യത്തിൽ ഇടപെടാനും സുതാര്യമായി പ്രവർത്തിക്കാനും കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മുദരിസ് എന്ന നിലയിൽ ബഹുവന്യനായ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ആത്മീയ നേതൃത്വം നൽകുന്നതുകൊണ്ടാണ് കമ്മിറ്റിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കരുത്ത് ലഭിച്ചത് എന്ന് തന്നെ വിശ്വസിക്കാം.

ബഹുമാന്യനായ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ(മർഹൂം) മഹല്ലിലെ മതപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ നിഷ്പക്ഷമായി ചിന്തിക്കുകയും ഇടപെടുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഒരു വിശാല മനസ്സ്കനായിരുന്നു. ഞാൻ പലപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ തേടിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ വ്യക്തിപരമായ അറിവിന് വേണ്ടി അപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹം നൽകിയ വിശദീകരണങ്ങൾ എന്റെ മതപര ചിന്തികൾക്ക് ശക്തിപകർന്നു തന്നു. കൂടാതെ, മഹല്ലിനോട് ബന്ധപ്പെട്ട് പല മതപരമായ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളും ചിന്തകളും പരിഹാരമായിരുന്നു. പല പ്രശ്നങ്ങളിലും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ നേരിൽ ബന്ധപ്പെട്ടാൽ മഹല്ല് നിവാസികളോട് ഉപദേശിക്കാറുണ്ട്. 990 പ്രശ്നങ്ങളും രമ്യമായും അധികാരികളുമായും പരിഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് അഹ്ലുസുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ പണ്ഡിത സഭയിൽ അഭിപ്രായ വിത്യാസങ്ങൾ ഉടലെടുത്തത്. എ.പി. വിഭാഗമെന്നും ഇ.കെ വിഭാഗമെന്നുമുള്ള

പേരുകളിൽ അറിയപ്പെടുന്ന രണ്ട് വിഭാഗം. തുടർന്ന് പല മഹല്ലുകളിലും പ്രശ്നങ്ങൾ ഉടലെടുത്തുവെങ്കിലും വെളിയ കോട് മഹല്ലിൽ അത്തരം പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഷ്പക്ഷ നിലപാട് വളരെ അധികം പങ്കു വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഓരോ വിഭാഗക്കാരും 'നമ്മുടെ ആൾ' എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ അവകാശവാദം നടത്തിയിരുന്നു. അന്നേവരേ കാലങ്ങളായി, യുഗങ്ങളായി പിന്നുടർന്നു വന്ന അഹ്ലുസുന്നത്തിന്റെ ആശയങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യതിചലിക്കാതെ സമുദായത്തെ സംഘട്ടനങ്ങളിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം ഒരു പരിധി വരെ തടഞ്ഞുനിർത്തി. ഇത് മഹല്ലിനെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ഒരു വലിയ നേട്ടമായിരുന്നു. അന്ന് പ്രസിഡണ്ടായി നിൽക്കുമ്പോൾ ഞാൻ കോഴിക്കോടും എറണാകുളത്തും മറ്റും പോലീസ് സുപ്രണ്ടായി ജോലി നോക്കുകയായിരുന്നു. ഈ സന്ദർഭങ്ങളിൽ വരുന്ന ഏത് പ്രശ്നങ്ങളിലും അദ്ദേഹം എന്നോട് കൂടിയാലോചിച്ച് നിഷ്പക്ഷ തീരുമാനങ്ങൾ കൈകൊണ്ട് ഈ നാടിന്റെ ഐക്യം നിലനിർത്താൻ സഹായിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും ഒരു വിഭാഗം അദ്ദേഹത്തോട് വ്യക്തി വൈരാഗ്യം പോലെ പെരുമാറിയെങ്കിലും അതെല്ലാം അദ്ദേഹം നിറഞ്ഞ പുഞ്ചിരിയോടെ ഇളകാത്ത വിശ്വാസത്തോടെയാണ് മരണം വരെ നേരിട്ടത്. ഒരു പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തെ പറ്റി ചിലർ വ്യക്തിപരമായി ദുരാരോപണം നടത്തിയെങ്കിലും അതിനെയെല്ലാം പ്രസിഡണ്ട് എന്നനിലയിൽ ഞാൻ ശക്തമായിനേരിട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിഷ്പക്ഷതക്കും യാതൊരു പോറലും സംഭവിക്കാതെ കാത്തുസൂക്ഷിച്ചു. ഒരു സമയത്ത് ഞാനാണ് അദ്ദേഹത്തെ സംരക്ഷിച്ച് നിർത്തുന്നത് എന്നു വരെ പരസ്യമായി ചിലർ ആരോപിച്ചെങ്കിലും ആ ചെറിയ ന്യൂനപക്ഷത്തെ മഹല്ല് നിവാസികൾ ഒറ്റ കെട്ടായി നേരിടുകയും അവരെ നിശ്ശബ്ദരാക്കുകയും ചെയ്ത കാഴ്ചയാണ് പിന്നീട് ഉണ്ടായത്. എല്ലാകാര്യങ്ങളും സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹുവിൽ അർപ്പിച്ച ഒരു പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠനെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ഈ വക പ്രതിസന്ധികളെല്ലാം പുഞ്ചിരിയോടെ നേരിടാവുന്നതേയുള്ളൂ.

സുതാര്യമായ ആ ജീവിതം അവസാനിച്ചത് പെട്ടെന്നായിരുന്നു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ മരിച്ചു എന്ന വിവരം അറിഞ്ഞ നിമിഷം എനിക്ക് എന്തുണ്ടായി എന്നു പിടികിട്ടുന്നില്ല. ആ പുണ്യ ജീവിതത്തിന് മുമ്പിൽ എന്റെ ഈ സ്മരണകൾ അർപ്പിച്ച് കൊണ്ട് നിർത്തുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ട്....

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ല്യാരും വെളിയങ്കോട് മഹല്ലും

ഇ.പി. കുഞ്ഞഹമ്മദ് മാസ്റ്റർ, വെളിയങ്കോട്

ഹിജ്റ 5 ൽ തന്നെ കേരളത്തിലെ മുസ്ലിം പള്ളികളിൽ ഒന്ന് വെളിയങ്കോട് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു എന്ന ചരിത്ര നിരീക്ഷണവുമുണ്ട്. ഇന്ന് കായസ്സൻ മരക്കാർ പള്ളി എന്നറിയപ്പെടുന്നത് ഈ പള്ളിയാണ്. കൊടുങ്ങല്ലൂരിലെത്തിയ മാലിക് ബ്നു ദീനാറും സംഘത്തിലുമുണ്ടായിരുന്ന മലിക്കുബ്നു ഹബീബ് അവർകളായിരുന്നു ഇതിന്റെ സ്ഥാപകൻ എന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു. പിന്നീട് ഹിജ്റ 861 റബീഉൽആഖർ 18 ന് വെള്ളിയാഴ്ച ആദ്യ പള്ളിയിൽ നിന്ന് ഇന്നത്തെ പള്ളിയിലേക്ക് ജുമുഅ മാറ്റി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. കാലപ്പഴക്കത്താൽ ഈ പള്ളി ഹി: 1275 ൽ ഉമർഖാസി(റ)യുടെ സുഹൃത്തും അക്കാലത്തെ വെളിയങ്കോട്ടെ പ്രമുഖ ധനാഡ്യനുമായിരുന്ന തെളക്കാട്ടിൽ അബൂബക്കർ ഹാജി പുനർ നിർമ്മാണം ചെയ്തു. പുനർ നിർമ്മാണത്തിന് വേണ്ടി തറപ്പണി തീർന്ന സമയത്ത് ഉമർഖാസി ഹി: 1273 ൽ നിര്യാതനായി.

പള്ളി പുനർനിർമ്മാണത്തിന് ശേഷം നിർമ്മാതാവിന്റെ മകൻ, അനുജന്റെ മകൻ, സഹോദരി പുത്രന്മാർ മുതലായവരായിരുന്നു പള്ളി ഭരണം നടത്തിയിരുന്നത്. അവസാനം തെളക്കാട്ടിൽ അബൂബക്കർ ഹാജിയുടെ സഹോദരി പുത്രനായ തെളക്കാട്ടിൽ ബാവ എന്നയാളുടെ മൂത്ത മകൻ എ. മുസ സാഹിബിന്റെ കൈകളിലായിരുന്നു പള്ളിഭരണം. സാമൂഹ്യമായും സാമ്പത്തികമായും വളരെ വിഷമഘട്ടത്തിലായിരുന്നതിനാൽ പള്ളി നടത്തിപ്പിന് കാര്യക്ഷമത നഷ്ടപ്പെട്ടു. നിത്യനിദാന ചെലവുകൾക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ അനുഭവപ്പെട്ടു. ഇതിനെ തുടർന്ന് 1951 ൽ നാട്ടുകാരുടെ ഒരു പൊതുയോഗം

വിളിച്ചുകൂട്ടി ഫഖറുൽവുജൂദ് പി.എം.ആറ്റക്കോയ തങ്ങൾ(ന. മ) പ്രസിഡണ്ടായും എം.ടി. മുഹമ്മദ് ഹാജി സെക്രട്ടറിയും, മറ്റു പൗരപ്രധാനികളുമടങ്ങിയ ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുകയും ഈ കമ്മിറ്റിക്ക് എ. ചിയാമു സാഹിബ് പള്ളി ഭരണം കൈമാറുകയും ചെയ്തു. ജുമാഅത്തുൽ ഇസ്ലാം കമ്മിറ്റി എന്ന പേരിലാണ് ഈ കമ്മിറ്റി അറിയപ്പെട്ടത്. 1979ൽ 70/79 ആയി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വെളിയങ്കോട് മഹല്ല് കമ്മിറ്റി ഈ ജുമാഅത്തുൽ ഇസ്ലാം കമ്മിറ്റിയുടെ പിന്തുടർച്ചയാണ്. ജുമാ അത്തുൽ ഇസ്ലാം കമ്മിറ്റിയുടെ അവസാന പ്രസിഡണ്ട് ജ. പി.വി. കുഞ്ഞിമോൻ സാഹിബും (കാരാടിയിൽ) സെക്രട്ടറി വി.കെ. സെയ്തു മുഹമ്മദ് മാസ്റ്ററുമായിരുന്നു. 1976 ൽ സെക്രട്ടറി രാജി വെക്കുകയും ചുമതല ഈ ലേഖകനെ എൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ കാലത്ത് ഖാസി, ഖത്തീബ് മുദരിസ് എന്നീ സേവനങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നത് എന്റെ ഉസ്താദു കൂടിയായ തറയിൽ കുഞ്ഞു മുഹ്‌യുദ്ധീൻ (കുഞ്ഞുട്ടി) മുസ്ലിം വർകളായിരുന്നു.

മർഹൂം വി. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ല്യാരുമായി പരിചയപ്പെടുന്നത് ഇക്കാലത്താണ്. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ല്യാരുടെ മകളെ വിവാഹം ചെയ്തു എന്ന നിലക്കും കൊയിലാണ്ടിയിൽ ബഹു. ബാഫലി തങ്ങളവർകളുടെ പള്ളിയിലെ മുദരിസ് എന്ന നിലക്കും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ല്യാരെ വളരെ ബഹുമാനാദരവോടെയായിരുന്നു സമീപിച്ചത്. അന്ന് രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തും മത രംഗത്തും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന എനിക്ക് ബാഫലി തങ്ങളവർകളുമായി അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു.

ഉസ്താദിന്റെ മകളെ വിവാഹം ചെയ്തതു മുതൽക്ക് ഉസ്താദിന്റെ ജോലികൾ ഉസ്താദിന്റെ അഭാവത്തിൽ നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ല്യാരായിരുന്നു. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ല്യാരുടെ വാർദ്ധക്യ സഹജമായ വിഷമതകൾ കാരണം പള്ളിയിലെ ദർസു നടത്താൻ സാധിക്കാതെ വന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം വീട്ടിൽ വെച്ചു ദർസ് നടത്തിയിരുന്നു. പള്ളിയിൽ ദർസ് ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥ വന്നപ്പോൾ ദർസ് പള്ളിയിൽ തന്നെ തുടങ്ങണമെന്നും മുദരിസിന്റെ ശമ്പളം താൻ കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നും നമ്മുടെ നാട്ടുകാരനും ദീനി സ്നേഹി

യുമായ മർഹും കെ.വി. അബ്ദുല്ല സാഹിബിന്റെ നിരന്തരമായ ആവശ്യത്തെ തുടർന്ന് അന്നത്തെ ജമാഅത്തുൽ ഇസ്ലാം കമ്മറ്റി 'ദർസ്' തുടങ്ങുവാൻ തീരുമാനിച്ചു.

അന്ന് കോടഞ്ചേരി മുദരിസായി സേവനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. അന്ന് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർക്ക് പകരം ഖുതുബ, നിക്കാഹ് മുതലായവ അദ്ദേഹമാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. ദർസ് തുടങ്ങുന്നതിന് മുമ്പ് ഉസ്താദിനെ കണ്ട് പള്ളിയിൽ വന്ന് ദർസ് നടത്താൻ പറ്റുമോ എന്ന നേഷിക്കുവാൻ അന്നത്തെ പ്രസിഡന്റ് കുഞ്ഞുമോൻ സാഹിബിനെയും എന്നെയും സി. അബ്ദുല്ല സാഹിബിനെയും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെയും അധികാരപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അതു പ്രകാരം ഞങ്ങൾ ഉസ്താദുമായി സംസാരിക്കുകയും പള്ളിയിൽ വെച്ച് ദർസ് നടത്തുവാൻ ആരോഗ്യസ്ഥിതി അനുവദിക്കുകയില്ലെന്നും നിങ്ങൾ മറ്റൊരാളെ കണ്ടുപിടിച്ചു മുദരിസായി നിയമിക്കുകയാണ് നല്ലതെന്നും കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ അറിയിച്ചു.

ഇതിനെ തുടർന്ന് 1976 സപ്തംബർ മാസത്തിൽ ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച ജുമുഅക്ക് ശേഷം, പള്ളിയിൽ ദർസ് തുടങ്ങുവാൻ തീരുമാനിച്ച വിവരവും ദർസിലെ ശമ്പളത്തിനും മറ്റു ചെലവുകൾക്കുമായി നാട്ടുകാർ വരിസംഖ്യ ഏൽക്കണമെന്ന് ഈ ലേഖകൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഉടൻ സദസ്സിൽ നിന്ന് കമ്മുട്ടി മുസ്ലിയാരകത്ത് മുഹമ്മദ് (അമ്പത്) എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് 2 രൂപ പ്രകാരം വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. പിന്നീട് ഒരു രൂപയും 2 രൂപയും വീതം 150 ഓളം ആളുകൾ വരിസംഖ്യ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. പിന്നീട് എല്ലാ വീടുകളിലും കയറി ഇറങ്ങി. എ. ഇബ്രാഹിം കുട്ടി മുസ്ലിയാർ, ഈ ലേഖകൻ, കല്ലംവീട്ടിൽ അബ്ദുല്ലക്കുട്ടി, പി. അബൂബക്കർ എന്നിവർ വരിസംഖ്യ ചേർത്തു. മഹല്ലിലെ വരിസംഖ്യ പിരിവിന്റെ തുടക്കം അങ്ങനെയാണ്.

കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മറുപടിക്ക് ശേഷം മുദരിസിനെ നിയമിക്കാൻ പി.വി. കുഞ്ഞിമോൻ സാഹിബ് വി. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഈ ലേഖകൻ മുതലായവർ അന്ന് ചാലിയം മുദരിസായിരുന്ന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ ഉസ്താദു കൂടിയായ ഒ.കെ. സൈനുദ്ധീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാരെ സമീപിച്ചു.

വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. അന്നത്തെ ബിരുദം നേടിയ ഇളയ മകനെ വെളിയങ്കോട്ടേക്ക് അയച്ചു തരണമെന്നായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ അഭ്യർത്ഥന. ഇളയ(അക്കാലത്ത്) മകനെ കൊളത്തൂർക്ക് അയച്ചുവെന്നും പകരം എന്റെ മുത്താപ്പയുടെ മകൻ ബാബവി ബിരുദം എടുത്ത് വന്നിട്ടുണ്ടെന്നും അവരുമായി കണ്ട് നിങ്ങൾക്ക് നിയമിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. ഒതുകുങ്ങൽ കോളേജിൽ പോയി കുഴിപ്പുറത്ത് നിന്ന് അദ്ദേഹത്തെ വരുത്തി തരാൻ സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാരോടു പറയണമെന്നും അറിയിച്ചു. അപ്പോൾ തന്നെ ഞങ്ങൾ കുഴിപ്പുറത്തെത്തി. സുലൈമാൻ ഉസ്താദുമായി കണ്ട് സംഗതി ധരിപ്പിക്കുകയും ഉടനെ കുഴിപ്പുറത്തേക്ക് ആളെ അയച്ചു അദ്ദേഹത്തെ വരുത്തി. സുലൈമാൻ ഉസ്താദ് തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ മുദരിസായി നിശ്ചയിക്കുകയും 125 രൂപ ശമ്പളം നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. അലിഹസൻ ബാബവിയുടെ നിയമന പാശ്ചാത്തലമിങ്ങനെയാണ്. മുദരിസിനുള്ള ആറു മാസത്തെ ശമ്പളം കെ.വി. അബ്ദുല്ല സാഹിബ് നൽകുകയും ചെയ്തു. 1982 വരെ അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു മുദരിസ്. കോടഞ്ചേരി മുദരിസായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ബഹു. അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ അതിരൂ ഉത്സാഹവും സഹകരണവും വെളിയങ്കോട് ദർസിന്റെ പുരോഗതിക്ക് സഹായകമായിട്ടുണ്ട്. കമ്മറ്റി ഭാരവാഹികളേക്കാൾ ശ്രദ്ധ ഈ കാര്യത്തിലദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതാണ് വസ്തുത.

01-03-1980 ൽ 70/79 നമ്പർ ആയിട്ടാണ് വെളിയങ്കോട് മഹല്ല് റജിസ്റ്റർ ചെയ്തത്. മഹല്ല് കമ്മറ്റി (ജമാഅത്തുൽ ഇസ്ലാം കമ്മറ്റിയുടെ തുടർച്ച) നിയമാവലി പ്രകാരം ജനറൽ ബോഡി വിളിച്ചു ചേർക്കുകയും നിയമാവലി നിർദ്ദേശിച്ച പ്രകാരമുള്ള 101 അംഗ മാനേജിംഗ് കമ്മറ്റിയും, അതിൽ നിന്ന് 21 അംഗങ്ങളുള്ള പ്രവർത്തക സമിതി രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ജ. എം.ടി. മൊയ്തൂട്ടി സാഹിബിനെ പ്രസിഡണ്ടായും, സെക്രട്ടറിയായി ഈ ലേഖകനെയും ഖജാഞ്ചിയായി എ.കെ. കുഞ്ഞഹമ്മദ് സാഹിബിനെയും കെ. ഹസ്സൻ സാഹിബ് പി.വി. കുഞ്ഞിമോൻ സാഹിബ് എന്നിവരെ വൈസ് പ്രസിഡണ്ട്മാരായും അന്ന് തെരഞ്ഞെടുത്തു. അങ്ങനെ മഹല്ലു കമ്മറ്റി

യുടെ കീഴിൽ ദർസ് മുടങ്ങാതെ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. 1982 ൽ അലി ഹസൻ ബാഖവിയും മുദരിസിന്റെ പദവി ഒഴിഞ്ഞതിനാൽ അബ്ദുൽ ജബ്ബാർ ഫൈസി, ചെറുതുരുത്തി ഇമ്പിച്ചി മുസ്‌ല്യാർ എന്നിവർ മുദരിസുമാരായി സേവനം ചെയ്തു. കൂടല്ലൂർ അബ്ദുൽഖാദർ സിദ്ധീഖി മുദരിസായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കാലത്താണ് കോടഞ്ചേരിയിൽ നിന്ന് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാർ ജോലി ഒഴിഞ്ഞു മുതഅല്ലിമീങ്ങളുമായി വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്. ഇതിനെ തുടർന്ന് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്‌ല്യാർ മഹല്ല് ഭാരവാഹികളെ വിളിപ്പിച്ചു വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിൽ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരുടെ കീഴിൽ 2-ാമത്തെ ദർസു കൂടി തുടങ്ങണമെന്നും അതിന് കമ്മറ്റിയുടെ സഹായം ഉണ്ടാകണമെന്നും അഭ്യർത്ഥിച്ചു. കമ്മറ്റി ഭാരവാഹികൾ അത് സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

അബ്ദുൽഖാദർ സിദ്ധീഖി മുസ്‌ല്യാർ, ദർസ് നടത്തുന്ന സമയത്ത് ചില സാങ്കേതിക പ്രശ്നങ്ങൾ ഉടലെടുത്തതിനാൽ അത് പരിഹരിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തോട് കമ്മറ്റി ആവശ്യപ്പെട്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം അത് സ്വീകരിക്കാതെ രാജിവെച്ച ഈ ഒഴിവിലേക്കാണ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരെ നിയമിക്കുന്നത്. വലിയ കിതാബുകൾ ഓതുന്നവരായ പത്തോ പതിനഞ്ചോ പേരും മറ്റു കുട്ടികളും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ. മരക്കാർ മുസ്‌ല്യാർ, വെളുത്ത ഹംസ മുസ്‌ല്യാർ, യൂസുഫ് അഹസനി തുടങ്ങിയവർ അന്നത്തെ മുത്തഅല്ലിമീങ്ങളാണ്.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാർ ദർസു തുടങ്ങിയ പിറ്റേ ദിവസം ശംസുൽ ഇസ്‌ലാം മദ്റസയിലെ മുഅല്ലിമീങ്ങൾ യാതൊരു മുന്നറിയിപ്പും കൂടാതെ മദ്രസ പുട്ടി സ്ഥലം വിട്ടു. ശമ്പള വർദ്ധന ആവശ്യപ്പെട്ടു നൽകിയ ഹർജി മദ്റസ കമ്മറ്റി പരിഗണിച്ചില്ല എന്ന ആക്ഷേപമുന്നയിച്ചു കൊണ്ടാണ് മദ്റസ പുട്ടിയത്. പിറ്റേന്ന് രാവിലെ മദ്രസ മുടങ്ങുമെന്ന സ്ഥിതിയായി. എൻ.വി. അലിക്കുട്ടിയായിരുന്നു മദ്രസ കമ്മറ്റി സെക്രട്ടറി. നാടകവും, മദ്റസക്കും വളരെ അപമാനകരമായ ഒരു സ്ഥിതി വന്നുചേരുന്നതു ഒഴിവാക്കാൻ ഞാനും സെക്രട്ടറി അലിക്കുട്ടിയും കൂടി മഹല്ല് ഭാരവാഹികളുമായി സംസാരി

ച്ചു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരുടെ ദർസിലെ മുതിർന്ന കുട്ടികളെ കുറച്ചു ദിവസത്തേക്ക് മുഅല്ലിമീങ്ങളായി മദ്റസയിലേക്ക് വിട്ടു തരണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. മുതഅല്ലിമീങ്ങൾ മദ്റസ അദ്ധ്യാപകരായി ജോലിയെടുക്കാൻ സമ്മതമില്ലാത്ത ആളായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാർ. എങ്കിലും അടിയന്തിര സാഹചര്യം മനസ്സിലാക്കി അദ്ദേഹം അതിനനുവദിച്ചു. അങ്ങിനെ മുതിർന്ന കുട്ടികളെ പിറ്റേ ദിവസം തന്നെ താല്ക്കാലിക മുഅല്ലിമീങ്ങളായി നിശ്ചയിക്കുകയും മദ്റസ നടത്തിപ്പു ഒരു ദിവസംപോലും മുടങ്ങാതെ പ്രശ്നം പരിഹരിച്ചു. ഈ മുഅല്ലിമീങ്ങളുടെ പണിമുടക്ക് സമരത്തിന്റെ വിവരങ്ങൾ അന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ ബോർഡ് അധികൃതരെ മദ്റസ കമ്മറ്റി അറിയിക്കുകയും അച്ചടക്ക നടപടികൾ എടുക്കുകയും ചെയ്തു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരുടെ അവസരോചിതമായ സഹകരണം ഇവിടെ ശ്ലാഘനീയമായിരുന്നു.

1987 ൽ ഖാസിയും, ഖത്തീബുമായിരുന്ന ബഹു. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്‌ല്യാർ വഫാത്തായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുമതലകൾ വഹിച്ചിരുന്ന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരെ തന്നെ ഈ ഒഴിവിലേക്ക് നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. വലിയല്ലാത്ത നിക്കാഹ്, ഫസ്ഖ്, മാസമുറപ്പിക്കൽ പോലുള്ള കാര്യങ്ങൾക്ക് ഖാസി ആവശ്യമാണെന്നതിനാൽ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരെ തന്നെ ഖാസിയായി നിയമിക്കാനും തീരുമാനിച്ചു. കമ്മറ്റി തീരുമാനം ഔദ്യോഗികമായി അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരെ അറിയിക്കുന്നതിന് അന്നത്തെ സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന എനെ ഭരമേൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വൈസ് പ്രസിഡണ്ട് കെ. ഹസ്സൻ സാഹിബും ഞാനും ഈ വിവരം അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാരെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

സുന്നി ആദർശങ്ങളിൽ പ്രതിബദ്ധത ഉള്ള ഉറച്ച നിലപാടായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ല്യാർക്ക്. മാറഞ്ചേരി മുദരിസായിരിക്കെ തന്നെ അവിടുത്തെ എസ്.എസ്.എഫ്. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ചുക്കാൻ പിടിച്ചിരുന്നു. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്‌ല്യാർ അവസാനമായി പങ്കെടുത്ത ഒരു പരിപാടിയെപ്പറ്റി ഇവിടെ സ്പർശിക്കുന്നത് സന്ദർഭോചിതമായിരിക്കും. ദീപിൽ നിന്നു വന്ന ഒരു തങ്ങൾ മുഖേന പ്രചരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു

തരീഖത്തിനെപ്പറ്റി സമസ്തയുടെ ആലിമീങ്ങൾ അത് ശരിയല്ലാത്തതിനാൽ സ്വീകരിക്കരുതെന്ന് മുസ്ലിം ബഹുജനങ്ങളെ അറിയിച്ചിരുന്നു. ഈ തരീഖത്തിലെ പണ്ഡിത നാമധാരികൾ വെളിയങ്കോട് മഹല്ലിലെ ഒന്ന് രണ്ട് സ്ഥലങ്ങളിൽ പരിപാടികൾ നടത്തുകയും സമസ്തയുടെ പണ്ഡിതന്മാരെ രൂക്ഷമായി വിമർശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കൂടാതെ വെളിയങ്കോട് ഖാസിയായ ബഹു കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ തങ്ങളുടെ ശൈഖിനെയും തരീഖത്തിനെയും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. പൊന്നാനി താലൂക്കിലെ മിക്ക സുന്നി പണ്ഡിതന്മാരും ഇവരുടെ വിമർശനങ്ങൾ കേൾക്കാൻ എത്തിയിരുന്നു. 30-04-1986 ലായിരുന്നു വെളിയങ്കോട് അങ്ങാടിയിലെ അവരുടെ പരിപാടി. മഹല്ല് ജമാഅത്ത് മാനേജിംഗ് കമ്മറ്റി ഇതേ ദിവസം കമ്മറ്റി ഓഫീസിൽ കൂടിക്കാണിരിക്കെ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ എത്തിയ പണ്ഡിതന്മാർ ഒന്നായി കമ്മറ്റി യോഗത്തിലേക്ക് വരുകയും, തരീഖത്തിന്റെ പ്രസംഗത്തിനുള്ള മറുപടിക്ക് സമസ്തയിലെ പണ്ഡിതന്മാരെ കൊണ്ടുവന്ന് മറുപടി പറയിപ്പിക്കണമെന്നും ബഹു. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ സത്യാവസ്ഥ ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണമെന്നും അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ഇതിനെ തുടർന്ന് അങ്ങനെ ചെയ്യാമെന്നും, മേലിൽ സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിനെതിരെയുള്ള പ്രസംഗങ്ങൾക്കും, വിമർശനങ്ങൾക്കും കമ്മറ്റി ഔദ്യോഗികമായി തന്നെ മറുപടി പറയിപ്പിക്കണമെന്നും തീരുമാനിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അടുത്ത ദിവസം തന്നെ ശംസുൽ ഉലമ ഇ.കെ. ഉസ്താദ്, കെ.വി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ കുറ്റനാട്, ഖാസി കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ മുദരീസ് അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ മറ്റു പ്രമുഖ പണ്ഡിതന്മാർ കൂടി പങ്കെടുത്ത വിശദീകരണവും നടന്നു. കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരാണ് ദുആക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയത്. താൻ തൽപരകക്ഷികൾ പറഞ്ഞതുപോലെ ആ തരീഖത്ത് സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നും, തരീഖത്തിന്റെ തങ്ങളെ കാണുവാൻ പോയി എന്നത് ശരിയാണെന്നും പ്രചരണത്തിൽ ആരും വഞ്ചിതരാകരുതെന്നും അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാന പൊതു പരിപാടിയായിരുന്നു. ജുമുഅക്ക് മുമ്പ് വെള്ളി

യാഴ്ച ഒരു (തറ) പ്രസംഗം ആവശ്യമാണെന്ന് ആയിടക്ക് കമ്മറ്റിയിൽ ചർച്ചയുണ്ടായി. ജുമുഅക്ക് മുമ്പ് അങ്ങനെ പ്രസംഗം ഉണ്ടാകുന്നത് ശരിയല്ലെന്ന് ഞാനടക്കമുള്ളവർ കമ്മറ്റിയിൽ വാദിച്ചെങ്കിലും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുമായി ആലോചിക്കാൻ തീരുമാനമായി. വിഷയങ്ങൾ ഞാൻ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ അറിയിച്ചു. അടുത്ത വെള്ളിയാഴ്ച തന്നെ ജുമുഅക്ക് മുമ്പുള്ള പ്രസംഗം അനുവദനീയമല്ലെന്ന് സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് പ്രമുഖ പണ്ഡിതന്മാരുടെയും ഇമാമുകളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ ജുമുഅക്ക് ശേഷം ജനങ്ങളെ കേൾപ്പിക്കുകയും, കൂടാതെ ശംസുൽ ഉലമ അടക്കമുള്ള പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഫത്വകൾ ഉള്ളതും ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി. ഇങ്ങനെ ഈ പ്രശ്നം കെട്ടടങ്ങി.

മുദരിസായിരിക്കെ തന്നെ വെളിയങ്കോട് ശാഖാ എസ്. എസ്.എഫിന്റെയും മറ്റു സുന്നി സംഘടനകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സഹായവും നിർദ്ദേശവും നൽകിയിരുന്നു. എസ്.എസ്.എഫിന്റെ ഭാരവാഹികൾ വിദേശത്തേക്ക് പോകുന്ന സമയത്ത്, സംഘത്തിന്റെ ഫണ്ട് അദ്ദേഹത്തോടാണ് ഏല്പിച്ചിരുന്നത്. 1989 ൽ അദ്ദേഹം ഹജ്ജിന് പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ആ ഫണ്ട് എന്നെയാണ് ഏല്പിച്ചത്. പ്രസ്തുത സംഖ്യ എസ്.എസ്.എഫിന്റെ പ്രവർത്തകർക്ക് കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

മർക്കസിന് സ്ഥിരവരുമാനത്തിന് വ്യക്തികളിൽ നിന്ന് ഒരു സെന്റിന് നിശ്ചിത സംഖ്യ എന്ന നിലയിൽ ഫണ്ട് ശേഖരിക്കുന്നതിനായി എടപ്പാളിൽ ബഹു. കാന്തപുരം ഉസ്താദ് അദ്ധ്യക്ഷത വഹിച്ച യോഗത്തിൽ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ രടക്കം പലരും പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഒരു സെന്റിന്റെ പണം ഫണ്ടിലേക്ക് സംഭാവന ചെയ്ത വിവരവും ഓർക്കുന്നു.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ വിദേശയാത്ര

വെളിയംകോട് മഹല്ല് കമ്മറ്റിയുടെ കീഴിൽ അറബിക്ക് കോളേജ്, സി.ബി.എസ് ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂൾ, സാങ്കേതിക വിദ്യാസ്ഥാപനങ്ങൾ അഗതിമന്ദിരം ആശുപത്രി, അന്ധബധിര മുഖ വിദ്യാലയം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുട

ങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിച്ച് കൊണ്ടുള്ള ബുക്ക്ലെറ്റ് പുറത്തിറക്കുകയുണ്ടായി. 10000 രൂപ സംഭാവനയായി സീകരിച്ച് അവരെ മെമ്പർമാരായിചേർക്കാമെന്നും ബുക്ക്ലെറ്റിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു.

ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി അഞ്ചു നില കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു 15-7-1990 ന് കെട്ടിടത്തിന്റെ മഹല്ല് കമ്മറ്റി പ്രസിഡന്റ് തന്നെ തറക്കല്ലിടൽ കർമ്മം നടത്തി. അന്ന് മഹല്ല് കമ്മറ്റിയുടെ കീഴിലാണ് സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങുകയെന്ന അഭിപ്രായത്തിൽ കെട്ടിടങ്ങളുടെ പണിയും അതോടപ്പം സ്ഥലങ്ങളും കമ്മറ്റി വാങ്ങി. അന്നത്തെ വിപണി നിരക്ക്വെച്ച് ഒരു കോടിയോളം കോട്ടിടങ്ങൾക്ക് ചിലവ് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. കെട്ടിടത്തിന്റെ മൂന്നു നിലകൾ കൂടിയായപ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിന്റെ ഉൽഘാടനവും പഠനവും തുടങ്ങി.

വിദേശത്ത് നിന്ന് ഗൾഫ് മലയാളികളുടെ സഹായ സഹകരണങ്ങൾ തേടികൊണ്ട് 1993 ജൂൺ ആദ്യവാരത്തിൽ ഖാസി അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരേയും പ്രസിഡന്റിനേയും ദുബായ്, അബുദാബി (യു.എ.ഇ) എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് വെളിയങ്കോട് മഹല്ല് കമ്മിറ്റി അയച്ചു. ബഹറൈൻ സന്ദർശിക്കാൻ ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരിന്നുവെങ്കിലും ആദർശ ശത്രുക്കളുടെ കൂതന്ത്രത്താൽ ആ സന്ദർശനം മൂടങ്ങി. പ്രിസിഡന്റ് ഒന്ന് രണ്ട് ദിവസത്തിനകം മടങ്ങുകയും അബ്ദുൽഖാദർമുസ്ലിയാർ ഏകദേശം 2 ആഴ്ചയോളം പര്യാടനം നടത്തുകയും ചെയ്തു. മെമ്പർമാരായി ചേരുന്നവർക്ക് ഡോണേഷൻ കൂടാതെ കെല്ലത്തിൽ ഒരു കുട്ടിയെ (മക്കൾ ഇല്ലങ്കിൽ പെരക്കുട്ടികളെ) ചേർക്കാമെന്നും 50000 രൂപ തരുന്നവർക്ക് ക്ലാസ് റൂമുകൾ സ്പോൺസർ ചെയ്യാമെന്നും അറിയിച്ചിരുന്നു. കത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഖത്തറിലെ പ്രവാസികളായ വെളിയങ്കോട്ടെ 16 ആളുകൾ 160000 രൂപ വിവിധ ഘഡുക്കളായി അടച്ചു. അവരെ മെമ്പർമാരാക്കുകയും മെമ്പർഷിപ്പ് കാർഡുകൾ കെടുത്തയക്കുകയും ചെയ്തു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ പര്യാടന ഫലമായി രണ്ടു റൂമുകൾ സ്പോൺസർ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. റൂമുകൾ സ്പോൺസർ ചെയ്തത് ചക്കുത്തയിൽ ബാപ്പു സാഹിബിനും ഭാര്യക്കും വെണ്ടി കെ.ഉമ്മർ

ടി.കെ. അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയെന്നവരുടെ മക്കളും ചുള്ളിയിൽ ചേക്കു എന്നവർക്ക് വെണ്ടി മക്കളായ നാസർ ഷുക്കൂർ എന്നിവരും 50000 രൂപ വീതം അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ മുഖേന അടച്ചുതീർത്തതായി ഓർക്കുന്നു. മെമ്പർമാരായി ചെർന്നവർ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ മുഖേന തന്നെ കുറെ പേരെ മെമ്പരാക്കിയതായും ഓർക്കുന്നു. സ്ഥാപനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് കമ്മറ്റിയുടെ കഴിയിൽ ഒരു സ്ഥിര ട്രസ്റ്റ് ആവശ്യമാണെന്ന തീരുമാന പ്രകാരം 1999-ൽ 9-ാം നമ്പർ ആയി സ്റ്റേറ്റ് പൊന്നാനി സബ് രജിസ്റ്റർ ഓഫീസിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. കൂടാതെ സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ ആവശ്യാർഥം സൊസൈറ്റീസ് ആക്റ്റ് പ്രകാരവും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരുന്നു. നിയമാവലി പ്രകാരം സ്റ്റേറ്റ് ഭാരവാഹികളുടെ കാലാവധി അഞ്ച് കൊല്ലമാണ്. അതുവരെ കമ്മറ്റി വകയായി പണിതീർത്ത കെട്ടിടങ്ങളും മൂന്ന് ഏക്കർ 18 സെന്റ് ഭൂമികളും ലീഡർനായി കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ പര്യാടനത്തിന്റെ ചിലവായി കമ്മറ്റിയിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമാനയാത്ര ചെലവ് മാത്രമെ വന്നിട്ടുള്ളൂ. സേവന മനോഭവവും ഉപരി സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു നടത്തുന്നതിനു നൽകിയ സഹായ സഹകരണങ്ങളെ നമുക്ക് നന്ദിപൂർവ്വം സ്മരിക്കാം.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ പ്രാർത്ഥനകൾക്ക് ഉടനെ ഉത്തരം കിട്ടിയ അനുഭവം പലരും പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്റെ അനുഭവത്തിൽപെട്ട ഒരു സംഭവം ഇവിടെ കുറിക്കട്ടെ. നമ്മുടെ നാട്ടുകാരനായ പുതിയ വീട്ടിൽ കുഞ്ഞിബാപ്പു സാഹിബിന് 30 കൊല്ലം മുമ്പ് കഴുത്തിൽ ഒരു ഓപ്പറേഷൻ നടത്തി. അദ്ദേഹത്തിന് ആശുപത്രി വിട്ടശേഷം വലിയ അസ്വസ്ഥതയും ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ടും അനുഭവപ്പെടുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജൻ ഏന്തു പറഞ്ഞു. സംഗതിയുടെ ഗൗരവം കണക്കിലെടുത്ത് ഏന്തുവിനോട് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ സമീപിച്ചു വിവരം പറയാനും ജുമുഅക്ക് ശേഷം ദുആ ചെയ്യിക്കാനും ഉപദേശിച്ചു. ഏന്തു തന്നെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ സമീപിക്കുകയും വിവരം പറഞ്ഞു ദുആ ചെയ്യിക്കുകയും അന്നത്തെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ

ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം വാർദ്ധക്യ സഹജമായ അസുഖങ്ങളാൽ വീട്ടിൽ അദ്ദേഹം അസ്വസ്ഥനാണ്.

പ്രസിഡണ്ട് മൊയ്തൂട്ടി ഹാജിയുടെ ഒരു ബന്ധുവിന് ഇതു പോലെ കാൻസറിന്റെ അസുഖം വന്ന് ആസ്പത്രിയിൽ നിന്ന് മടക്കിയ വിവരം അറിയിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ ഒരാൾക്ക് ജുമുഅക്ക് ശേഷം പ്രാർത്ഥന നടത്തി സുഖപ്പെട്ട വിവരം അദ്ദേഹത്തോട് പറയുകയും നിങ്ങളുടെ മന്ദലംകുന്ന് പള്ളിയിലും അങ്ങനെ ചെയ്യാനുപദേശിച്ചതായും ഉപദേശം കൊണ്ട് ഫലം കണ്ടതായും എന്നോട് പറഞ്ഞതായി ഓർമ്മയുണ്ട്.

1987 മുതൽ ഖാസിയുടെ ചുമതല ഏറ്റെടുത്തശേഷം, കമ്മറ്റിയുടെ എല്ലാ പൊതുപരിപാടികളിലും ആണ്ട് നേർച്ചയിലും പള്ളിയിലെ പരിപാടികളിലും പൊതു സമ്മേളനങ്ങളിലും ഖാസി അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എന്ന് തന്നെയാണ് എഴുതാറുള്ളത്. അത് ഖാസിയാൽ നിയമിച്ചതുകൊണ്ടായിരുന്നു. 2008 വരെ കാര്യദർശിയായിരുന്ന ഞാൻ റമസാൻ മാസം ഉറപ്പിച്ചാലും പെരുന്നാൾ ഉറപ്പിച്ചാലും ഖാസി അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ പ്രഖ്യാപിച്ചു എന്നു തന്നെയാണ് പറയാറുള്ളത്. ഈ കൊല്ലത്തെ റമസാൻ മാസപ്പിറവി വെളിയുകോട് ഖാസി ഉറപ്പിച്ചു എന്നാണ് വിളിച്ച് പറഞ്ഞത്. ചില കോടതി കേസുകളിൽ സെക്രട്ടറിയെ കൂടാതെ ഖാസിയെയും സാക്ഷിയായി വിളിക്കുകയും അത്തരം കേസുകളിൽ ഖാസി എന്ന നിലക്ക് അദ്ദേഹം ഹാജരാവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോഴുള്ള ഖാസിക്കും അത് ബാധകമാണ്.

1976 മുതൽ വിദേശത്തേക്ക് മാറേജ് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ആവശ്യമാകുമ്പോൾ മാറേജ് സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ നോട്ടറി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്താറുണ്ട്. എല്ലാ മാറേജ് സർട്ടിഫിക്കറ്റിലും By the Khazi of the Veliankode Mahallu Juma masjid according to the Shariath Law of Islam എന്ന ഖണ്ഡികയുണ്ട്. ഇതിൽ സെക്രട്ടറിയും ചിലപ്പോൾ പ്രസിഡണ്ട് ആവശ്യമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഖാസിയും ഒപ്പിട്ടു കൊടുക്കാറുണ്ട്. റജിസ്റ്റർ ചെയ്ത നിയമാവലി പ്രകാരമാണ് കമ്മറ്റി ഭരണം നടത്തുന്നത്. ഖാസി, ഖത്തീബ്, മുദരിസ്, മൂക്രി എന്നിവരെ നിയമിക്കുന്നത് കമ്മ

റ്റിയുടെ നിയമാവലിയിൽ പെടുന്നതാണ്. 2010ലെ ആണ്ട് നോട്ടീസിൽ ആരോ കൃത്രിമമായി. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ ഖത്തീബ് എന്നെഴുതി പ്രശ്നം സൃഷ്ടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും കമ്മറ്റി ഇടപെട്ട് നോട്ടീസിൽ ഖാസി എന്ന് തന്നെ തിരുത്തിച്ചതിൽ കമ്മറ്റി അഭിനന്ദനം അർഹിക്കുന്നു. ഖാസി എന്ന നിലയിൽ മഹല്ലിലെ എല്ലാ നിക്കാഹുകളിലും കാർമി കത്വം വഹിക്കേണ്ടത് അദ്ദേഹമോ, അദ്ദേഹം അധികാരപ്പെടുത്തുന്ന ആളോ ആയിരിക്കണം. വലിയ മഹല്ലായതിനാൽ എല്ലാ നിക്കാഹിനും, എത്തിച്ചേരുവാൻ ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിട്ടതിനാൽ അയ്യോട്ടിച്ചിറ, താവളക്കുളം ഖാസിയാർ പള്ളി, പഴഞ്ഞി ഇംദാദുതൽ ഇസ്ലാം പള്ളി ഖത്തീബുമാർക്കും, ഈ അധികാരം കമ്മറ്റി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഇവിടങ്ങളിലെ ആർക്കും ജുമുഅത്ത് പള്ളി ഖാസിവേണമെന്ന് നിർബന്ധമുണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങനെ ചെയ്യാമെന്നും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പരിഷ്കരണ വാദികളെന്ന് സ്വയം അവകാശപ്പെടുന്ന ചിലർ ഖാസിയെ വിളിക്കാറില്ല. പകരം ആഫീസിൽ നിന്ന് ഫോറം വാങ്ങി നിക്കാഹ് നടന്നതായി അറിയിക്കുകയാണ് ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നത്. ചിലരാകട്ടെ പ്രസംഗത്തിന് ആളെ കൊണ്ടുവന്ന് ഖാസിയെ മുന്നിലിരുത്തി ഖാസിയെയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേഷവിധാനത്തെയും, പാരമ്പര്യത്തെയും പരിഹസിക്കുന്ന നിലക്കുള്ള പ്രസംഗ സംഭവങ്ങളുണ്ടായപ്പോൾ, അങ്ങനെ അവഹേളനയുണ്ടാകുന്നുവെന്ന് സംശയിക്കുന്ന സദസ്സുകളിൽ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഖാസി എന്ന നിലക്ക് പങ്കെടുക്കേണ്ടതില്ലെന്നും തീരുമാനിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ വിവരം അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കുകയും അങ്ങനെയുള്ള സദസ്സുകളിൽ നിന്നു വിട്ടു നിൽക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് വരുന്നവർക്കും ഇതൊരു മാതൃകയാണ്. ബഹു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകന്റെ വിവാഹ ക്ഷണ കത്തിൽ ഖാസിയായി സ്വയം പ്രഖ്യാപിച്ചുവെന്നാരോപിക്കുന്ന ഒരു കത്ത് മഹല്ല് കമ്മറ്റിക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നു. മഹല്ല് സെക്രട്ടറി കമ്മറ്റി വിളിച്ചു കൂട്ടി ചർച്ച ചെയ്താതെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർക്ക് ആ കത്ത് കൈമാറി വിശദീകരണം ആവശ്യപ്പെട്ട സംഭവം

വിവാദമായിരുന്നു. കമ്മറ്റി അറിയാതെ ഇങ്ങനെ ചെയ്തത് ശരിയായ നടപടിയല്ലെന്ന് എല്ലാവരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. വാദം ശക്തമായപ്പോൾ സെക്രട്ടറി അങ്ങനെ ചെയ്തത് ശരിയല്ലെങ്കിൽ താൻ ചേദം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായും പറഞ്ഞു. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ ഈ കത്തിനു മറുപടി കൊടുക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും കത്തിനെ അവഗണിക്കണമെന്നും എൻ.കെ. സൈനുദ്ധീൻ ശക്തിയായി ആവശ്യപ്പെട്ടത് കമ്മറ്റി അംഗീകരിക്കുകയും വിവരം ഭാരവാഹികളിൽപ്പെട്ടവർ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഖാസിയാണെന്നതിന് വിശദീകരണമാവശ്യപ്പെടുന്ന കത്തിന് മറുപടിയായി അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ തയ്യാറാക്കിയ കത്തിൽ “ശരിയായ” മാനദണ്ഡങ്ങൾ അടങ്ങിയ ‘കിതാബു’കളുടെ ഉദ്ധരണികളും കമ്മറ്റിയിൽ നിന്നു പലപ്പോഴായി കൊടുത്ത അറിയിപ്പുകളും ഖാസി എന്ന നിലയിൽ കോടതികളിൽ നിന്ന് വന്ന രേഖകളും നിരത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഖാസിയാണെന്നതിന് വിശദീകരണമാവശ്യപ്പെടുന്ന കത്തിന് മറുപടി അർഹിക്കുന്നില്ല എന്ന കമ്മിറ്റി നിലപാടെടുത്തതിനാൽ വിശദീകരണ കത്ത് കൈമാറിയില്ല. ഇങ്ങനെ ഒരു കത്ത് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിച്ചതല്ലായിരുന്നു. ഈ കത്തിനെ തുടർന്ന് അദ്ദേഹം മാനസികമായി വളരെ വിഷമതയനുഭവിച്ചിരുന്നുവെന്നാണറിഞ്ഞത്. തന്റെ ഒപ്പം നിൽക്കുന്നവരും തന്റെ കുറേക്കാലമായുള്ള സുഹൃത്തുക്കളും ഈ കത്തിന്റെ പിന്നിലുണ്ടോ എന്ന സംശയം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിവരം അദ്ദേഹം പലരോടും പറഞ്ഞതായും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ കമ്മറ്റിയിലെ ചർച്ചകളും തീരുമാനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന് വളരെ ആശ്വാസമായി. കമ്മറ്റിയിലെ ചർച്ചയിൽ അന്ന് പങ്കെടുക്കുകയും കത്ത് കൊടുത്തത് ശരിയല്ലെന്നു നിലപാടെടുത്ത വരെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹത്തിന് വളരെ സംതൃപ്തിയായിരുന്നു.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ മുതൽക്കുമുതൽക്കു കർശനമായി നിയന്ത്രിക്കുകയും അവരെ വിജ്ഞാന സമ്പാദനത്തിന് ഒരുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഖാസി എന്ന നിലയിൽ മഹ

ല്ലിലെ നിക്കാഹുകളും മറ്റു കാര്യങ്ങളും ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതോടൊപ്പം ഇബാദത്തുകളിൽ മുഴുകിയ ഒരാളായിരുന്നു തന്നെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. പല മഹല്ലുകളിലും ദിക്റുകളും സ്വലാത്തുകളും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യം എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നതാണ്. എല്ലാ റമസാനിലും മാസപ്പിറവി കണ്ട അന്ന് മുതൽ തന്നെ ജുമുഅത്ത് പള്ളിയുടെ വടക്ക് ഭാഗത്ത് ഇരിപ്പുറപ്പിക്കുന്ന അദ്ദേഹം ജമാഅത്തിനും, ജുമുഅക്കും തറാവീഹ് നിസ്കാരത്തിനും നേതൃത്വം നൽകുന്ന സമയം ഒഴിച്ചു മറ്റു സമയങ്ങളിലെല്ലാം പൂർത്തർ ഓതുന്ന് കാണാമായിരുന്നു. ഇക്കൊല്ലം അദ്ദേഹം ആ സ്ഥാനത്തില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഇപ്പോഴും അവിടെയിരിക്കുന്നതിന്റെ ഒരു പ്രതീതിയാണ് അദ്ദേഹവുമായി ബന്ധമുള്ളവർക്ക് ഇന്നും അനുഭവപ്പെടുന്നത്. എന്റെ ഉസ്താദിന്റെ(കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ) വാക്കുകൾ കടമെടുത്താൽ “ഇബാദത്തിന്റെ തണലിലാണ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ നിലനിൽപ്പ്” എന്ന വാക്ക് അമ്പർത്ഥമാക്കുന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം. മഹല്ലു സെക്രട്ടറി എന്ന നിലക്ക് കമ്മറ്റി ഏല്പിക്കുന്ന പല വിഷയങ്ങളിലും എനിക്കദ്ദേഹവുമായി സഹവർത്തിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്.

ഹൃദയ സംബന്ധമായ അസുഖം കുറച്ച് മുമ്പും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകുകയും അത് ഭേദമാവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പിന്നീട് കുറെകാലമായി ആ വക അസുഖങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനില്ലെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നത്. അവസാന തവണ അസുഖം ബാധിക്കുകയും അല്പം ഭേദമായ അവസരത്തിൽ ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച അദ്ദേഹം പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തു. അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാന ഭാഷണമാണെന്ന് ആരു നിനച്ചിരുന്നില്ല. 2011 ജനുവരി 7 ന് (സഫർ 2)വെള്ളിയാഴ്ച പതിവിലധികം ഉന്മേഷത്തോടെയാണ് ജുമുഅക്ക് ശേഷം അദ്ദേഹം ജനങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിച്ചത്. വെളിയങ്കോട് കൊയഹസ്സൻ മരക്കാർ പള്ളിയിലെ “ദിക്റ ഹൽഖ്” സ്ഥാപനമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാന പൊതുപരിപാടി എന്നാണ് ഓർമ്മ. ജനുവരി 8 ന് ശനിയാഴ്ച ഏകദേശം ‘4’ മണിക്ക് ശേഷം എന്റെ സഹോദരി പുത്രൻ അബൂബക്കർ ഫോണിൽ

വിളിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരമ വാർത്ത പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ തരിച്ചിരുന്നുപോയി. വൈകുന്നേരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ ഇരുവിഭാഗം സുന്നി പണ്ഡിതന്മാരുടെയും ബാഹുല്യം എന്നെ വല്ലാതെ ആകർഷിച്ചു. ബഹുമാനപ്പെട്ട അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ലിമാർക്ക് അല്ലാഹു മഗ്ഫിത്തും മർഹമത്തും നൽകട്ടെ. നമുക്കെല്ലാവർക്കും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം സ്വർഗ്ഗവാസം അല്ലാഹു നൽകി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ! ആമീൻ.

(ഹിജ്റ 1275ൽ ജുമുഅത്ത് പള്ളി പുനർനിർമ്മിച്ച അബൂബക്കർ ഹാജിയുടെ മകൻ അഹമ്മദ്(അമ്മു) എന്നവരുടെ പൗത്രനും 1976 മുതൽ 2008വരെ മഹല്ല് കമ്മിറ്റി സെക്രട്ടറിയായി സേവനം ചെയ്ത വ്യക്തിയുമാണ് ലേഖകൻ)

മാതൃകാപുരുഷന്റെ മരണം ലോകത്തിന്റെ മരണമാകുന്നു

മുഹമ്മദ് മുഖ്താർ ഹസ്രത്

(പ്രൊഫ: ജാമിഅ: മർക്കസു സഖാഫത്തി സുന്നിയ്യ; കാരന്തൂർ)

സർവ്വാധിപതിയും സർവ്വജ്ഞനുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ, അവനത്രെ സർവ്വസ്തുതിയും. അന്ത്യപ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് മുസ്‌തഫാ(സ്വ) തങ്ങളിലും അവിടുത്തെ സ്വഹാബത്തുൽ കിറാം, താബിഇറുങ്ങൾ ഏവരിലും സ്വലാത്ത് സലാമുകൾ സദാവർഷിക്കട്ടെ! ആമീൻ.

വന്ദ്യരായ ആത്മീയ ഗുരു മർഹും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്‌ലിയാരെ അനുസ്മരിക്കുന്ന സുവന്നീരിൽ മഹാനവർകളുമായുള്ള സഹവാസത്തിലൂടെ ലഭിച്ച ചില വിവരങ്ങൾ കുറിച്ചിടുകയാണിവിടെ. മരണപ്പെട്ടവരുടെ സ്മരണ പറയലും എഴുതലും മുസ്‌തഫാബ്ദും പുണ്യമുള്ള കാര്യവുമാണല്ലോ. നബി(സ്വ) സഅ്ദ്ബ്നു ഖൗല മരണപ്പെട്ടപ്പോൾ അവരുടെ സ്മരണകൾ നടത്തിയ സംഭവം ഇമാം ബുഖാരി ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.

പഠനം

ശൈഖുനായുടെ ദീനീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ തുടക്കകാലം വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളും പ്രയാസങ്ങളും നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. പൂർവ്വസൂരികളായ പണ്ഡിത കേസരികളെ മാതൃകയാക്കിയ ശൈഖുനാ ആ ത്യാഗങ്ങളും പ്രയാസങ്ങളും സഹിച്ച് ദീനീ മേഖലയെ മുറുകെപ്പിടിക്കുകയായിരുന്നു. ഇൽമിന്റെ സാഗരവും അതുല്യവ്യക്തിത്വവും വെല്ലുർ ബാഖിയാത്തുസ്സാലിഹാത്തിലെ പ്രിൻസിപ്പാളുമായിരുന്ന “അല്ലാമാ അശ്ശെഖ് അബ്ദുർറഹ്മാൻ ഫജ്ഹരി ഹസ്രത്(റ)(കുട്ടിമുസ്‌ലിയാർ)യുടെ ദർസിലാണ് ഉസ്താദ് നീണ്ടകാലം ഓതിയിരുന്നത് പ്രഗത്ഭമതികളായ ഒരൂപാദ് ശിഷ്യഗണങ്ങളുള്ള “അല്ലാമാ അശ്ശെഖ് ഒതുക്കുങ്ങൾ ഒ.കെ.സൈനുദ്ദീൻ മുസ്‌ലിയാരു

ടെ(റ) അടുക്കലും ഓതിയിരുന്നു. വെല്ലൂർ ബാഖിയാത്തു സ്റ്റാലിഹാത്ത് അറബികോളേജിൽ ചേർന്ന ശൈഖുനാ, ഇൽമിന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ ജലിക്കുന്ന സുര്യഗോളവും അതുല്യവ്യക്തിത്വവുമായ അല്ലാമാ അശ്ശെഖ് ഹസൻ ഹസ്രത്തി(റ)ൽ നിന്നും സിഹാഹുസ്സിത്തയും മറ്റ് പല ഹദീസ് കിതാബുകളും ഓതുകയും സനദ് കരസ്ഥമാക്കുകയും ചെയ്തു. അല്ലാമാ അബ്ദുർറഹ്മാൻ ഫദ്ഹരി ഹസ്രത്തി(റ)ന്റെ പക്കൽ നിന്നും “ഫന്നുൽ മീഖാതി വൽ-ഖിബ്ല”യുടെ കിതാബും മഅ്ബുലാത്തിന്റെ കിതാബുകളും തീർത്തും ഓതിയ ശൈഖുനാ ദർസ് നടത്താനുള്ള എല്ലാ കഴിവുകളും സമ്മേളിച്ച ഒരു പൊൻതാരകമായി മാറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ദർസ്, അധ്യാപനം

ബാഖിയാത്തിൽ നിന്നിറങ്ങിയ ശൈഖുന(റ) നീണ്ടകാലം കേരളത്തിൽ ദർസ് നടത്തുകയുണ്ടായി. നീണ്ട മുപ്പത് വർഷത്തോളം വെളിങ്കോട് ജുമുഅത്ത് മസ്ജിദിൽ ഖതീബ്, മുദരിസ്, ഖാളി എന്നീ നിലകളിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു. ജനങ്ങൾക്ക് ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്ന ഉസ്താദ് അവർക്ക് ഒരു അത്താണിയുമായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ചെറിയ ചെറിയ പ്രശ്നങ്ങൾ പോലും അന്വേഷിച്ച് അതിന് പരിഹാരം കണ്ടിരുന്ന ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കലേക്ക് അസർ മുതൽ ഇശാ വരെയുള്ള സമയം ജനങ്ങളുടെ തിരക്കാണ് നീറുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുമായി വരുന്ന ജനങ്ങൾ ശൈഖുനായുടെ അടുക്കൽ നിന്നും പ്രശ്ന പരിഹാരത്തോടെ മടങ്ങിയിരുന്ന കാഴ്ച പതിവായിരുന്നു.

ദർസ് ശൈലി.

മറ്റെല്ലാ മേഖലകളിലും എന്ന പോലെ ഉസ്താദിന്റെ ദർസ് ശൈലിയും സവിശേഷത നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇൽമിന്റെ വളർച്ചയിൽ ശൈഖുന വളരെയധികം ശ്രദ്ധ ചെലുത്തിയിരുന്നു. ഒരോ വിദ്യാർത്ഥിയോടും വളരെ കരുണയോടെയും വാത്സല്യത്തോടെയുമാണ് അവിടുന്ന് ഇടപഴകിയിരുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അതിമഹത്തായ അനുഗ്രഹത്താൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ ഉന്നതമായ സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുവാൻ ഉസ്താദിന് കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

പ്രായം കൂടിയവരും വിവാഹിതരുമായുള്ള ധാരാളം വിദ്യാർത്ഥികൾ ശൈഖുനായുടെ ദർസിലുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാതരം വിദ്യാർത്ഥികളേയും കണക്കിലെടുത്ത് കൊണ്ടാണ് അവിടുന്ന് ദർസ് നടത്തിയിരുന്നതും. എത്ര ബുദ്ധി കുറഞ്ഞവർക്കും വേഗം മനസ്സിലാകുന്ന നിലയിലായിരുന്നു ദർസ് നടത്തിയിരുന്നത്. പുത്രവാത്സല്യത്തോടെയാണ് ഒരോ വിദ്യാർത്ഥികളോടും ഇടപഴകിയിരുന്നത്. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇൽമിന്റെ വിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നത് പോലെ തന്നെ അവരുടെ സാമ്പത്തിക കുടുംബ വിഷയങ്ങളിലും ശാരീരിക മാനസിക വിഷയങ്ങളിലുമെല്ലാം ഉസ്താദ് കരുണയും തണലുമായിരുന്നു. ഒരോരുത്തരുടെയും പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് നിവാരണം കുറിക്കുന്ന ശൈലി ആശ്ചര്യമുളവാക്കുന്നതായിരുന്നു.

ചെറിയ വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്വർഫിന്റെയും നഹ്വിന്റെയും കിതാബുകൾ ഓതാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ തന്നെ തസ്വവൂഫിന്റെ “ബയ്ത് കിതാബുകളും” തുടങ്ങുമായിരുന്നു. ഓരോ ബാച്ചുകാർക്കും അവരുടെ പാകതയ്ക്കനുസരിച്ച് തസ്വവൂഫിന്റെ കിതാബുകൾ ഓതിക്കൊടുത്തിരുന്നു. “ഇഹ്യാഉല്ലുമുദ്ദീൻ, ഇർഷാദുൽ യാഫി, മിൻഹാജുൽ ആബിദീൻ, ഹികം” തുടങ്ങി പ്രസിദ്ധമായ തസ്വവൂഫിന്റെ കിതാബുകൾ മറ്റ് വിഷയങ്ങളെപ്പോലെ വളരെയധികം പ്രാധാന്യത്തോടെ ഓതിക്കൊടുക്കുമായിരുന്നു. ദർസീ വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ഇബാദത്തുകളിൽ അശ്രദ്ധയോ മറ്റുവല്ല വീഴ്ചകളോ കണ്ടാൽ ഉടനെ തസ്വവൂഫിന്റെ കിതാബായ ഇഹ്യാ അല്ലെങ്കിൽ ഇർഷാദുൽ യാഫി ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ സബ്ഖ് നടത്തുമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ യായിരുന്നു ഉസ്താദ് തന്റെ വിദ്യാർത്ഥികളെ തർബിയ്യത്ത് ചെയ്തിരുന്നത്. ഈ ശൈലിയിലായിരുന്നു ബാഖിയാത്തിന്റെ ബാനീഹസ്രത്ത്(റ) വിദ്യാർത്ഥികളെ തർബിയ്യത്ത് ചെയ്തിരുന്നത്. വിദ്യാർത്ഥികളാരെങ്കിലും ജമാഅത്തിന് പിന്തുകയോ മറ്റോ ചെയ്താൽ മുഴുവൻ വിദ്യാർത്ഥികളെയും ഒരുമിച്ച്കൂട്ടി മറ്റ് സബ്ഖുകളെല്ലാം നിർത്തിവെച്ച് അന്ന് മുഴുവൻ “ഇഹ്യാ” ഓതിക്കൊടുത്ത് കൊണ്ടായിരുന്നു ബാനീഹസ്രത്ത്(റ) വിദ്യാർത്ഥികളെ തർബിയ്യത്ത് ചെയ്തിരുന്നത്. പണ്ഡിത കുലത്തിലെ ജലിക്കുന്ന ഗോളമായ തന്റെ ഗുരു

വര്യരെ ഇഞ്ചോടിഞ്ച് മാതൃകയാക്കുകയായിരുന്നു തന്റെ തർബിയ്യത്തിൽ ചെയ്തത്.

ഇബാദത്തിലെ കൃത്യനിഷ്ഠ

ഇബാദത്തുകളിൽ വളരെയധികം കൃത്യനിഷ്ഠ പുലർത്തുന്നവരായിരുന്നു രാത്രി രണ്ട് മണിക്ക് എഴുന്നേൽക്കുന്ന ഉസ്താദ് വിത്ർ പതിനൊന്ന് റക്അത്തും തഹജ്ജുദ് എട്ട് റക്അത്തും നമസ്കരിച്ച ശേഷം നീണ്ട മണിക്കൂറുകളോളം ഖുർആൻ ഓതുക പതിവായിരുന്നു. നമസ്കാരശേഷം ഉമർഖാളി(റ)യുടെ മഖാമിന്റെ തലയ്ക്കലിരുന്നാണ് ഖുർആൻ പാരായണം നടത്തിയിരുന്നത്. ഓതുന്നതിനിടയിൽ റഹ്മത്തിന്റെ ആയത്ത് എത്തിയാൽ അല്ലാഹുവിനോട് റഹ്മത്തിനെ തേടുകയും അദാബിന്റെ ആയത്ത് എത്തിയാൽ വല്ലാതെ പൊട്ടിക്കരയുകയും ചെയ്യുക ഉസ്താദിന്റെ പതിവായിരുന്നു. കറച്ചിലിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട് ഞാൻഅടക്കമുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉറക്കമുണർന്ന് തഹജ്ജുദ് മറ്റ് ഇബാദത്തുകളിലേക്കും മുന്നിടുക പതിവായിരുന്നു. സുബഹിയുടെ ബാങ്ക് കേട്ടാൽ ഖുർആൻ ഓതൽ നിറുത്തി ദുആഃ ചെയ്ത് മഖാമിൽ നിന്നും നേരെ പള്ളിയിലെത്തുകയും സുബഹിക്ക് മുമ്പുള്ള രണ്ട് റക്അത്ത് സുന്നത്ത് നിസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്യും. സുബഹിക്ക് മുമ്പുള്ള സുന്നത്ത് നിസ്കാരം ദൈർഘ്യം കൂടിയതാണ്. പള്ളിയിൽ നമസ്കാരത്തിന് വേണ്ടി ബാങ്ക്വിളികഴിഞ്ഞ് പ്രത്യേക സമയം നിശ്ചയിച്ചിരുന്നില്ല. സുന്നത്ത് നിസ്കാരം എപ്പോഴാണോ കഴിയുന്നത് അപ്പോൾ മാത്രമാണ് അഞ്ചുവെട്ടിന്റെയും ജമാഅത്ത് തുടങ്ങിയിരുന്നത്. ഉസ്താദ് സുന്നത്ത് നിസ്കാരവും കഴിഞ്ഞ് എത്തുന്നതും പ്രതീക്ഷിച്ച് ജനങ്ങൾ കാത്തിരിക്കുക പതിവായിരുന്നു.

ഇബാദത്തുകളിലെ കൃത്യനിഷ്ഠതപോലെതന്നെ തന്റെ മുഴുവൻ സമയങ്ങളിലും കൃത്യനിഷ്ഠ പുലർത്തിയിരുന്നു. സുബഹി നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞാലുടൻ ദർസ് ആരംഭിക്കും. ജലാലൈനി, ഹദീസ്.... തുടങ്ങി സബ്ഖുകൾ നാസ്തയ്ക്ക് മുമ്പായി നടത്തും. നാസ്ത, കുളി മറ്റുകാര്യങ്ങൾക്കുമായി അരമണികൂർ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നൽകും. ഈ സമയത്തി

നുള്ളിൽ നാസ്തയും കുളിയുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞ് ജുഹാനിസ്കാരവും നിർവ്വഹിച്ച് വീണ്ടും ദർസ് ആരംഭിക്കും. ഇതിനിടയിൽ സേവകൻ കൊണ്ട് വരുന്ന കഞ്ഞി രണ്ട് മൂന്ന് കവിൾകുടിച്ച് ബാക്കി ശിഷ്യന്മാർക്ക് നൽകി വീണ്ടും ദർസിൽ തന്നെ മുഴുകും. ആ ദർസ് ജുഹർ നിസ്കാരം വരെ തുടരും. ജുഹർ നിസ്കാരാനന്തരം ഒരു സബ്ഖ് കൂടി നടത്തി ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനായി ദർസ് നിർത്തിവെക്കും. വിദ്യാർത്ഥികൾ ചിലവു വീടുകളിൽ നിന്നും(ക്യാന്റിൻ ആകുന്നതിന് മുമ്പ്) ഭക്ഷണം കഴിച്ച് തിരിച്ചെത്തിയാലുടൻ തുടങ്ങുന്ന ദർസ് അസർ നിസ്കാരം വരെ നീണ്ടുനിൽക്കുമായിരുന്നു.

അസർനിസ്കാരാനന്തരം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വിശ്രമത്തിനും മറ്റുമായി സമയം അനുവദിച്ചിരുന്നു. ശൈഖുനാ മുതാലഅയിലും ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നനിവാരണത്തിലുമായി ഈസമയം ചിലവഴിക്കുകയാണ് പതിവ്. അസർ മുതൽ ഇശാവരെയുള്ള അവിടുത്തയുടെ സമയം ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും മറ്റും പരിഹരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ നീറുന്ന നൂറ് നൂറ് പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് തനതായ നിവാരണം കണ്ടിരുന്ന ശൈഖുനാ ജനങ്ങൾക്ക് ആശ്രയവും അത്താണിയും അതിലുപരി ജനഹൃദയങ്ങളിൽ കടന്നുകൂടിയ മതിയായ ഒരു സാമൂഹിക നേതാവുമായിരുന്നു. അസർ മുതൽ ഇശാവരെ ശൈഖുനായുടെ അടുക്കലേക്ക്. എത്തുന്ന ജനബാഹുല്യം ഇതിന് മതിയായ തെളിവാണ്. ഇശാനിസ്കാരവും ശേഷമുള്ള രണ്ട് റക്അത്ത് സുന്നത്ത് നിസ്കാരവും നിർവ്വഹിച്ച് ഭക്ഷണവും കഴിഞ്ഞ് ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു പതിവ്. ഇത്രയും നീണ്ട 21 വർഷത്തെ സുഹ്ബത്തിലൂടെ ഈ വിനീതൻ നേരിട്ടറിഞ്ഞതാണ് ഈ ജീവിത ചര്യ.

അതുല്യനായ ഖാളിയാർ

എത്ര കൂഴഞ്ഞ് മറിഞ്ഞ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും മതിയായ തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുന്ന ശൈഖുനായുടെ കഴിവ് ഒന്നുവേറെ തന്നെയാണ്. നിവാരണവും പ്രതീക്ഷിച്ചെത്തുന്ന ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് മതിയായ നിവാരണം നൽകാൻ കഴിയാതെ സംശയനിവാരണത്തിനായി ശൈഖുനായുടെ അടുക്കലേത്തുന്ന ഖതീബ് മുദ്രിസുമാർക്ക് കിതാബിന്റെ ഇബാദത്തി

ലൂടെ നിവാരണം നൽകിയിരുന്ന ശൈഖുനാ നാടന്മാർക്കെ ന്നപോലെ ആലിമീങ്ങൾക്കും ഒരാശ്രയമായിരുന്നു. നികാ ഹ്, ത്വലാഖ്, ഫസഖ് തുടങ്ങി വിഷയങ്ങളിലുള്ള എത്രവ ലിയ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും അയത്ന ലഭ്യമായി അവിടുന്ന് തീർപ്പ് കൽപ്പിച്ചിരുന്നു. എവിടെപ്പോയാലും കയ്യിൽ ഒരു ബാഗ് ഉണ്ടാകും. അതിൽ തുഹ്ഫയുടെയും നിഹായയുടെയും ഇബാറത്തുകൾ കൊണ്ട് നിറക്കപ്പെട്ട ഒരു ഫത്ഹുൽ മുഹൂ നുമുണ്ടാകും. പ്രശ്നക്കാരായ ഇരുകൂട്ടരെയും വിളിച്ചിരുത്തി തന്റെ കയ്യിലുള്ള കിതാബിന്റെ ഇബാറത്തുകൾ വായിച്ച് കേൾപ്പിച്ചാണ് ശൈഖുനാ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് തീർപ്പ് കൽപ്പിച്ചി രുന്നത്. എന്റെ അറിവനുസരിച്ച് നീണ്ട മുപ്പതോളം വർഷം ശൈഖുനാ ഈ നിലയിൽ തന്നെ ജനങ്ങളിൽ വിരാജിച്ചിരു ന്നു. (ഇത് വെളിയങ്കോട് മാത്രമാണ്. അതിന്മുമ്പ് പലസ്ഥ ലങ്ങളിലും ശൈഖുനാ സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു വെന്ന് ഓർക്കണം).

ഖളാഇന്റെ വിഷയത്തിൽ പണക്കാരനോ പാവപ്പെട്ടവനോ എന്ന വ്യത്യാസം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എല്ലാവരും ശൈഖുനാ യുടെ അടുക്കൽ ഒരു പോലെയായിരുന്നു. പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് തീർപ്പ്കൽപ്പിക്കാൻ പോകുമ്പോൾ ഇടയ്കിടയ്ക് തന്റെ ശിഷ്യന്മാരെയും കൂടെകൂട്ടി പ്രശ്നനിവാരണരീതി കിതാബി ലൂടെ അവർക്ക് പഠിപ്പിച്ച് കൊടുക്കുന്നതിലും അവിടുന്ന് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. മാതൃകായോഗ്യരായ പഴയ ഉസ്താ ദുമാരുടെ പാതപിന്തുടർന്ന ശൈഖുനാ പ്രശ്നപരിഹാരസ റ്വർഭങ്ങളിൽ അതിന്റെ വിധിതീർപ്പിനെ സംബന്ധിച്ച് ധാര ണയുണ്ടെങ്കിലും വീണ്ടും കിതാബിൽ നോക്കി ഉറപ്പു വരു ത്തുമായിരുന്നു.

ഖുതുബ

ഖുർആൻ, ഔറാദ്, സ്വലാത്ത് തുടങ്ങി ഇബാദത്തുകൾ കൊണ്ട് ജുമുആ ദിവസത്തെ പൂർണ്ണമായും അഴകാക്കി യിരുന്നു. ഉമർഖാളി(റ)യുടെ പള്ളിയിലെ ഖുതുബ അവിടുന്ന് ഒഴിവാക്കാറില്ലായിരുന്നു. മാതൃകാപരമായ ഒരു ഖുതുബ യുടെ എല്ലാ വിശേഷണങ്ങളും ഒത്തിണങ്ങിയതായിരുന്നു അവിടുത്തയുടെ ഖുതുബ. ഒന്നാം ഖുതുബയിൽ അദാബിന്റെ

ആയത് ഓതിയാൽ വല്ലാതെ പൊട്ടികരഞ്ഞിരുന്ന ശൈ ഖുന ഉമ്മത്തിനെ താക്കീത് ചെയ്യുമ്പോൾ കണ്ണും മുഖവും മെല്ലാം ചുമന്ന് തുടിച്ച് ഗർജിക്കുന്ന ശബ്ദം അതിലാകുമായിരു ന്നു. ഇവിടെ പൂർണ്ണമായും നബി(സ്വ)യെ മാതൃകയാക്കുക യായിരുന്നു ശൈഖുന. “നബി(സ്വ) ജനങ്ങളെ താക്കീത് ചെയ്യുമ്പോൾ കണ്ണുകൾ രണ്ടും ചുമന്ന് ശബ്ദം ഗാംഭീര്യമുള്ളതാകുമായിരുന്നു” എന്ന ഹദീസിനെ പൂർണ്ണമായും അനുകരിച്ചു കൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നു ശൈഖുനായുടെ ഖുതുബ. അതുകേൾക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രം പലപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും പണ്ഡിതന്മാരായവർ എത്തി യിരുന്നു. അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തയുണ്ടാക്കുന്ന, ആഖിറത്തിന്റെ ചിന്തയുണർത്തുന്ന, പാപം സംഭവിച്ചല്ലോ എന്ന് ഉമ്മത്തിനെ ചിന്തിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു ഖുതുബ....

ജീവിത ശൈലി

ശൈഖുനായുടെ ജീവിതം വളരെ ലളിതമായിരുന്നു. ദുർന്യാവിയായ സുഖങ്ങളോ ആഡംബര ജീവിതമോ ഒന്നും തന്നെ അവിടുന്ന് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ല. പേരും പ്രശസ്തിക്കും സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി മൽസരിക്കുന്ന ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനമാനങ്ങളും പ്രശസ്തിയും അവിടുന്ന് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനുള്ള അദ്ധ്വാനങ്ങളെ പൂർണ്ണമായും വെടിയുകയാണ് ചെയ്തത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദിക്റിലും ഫിക്റിലും കഴിഞ്ഞ് കൂടുകയാണ് ശൈഖുനാ ചെയ്തത്. രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും സംഘടനകളും ഗ്രൂപ്പുകളും പിടിമുറുക്കിയ ഈ കാലത്ത് ഇതിലൊന്നിലും ഉസ്താദ് അംഗമായിരുന്നില്ല. ഗ്രൂപ്പിസം ലവലേശം ശൈഖുനായെ പിടികൂടിയിരുന്നുമില്ല. എന്നാൽ അഹ്ലുസുന്നത്തിവൽ ജമാഅത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗത്തേയും ആക്ഷേപിച്ചിരുന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും മനുഷ്യനെക്കുറിച്ച് അവിടുന്ന് കുറ്റവും കുറവും പറയാറില്ലായിരുന്നു.

വെളിയങ്കോട്ടെ എത്രവലിയ പണക്കാരും പ്രമാണിമാരും വളരെ നടുക്കത്തോടും അടക്കത്തോടും മര്യാദയോടും കൂടി മാത്രം മുമ്പിൽ വരികയും അവിടുത്തയുടെ അനുവാദത്തോ ടെ മാത്രമേ ഇരിക്കുകയും സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരു

ന്നുള്ളൂ. മരണം വരെയും താൻ ചെയ്ത ഖിദ്മത്തിന് ശമ്പളം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നില്ല ഉസ്താദിന്റെ സേവനം. അല്ലാഹു അവന്റെ ഗജനാവിൽ നിന്നും കൊടുക്കുന്ന അനുഗ്രഹം കൊണ്ട് മാത്രം എല്ലാ കാര്യങ്ങളും വളരെ അന്തസ്സോടെ നടത്തിപ്പോന്നിരുന്നു. വീട്ടിലെ വിരുന്നുകാർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, ഉലമാക്കൾ, ബന്ധുമിത്രാദികൾ ഇവരോടെല്ലാമുള്ള ഹഖുകളും വളരെ വിശാലമായി നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നു.

സൽക്കാരം

അതിഥികളെ സൽക്കരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ശൈഖുനായിൽ മെച്ചമായ മാതൃകയുണ്ട്. വ്യാഴം, തിങ്കൾ, മാസത്തിലെ അയ്യായ്മുൽബീദ് തുടങ്ങിയ ദിവസങ്ങളിൽ പതിവായി നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുന്നവരായിരുന്നു ശൈഖുന. എന്നാൽ ആ ദിവസങ്ങളിലും തന്റെ അടുകൾവരുന്ന അതിഥികൾക്ക് വിഭവ സമൃദ്ധമായ ഭക്ഷണങ്ങൾ നൽകി സൽക്കരിക്കുമായിരുന്നു. സൽക്കാരത്തിനൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിലെ പ്രവാചക ചര്യയനുസരിച്ച മര്യാദകളും അൽപ്പം തസ്വപ്പും ഫിഖ്റും പഠിപ്പിച്ച് കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ശൈഖുനായുടെ അതിഥി സൽക്കാരത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു. തസ്വപ്പും ഫിഖ്റും പഠിപ്പിക്കാതെ ഒരാളെയും ശൈഖുന മടക്കി വിടില്ലായിരുന്നു. അതുപോലെ തനിക്ക് ലഭിച്ച ഹദ്യകളും വസ്ത്രങ്ങളും മറ്റും അതിഥികൾക്ക് നൽകുകയും പതിവായിരുന്നു. അതിഥി സൽക്കാരത്തിൽ പള്ളിയും വീടും ഒരുപോലെയാണിരുന്നത്. ദർസിൽ ദിവസവും എട്ട്-പത്ത് പേർ ശൈഖുനാക്കൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കാനുണ്ടാകും. ഒരിക്കലും ഉസ്താദ് തനിച്ച് ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നില്ല. ഇനി ആരുമില്ലെങ്കിൽ മഖാമിലെത്തുന്ന മുസാഫിറുകളെയോ മുതഅല്ലിമുകളെയോ വിളിച്ചു വരുത്തി അവർക്കൊപ്പമേ ഭക്ഷിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഇത് ശൈഖുനായുടെ പതിവാണ്. അത് കൊണ്ട് തന്നെ ഒരു പ്രാവശ്യം ശൈഖുനയുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നവർ മരിക്കും വരെയും ആ ബന്ധം നിലനിർത്തുമായിരുന്നു.

റമളാനിൽ

റമളാൻ മുപ്പത് ദിനങ്ങളിലും ശൈഖുനാക്ക് പ്രത്യേക

ശൈഖി തന്നെയായിരുന്നു. റമളാൻ ഒന്ന് മുതൽ പെരുന്നാളിന്റെ മാസപ്പിറവി കാണുവരെ ജുമുഅത്ത് മസ്ജിദിൽനിന്നും പുറത്ത് പോകുന്നപതിവില്ല. രാപകൽ വ്യത്യാസമില്ലാതെ മുഴുവൻ സമയങ്ങളും ഖുർആൻ പാരായണം, നോമ്പ്, സുന്നത്ത് നിസ്കാരം, ഇഅ്തികാഫ് മുതലായ ഇബാദത്തുകൾ കൊണ്ട് ഹയാത്താക്കിയിരുന്നു. കുറഞ്ഞത് പത്ത് ഖതമെങ്കിലും അവിടുന്ന് തീർക്കുമായിരുന്നു. ചില റമളാനുകളിൽ ഞാൻ ശൈഖുനാക്കൊപ്പം ഇഅ്തികാഫിന് പോകുമ്പോൾ വാർദ്ധക്യം കൊണ്ടും മറ്റും വളരെ ക്ഷീണിതനായ ശൈഖുനാ എന്നോട് പറഞ്ഞു: “എനിക്ക് ഇപ്പോൾ പഴയതു പോലെ ഖുർആൻ ഓതാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഷുഗറും പ്രഷറും മൂലമുള്ള ക്ഷീണം കാരണത്താൽ ഇത്തവണ പത്ത് ഖത്തമേ ഓതിയുള്ളൂ..!” റമളാനിൽ എത്ര വലിയ പണ്ഡിതന്മാരും നേതാക്കളും വന്നാൽ വളരെ നിർബന്ധപൂർവ്വം ഒന്നു രണ്ട് കലിമത്തുകൾ മാത്രമേ സംസാരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. റമളാനിൽ ജനങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം പൂർണ്ണമായും വെടിഞ്ഞിരുന്ന ശൈഖുനാ മുഴു സമയത്തും ഇബാദത്തിലായി കഴിഞ്ഞു കൂടുകയായിരുന്നു പതിവ്.

മുത്തഖിയായ പണ്ഡിതൻ

“മുത്തഖിയായ മനുഷ്യരെ കാണുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മയും ചിന്തയുമുണ്ടാകും. അവരുടെ സംസാരങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ അമലുകളിൽ സൽകർമ്മങ്ങൾ അധികരിപ്പിക്കും. അവരുടെ അമലുകൾ ആഖിറത്തെ കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയുണ്ടാക്കും.” എന്ന ഹദീസിനെ അന്വർത്ഥമാക്കുന്ന വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു ശൈഖുനാ. അതെ! ശൈഖുനായെ കാണുമ്പോൾ... അവിടത്തോട് സംസാരിക്കുമ്പോൾ... അല്ലാഹുവിന്റെ ഓർമ്മയും ആഖിറത്തിന്റെ ചിന്തയുമുണ്ടാക്കിയിരുന്നുവെന്ന് തർക്കമറ്റകാര്യമാണ്. ദുആയിക്ക് ഇജാബത്തുള്ളവരായിരുന്നു ശൈഖുനാ. തന്റെ ഉസ്താദ് ഒ.കെ. സൈനുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാർ(റ) പോലും ശൈഖുനാ വരുമ്പോൾ വളരെ ബഹുമാനത്തോടും ആദരവോടും കൂടിയിരുന്നു സീകരിച്ചിരുന്നത്. “വലിയ മനുഷ്യനാണ്. ദുആ ചെയ്താൽ

ഇജാബത്തുള്ളവരാണ്. ബഹുമാനിക്കൽ നിർബന്ധമായ ആളുകളിൽ പെട്ടവരാണ്...” എന്ന് പറഞ്ഞ് കൊണ്ട് ഒ.കെ ഉസ്താദ്(റ) തന്റെ ശിഷ്യനാണെങ്കിലും കാണുമ്പോൾ വളരെയധികം ബഹുമാനിച്ചിരുന്നു. വിജ്ഞാന നൗകയിലെ കെടാവിളക്ക് മഹാനായ ഇമാം ശാഫി(റ) തന്റെ ശിഷ്യൻ അഹമദ്യൂബ്നു ഹമ്പലി(റ)നെ സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തത് പോലെ.

യതീം കുട്ടികളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മറ്റുമായി നാടായ എരമംഗലത്തുള്ള ദാറു സലാമത്ത് എന്ന യതീം ഖാനയുടെ തുടക്കം മതലേയുള്ള ചെയർമാനുമായിരുന്നു ഉസ്താദ്.

ഫജ്ഹരി ഹസ്രത്ത്(റ) വെല്ലുതിലുള്ള കാലത്ത് വലിയുള്ളാഹി ഉമർഖാളി(റ)യെ സിയാറത്ത് ചെയ്യാൻ വേണ്ടി വരുമ്പോൾ രാത്രികാലങ്ങളിൽ കൂടുതലും താമസിച്ചിരുന്നത് ശൈഖുനായുടെ അടുക്കലായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഉസ്താദ് എന്നോട് പറഞ്ഞു: “വന്ദ്യരായ ഗുരു(ഫജ്ഹരി ഹസ്രത്ത് (റ))

എന്റെയടുത്ത് വരുമ്പോൾ അവിടുത്തയുടെ പിറകിലായി വളരെ ഭയഭക്തിയോടും മര്യാദയോടും കൂടി ഉമർ ഖാളി(റ) യുടെ മഖാമിനുള്ളിലേക്ക് ഞാനും കടക്കും ദുആയും മറ്റും കഴിഞ്ഞ് ഉസ്താദ് ഉമർഖാളിയോട് നീണ്ടനേരം സംശയ നിവാരണം നടത്തും. ഒരുപാട് സമയം ഇത് തുടരും. പലപ്രാവശ്യം ഞാനിത് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഉമർഖാളി(റ)യോട് ഉസ്താദിനുള്ള ബന്ധം വളരെ വലുതായിരുന്നു. ഹയാത്തിലുള്ളവരോടെന്ന പോലെതന്നെ മരിച്ചവരോടും ഉസ്താദ് സംസാരിക്കുന്നത് ഞാൻ പലതവണ കണ്ടിട്ടുണ്ട്?”

അന്നുള്ളവരിൽ പ്രായം കുറഞ്ഞ ശിഷ്യനാണ് ഈയുള്ളവനെങ്കിലും ശൈഖുനായുടെ കുടുംബപരവും ദർസ്‌പരവുമായ എല്ലാകാര്യങ്ങൾക്കും അതുപോലെതന്നെ ഈയുള്ളവന്റെ എല്ലാകാര്യങ്ങൾക്കും എന്നെവിളിച്ച് വരുത്തി മുഷാവറ നടത്തുമായിരുന്നു. എന്റെ പള്ളിദർസ് തുടങ്ങിതരികയും ആദർസിനെ ഉയർത്താൻവേണ്ടി തന്റെ ദർസിലെ സ്വന്തം മക്കളെ വിട്ട് തരികയും ചെയ്ത ഉസ്താദ് എന്റെ ദർസിന്റെ ഉയർച്ചക്ക് വേണ്ടി വളരെ കഠിനപരിശ്രമം നടത്തിയിരുന്നു. എന്റെ ദർസിനെ കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ദർസാക്കാൻ

വേണ്ടി മുതിർന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെവരെ വിട്ടുതന്നിരുന്നു. ശൈഖുനായുടെ കുടുംബത്തിലെ കാര്യപ്രസക്തമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങൾക്കും ഈയുള്ളവനെ ക്ഷണിക്കുമായിരുന്നു. ഉസ്താദിന്റെ ഏറ്റെടുപ്പും ചെറിയ മകൻ അബ്ദുൽഫതാഹിന്റെ നികാഹ് മജ്ലിസിൽ നിന്നും നികാഹും ഭക്ഷണവുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞ് പിരിഞ്ഞു പോകുമ്പോൾ എനിക്ക് 2000 രൂപ ഹദ്യ് തന്നാണ് എന്നെ യാത്രയാക്കിയത്. “ബാഖിയാത്തിലേക്ക് പോകുകയല്ലേ ചിലവിനിരിക്കട്ടെ. ബാനീഹസ്രത്തിന്റെയടുക്കൽ പ്രത്യേകം ദുആ: ചെയ്യണം” എന്ന് വസിയ്ക്കത്തും ചെയ്ത് ബാഖിയാത്തിലേക്ക് വിട്ട ശൈഖുനാ എന്റെ പ്രയാസങ്ങളുടെയും വിഷമങ്ങളുടെയും ഘട്ടത്തിൽ എനിക്ക് വലിയ തണലായിരുന്നു.

ഉസ്താദിന്റെയടുക്കൽ ചതറുന്നിടം, ബയ്തുകിതാബ്, തസ്വൂഫിന്റെ കിതാബുകൾ, അൽഫിയ, ജംഇൽ ജവാമിഅ്, തുഹ്ഫ:(വഖ്ഫിന്റെ ബാബുമുതൽ) തുടങ്ങിയ കിതാബുകൾ ഓതാൻ കഴിഞ്ഞത് എന്റെ ജീവിതത്തിലെ വലിയ ഭാഗ്യമായിരുന്നു. അവിടുത്തയുടെ ക്ലാസ്സ് വലിയ രസകരമായ ഒന്നായിരുന്നു. വിഷയങ്ങളുവതരിപ്പിക്കുമ്പോൾ തന്റെ പൂർവ്വികരായ ഉസ്താദുമാരുടെ വിശദീകരണങ്ങളും ചരിത്രശകലങ്ങളും മറ്റും കൂട്ടിച്ചേർത്ത് വളരെ അർത്ഥസമ്പുഷ്ടമായതായിരുന്നു ശൈഖുനായുടെ ക്ലാസ്സ്.

വഫാത്ത്

2011 ജനുവരി 8 ജീവിതത്തിൽ ഇരുളടഞ്ഞ ദിനമായിരുന്നു. ബാഖിയാത്ത് മസ്ജിദിലേക്ക് മഗ്രിബ് നിസ്കാരത്തിന് വേണ്ടി വരുമ്പോഴാണ് മഹാനവർകളുടെ മരണ വാർത്ത അറിയുന്നത്. വളരെ വേദനിപ്പിക്കുകയും ഞെട്ടിക്കുകയും ചെയ്ത ആ വാർത്ത വിശ്വാസിക്കാൻതന്നെ നന്നേ പ്രയാസപ്പെട്ടു. ശൈഖുനായുടെ ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ രാത്രി തന്നെ പുറപ്പെട്ട് അവിടെയെത്തിയ ഞാൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കിടക്കുന്ന ശൈഖുനായുടെ മുഖമാണ് കണ്ടത്. റബ്ബിന്റെ ലികാഅ്നെ കൊതിച്ച ശൈഖുനാ റബ്ബിലേക്ക് നോക്കി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കിടക്കുന്നു. നീറുന്ന ഖൽബോടെ വളരെ ദുഃഖിതനായിപോയ ഈയുള്ളവന്റെ

ഖൽബിന് ആ പുഞ്ചിരിതുകിയ മുഖം ചെറിയ ആശ്വാസം നൽകിയെങ്കിലും വോർപാടിന്റെ നിമിഷങ്ങൾ താണ്ടാനാകാത്തതായിരുന്നു.

ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പലബാഗങ്ങളിൽ നിന്നായി പതിനായിരങ്ങൾ ഒഴുകിയെത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മയ്യിത്ത് നിസ്കാരം അഞ്ച്പ്രാവിശ്യം ജമാഅത്തായി നിർവ്വഹിച്ചു. ബാങ്ക് കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഖബ്റിലേക്ക് വെക്കണമെന്ന ശൈഖുനായുടെ വസിയുത്ത് പ്രകാരം ജൂഹർ ബാങ്ക് തുടങ്ങി അത് അവസാനിക്കും മുമ്പ് തന്നെ ഖബ്റിലേക്ക് വെച്ചു. “ഉടമസ്ഥനായ റബ്ബ് തന്നത് അവൻ തന്നെ തിരിച്ച് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു” എന്ന് തന്റെ ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട മകൻ ഖാസിം(റ) വഹ്ദത്തായപ്പോൾ വിഷമം താങ്ങാനാകാതെ നബി(സ്വ) പറഞ്ഞത് പോലെ, ഉടമയായ റബ്ബ് അനുഗ്രഹമായി തന്ന ശൈഖുനായെ റബ്ബ് തന്നെ തന്റെ ഭാഗത്തേക്ക് സ്വീകരിച്ചു. അവിടുത്തയുടെ സ്ഥരണകളും വെളിച്ചം മാത്രം ഈ ലോകത്തിന് ബാക്കി...!

അല്ലാഹു മഹാനവർകളുടെ എല്ലാ ന്യൂനതകളും പൊറുത്ത് കാമിലായ മഗ്ഫിറത്ത് നൽകി ജനാത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുമാറാകട്ടെ! ആമീൻ.

(വെല്ലൂർ ബാഖിയത്തിലെ മുൻമുദ്രിസു കൂടിയാണ് ലേഖകൻ)

ജ്ഞാനത്തിന്റെ ആത്മാവ് തൊട്ടറിഞ്ഞ പണ്ഡിതൻ

ബശീർ സഖാഫി അൽ കാമിലി, വണ്ടിത്താവളം

(പ്രിൻസിപ്പാൾ, അൽ ഇർശാദ് ശരീഅത്ത് കോളേജ്)

പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ ഘനഗാംഭീര്യവും അതിലുപരി ആഴമേറിയ ജ്ഞാനവും കർമ്മവും ഒരുപോലെ ഒത്തിണങ്ങിയ പണ്ഡിത മഹത്തുക്കളെ അപൂർവ്വത്തിൽ അപൂർവ്വമായേ കാണാനാവൂ. കണിശവും കളങ്കരഹിതവുമായ ജീവിതശൈലിയുടെ അടയാളമായിമാറിയ അപൂർവ്വ പ്രതിഭയായിരുന്നു മർഹൂം ശൈഖുനാ വെളിയംകോട് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ(ന.മ). മഹാനവർകളുടെ വിധോഗത്തിലൂടെ ഒരു നാടിനു നഷ്ടമായത് ആഴമേറിയ ജ്ഞാനത്തിന്റെ ആത്മാവ് തൊട്ടറിഞ്ഞ മഹാപണ്ഡിതപ്രതിഭയുടെ സാന്നിധ്യമാണ്.

ശൈഖുനായുടെ വിധോഗവാർത്ത സൗദിയിൽ വെച്ചാണ് അറിയുന്നത്. കേട്ടമാത്രയിൽ ശ്രവണപുടങ്ങളെ വിശ്വസിക്കാനായില്ല. പിന്നീട് ബോധ്യപ്പെടാൻ നിർബന്ധിതനായപ്പോൾ അസ്വസ്ഥനായിപ്പോയി. അറിയും കനിയും ആത്മോപദേശവും ആവോളം പകർന്നു നൽകിയ ആ വലിയ തണൽമരത്തിന്റെ ഭൗതികസാന്നിധ്യം നഷ്ടമായതോർത്തപ്പോൾ കലുഷമായ മനസ്സിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ നിന്ന് ഇടനെഞ്ചിലൂടെ വേദനയുടെ തീനാളം ഉരുണ്ടിറങ്ങുന്നത്പോലെ തോന്നി. സജലമായ കണ്ണുകളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ പണിപ്പെടുന്നതുകണ്ട് സഹപ്രവർത്തകർ സമാശ്വസിപ്പിച്ചു. നാട്ടിൽ ശൈഖുനായുടെ ജനാസ ഖബറടക്കുന്നതുവരെ ഞങ്ങൾ ദിക്റുകളും ഖുർആൻ പാരായണവും തുടർന്നു. നെറ്റിലൂടെയും മറ്റും ആർ.എസ്. സിയുടെ സഹപ്രവർത്തകരിലേക്ക് സന്ദേശം കൈമാറിയപ്പോൾ അനേകം ദുആകളും ഉസ്താദിന് ലഭിച്ചു. കേരള മലബാർ ഇസ്ലാമിക് ക്ലാസ്സ് റൂമിൽ വിവരമറിയിച്ചപ്പോൾ ഒരുപാട് ഓൺലൈൻ സുഹൃത്തുക്കളും ദീർഘമായി ദുആ

ചെയ്തു. റിയാദിലെ അൽ-മുറുജിൽ വെച്ച് സംഘടിപ്പിച്ച പ്രത്യേക ദുആ ദിക്ർ മജ്ലിസിലും മയിത്ത് നിസ്കാരത്തിലും അനേകം പേർ പങ്കെടുത്തിരുന്നു.

ആത്മജ്ഞാനികൾക്ക് ആത്മജ്ഞാനികളേയും, ഔലിയാക്കൾക്ക് ഔലിയാക്കളേയും തിരിച്ചറിയാനാകൂ. പാലക്കാടിന്റെ ആത്മീയ തണലായിരുന്ന ആശിഖൂർറസൂൽ മാത്തൂർ നൂർ മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ(ന:മ) ശൈഖുമനയുടെ സഹപാഠിയാണ്. മാത്തൂർ ഉസ്താദ് വളരെ ആദരവോടെയും അദബോടെയുമാണ് ശൈഖുമനയെ സമീപിക്കാറ്. “വെളിയംകോട് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ കാര്യമായ ഒരു മഹാനാണ്; തഹ്ഖീഖുള്ള മഹാ പണ്ഡിതനുമാണ്.” - ശൈഖുമനയെ കുറിച്ച് മാത്തൂർ ഉസ്താദ് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. പാലക്കാട് നിന്ന് മമ്പുറത്തേക്കും മറ്റും സിയാറത്തിന് വരുമ്പോൾ ഉമർഖാളിയാരുപ്പായെ സിയാറത്ത് ചെയ്യുന്നതോടൊപ്പം ശൈഖുമനയെ കൂടി സന്ദർശിക്കാൻ മാത്തൂർ ഉസ്താദ് മറക്കാറില്ല. പാലക്കാട് നിന്ന് അനേകം മുതഅല്ലിമുകളെ ദർസ്സ് പഠനത്തിനായി ശൈഖുമനയുടെ അടുക്കലേക്ക് അയച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരുവനാണ് ഈ എളിയവനും.

കാത്തപ്പുരം ഉസ്താദ് മുതൽ മഹാത്മാരായ പണ്ഡിതന്മാരും സൂഫിയാക്കളുമായി ശൈഖവർകൾക്ക് നല്ല ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. കോഴിക്കോട് മർക്കസ്സിന്റെ പ്ലാന്റേഷൻ സ്കീം പ്രഖ്യാപിച്ച സമയത്ത് എടപ്പാളിൽ വെച്ച് നടന്ന ഒരു സുന്നി പൊതുസമ്മേളന വേദിയിൽ ഒരു സെന്റ് സ്ഥലത്തിന്റെ സംഖ്യ സഭാവനയായി ഉസ്താദവർകൾ ശൈഖുമനാ കാത്തപ്പുരം ഉസ്താദിന്റെ കയ്യിൽ ഏൽപ്പിച്ചതിന് ഈ വിനീതൻ ദുക്സാക്ഷിയായിട്ടുണ്ട്. മഹാനായ കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ ശൈഖവർകളുടെ ആത്മീയ ഗുരുവാണ്. മഹാനവർകളിൽ നിന്ന് തബർറുകിന്റെ പല ഇജാസത്തുകളും ശൈഖവർകൾക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇസ്ലാമിക വിജ്ഞാനത്തിന്റെ എല്ലാ ഫന്നുകളിലും അതിനിപുണനായ മുദരിസ് കുടിയായിരുന്നു മഹാനായ ശൈഖുമനാ. ദർസ്സ് മഹാനവർകൾക്ക് മധുരമാണ്, സബ്ഖ് തുടങ്ങിയാൽ പരിസരമൊന്നും ഓർമയുണ്ടാവില്ല. ഒരു പ്രത്യേക രീതിയും ശൈലിയും കൗതുകമുളവാക്കുന്നതാണ്. ദർസ്സി

നിടയിൽ ഓരോ വിദ്യാർത്ഥിയുടെയും ശ്രദ്ധ പ്രത്യേകം നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇബാറത്ത് വായിക്കുന്ന സമയത്ത് തെറ്റിവാച്ചാൽ കുടുങ്ങിയത് തന്നെ. പിന്നെ അവിടുത്തെ വ്യാകരണ നിയമങ്ങളും അനുബന്ധ കാര്യങ്ങളും പറയാതെ അവിടുന്ന് സലാമത്താകാൻ കഴിയില്ല. സങ്കീർണ്ണമായ അറബി പദപ്രയോഗങ്ങളും ശൈലികളും സരളമായ രീതിയിൽ “ഹല്ല” ചെയ്ത് (കുരുക്കഴിച്ച്) ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്ന അവതരണമാണ് ശൈഖുമനയുടെ ദർസ്സ്. അറബിക്കവിത ആലപിക്കുമ്പോൾ രീതി തെറ്റാൻ സമ്മതിക്കില്ല. ഒരിക്കൽ ശ്രദ്ധിക്കാതെ രീതി തെറ്റി പാടിയപ്പോൾ ഈ വിനീതന് ചുട്ടൊരു അടിയും കിട്ടി. ഇന്ന് വരെ ആ പദ്യവും രീതിയും മറന്നിട്ടില്ല. പതിറ്റാണ്ടുകളുടെ ദർസീസപര്യയിലൂടെ അനേകം ശിഷ്യസമ്പത്തുകളെ നേടിയെടുത്ത ആ മഹാത്മാവിന്റെ ശിഷ്യനാകാൻ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതിൽ വല്ലാത്ത അഭിമാനം തോന്നുന്നുണ്ട്.

കർമ്മശാസ്ത്രത്തിലുള്ള അവഗാഹം പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയേണ്ടതാണ്. തഹ്സീർ ക്ലാസായാലും ഹദീസ് ക്ലാസായാലും മദ്ഹബിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇഴകീറി ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരും. എത്ര സങ്കീർണ്ണമായ ചോദ്യമായാലും പ്രമാണ ബദ്ധമായ മറുപടി ഉടൻ റെഡി. ഹനഫി മദ്ഹബ് ആയാലും വിശദീകരണ സഹിതം പറഞ്ഞുതരും. ഞങ്ങൾ പാലക്കാട്ടുകാരായ കുറച്ച് ഹനഫികൾക്ക് ഹനഫി മദ്ഹബിന്റെ കിത്താബുകളും ഓതിത്തന്നിട്ടുണ്ട്. നാടിന്റെ നാനാഭാഗത്തു നിന്ന് ഫത്വ ചോദിച്ച് വരുന്നവർക്ക് വ്യക്തവും പ്രമാണത്തിലുന്നിയതുമായ പ്രതിവിധി നൽകാറുണ്ട്. ഒരു പ്രശ്നം വന്നാൽ വെളിയംകോട് ഖാളിയുടെ പക്ഷം എന്തെന്ന് അറിയാൻ ആകാംക്ഷയോടെ കാത്തിരിക്കുന്നവരുണ്ട്.

ശൈഖവർകളുടെ ആത്മീയമായ ഉന്നതിയും ജീവിതരീതിയും അവാച്യവും ആകർഷണീയവുമായിരുന്നു. കൂടുതൽ അടുപ്പമുള്ളവർക്ക് ഇക്കാര്യം കൂടുതൽ ബോധ്യപ്പെടും. അബൂവർഷത്തെ ഗുരു-ശിഷ്യ ബന്ധത്തിനിടയിൽ ഒരിക്കൽപോലും തഹജ്ജുദ് നിസ്കാരം ഒഴിവാക്കുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടിട്ടില്ല. പലപ്പോഴും തഹജ്ജുദ് നിസ്കാരത്തിൽ യാസീൻ ദീർഘമായി പാരായണം ചെയ്യുന്നത് നേരിട്ട് കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞി

ട്ടുണ്ട്. അത്യാവശ്യ സന്ദർഭങ്ങളിലൊഴിച്ച് തസ്ബീഹ് മാല താഴെവെക്കുന്നത് കണ്ടിട്ടില്ല. യാത്രയിൽപോലും ഒരുകയ്യിൽ കൂടയും ബാഗും മറുകയ്യിൽ തസ്ബീഹ് മാലയും ഉണ്ടായിരിക്കും.

പ്രയാസങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും പറഞ്ഞ് വരുന്നവർക്ക് ശൈഖവർകളുടെ ആത്മീയമായ ചികിത്സ ഫലദായകവും അനുഭവസിദ്ധിയുള്ളതുമാണ്. എന്റെ അനുഭവത്തിൽ തന്നെ ഒരുപാട് പറയാനുണ്ട്. ഗർഭിണിയായ എന്റെ ഭാര്യയെ പരിശോധിച്ച ഡോക്ടർ എന്നോട് പറഞ്ഞു: “കുട്ടിക്ക് വളർച്ചയില്ല. അംഗവൈകല്യത്തിന് സാധ്യതയുണ്ട്. ഓപ്പറേഷൻ നിർബന്ധമാണ്” എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞ് ഭയപ്പെടുത്തി. ശൈഖവർകളെ സമീപിച്ച് വിഷമം പറഞ്ഞു. കുറച്ച് ദിവസം ചൊല്ലാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ട് മഹാനവർകൾ എന്നോട് പറഞ്ഞു: “വിഷമിക്കണ്ട; എല്ലാം അല്ലാഹു സലാമത്താക്കും. ഓപ്പറേഷനും വേണ്ട. സുഖപ്രസവം തന്നെ ഉണ്ടാകും.” ആ വാക്കുകൾ അക്ഷരം പ്രതി പുലർന്നു. ഒരു പ്രയാസവുമില്ലാതെ സുഖപ്രസവം തന്നെ ഉണ്ടായി. വൈകല്യങ്ങളേതുമില്ലാതെ അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിച്ചു. മത്സ്യബന്ധനത്തിന് പോകുമ്പോൾ മീൻ കിട്ടാതെ വിഷമിക്കുന്ന പലരും ശൈഖനയെ സമീപിക്കുമ്പോൾ ചില പ്രത്യേക ഇസ്തമുകൾ എഴുതികൊടുക്കും. അതുകാരണമായി അവർക്ക് അല്ലാഹു നല്ല ബറകത്ത് ചെയ്തു കൊടുത്തതായും അനുഭവസ്ഥരിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ശൈഖനയോടൊപ്പം പല സന്ദർഭങ്ങളിലും ഖാദിമായി യാത്ര ചെയ്യാൻ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചപ്പോഴൊക്കെയും പലതൊഴിലാളികളും ശൈഖനയെ ഇക്കാര്യം അറിയിക്കുന്നത് കണ്ടിട്ടുമുണ്ട്.

മഹാനവർകളുടെ മന്ത്രത്തിനും ദുആയ്ക്കും പ്രത്യേകമായ പ്രതിഫലവും ഇജാബത്തും അനിഷേധ്യമായ വസ്തുതയാണ്. സരളവും സുദീർഘവുമായ ഓരോ ദുആകളും ആത്മീയതയുടെ വേലിയറ്റമായിരിക്കും. പ്രാദേശിക ഭാഷയിലുള്ള ഓരോ പ്രാർത്ഥനാ വചനങ്ങളും മുഅ്മിനീങ്ങളുടെ മനോമുഖരങ്ങളിൽ പരിവർത്തനങ്ങൾക്ക് നിമിത്തമാകുന്നതാണ്. കറകളെത്ത വൽബിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ നിന്ന് മാത്രമേ തെളിനീരു പോലെ നിർമ്മലമായ മന്ത്രാക്ഷരങ്ങൾ ഉറവയെടുക്കൂ. കടൽക്ഷോഭങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമ്പോഴും കട ഉൽഘാടനം ചെയ്യു

മ്പോഴും കട്ടിള വെപ്പിന് വരെ ഖാദിറുസ്താദ് ദുആ ചെയ്തു തരണമെന്നത് നാട്ടുകാരുടെ അഭിലാഷമായി മാറിയത് അതുകൊണ്ടാണ്.

ശൈഖനയെ വ്യതിരിക്തനാക്കുന്ന മറ്റൊരു പ്രധാനഘടകം ആദർശ പ്രതിബദ്ധതയും അടിയുറച്ച തീരുമാനങ്ങളും മുഖം നോക്കാതെ വെട്ടിത്തുറന്ന് പറയുന്ന ആർജ്ജവവുമാണ്. ആളാരായാലും ആണത്തത്തോടെ പറയുക- അതാണ് അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദ് തന്റെ ജീവിതം കൊണ്ട് അടയാളപ്പെടുത്തിവെച്ചത്. ധീരമായ ആ ശബ്ദത്തിനു മുന്നിൽ പതറാത്തവരില്ല. ആദർശ വൈരികൾ പോലും പതറിയതാണ് ചരിത്രം. മഹാത്മാരുടെ ചരിത്രം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ നമുക്ക് ബോധ്യപ്പെടുന്ന ആവർത്തനം തന്നെയാണ് ഒരു ഖാളി(ന്യായാധിപൻ) എന്ന നിലയിൽ സേവനം ചെയ്ത മഹാനവർകളുടെ ജീവിതത്തിലും കാണുന്നത്. വിധിതീർപ്പുകൾ നേരിന്റെ പക്ഷത്തായിരിക്കും. കൊള്ളേണ്ടവർക്ക് കൊള്ളും. ചിലർക്ക് പൊള്ളും. എന്ന് വെച്ച് മതനിയമം മാറ്റിത്തിരുത്താനാവുമോ! യോജിക്കുന്നവർക്ക് യോജിക്കാം. വിയോജിക്കുന്നവർക്ക് അങ്ങനെയുമാകാം.

സത്യസരണിയിൽ ജജ്ഞാസരായി സഞ്ചരിക്കുന്നവർക്ക് പ്രതിയോഗികൾ സ്വാഭാവികം. ശൈഖനയും അതിൽ നിന്ന് ഒഴിവല്ല. ആദർശ വൈരികൾ വ്യക്തിഹത്യ നടത്താനും, തേജോവധം ചെയ്യാനും ശ്രമിച്ചപ്പോഴൊക്കെയും മഹാനവർകൾ അവർക്ക് മാപ്പ്കൊടുക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. പക്ഷേ, അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളോട് കളിച്ചവർക്ക് കാലം മാപ്പ് കൊടുത്തിട്ടില്ല, അല്ലാഹുവും. ഉസ്താദിനെ പരിഹസിച്ച് ഒരു ശിഷ്യനിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു ഹിദായത്ത് തന്നെ ഊരിക്കളഞ്ഞത് നാട്ടുകാർക്ക് പോലും പരക്കെ അറിവുള്ളതാണ്.

വ്യക്തിജീവിതത്തിലെ സൂക്ഷ്മതയും അതികണിശതയും മാതൃകയാക്കേണ്ടത് തന്നെയാണ്. ദിവസവും ഭക്ഷണത്തിൽ കയ്ക്ക് മുന്നിൽ ക്ഷണിതാക്കളായി രണ്ടിൽ കുറയാത്തവരുണ്ടാകും. വിരലുകൾ ഉപയോഗിച്ച് പാത്രങ്ങൾ വൃത്തിയാക്കി ഭക്ഷിക്കണം. ഒരു കറിവേപ്പിലപോലും ചവച്ചുമാത്രം നീർ അകത്താക്കാതെ ഒഴിവാക്കാൻ അനുവദിക്കില്ല. ഇടക്ക് “ഇതിനൊക്കെ ഹിസാബുണ്ടാകും” എന്നൊരു ഉപദേശവും. സാമ്പ

ത്തിക ഇടപാടുകളിൽ വളരെ ശ്രദ്ധയാണ് പുലർത്തിയിരുന്നത്. ഓരോ വക പൈസയും സൂക്ഷിക്കാൻ പ്രത്യേകം കവറുകൾ തന്നെ ഉസ്താദിന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. കവറുകൾക്ക് മീതെ വകുപ്പുകളും കുറിച്ചിടും. ചിലവുകളും രേഖപ്പെടുത്തിവെക്കും. വല്ലാത്തൊരു ചിട്ടവട്ടങ്ങളാണ്. പലപ്പോഴും ഇത് കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കടയിൽപോയി സാധനം വാങ്ങിവന്നയാൾക്ക് ഒരു കട്ടൻചായയെങ്കിലും പ്രതിഫലം കൊടുക്കാതെ പറഞ്ഞയക്കാറില്ല.

സിയാറത്ത് മഹാനവർകളുടെ ഇഷ്ട വിഷയമാണ്. ഇടയ്ക്കിടെ പുത്തൻപള്ളിയിലും പൊന്നാനിയിലും പരിസരത്തുള്ള മഖാമുകളിലും സിയാറത്തിന് പോകാറുണ്ട്. ഈ വിനീതനും പലപ്പോഴും കൂടെ പോയിട്ടുണ്ട്. ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഖാളിയാർ ഉപ്പാപ്പയുടെ മഖാമിൽ അർദ്ധരാത്രിക്കുശേഷം ഏകനായി ദുആ ഇരക്കുന്നത് കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അടുത്തറിയിയ്ക്കാനും കൗതുകം ജനിപ്പിക്കുന്ന ജീവിത രീതികളാണ് ശൈഖ വർകളുടേത്.

ഉസ്താദവർകൾ വഹാത്താകുന്നതിന്റെ തൊട്ട് മുമ്പുള്ള റമളാനിൽ ഉറക്ക് പോയപ്പോഴാണ് മദീനയിൽ വെച്ച് ശൈഖനയെ അവസാനമായി ഫോണിൽ വിളിച്ചത്.

“ഉസ്താദ്..... ഇത് പാലക്കാട് ബശീറാണ് മദീനയിൽ നിന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്.”

ഉടൻ മറുപടി വന്നു: “അൽഹംദുലില്ലാഹ്. അനക്ക് ആ ഭാഗ്യം കിട്ടിയല്ലോ. അല്ലാഹു ഖബൂലാക്കട്ടെ...”

“ആമീൻ”. പറഞ്ഞുതീരും മുമ്പേ അടുത്തനിർദ്ദേശം വന്നു: “ഈ ശരീഫിന്റെ മുന്നിൽപോയി പറയണം; അസ്സലാമു അലൈക്ക യാസയ്യിദീ യാറസൂലല്ലാഹ്... മിൻ ഉസ്താദീ അബ്ദിൽ ഖാദിർ.”

അവസാനമായി ഉസ്താദ് ഏൽപ്പിച്ച വസ്ഥിയത്താണിത്. ഇത് പറയുമ്പോൾ എന്നോടൊപ്പം വെളിയംകോട്ട്കാരനായ അലിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കലും നിനച്ചില്ല ഇനിയൊരു വസ്ഥിയത്തിനു നിൽക്കാതെ ശൈഖനാ യാത്രയാകുമെന്ന്. അല്ലാഹു മഹാനവർകളുടെ പരലോക ജീവിതം സന്തോഷപൂർണ്ണമാക്കട്ടെ. ആമീൻ

എന്റെ ശൈഖന

ഡോ: മുഹമ്മദ് ബിൻ അഹമ്മദ് മാറഞ്ചേരി

കോടഞ്ചേരി, എരമംഗലം, പെരുമ്പടപ്പ്, വെളിയങ്കോട്, എടപ്പാൾ, ആലങ്കോട്, നന്നമുക്ക്, പൊന്നാനി നഗരം എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രചരണവും വിദ്യാഭ്യാസവും വളരെ മുന്നിലായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധരായ ഔലിയാക്കളും സാദാത്തുക്കളും മുദരിസുമാരും മത പണ്ഡിതന്മാരും ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒളിഞ്ഞും തെളിഞ്ഞും നില്ക്കുന്ന മഹാത്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. പെരുമ്പടപ്പ് കുഞ്ഞഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ, എരമംഗലം ചിയാമു മുസ്ലിയാർ, ഹിഷാം മുസ്ലിയാർ, മാറഞ്ചേരി ചാലിയുത്ത് നിന്നു വന്ന എന്റെ പൂർവ പിതാവ് ഹുലന്തർ, കോടഞ്ചേരി കില്ലിലത്തേൽ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ അമ്പുതൽ ശഹീദായവർ, വെളിയങ്കോട് ഉമർഖാളി(റ), പുറഞ്ച് അമ്പുതൽ മുസ്ലിയാർ വെളിയങ്കോടു തന്നെ കുട്ടാമു മുസ്ലിയാർ, മുസ മുസ്ലിയാർ, പൊന്നാനി മഖ്ദൂം, എടപ്പാൾ കെ.വി. ഉസ്താദ് കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, ചെറുവല്ലൂർ ബാപ്പാട്ടി മുസ്ലിയാർ, തെങ്ങിൽ ഉസ്താദ്, കോക്കൂർ ഞാലിൽ മുസ്ലിയാർ എന്നിവർ അക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രശസ്തരും പ്രഗത്ഭരുമായിരുന്നു. ഈ പട്ടികയിൽ എണ്ണി പറയാവുന്ന ആളാണ് വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. എല്ലാവരോടും അടുപ്പവും സ്നേഹവും പുലർത്തുകയും അഹംഭാവം തൊട്ടുതീണ്ടാത്ത ഒരപൂർവ്വ മുത്തായിരുന്നു ശൈഖനാ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. എനിക്ക് ഒരിരുപതു വയസ്സുള്ളപ്പോൾ തന്നെ എന്റെ അഭിവന്ദ്യപിതാവ് എം.വി അഹമ്മദ് സാഹിബ് അദ്ദേഹത്തെ പരിചയപ്പെടുത്തിത്തന്നിരുന്നു. ക്രമേണ ആ ബന്ധം വളർന്നു വന്നു. ഞങ്ങളുടെ എല്ലാ സുഖദുഃഖങ്ങളും പങ്കുവെ

ക്കാൻ ബന്ധപ്പെടാനുള്ള മൂന്നു മഹാമാരിലൊരാളായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. കക്കിടിപ്പുറം ഉസ്താദ്, അറുമാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ എന്നിവരാണ് മറ്റു രണ്ടു പേർ. ഏതു പ്രശ്നങ്ങളും തീരാൻ മഹാനവർകളുമായുള്ള അല്പം നേരത്തെ സംഭാഷണം മതിയായിരുന്നു. എല്ലാം റബ്ബു ശരിയാക്കിത്തരും, ശരിയാക്കിത്തരട്ടെ എന്ന പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഒരുങ്ങുന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാധാന വാക്കുകൾ.

ഉന്നതനായ മതപണ്ഡിതർ കുട്ടികളെ അലിഫു മുതൽ പഠിപ്പിക്കുന്ന ദർസ് നടത്തി വന്നിരുന്ന പ്രഗത്ഭനായ പണ്ഡിതൻ അധ്യാപകൻ. വിവിധ അറബിഭാഷാ ഗ്രന്ഥങ്ങളും മതഗ്രന്ഥങ്ങളും അനായാസം പഠിപ്പിക്കാൻ കഴിവുള്ള അധ്യാപകൻ. വിവിധ സംഘടനകൾക്കും, മതസ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അനാഥ അഗതിമന്ദിരത്തിനും നേതൃത്വം നൽകിയിരുന്ന സംഘാടകൻ. മതസംബന്ധമായ സംശയങ്ങൾക്കെല്ലാം ഉത്തരം നൽകിയിരുന്ന വൈജ്ഞാനിക സ്രോതസ്സ്. ഒരു മനുഷ്യ സ്നേഹി എന്ന നിലയിൽ വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിൽ സേവനങ്ങളുൾ നിർവഹിക്കുകയും സഹായ ഹസ്തമായി മാറുകയും ചെയ്ത മഹാനാണ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ.

ഒരുനത സഹകാരി കൂടിയായിരുന്ന ശൈഖുന കുട്ടികൾക്ക് മതവിദ്യാഭ്യാസത്തോടൊപ്പം അശ്ലേയ വിദ്യാഭ്യാസവും വേണമെന്നത് കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആവശ്യമാണെന്ന് അനുഭവത്തിലൂടെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം അതിനുള്ള വിവിധ പാഥകൾ വെട്ടിത്തുറന്നാണ് നമ്മെ വേറിട്ടുപോയത്.

മതപഠനത്തിനെത്തുന്ന കുട്ടികളെ ആശ്ലേഷിച്ചും ഉപദേശനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയും അവരുടെ ആരോഗ്യ, ഭക്ഷണ, വസ്ത്ര രീതിയിലും, കുടുംബകാര്യങ്ങളിലും നിരീക്ഷണം നടത്തി വേണ്ടതു വേണ്ട സമയത്തു ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. ഈ രൂപത്തിൽ എല്ലാ രംഗത്തും ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചവരെ വളരെ വിരളമായിട്ടെ നമുക്ക് കണ്ടെത്താനാകൂ. ചത്തിബ്, മുദരിസ്, പ്രിൻസിപ്പാൾ, അനാഥശാല ചെയർമാൻ തുടങ്ങി ഏറ്റെടുത്ത സ്ഥാനങ്ങളിൽ തൊട്ടതിനെ യെല്ലാം പൊന്നാക്കുന്ന അനിതര സാധാരണമായ കഴിവുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. നാല്പത്തിയഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്ക്

മുമ്പ് തുടങ്ങിവെച്ച മതവിജ്ഞാനരംഗത്തെ പ്രവർത്തനം മരിക്കുന്നതുവരെ അദ്ദേഹത്തിന് നിലനിർത്താൻ കഴിഞ്ഞു എന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന് അല്ലാഹു കൊടുത്ത കറാമത്ത്.

അബ്ദുറഹിമാൻ നഗർ, പെരുമുക്ക്, കോടഞ്ചേരി അവസാനമായി വെളിയങ്കോട് ഉമർഖാളി പള്ളിയിൽ ദീർഘകാലം ദർസ് നടത്താനുള്ള ഭാഗ്യവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. കർമ്മനിരതമായ ഒരു ജീവിതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. മരിക്കുന്നതിന് 5 മിനുട്ട് മുമ്പ് ഈയുള്ളവനോട് ദർസ് കുട്ടികളുടെ ആദ്യത്തെ ഭക്ഷണം എന്റെ വക കൊടുക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചാണ് അദ്ദേഹം വിടവാങ്ങിയത്.

പല കാര്യങ്ങളും ചർച്ച ചെയ്യാനും ജാതിമത വ്യത്യാസമെന്നു പലരും അദ്ദേഹത്തെ കാണാനും ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുവാനും വരുമായിരുന്നു. എല്ലാവരുടെയും പ്രശ്നങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുകയും പോകേണ്ടിടത്തു നിർബന്ധമായി എത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ധനികർ ദരിദ്ര വ്യത്യാസമില്ലാതെ എല്ലാവരെയും ഒരേപോലെ കാണുന്ന സ്വഭാവമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തന്റേത്. അതേസമയം വ്യക്തികളെ വിവേചിച്ചറിഞ്ഞ് പെരുമാറാനും അദ്ദേഹം മടിക്കില്ലായിരുന്നു.

കടുത്ത മാനസികസമ്മർദ്ദവും പ്രശ്നങ്ങളും നേരിടേണ്ടി വരുമ്പോൾ കുറേനേരം മൗനം ദീക്ഷിക്കുകയോ ദീർഘമായ പ്രാർത്ഥനകളിൽ ഏർപ്പെടുകയോ ചെയ്തിരുന്നു. രാത്രികളിൽ ഉറക്കമൊഴിഞ്ഞ് ദിക്ക്ർ, ദുഅ, നമസ്കാരം, എന്നിവയിൽ ദീർഘസമയം ചിലവഴിക്കുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതിവായിരുന്നു. അതേസമയം കർശനമായി പറയേണ്ട സമയത്ത് പുറം തിരിയാറുമില്ല. സമയമോ സന്ദർഭമോ നോക്കാതെ പറയേണ്ട കാര്യങ്ങൾ വെട്ടിത്തുറന്ന് പറയാനും ശാസിക്കാനും യാതൊരു വൈമനസ്യവും കാണിക്കാറുമില്ല.

ലളിതമായ ജീവിതരീതി അനാർദ്രമായ വസ്ത്രരീതിയും ജീവിതശൈലിയും കൊണ്ട് അദ്ദേഹം എല്ലാ രംഗത്തും മറ്റുള്ളവർക്ക് മാതൃകയായിരുന്നു. കട്ടിയേറിയ പദപ്രയോഗങ്ങളെയും നിയമവ്യവസ്ഥയേയും ലളിതമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചു ശിഷ്യന്മാർക്ക് മനസ്സിലാക്കി കൊടുക്കാനുള്ള അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ കഴിവ് വാഴ്ത്തപ്പെടേണ്ടതാണ്. അദ്ദേഹവുമായി അടുത്തറിയുമ്പോൾ അറിയാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വം. അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങളും ഗൗരവമേറിയ പ്രശ്നങ്ങളും, തർക്കവിതർക്കവും വരുമ്പോഴും അവയെ വിനയത്തോടെയും എളിമയോടെയും ബുദ്ധിപരമായും നേരിടുകയായിരുന്നു. അനേകം പരിപാടികളിലും ചടങ്ങുകളിലും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം പങ്കെടുക്കാൻ എനിക്ക് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതു ഓണം കേറാമൂലയിലായാലും വരാം എന്നുവെച്ചാൽ പിന്നെ പോവുക തന്നെ ചെയ്യുമായിരുന്നു.

ഒരു വസന്തത്തിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ മേളിച്ച അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ നമ്മെ പിരിഞ്ഞുപോയി. ഭൂമിയിൽ ഇനിയും വസന്തമുണ്ടാകുമെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഇനി തിരിച്ചുവരില്ല. ജീവിതം മറ്റൊരു ജീവിതത്തിലേക്കുള്ള ഇടനാഴികയാണല്ലോ. ഈ ജീവിതം കഴിഞ്ഞു നമ്മോടു യാത്ര പറഞ്ഞ ആ മഹാൻ അല്ലാഹു ഇസ്ലത്തും മഗ്ഫിറത്തും നൽകി എന്നെന്നും അനുഗ്രഹിക്കു മാറാകേണമേ.

ഉഖ്റവിയായ പണ്ഡിതൻ

V.ഹംസ ഫൈസി എടക്കര

മുൻ വർഷക്കാലം വെളിയങ്കോട് ജൂമഅത്ത് പള്ളിയിൽ മുദരിസായി സേവനം ചെയ്യാൻ ഈ വിനീതൻ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചു. അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാരുമായി സഹവസിക്കാൻ സാധിച്ചത് ഈ അവസരത്തിലായിരുന്നു.

അറിയപ്പെടാൻ വീട്ടുപേരും സ്ഥലപേരുമൊന്നും പറയാതെ തന്നെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എന്ന നാമധേയം മദ്ധ്യ കേരളത്തിലെ മുസ്ലിം മനസ്സുകളിൽ ആ ഗാംഭീര്യമുള്ള മുഖം ഓർമ വരും.

“പണ്ഡിതന്റെ മരണം ലോകത്തിന്റെ മരണമാണെന്ന്” നബി(സ്വ) പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൂക്കാൽ നൂറ്റാണ്ടോളമെത്തുന്ന തന്റെ ജീവിതകാലയളവിൽ ഉസ്താദിനു ലഭിച്ച ബഹുമതി ഇൽമിന്റെയും ദിക്റിന്റെയും പേരിലായിരുന്നു.

ഉസ്താദ് - ഇൽമും ഇബാദത്തും സമ്മേളിച്ച വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു. പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ സൽഗുണങ്ങൾ ഉസ്താദിൽ ദർശിക്കുമായിരുന്നു. അകന്നു കണ്ടാൽ ഗാംഭീര്യം അടുത്ത് ചെന്നാൽ വിനയം.

കറ കളഞ്ഞ ഭക്തിയുടെ ഉടമയായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എന്നത് മുൻ വർഷകാലത്തെ സഹവാസം എന്ന പഠിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം അധിക സമയവും പള്ളിയിൽ ഇഅ്ത്തികാഫ് ഇരിക്കുന്നത് എനിക്ക് നേരിൽ കാണാൻ സാധിച്ച യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. ദലാഇലുൽ ഖൈരാത്ത്, സ്വലാത്ത്, ഹിസ്ബുന്നസ്സർ, ഹിസ്ബുൽ ബഹ്ർ, ഹദ്വാദ് തുടങ്ങിയ ഔറാദുകൾ. ഖുർആൻ പാരായണം തുടങ്ങിയവ ജീവിത ചര്യയായിരുന്നു. രോഗശാന്തി, മാനസികസാന്ത്വനം ഇവയ്ക്കായി വരു

നവർ നിറഞ്ഞ സംതൃപ്തിയോടെയല്ലാതെ മടങ്ങാറില്ല.

ആത്മഹർഷമുളവാകുന്ന അവിടുത്തെ പെരുമാറ്റ ലാളിത്യം ജീവിതാന്ത്യം വരെ മനസ്സിന്റെ കോണിൽ സൂക്ഷിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. ഉസ്താദുമായി ഇടപഴകിയ ഏതൊരാളും നിശയുടെ നിശബ്ദതയിൽ പ്രാർത്ഥനാനിരതമായിരുന്ന ആ മുഖഭാവവും പ്രാർത്ഥനാ ധ്വനികളും ഓർമ്മിക്കാതിരിക്കുകയില്ല.

വെളിയങ്കോടും പരിസര മഹല്ലുകളിലും ഉണ്ടാകാറുള്ള ആത്മീയ സദസ്സുകളിലെ നിത്യസാന്നിധ്യമായിരുന്നു വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. അല്ലാഹു ഉസ്താദിനോടൊപ്പം നമ്മെ എല്ലാവരേയും ജന്നാത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടട്ടെ...? ആമീൻ.

കാര്യദർശിയായ സുഫിവര്യൻ

അബൂസക്കിയ അബ്ദുൽ റഷീദ് ബാവവി കൊല്ലം, പുന്നലൂർ

നാഥന്റെ നാമധേയത്താൽ, സ്തുതികളിലും അവനത്രെ, അല്ലാഹുവിന്റെ കരുണ കരാക്ഷങ്ങൾ ലോകത്തിന്റെ മുത്തൊളി മുഹമ്മദ് മുസ്തഫാ(സ:അ) തങ്ങളിലും അവിടുത്തെ വിശുദ്ധരായ സ്വഹാബത്തിലും കുടുംബാദികളിലും സദാ വർഷിക്കു മാറാകട്ടെ, ആമീൻ.

മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ സച്ചരിതരായ മഹത്തുക്കൾ അന്ത്യ വിശ്രമംകൊള്ളുന്ന പ്രദേശമാണ് ശൈഖുന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ സ്വദേശം. പെരുമ്പടപ്പ് പുത്തൻപള്ളി കുഞ്ഞഹമ്മദ് മുസ്ലിയാരുടെയും (ന:മ) വെളിയങ്കോട് ഉമർഖാളി(ന:മ)യുടേയും നിരവധി സാദാത്തുക്കളുടേയും പണ്ഡിതരുടേയും പാദ സ്പർശം കൊണ്ട് അനുഗ്രഹിതമായ ദേശം. “ശൈഖുന അൽഹാജ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ (ന:മ) മഹാനവർകൾ നമ്മിൽ നിന്നും യാത്രയായി..... ഇന്നാലില്ലാഹി.....

കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തും നിരവധി പണ്ഡിതർ മഹാനവർകൾക്ക് ശിഷ്യരായിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ വിജ്ഞാന ശാഖകളിലും അവഗാഹം നേടിയ വന്യരായ ശൈഖുന തികഞ്ഞ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു. ഒരേ സമയം ദർസ്, ദിക്ർ, ദുആ, തുടങ്ങിയ ഇബാദത്തുകളിലായി കഴിഞ്ഞവരായിരുന്നു മഹാനവർകൾ.

ജീവിതത്തിന്റെ സായംസന്ധ്യയിൽ ഇബാദത്തിനായി കൂടുതൽ സമയവും ഉപയോഗിച്ചു. അവിടുത്തെ തിരുനാവിൽ നിന്ന് നിർഗളിക്കുന്ന മൊഴിമുത്തുകൾ ആയിരകണക്കിന് വിശ്വാസികളെ ജീവിതത്തിന്റെ സൽസരണിയിലേക്ക് നയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വിഷമങ്ങളാലും പ്രയാസങ്ങളാലും

ബുദ്ധിമുട്ടുന്ന നിരവധി ജനങ്ങൾ മഹാനവർകളുടെ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങളാലും ദിക്ർ, ദുആ, കാരണമായും സലാമത്തായിട്ടുണ്ട്.

1983-1987 വർഷക്കാലം വരെ മഹാനായ ഉമർ ഖാസി(റ:അ) അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന വെളിയങ്കോട് ജുമാമസ്ജിദിന്റെ ഓരത്തായി ബഹുവന്ദ്യരായ ഉസ്താദിന്റെ ശിക്ഷണത്തിൽ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവനാണ് ഈ വിനീതൻ. അൽഹംദുലില്ലാഹ് ദർസ് എടുക്കുമ്പോൾ വുജുഅ് ചെയ്ത് സുഗന്ധവസ്തു പുശി ഖിബ്ലയ്ക്കഭിമുഖമായിട്ടായിരുന്നാണ് ദർസ് എടുക്കാറുള്ളത്.

മിക്കസമയവും വെളിയങ്കോട് ജുമാമസ്ജിദിന്റെ അകത്തളത്തിൽ മിമ്പറിനോട് ചേർന്ന് ഇഅ്ത്തിക്കാഫിന്റെ നിയുത്തോടെ പള്ളിയിൽ തന്നെകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്ന് പതിവ്. രാത്രിയുടെ യാമങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും ദിക്ർ, തഹജുദ് നിസ്കാരം, ഖുർആൻ പാരായണം, എന്നീ ഇബാദത്തു കളിൽ കഴിഞ്ഞ് കൂടിയിരുന്നു.

റംസാനിലെ ഓരോ രാത്രിയും ഉസ്താദിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇബാദത്തുകളാൽ ദൈർഘ്യമേറിയതായിരുന്നു കണക്കില്ലാതെ ഖുർആൻ ഖത്തം തീർക്കുകയും രാത്രി നമസ്കാരങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇലാഹിസ്മരണയാൽ അവിടുത്തെ നയനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉതിർന്ന് വീണ കണ്ണു നീർ തുള്ളികൾക്ക് സമാനതകളില്ലായിരുന്നു. മിക്കദിവസവും രാത്രി രണ്ട് മണിയോട് കൂടി ഉണരുകയും ഇബാദത്തുകളുമായി കഴിഞ്ഞ് കൂടുകയുമായിരുന്നു. ഉമർഖാസി(റ:അ)യുടേയും അടുത്തുള്ള സ്വലിഹീങ്ങളുടെയും മഖ്ബറകളിൽ രാത്രിയുടെ യാമങ്ങളിൽ ഉസ്താദ് സന്ദർശനം നടത്തുക പതിവായിരുന്നു.

അവിടുത്തെ വാക്കുകൾ യാഥാർത്ഥ്യമായി ഭവിച്ചിട്ടുള്ള ധാരാളം അനുഭവങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളവനാണ് ഈ വിനീതൻ. കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ വലിയുല്ലാഹിയോട് ഹജ്ജിനുള്ള യാത്രാനുമതി ചോദിക്കുന്നതിനായി പുറപ്പെടുമ്പോൾ തന്നെ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു, “നമുക്ക് കക്കിടിപ്പുറം ശൈഖുനായുടെ അനുവാദം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്” എന്ന് പറഞ്ഞു.

ഞങ്ങൾ അവിടേക്കു എത്തുന്നതിനു മുമ്പു, ശൈഖുന കക്കിടിപ്പുറവും അബ്ദുൽഖാദർ ഉസ്താദും കണ്ടുമുട്ടുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ കക്കിടിപ്പുറം ഇങ്ങിനെ വിളിച്ചു പറയുന്നു “ഹജ്ജിന് പോകുന്നവരൊക്കെ പോകട്ടെ”. ഇത്തരം സംഭവങ്ങൾ അവിടുത്തെ ഖൽബിന്റെ അസാധാരണത്വത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്.

“പണ്ഡിതമരണം ലോകത്തിന്റെ മരണം” എന്ന വിശുദ്ധവാചകമാണ് ഉസ്താദവർകളുടെ മരണത്തെ അനുസ്മരിക്കുമ്പോൾ ഓർമ്മ വരുന്നത്. ഇന്ന് ശൈഖുന നമ്മോടൊപ്പമില്ല. എങ്കിലും അവിടുന്ന് ഓജസും തേജസും നൽകി വളർത്തിയ ആയിരക്കണക്കിന് പണ്ഡിതന്മാർ ശൈഖുനാനെ പ്രതിനിധീകരിക്കുകയാണ്. വിശ്വാസികളുടെ മനസ്സുകളിൽ ശൈഖുന ഇന്നും ജീവിക്കുന്നു. അവിടുത്തേക്ക് നാഥൻ മഗ്ഫിറത്തും മർഹമത്തും നൽകി അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ, ആമീൻ.

ആ വലിയ മനുഷ്യൻ

P. ഹംസ ബാബവി, കൊടുവായൂർ
(ഖത്തീബ്, കോലത്ത് ജുമാമസ്ജിദ്)

ആ വലിയ മനുഷ്യനെ ഞാൻ ആദ്യമായി കാണുന്നത് 35 വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പാണ്. A.R.നഗർ ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ അകത്തെ പള്ളിയിൽ വച്ച് ദർസ് നടത്തുന്ന സമയം എന്റെ പിതാവ് എന്നെ ഉസ്താദിനെ കൊണ്ട് മന്ത്രിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ആയിരുന്നു ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നത് ആ ബന്ധം മരണം വരെ തുടർന്നു ശിഷ്യൻമാരെ അങ്ങേയറ്റം സ്നേഹിക്കുന്ന ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ എന്റെ മകളുടെ വിവാഹത്തിന് ക്ഷണിക്കാൻ പോയപ്പോൾ ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു “എടോ പഴയപോലെയാണും അല്ല ഇപ്പോൾ വലിയെ ക്ഷീണം ആണ് യാത്രയെല്ലാം വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്” ഇത് കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ വിഷമിച്ചു ഞാൻ പറഞ്ഞു എന്റെ പിതാവും എന്റെ ഭാര്യ പിതാവും മരിച്ചു പോയി ഇനി.... എനിക്ക് കരച്ചിൽ വന്നു പിന്നെ ഒന്നും പറയാതെ മറ്റു സംസാരത്തിലേക്ക് കടന്നു. വിവാഹ ദിവസം നിക്കാഹിന്റെ അൽപം മുമ്പ് ഉസ്താദിന്റെ കാർ വന്ന് നിന്ന സമയമായിരുന്നു എന്റെ ജീവിതത്തലെ ഏറ്റവും വലിയ സന്തോഷകരമായസമയം.

ശൈഖുനായുടെ ഉസ്താദ് ഉസ്താദുൽ അസാതീദ് O.K സൈനുദ്ധീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അടുക്കൽ ചെന്ന് നിന്നാൽ ഏറ്റവും ചെറിയ വിദ്യാർത്ഥിയെ പ്ലോലെ നിൽക്കുന്നത് കാണാൻ വലിയ കൗതുകമാണ് ഒരിക്കൽ O.K ഉസ്താദ് എന്നോട് പറയുക ഉണ്ടായി കൊയ്ലാണ്ടിയിലേക്ക് മുദ്ര സായി ഒരാളെ വേണം എന്ന് ബാഫകി തങ്ങൾ പറഞ്ഞു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ ഞാൻ അഭിപ്രയപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ തങ്ങൾ പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ പറഞ്ഞയക്കുക, ഞാൻ ഖുതുബയും ഖിറാഅതും എല്ലാം പരിശോധിക്കട്ടെ. ഞാൻ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ പറഞ്ഞു. അബ്ദുൽ ഖാദർ

മുസ്ലിയാരെ കണ്ടപ്പോൾ പരിശോധിക്കുകയാണും വേണ്ട കണ്ടപാടെ മുദ്രിസായി നിയമിക്കുകയായിരുന്നു.

ശൈഖുനായുടെ അടുത്ത് ഓടുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾ നന്നായി ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നവരും കൂടി ആയിരിക്കൽ ഉസ്താദിന് വലിയ നിർബന്ധം ആണ് റജബ് മാസം വന്നാൽ തജ്വീദ് പഠിക്കുന്ന ഒരു കിതാബ് ദർസ് വക്കുകയും എല്ലാദിവസവും 11 മണിമുതൽ ഹിസ്ബ് ക്ലാസ് വെക്കുകയും ചെയ്യുകപതിവായിരുന്നു ഖുർആൻ നിയമം അല്ലാതെ ഓടുന്നത് കേട്ടാൽ ഉസ്താദിന് വലിയ ദേഷ്യം ആയിരുന്നു മരണം വരെ ഇൽമുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മാത്രം ജീവിച്ച ആവലിയ മനുഷ്യൻ റമളാനിൽ പോലും ദർസ് പൂട്ടി വിദ്യാർത്ഥികൾ നാട്ടിൽ പോയാൽ പരിസരത്തുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളെ പള്ളിയിൽ താമസിപ്പിച്ച് “വിതിരിയ്ക്കുക”, “റഹ്ബിയ്ക്കുക”, “ജസ്രിയ്ക്കുക” പോലെയുള്ള കിതാബുകൾ ദർസ് നടത്തിയിരുന്നു.

എനിക്ക് മാംസം കഴിച്ചാൽ ശരീരത്തിൽ അലർജി ഉണ്ടായിരുന്നു അത് ഉസ്താദിന് അറിയാം ഞാനും എന്റെ പിതാവും കൂടി ആദ്യമായി കോടഞ്ചോരി ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ ചേരാൻ പോയപ്പോൾ ആദ്യമായി ഭക്ഷണം ഉസ്താദിന്റെ കൂടെയാണ് കഴിച്ചത് എന്റെ പാത്രത്തിലേക്ക് കുറെ മാംസം വിളമ്പികൊണ്ട് പറഞ്ഞു, ഇത് നന്നായി കഴിക്ക് നിന്റെ ശൈതാനുകൾ എല്ലാം ഇതോട് കൂടെപോവണം അല്ലാഹു ഹലാലാക്കിയതെല്ലാം കഴിക്കണം. ആ വാക്കിൽ ശൈതാനെ ഓടിക്കുന്ന സ്വരം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനു ശേഷം എനിക്ക് മാംസത്തിന്റെ അലർജി ഇന്നു വരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

വലിയ ആബിദായിരുന്ന ഉസ്താദ് രാത്രിയുടെ അധിക സമയവും നിസ്കാരവും നടന്നുകൊണ്ടും ഇരുന്നുകൊണ്ടും കിടന്നുകൊണ്ടും ദിക്റുചൊല്ലുക പതിവായിരുന്നു ഞാൻ എന്ത് പ്രശ്നം ഉണ്ടായാലും ഉസ്താദിനെ സമീപിക്കുകയും അതിന് പരിഹാരം കാണിച്ചു തരികയും ചെയ്യുക പതിവായിരുന്നു. എനിക്ക് പരിചയം ഉള്ള ഒരാൾ ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ വന്ന് പറഞ്ഞു. സാമ്പത്തികമായി വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടാണ് ജീവിക്കാൻ വലിയ പ്രായസം നേരിടുക

ന്നു. ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു 11 റകഅത് വിത്ദ് നിസ്കരിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും അല്ലാഹു ദുന്യാവ് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട് ദുന്യാവ് കിട്ടാൻ വേണ്ടിയുള്ള നിസ്കാരം ആവരുത് ഏതൊരു സാധാരണക്കാരനും ഉസ്താദുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാൽ പിരിയുന്ന സമയത്ത് അവസാനമായി ഉപദേശിക്കുന്നത് നിസ്കാരം വളരെയധികം എന്ന ഉപദേശത്തോട് കൂടെ യായിരിക്കും പിരിയുക സാമ്പത്തിക കാര്യത്തിൽ വലിയ സൂക്ഷ്മത പാലിച്ചിരുന്ന ഉസ്താദ് ഓരോ വകുപ്പിലുള്ള കാര്യം വിഷയവും എഴുതിയ കടലാസും കവറിലോ മറ്റോ കാര്യം എഴുത്തും വെച്ചേറെ വെക്കും ആയിരുന്നു.

ദുർത്ത് തീരെ ഇഷ്ടപ്പെടാത്ത ഉസ്താദ് ഒരുദിവസം ഞാനും ഉസ്താദും കൂടിയുള്ള യാത്രയിൽ കോട്ടക്കൽ വച്ച് ചെങ്ങാനി സുലൈമാൻ ഉസ്താദിനെ കാണുകയുണ്ടായി ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു കൊളപ്പൂറം വരെ നമുക്ക് നടക്കാം അതുവരെ നമുക്ക് സംസാരിക്കുകയും പൈസലാഭിക്കുകയും ചെയ്യാം ഞാൻ പേടിച്ചു പോയി കാരണം അത്രയും ദൂരം നടക്കുക എനിക്ക് ഊഹിക്കാൻ പോലും സാധിക്കുമായിരിന്നില്ല അവസാനം കക്കാട്ടേക്ക് ബസ് കയറി അവിടെ നിന്ന് കൊളപ്പൂറത്തേക്ക് നടന്നു നടക്കുമ്പോഴുള്ള സംസാരം മുഴുവനു ദീനിയായ മസ്അലകൾ ആയിരുന്നു. ഞാൻ കൂട്ടി ആണെങ്കിലും കുറെ മസ്അല പഠിക്കാൻ സാധിച്ചു, അൽഹംദുലില്ലാഹ്. O.K ഉസ്താദ് പറയുകയുണ്ടായി ഉസ്താദ് പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് തന്നെ വലിയ സൂഫി ആയിരുന്നു ശൈഖ് അബ്ദുൽ ഖാദർ എന്ന് പറഞ്ഞാലേ അദ്ദേഹത്തെ അറിയുകയുള്ളൂ.

ആമഹാന്റെ വേർപാട് പരിഹരിക്കാൻ കഴിയാത്ത വിടവാണ് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത് നാഥൻ നമ്മെയും അവരെയും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടട്ടെ, ആമീൻ.

അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ

ഒരുപിടി ഓർമകൾ

അബ്ദുല്ല ദാരിമി, എരമംഗലം
(ദോഹ ചത്തർ)

ബഹുമാനപ്പെട്ട അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ അവർക്കെ സംബന്ധിച്ച ഒരുപിടി ഓർമകൾ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ എന്നും ഒളിമങ്ങാതെ ശോഭനമായി തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട് ഉസ്താദിന്റെ ഗുരുവും വലിയകുളം (എരമംഗലം) നമസ്കാരപള്ളിയിലെ ഇമാമും ഇസ്ലാത്തുൽ ഇസ്ലാം മദ്രസാസ്ഥാപകനുമായിരുന്ന എന്റെ വന്യപിതാവ് ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാർ മുഖേനയാണ് അബ്ദുൽ ഖാദർ ഉസ്താദുമായി ഞാൻ അടുക്കുന്നത്.

എന്റെ ഉപ്പ എന്നെ അദ്ദേഹത്തിന് ഏൽപ്പിക്കുകയായിരുന്നു എന്ന് പറയലാണ് കൂടതൽ ശരി എന്ന് തോന്നുന്നു. ആദ്യമായി ഞാൻ ദർസിൽ പഠിച്ചത് ഉസ്താദിന്റെ കൊടുവായൂരിലുള്ള ഫസ്ലിയ്യ മസ്ജിദ് ദർസിലാണ് 5 വർഷക്കാലം അബ്ദുൽ ഖാദർ ഉസ്താദിന്റെ ശിഷ്യനാവാനെ എനിക്ക് ഭാഗ്യം സൃഷ്ടിച്ചു അൽഹംദുലില്ലാഹ് ഈകാലയളവിൽ ഒരു പാട് അനുഭവങ്ങൾ എനിക്ക് പറയാൻ കഴിയുമെങ്കിലും സാഹചര്യം അനുവദിക്കാത്തതിനാൽ അതിന് തൽക്കാലം ഇപ്പോൾ മുതിരുന്നില്ല. ഒരു ചെറിസംഭവം ഓർത്തുപോവുന്നു. ഞാനും അദ്ദേഹവും എരമംഗലത്ത് നിന്ന് രാസിലെ ബസിൽ (കോഴിക്കോട്ടേക്കുള്ള) യാത്ര ചെയ്ത് പതിവാണ്.

ഒരുദിവസം യാത്ര ചെയ്തു കണ്ടെത്തിക്കുമ്പോൾ എന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന് വിശുദ്ധ ചുരുത്തൻ ചോദിച്ചുവാങ്ങി അദ്ദേഹം മുന്നിലുള്ള സീറ്റിൽ ഇരുന്ന്കൊണ്ട് തന്റെ സ്വരമധുരമായ ശൈലിയിൽ ചുരുത്തൻ പാരായണം തുടങ്ങി. എന്തൊരു മധുരമായ ശബ്ദം ശ്രവണമധുരമായ ഉസ്താദിന്റെ ചുരുത്തൻ പാരായണം തിങ്ങിനിറഞ്ഞ സഹയാത്രകാരിൽ വളരെ ആകർഷണം ഉണ്ടാക്കി ശബരിമലയിൽ പോയിമടങ്ങുന്ന

സ്വാമിമാർ പരസ്പരം അത്ഭുതംകുറിക്കുന്നില്ലെന്ന് നോക്കുന്നത് ഈ ഉള്ളവൻ ഇന്നും ഓർത്തുപോകുന്നു. അദ്ദേഹം വലിയ ഒരു ആത്മീയ ആയിരുന്നു. മഹാനവകൾക്ക് അല്ലാഹു മഹിമയും റഹ്മത്തും നൽകുകയും നമ്മളെയും അദ്ദേഹത്തെയും അവന്റെ ജനാത്താൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്യട്ടെ, ആമീൻ.

മുർശിദായ ശൈഖുന

യൂസുഫ് അഹ്സനി വെളിയങ്കോട്

ലോകചരിത്രത്തിൽ നല്ലൊരു സ്ഥാനം അലങ്കരിക്കുന്ന ഒരു മഹാപ്രതിഭയാണല്ലോ ചരിത്ര പുരുഷനായ വെളിയങ്കോട് ഉമർഖാസി(റ) പണ്ഡിത പാമരവ്യത്യാസം കൂടാതെ ഇടതടവില്ലാതെ സിയാറത്ത് നടക്കുന്ന ആ മഖാമിൽ വരുന്ന അവിടുത്തെ ഉറുസിൽ സംബന്ധിക്കുന്ന ഏതൊരാൾക്കും മറക്കാനാവാത്ത, മനസ്സിൽ നിന്നും മാഞ്ഞുപോകാത്ത ഒരു വലിയ സൂഫി വര്യനും, പണ്ഡിതപ്രതിഭയും ആയിരുന്നു “വെളിയങ്കോട് ഖാസി അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ” (നഃമ)

ഈ വിനീതൻ ചെറുപ്പം മുതലേകോൾക്കുകയും, പലയിടങ്ങളിൽ നിന്നും കാണുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അടുത്ത പരിചയത്തിൽ അവസരം ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. ഇനിലഭിച്ചാൽ തന്നെ ഭയം കാരണം മാറിപ്പോവാനാണ് പതിവ്.

1975 കാലഘട്ടങ്ങളിൽ ഓത്ത്പള്ളിയിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നകാലം. പ്രായംചെന്നവർ ഓതുമ്മ എന്നും, അല്ലാത്തവർ ഓതമ്മായി എന്നുമൊക്കെ സ്നേഹബഹുമാന പൂർവ്വം വിളിച്ചിരുന്ന “ആമിനുമ്മ” എന്ന മഹതിയായിരുന്നു ഓത്തുപള്ളിയിലെ ഗുരു. മദ്റസാരംഗം കൂടുതൽ പ്രശോഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ആകാലഘട്ടങ്ങളിൽ വെളിയങ്കോട്ടെയും പരിസരത്തെയും ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങളുടെയും അഭയസങ്കേതമായിരുന്നു ആ ഓത്തുപള്ളി. ഖുർആനിന്റെ തനതായശൈലിയാൽ (തജ്വീദ് നിയമം അനുസരിച്ച്) ഖുർ ആൻ പഠിപ്പിക്കുക എന്നത് പാഠ്യപദ്ധതിയിലെ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്ന ഒരു വിഷയമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പലപണ്ഡിതൻ മാർ വരെ തന്റെ മക്കളെ ഖുർആൻ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത് ആതിരു സവിധത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു. ഇന്ന് ദീനിസേവന രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒട്ടനവധി ആലിമുകൾ ആമ

ഹതിയുടെ പാഠശാലയിൽ നിന്നും പഠിച്ചിറങ്ങിയവരാണ്.

വെളിയങ്കോട്ടും പരിസരങ്ങളിലുമൊക്കെ പ്രായം ചെന്ന പലരും ഇന്നും അവരുടെ ശിഷ്യഗണങ്ങളിൽ അവശേഷിക്കുന്നവരുണ്ട്. ഖുർആനുമായി പുലബന്ധം പോലുമില്ലാത്ത ഓത്തുകൾ കേൾക്കാനിടയാവുന്ന അവരൊക്കെ ആമഹതിയുടെ ഓത്തിന്റെ പാടവവും, ശൈലിയും, സ്വരവുമൊക്കെ ഇന്നും സ്മരിക്കാറുണ്ട്. സ്ത്രീകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ധാരാളം മസ്അലകൾ ചർച്ചചെയ്തിരുന്നതും അതിന്റെ മത വിധി തേടിയിരുന്നതും അവിടെചെന്നു കൊണ്ടായിരുന്നു. പ്രായം ചെന്ന സ്ത്രീകൾ ഉൾപ്പെടെ പലരും നൂറുൽ അബ്സാർ, ഉംദ മുതലായ കിതാബുകളൊക്കെ അവിടെ പോയി ഓതിയിരുന്നു എന്നത് അവിടെത്തെ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ തെളിവുകൂടിയാണ്.

വളരെ ചിട്ടയോടെയും കാര്യക്ഷമതയോടെയും അവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എല്ലാമാസവും 12ന് നടന്നുവന്നിരുന്ന സ്വലാത്ത് മജ്ലിസിൽ പലഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നായി ധാരാളം സ്ത്രീ ജനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. ദിവസങ്ങളോളം നീണ്ടു നടന്നിരുന്ന മതപ്രസംഗ പരമ്പരയിൽ വയളിന് വന്നിരുന്ന പ്രഗൽഭരായ പണ്ഡിതന്മാർ പലരും അവിടെ ചെന്ന് പ്രാർത്ഥിപ്പിക്കുകയും ദുആ വസിയുത്ത് ചെയ്യുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. പുതിയാപ്പിള അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, താണ പാടം മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ, തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ പോലോത്ത ഫുഖ്ഹാകളും, സൂഫിവര്യരുമൊക്കെ ആ മഹതിയുടെ ഉസ്താദുമാരും ശൈഖുമാരുമാണെന്ന് അവരുടെ മഹത്വത്തിന് മാറ്റു കൂട്ടുന്നു. ഒരു നൂറ്റാണ്ട് കാലത്തോളം ജീവിച്ച അവർ വളരെ ഭക്തിയിലും തപ്തയിലുമായി ജീവിതം നയിച്ചു.

1987ൽ ആയിരക്കണക്കിന് ശിഷ്യഗണങ്ങളെ കണ്ണൂരിലാഴ്ത്തി റബ്ബിന്റെ റഹ്മത്തിലേക്ക് പറന്നകന്നു. നാഥാ അവരോടുകൂടെ ഞങ്ങളെയും സ്വർഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടണേ, ആമീൻ.

ഈ മഹതിയുടെ ശിഷ്യത്വത്തിലായി പടനം നടന്നിരുന്ന കാലത്ത് പല ആവശ്യങ്ങൾക്കും അന്നത്തെ വെളിയങ്കോട്

ഖാസിയും, പ്രഗൽഭ പണ്ഡിതനും സൂഫിവര്യനുമായിരുന്ന തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്തേക്ക് ഈ വിനീതനെ അയക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. മഹതിയുടെ വീടിന്റെ കിഴക്ക് 3,4 വീടുകൾക്കപ്പുറത്തുള്ള തറയിൽ വീട്ടിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുമ്പോൾ ചിലപ്പോഴൊക്കെ പടിഞ്ഞാറെ മറ്റുത്ത് കസേരയിലോ, കട്ടിലിലോ, തസ്ബീഹ് മാല മറിച്ച്കെണ്ട് ഔറാദുകൾ ഉരുവിട്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശൈഖുന അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാരെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അന്ന് അദ്ദേഹത്തെ നേരിടാനുള്ള ഭയം കാരണം ഇല അനങ്ങാതെ നടക്കലാണ് പതിവ്. എന്റെ ലക്ഷ്യം വീടിന്റെ പൂമുഖത്ത് വിശ്രമിക്കുന്ന ശൈഖുന കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരെ കാണലും എന്നെ ഏൽപ്പിച്ച ദൗത്യം നിർവ്വഹിക്കലുമാണല്ലോ. അത് കഴിഞ്ഞ് ഉടനെ ഓത്തുപള്ളിയിലേക്ക് പോയി ഉസ്താദിന് ശൈഖുന ഏൽപ്പിച്ച ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൈമാറലും.

നാളുകൾ പലതും പിന്നിട്ടെങ്കിലും ഈ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ തറയിലുള്ള ബന്ധം എന്താണെന്ന് അറിയാൻ എനിക്ക് വർഷങ്ങൾ കഴിയേണ്ടിവന്നു.

ഓത്തുപള്ളിയിലെ പഠനത്തിനുശേഷം മുതഹ്മദിദ് തുടങ്ങാനായി എന്റെ വന്ദ്യപിതാവ് മർഹൂം വട്ടപ്പറമ്പിൽ കുഞ്ഞി മുസ മുസ്ലിയാർ, പിതാവിന്റെ കൂടി ഗുരുവര്യരായ തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്തേക്കാണ് കൊണ്ട്പോയത്. ഏതാനും ചില പ്രാഥമിക കിതാബുകളൊക്കെ അവിടെ പോയിപഠനം നടത്തുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാരുമായി കൂടുതൽ അടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

വമ്പേനാട് മുദരിസും, ഖതീബുമായി സോവനം ചെയ്ത ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ വെളിയങ്കോട് ഖാസി സ്ഥാനം വഹിച്ചു കൊണ്ട് വിശ്രമ ജീവിതം നയിക്കുന്ന കാലഘട്ടമായിരുന്നു അത്. പ്രഗൽഭപണ്ഡിതൻ വെളിയങ്കോട് കൂട്ടാമു മുസ്ലിയാരുടെ പ്രധാന ശിഷ്യൻ താണപാടത്ത് മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ, ഖണ്ടൂർ സ്വദേശത്തുള്ള മുസ്ലിയാർ തുടങ്ങിയവർ ശൈഖുനയുടെ ഗുരുവര്യരിൽ പ്രധാനികളാണ്. വാർദ്ധക്യ സഹജമായ കിടപ്പിലും കിതാബുകൾ പാരായണം ചെയ്യലും, ഔറാദുകളിൽ സമയം ചിലവിലും ഒരു അപൂർവ്വ

കാഴ്ചയായിരുന്നു. ധാരാളം ആളുകൾ പ്രശ്ന പരിഹാരങ്ങൾ മസ്അലയിലെ മതവിധി കണ്ടെത്തൽ മുതലായ ആവിശ്യാങ്ങൾക്ക് അവിടെ എത്തിയിരുന്നു. എഴുതേണ്ട ഭാഗങ്ങളും, വിഷയങ്ങളും കാണിച്ചുതന്നിട്ട് ആസവിധത്തിൽ വെച്ച് പലതും എഴുതാനുള്ള അവസരം ഈവിനീതന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പ്രഗൽഭരായ പല പണ്ഡിതരും അവിടെ വന്ന് ഫിഖ്ഹീ ചർച്ച നടത്തുന്നത് കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

തന്റെ കാലഘട്ടത്തിലെ പ്രശസ്ത വലിയായിരുന്ന മഹാനായ കക്കിടിപ്പറും അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ(നഃമ) അവർ കളുമായി വലിയ ബന്ധമായിരുന്നു ശൈഖുനാക്ക്. ഖാദിമാ യിപലപ്പോഴും ശൈഖുനായുടെ കൂടെ കക്കിടിപ്പറും ശൈഖുനായെ സന്ദർശിക്കാനുള്ള മഹാഭാഗ്യം ഈ വിനീതന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പണ്ഡിത പാമര വ്യത്യാസം കൂടാതെ ദൈനംദിനം നൂറുകണക്കിന് ആളുകൾ അവരുടെ നൂറ് നൂറ് വിഷയങ്ങൾക്ക് പ്രശ്നപരിഹാരം തേടി വരുമ്പോഴും ഭവ്യതയോടെ അകലത്തിൽ നിൽക്കുമ്പോഴും ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർക്ക് അവിടെ പ്രത്യേകം ഇക്റാമുണ്ടായിരുന്നു. മഹാനവർകൾ കിടക്കുന്ന കട്ടിലിൽ പ്രത്യേക ശാൽ വിരിച്ച് ആദരപൂർവ്വം ഇരുത്തി രണ്ടു പേരും ധാരാളം സമയം പല വിഷയങ്ങളും ചർച്ച ചെയ്യുന്നത് ഒരു അനുഭവ കാഴ്ചയായിരുന്നു. അതു കൊണ്ട്തന്നെ പലസന്ദർശകരും സ്വകാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നത് കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പലപ്പോഴും കാലത്തു പോയാൽ വൈകുന്നേരമാണ് തിരിച്ചുവരാൻ. പ്രത്യേക ഭക്ഷണം നൽകി വിരുന്നുട്ടുന്നതിലും, തിരിച്ചുവരുന്ന സമയത്ത് വസ്ത്രങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ പല ഹദ്യകളും വീട്ടിൽ കൊടുക്കാൻ പറഞ്ഞ് പല കുട്ടികളും നൽകി. അന്നത്തെ വിരുന്ന് ഒരു മഹാസംഭവമാക്കാനുണ്ടായിരുന്നു മഹാനവർകൾ.

ശൈഖുനാ കക്കിടിപ്പറത്തിന്റെ ഈ ആദരവും ബഹുമാനവുമൊക്കെ ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ മഹത്വത്തിൽ മാറ്റ് കൂട്ടുന്നു എന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അത്രമാത്രം സ്നേഹവും, ആത്മീയ ബന്ധവുമായിരുന്നു അവർകിടയിൽ.

ഒരിക്കൽ വലിയ മുദരിസുമാരായ 7 അളുകൾ തറയിൽ വന്നു. ശൈഖുനായുമായി സംസാരിച്ചു നാടും പേരും ഒക്കെ പറഞ്ഞു പരിചയപ്പെടുത്തിയ ശേഷം അവർ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങളെ കക്കിടിപ്പറം ശൈഖുനാ ഖാദിരിയ്ക്കു താമീഖത്ത് ചോദിച്ചപ്പോൾ അത് വെളിയങ്കോട് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്ത് പോയി വാങ്ങിക്കോളീൻ എന്നു പറഞ്ഞു വിട്ടതാണ്. അൽപസമയത്തെ മൗനത്തിനു ശേഷം അവർക്കെല്ലാം ഖാദിരിയ്ക്കു താമീഖത്തിന്റെ അമൽ പറഞ്ഞു കൊടുക്കുകയും ഇജാസത്ത് കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. വിശ്രമ ജീവിതം നയിക്കുമ്പോഴും പള്ളിയുമായുള്ള ബന്ധം നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി വീടിന്റെ തെക്കു ഭാഗത്തായി ഒരു ചെറിയ പള്ളി നിർമ്മിച്ച് ഈ വിനീതനെയും, സഹപാഠി നൈതല്ലൂർ ഇസ്മായിൽ മുസ്ലിയാരെയും സാക്ഷിനിർത്തി പള്ളി വെ്ഫാക്കി പ്രഖ്യാപിച്ചു. രാത്രിയിലെ കുറഞ്ഞ സമയം ഒഴിച്ചാൽ ബാക്കി മുഴുവൻ ഇഅ്തികാഫിലായി പള്ളിയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയായിരുന്നു മരണം വരെ.

പത്ര മാധ്യമങ്ങളിൽ പ്രശസ്തനല്ലെങ്കിലും ഉലമാഇന്റെ ടയിൽ ഖിലാഫില്ലാത്ത എല്ലാവർക്കും സുസമ്മതനായ ഒരു പണ്ഡിൻ കൂടിയായിരുന്നു ശൈഖുനാ. വെളിയങ്കോട് കുഞ്ഞുട്ടെല്ലാർ വലിയ ഫഖീഹായിരുന്നു എന്ന് ശൈഖുനാ ഒ.കെ ഉസ്താദ് ഒരിക്കൽ ഒരു സബ്ഖിൽ പറയുന്നതുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരിക്കൽ ഏതോ ഒരു താമീഖത്തു കാർക്കെതിരിൽ വെളിയങ്കോട് അങ്ങാടിയിൽ പ്രസംഗിക്കാൻ വന്ന മർഹൂം ശൈഖുനാ ശംസുൽ ഉലമ പ്രാരംഭ പ്രാർത്ഥന നടത്താൻ സ്റ്റേജിലുണ്ടായിരുന്ന ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരെ നിർബന്ധിച്ച് ഇന്നും ഓർമ്മയിലുണ്ട്. സ്വദേശമായ വെളിയങ്കോട് ജുമാഅത്ത് പള്ളിയിൽ ഉൾപ്പെടെ പല ദർസുകളിലുമായി ധാരാളം ശിഷ്യ സമ്പത്തുള്ള ശൈഖുനാ സുന്നേതര വിഭാഗങ്ങളോട് കടുത്ത വെറുപിലാണ് പെരുമാറിയിരുന്നത്. പുതുപൊന്നാനി പാലം വരുന്നതിന് മുമ്പ് പൊന്നാനിക്ക് പോകാൻ വഞ്ചിയിൽ കയറാൻ കടവത്തേക്കു നടന്നു പോകുമ്പോൾ കടവിന്റെ അടുത്തസ്ഥലത്ത് വെച്ച് തന്റെ ഒരു ശിഷ്യൻ കൂടിയായ ഒരു മുജാഹിദ് നേതാവ് കൈ പിടിക്കാൻ

ചെന്നപ്പോൾ അതിനനുവദിക്കാതെ കൈകുതറിയ ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹത്തെ പറ്റിയും മറ്റൊരു ശിഷ്യൻ കൂടിയായ ജമാഅത്ത് നേതാവായ ഒരു മൗലവിയെ പറ്റിയും എന്നിൽ നിന്നും അൽഫിയയും മറ്റും ശരിക്കു പഠിച്ച് “മതം മാറിയ 2 ശിഷ്യന്മാരും എനിക്കുണ്ട്” എന്ന് ചിലപ്പോഴൊക്കെ രസകരമായ ശൈലിയിൽ ശൈഖുനാ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഫിജ്റ 1408 റബീഉൽ അവ്വൽ 23ന് അർദ്ധ രാത്രിയോടു കൂടി ഒരു നൂറ്റാണ്ടോളം ജീവിച്ചു നിന്ന ആപുണ്യ പുരുഷൻ നമ്മോടു വിടപറഞ്ഞു ഇന്നാലി..... ആയിരങ്ങൾ പങ്കെടുത്ത ജനാസ നിസ്കാരത്തിന് ആദ്യം നേതൃത്വം നൽകിയത് ശൈഖുനാ ഉസ്താദുൽ അസാതീത് ഒ.കെ സൈനുദ്ധീൻ കുട്ടിമുസ്ലിയാർ(നഃമ) അവർകളായിരുന്നു. വെളിയങ്കോട് അങ്ങാടിക്ക് കിഴക്ക് വശത്തുള്ള പുരാതന പള്ളിയായ വലിയ കപിച്ചാർ പള്ളിയുടെ ഇടതുവശത്തായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഖ്ബറകാണാം.

ശൈഖുനായുടെ മരണത്തോടു കൂടിയാണ് അവിടുത്തെ ഏക മകൾ ഫാതിമയുടെ ഭർത്താവു കൂടിയായ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ വെളിയങ്കോട് ഖാസിയാതീ സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്യുന്നത്. ഭാര്യാപിതാവിന്റെ ശാരീരിക ക്ഷീണം കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ദർസ്, ഖുതുബ, നിക്കാഹ് പോലോത്ത കാര്യങ്ങളുമൊക്കെ മരുമകനായ ഉസ്താദ് തന്നെയാണ് നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്. എങ്കിലും ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനം കൈവന്നതോടുകൂടിയാണ് ഏരമംഗലം സ്വദേശിയായ ശൈഖുനാക്ക് വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എന്ന ശ്രുതിലഭിച്ചത്.

1980-86 കാലഘട്ടങ്ങളിൽ പുരാതന ജുമാമസ്ജിദ്, ധാരാളം പ്രഗൽഭരായ പണ്ഡിതന്മാർ ദർസ് നടത്തിയതുമായ മാറഞ്ചോരി കോടഞ്ചേരി ജുമാമസ്ജിദിലെ വന്യരായ ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ ചേർന്ന് പഠിക്കാൻ ഈയുള്ളവൻ അവസരം ലഭിച്ചു നാട്ടുകാർ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെ വിവിധ ദേശക്കാരായ ധാരാളം മുത്തഅല്ലിംകൾ അന്ന് ഉസ്താദിന്റെ

കീഴിൽ വിവിധ വിജ്ഞാന ശാഖകളിൽ വിജ്ഞാനം നുകർന്നിരുന്നു. അന്നത്തെ സഹപാഠികളായ പല സുഹൃത്തുക്കളും ഇന്ന് വിവിധസ്ഥലങ്ങളിൽ ഖാസിയും, ഖതീബും, മുദർരിസും മുഅല്ലിമുമൊക്കെയായി ദീനി സേവനം നടത്തുന്നു. ഓരോരുത്തരുടെയും കഴിവുകൾ മനസ്സിലാക്കി ഉന്നതിയിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ വളരെ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളിൽ കാണുന്ന പോരായ്മകൾ പരിഹരിക്കാൻ പ്രത്യേകം കോച്ചിങ്ങുകൾ നൽകിയിരുന്നു അറബി എഴുത്ത് എങ്ങനെ യെന്നറിയാത്ത എന്നെ പോലത്ത പല വിദ്യാർത്ഥികളെയും കഠിനശ്രമം നടത്തിയാണ് വിജയത്തിലേക്കെത്തിച്ചത്.

ഖുർആൻ പാരായണം ശരിയായ രീതിയിൽ അറിയാത്ത വർക്കായി ഊഹ്റന്റെ ഒരുമണി കൂർ മുസ് പ്രത്യേക ഹിസ്ബ് ക്ലാസ് നടത്തി ഓത്തും നിയമങ്ങളുമെല്ലാം ശരിപ്പെടുത്തുമാ യിരുന്നു.

ഓതുന്നകിതാബുകൾ, നടക്കുന്ന സബ്ഖുകൾ കൃത്യമായും ഭംഗിയായും നടക്കുക, ചെറുപ്പ വലിപ്പം കൂടാതെ അത് പഠിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധിക്കുക. ആവശ്യമായ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലൊക്കെ ഒരു പ്രത്യേക അവസ്ഥയായിരുന്നു.

സുബഹി നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞു തുടങ്ങുന്ന ക്ലാസ് വൈകുന്നേരം 6 മണിയോളം നീണ്ടുപോകാറുണ്ട്. നിസ്കാരം, ഭക്ഷണം എന്നീ സമയങ്ങൾ മാത്രം ഒഴിവ് എങ്കിലും വലിയ ഒരു ഇബാദത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു ശൈഖുന.

ഇതും, ഇബാദത്തും ധാരാളമായി മേളിച്ച അതുല്യ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു ശൈഖുന. ശൈഖുനാക്ക് ഇബാദത്തിലുള്ള മധുരം നമ്മെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തുന്നതായിരുന്നു. ഫർജുകൾക്ക് പുറമെ സുന്നത്തായ ഇബാദത്തുകൾ ദൈനംദിനം വർദ്ധിപ്പിച്ചിരുന്നു. നിസ്കാരങ്ങൾക്കു പുറമെ അയ്യായ്മുൽബീജ് വെള്ളിയാഴ്ച രാവ്, തിങ്കളാഴ്ച രാവ്, മുതലായ ദിനങ്ങളിലൊക്കെ നോമ്പ്, കക്കിടിപ്പുറം ശൈഖുനായുടെ പ്രത്യേക ഇജാസത്തുള്ള ദലാഇലുൽ ഖൈറാത്ത്, ഖാദിരി, റിഫാഇ, നഖ്ശബന്തി മുതലായ തരീഖത്തുകളിലെ ഔറാദുകൾ, ഇതിനൊക്കെ പുറമെ ധാരാളം ഖുർആൻ പാരായ

ണവും അവിടുത്തെ ദിനചര്യയായിരുന്നു.

അതു കൊണ്ടാക്കെ തന്നെ ആ നാവിലൂടെ നിർഗളിക്കുന്ന വാക്കുകൾക്കൊക്കെ നല്ല ഫലമുണ്ടായിരുന്നു. വിഷമവും, വേദനയുമുള്ള നീറുന്ന നൂറു നൂറു പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരത്തിനായി ജാതിമത ഭേദമന്യേ ആ സന്നിധിയിൽ ധാരാളം പേർ എത്താറുണ്ടായിരുന്നു. അത് വേണ്ട, അല്ലെങ്കിൽ അത് ശിഹയാകും, അത് ശരിയാകും, ബർക്കത്താവും, പോലോത്ത ഒരുവാക്ക് ആ വായിൽനിന്നു വീണു കിട്ടലാണ് സന്ദർശകരുടെ ഉദ്ദേശം അത്തരം വാക്കുകളിലൂടെ മാറാറേറാഗങ്ങൾ ശിഹയാകും. വലിയ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ചതും, ഉദ്ദേശങ്ങൾ സാധിച്ചതുമൊക്കെയായ നൂറുകണക്കിന് അനുഭവങ്ങൾ ഈയുള്ളവന് തന്നെ അറിയാം.

ശൈഖുനായുടെ മരണ ശേഷമാണ് അത്തരം അനുഭവസ്ഥരുടെ വിവരണം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുന്നത്. മാനസികമായി വിഷമിച്ച ചിലവിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെ പലരും അതിന്റെ ഫലവും അനുഭവിച്ചുട്ടുണ്ട്. അനുഭവിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നുമുണ്ട്.

പഠനകാലം മുതലേ വളരെ ഭക്തിയാലും സൂഫിസത്തിലുമായിരുന്നു ആ ജീവിതമെന്നു അവിടത്തെ ഉസ്താദുമാർ വരെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

ശൈഖുനാ ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ ചാലിയത്തെ പ്രസിദ്ധമായ ദർസിൽ പഠിക്കുന്നകാലം. കാരദൈല്യേരെ ശൈഖ് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എന്നാണ് എല്ലാവരും വിളിക്കാറ്. അന്ന് തന്നെ വലിയ ഇബാദത്തിന്റെ ആളാണ് മുപ്പര് എന്ന് O.K ഉസ്താദ് ഒരിക്കൽപറയുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ശൈഖുനായുടെ മറ്റു ഉസ്താദുമാരും വലിയ പ്രസിദ്ധരാണ്. കല്ലൂർ മരക്കാർ മുസ്ലിയാർ, കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, നിറമരുതൂർ ബീരാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ, ശൈഖ് ഹസർ ഹസ്രത്ത് മുതലായവരിൽ നിന്നാണ് വിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളത്.

കേരളത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിലും, ആത്മീയ സദസ്സുകൾ ഒരുക്കുന്നതിലും, അതിൻ നേതൃത്വം കൊടുക്കുന്നതിലും ഉസ്താദിന്റെ പങ്ക് നിസ്തീമമാണ്. എല്ലാവർക്കും ആ സാന്നി

ധ്യവും, ആ പ്രാർത്ഥനയുമാണ് വേണ്ടത്. വെളിയങ്കോട്, മാറഞ്ചോരി, എരംമംഗലം, മുക്കുതല, പെരുമ്പടപ്പ് മുതലായ പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലും മറ്റും പള്ളി, മദ്രസ പോലോത്ത ദീനിയായ സ്ഥാപനങ്ങൾ പടുത്തുയർത്തുന്നതിൽ ഉസ്താദിന്റെ സജീവ പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

“എന്റെ ഉമ്മ മരണപ്പെട്ടിട്ട് മയ്യിത്ത്നിസ്കരിക്കാൻ ഞാൻ പലരേയും മനസ്സിൽ ഓടിച്ചെങ്കിലും അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരാണ് ഒടുവിൽ എന്റെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നത്. മൂപ്പരെ കൊണ്ടാണ് ഞാൻ നിസ്കരിപ്പിച്ചത്. ഉസ്താദിന്റെ സഹപാഠിയും പ്രഗൽഭപണ്ഡിതനും, സൂഫിയും, നരിപ്പറമ്പ് ഖതീബുമായ മുഹമ്മദ് ഹാജി ഈയടുത്ത് എന്നോടും ഹംസ സഖാഫിയോടും പറയുകയുണ്ടായി.”

മരണത്തിന്റെ ഒരു 10 ദിവസം മുമ്പ് വീട്ടിൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു വൈകുന്നേരം ഞാൻ സന്ദർശിക്കാൻ പോയിരുന്നു. അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ അന്നത്തെ മുദരിസും, യൂനിയൻ റഷീദും ഉസ്താദിന്റെ മുന്നിൽനിൽപ്പുണ്ടായിരുന്നു. സുഖവിവരങ്ങളൊക്കെ പറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോഴേക്കും, ഉസ്താദിന്റെ ആത്മസുഹൃത്തും സഹപാഠിയും പ്രഗൽഭ പണ്ഡിതനുമായ ശൈഖുന ഇ. സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ എത്തി. കൂടെ വെളിയങ്കോട് മുൻ മദരിസ് O.K അലിഹസൻ മുസ്ലിയാരും, O.K ഹമീദ് മുസ്ലിയാരുമുണ്ടായിരുന്നു. അവരോടും കുശലങ്ങൾ പറയുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ചെറിയ വടി കാണിച്ചു കൊണ്ട് ശൈഖുന പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു, “ഞാൻ പേരക്കുട്ടികൾക്ക് യാസീൻ കാണാതെ പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. ഇടക്ക് ചെറിയ ഓരോ അടികൊടുക്കേണ്ടിവരും”. സുഖമുണ്ടെങ്കിലും ഡോക്ടർമാർ പറഞ്ഞ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണമെന്ന് സുലൈമാൻ ഉസ്താദ് മറുപടിയായി പറഞ്ഞു. ചായ കുടികഴിഞ്ഞ് സുലൈമാനുസ്താദും സംഘവും പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി മടങ്ങി.

മരണത്തിന്റെ തലേന്നു ജുമുഅക്ക് ശേഷം പത്തിരുപത് മിനിറ്റോളം അർത്ഥഗർഭമായ ഉപദേശങ്ങളും, പ്രാർത്ഥനകളും നടന്നപ്പോൾ അതിൽ സംബന്ധിച്ച നൂറു കണക്കിൻ മുഹിബ്ബിങ്ങൾ ഇതൊരു വിടവാങ്ങൽ പ്രസംഗവും അവസാന

പ്രാർത്ഥനയുമാണെന്ന് കരുതിയില്ല. സാധാരണപോലെ ജൂമു അക്ക് ശേഷം വീട്ടിൽ പോയ ശൈഖുന പിറ്റേന്ന് 2011 ജനുവരി 8 ശനിയാഴ്ച 4 മണിക്ക് വഹാതായി എന്ന വാർത്ത കേട്ട് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ഷോക്കറ്റുപോലെയായി. റബ്ബിന്റെ വളാഇൽ ക്ഷമിച്ചു. അവന്റെ വിധി അലംഘനീയമാണല്ലോ.

4 മണിമുതൽ നാടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള ജനലക്ഷങ്ങൾ ചേതനയറ്റ ആ മുഖമൊന്നു ദർശിക്കുവാൻ കുലം കുത്തി ഒഴുകുകയായിരുന്നു. സാദാത്തുക്കൾ, ആലിമുകൾ, ഉമറാക്കൾ, വിവിധ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾ, സാധാരണക്കാർ കുടുംബക്കാർ, ശിഷ്യഗണങ്ങൾ ഒക്കെ ആ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഇനി ആരുണ്ട്, ഇനിയെങ്ങോട്ട് പോകും, ആരോടുപറയും എന്നൊക്കെ വിലപിച്ചു പൊട്ടിക്കരയുന്നയാളാളും. ഇഷ്ട ജനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ നന്നേ പാടുപെട്ടു.

9-ാത്തിയുതി ഞായറാഴ്ച ഊഹർ ബാങ്ക് കൊടുക്കുമ്പോൾ എരമംഗലം ജുമാഅത്ത് പള്ളിയുടെ വടക്ക് വശത്തു തയ്യാറാക്കിയ ഖബ്റിലേക്ക് ആ മഹാനുഭാവന്റെ മൃതിത്ത് ഇറക്കി വെക്കുകയായിരുന്നു.

വീട്ടിലും പള്ളിയിലുമായി നടന്ന ധാരാളം ജനാസനിസ്കാരത്തിന് സാദാത്തുക്കളും, ഉലമാക്കളും നേതൃത്വം നൽകി.

സയ്യിദ് അലിബാഹവി തങ്ങൾ, അസ്ഹരി തങ്ങൾ, ഇ. സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ, E.കോയക്കുട്ടി മുസ്ലിയാർ, പൊന്മുള അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ, A.P മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ തുടങ്ങി അനവധി ആളുകൾ ശൈഖുനയുടെ വസതിയിൽ വന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും കുടുംബാംഗങ്ങളെയും മറ്റും ആശ്വാസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

പണ്ഡിതന്റെ മരണം ലോകത്തിന്റെ മരണമാണെന്ന ആപ്തവാക്യം അമ്പർത്ഥമാക്കിക്കൊണ്ട് എന്തെന്നേക്കുമായി റബ്ബിന്റെ റഹ്മത്തിലേക്ക് ആ മഹാനുഭാവൻ പറന്നു. നാഥാ അവരുടെ ദർജാത്തുകൾ ഉയർത്തേണ.... അവരോടുകൂടെ ഞങ്ങളേയും നിന്റെ സുഖ ലോകസ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടേണ. ആമീൻ.

ഉസ്താദിന്റെ മരണം ഉൾകൊള്ളാനാകാതെ

പി.പി.എം മുസ്തഫ

(പി.ആർ.എ ഫസൽ ഹാജിയുടെ മകനും ഇപ്പോഴത്തെ ഫസലിയ്യാ മഹല്ല് മുതവല്ലിയുമാണ് ലേഖകൻ)

മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ തിരൂരങ്ങാടി താലൂക്കിലെ അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ കുറ്റൂർ പ്രദേശത്തെ 500ൽ പരം മുസ്ലിം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾകൊള്ളുന്നതാണ് ഫസലിയ്യാ മഹല്ല്. വൈദേശികാധിപത്യത്തിനെതിരെ സന്ധിയില്ലാ സമരം നടത്തുകയും മതമൈത്രിയുടെ സന്ദേശ വാഹകരായ മമ്പുറം സയ്യിദ് അലവി തങ്ങൾ. മകൻ സയ്യിദ് ഫസൽ പൂക്കോയ തങ്ങൾ, ശംസുൽ ഉലമ ഖുതുബി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര സമരത്തിലെ ശ്രേദ്ധേയമായ വ്യക്തികളായിരുന്ന മുഹമ്മദ് അബ്ദുറഹ്മാൻ സാഹിബ്, പി.പി മുഹമ്മദ് സാഹിബ്(ചെറാട്ടിൽ മുഹമ്മദ് സാഹിബ്) എന്നിവരുടെ എല്ലാം പ്രവർത്തന കേന്ദ്രമായിരുന്നു ഈ പ്രദേശം. അത് കൊണ്ടാണ് പഴയ കൊടുവായൂരായിരുന്ന ഈ പ്രദേശത്തിന് അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ എന്നു പേരു വരാൻ കാരണം.

1945-50 കാലഘട്ടത്തിൽ സമ്മുന്നത പണ്ഡിതനായ സയ്യിദ് മുഹമ്മദ് ബുസ്താനി കോയക്കുട്ടി തങ്ങൾ, സയ്യിദ് ശിഹാ ബുദ്ധീൻ പി.എം.എസ്.എ പൂക്കോയ തങ്ങൾ, പി.വി അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, പാനായിക്കുളം അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, ശംസുസൽ ഉലമാ ഖുതുബി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ, കെ. അബ്ദുൽ ബാരി മുസ്ലിയാർ എന്നിവരുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ചെറാട്ടിൽ മുഹമ്മദ് എന്ന പി.പി.സി മുഹമ്മദ് സാഹിബിന്റെ പ്രവർത്തന ഫലമായി സ്ഥാപിതമായതാണ് അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ മസ്ജിദുൽ ഫസലിയ്യാ.

1973 കാലഘട്ടത്തിലാണ് വന്ദ്യരായ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ പള്ളിയിലെ മുദരിസും ഖത്തീബുമായി

ചുമതല ഏൽക്കുന്നത്. അതു മുതൽ ഉസ്താദ് വഹാത്താകുന്നത് വരെ ഈ മഹല്ലിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉസ്താദിന്റെ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നുമുണ്ടായിരുന്നു.

പ്രത്യേകിച്ച് മുത്തവല്ലിമാരായിരുന്ന ചെറാട്ടിൽ മുഹമ്മദ് സാഹിബിന്റെ പൗര പ്രമുഖനുമായിരുന്ന പി.പി ഫസൽ ഹാജി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തിന് ശേഷം മക്കളായ പി.പി മുഹമ്മദ് അബ്ബാസ്, സക്കീർ ഹുസൈൻ, പി.പി മുസ്തഫ എന്ന കോയമോൻ തുടങ്ങിയവരെല്ലാം ഏതൊരുകാര്യവും ഉസ്താദിന്റെ നിർദ്ദേശം കാത്തിരിക്കുമായിരുന്നു.

എല്ലാ ജനങ്ങളോടും മരണം വരെ നല്ല നിലയിൽ ബന്ധം നിലനിർത്തുവാൻ ഉസ്താദിനു കഴിഞ്ഞു.

ഉസ്താദ് ഇവിടെ നിന്നു പിരിഞ്ഞിട്ട് 40 കൊല്ലം കഴിഞ്ഞെങ്കിലും അന്ന് ജീവിച്ചിരിപ്പില്ലാത്ത ഇപ്പോഴത്തെ പുതുതലമുറപോലും ഉസ്താദുമായി ബന്ധമുള്ളവരാണ് എന്നതു തന്നെ ഈ പ്രദേശത്തോടുള്ള ഉസ്താദിന്റെ ബന്ധം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും.

1982 ഫസലിയു പള്ളിയുടെ പുനർ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ തുടക്കം കുറിച്ചതിനു ശേഷം 1990ൽ ഇസ്‌ലാഹുൽ ഉലൂം മദ്രസയുടെ പുനർനിർമ്മാണ പ്രവർത്തനത്തിനും 1992 പള്ളി വിപുലീകരണ പ്രവർത്തനത്തിനും തുടക്കം കുറിച്ചതും ഉസ്താദിന്റെ കരങ്ങൾ കൊണ്ടായിരുന്നു.

വഹാത്താകുന്നതിന്റെ ഏതാനും മാസങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് പള്ളിക്കും മദ്റസക്കും ദരസിനും വേണ്ടി നിർമ്മിച്ച കെട്ടിടത്തിന്റെ തറക്കല്ലിടൽ കർമ്മമാണ് അവസാനമായി എ.ആർ നഗറിൽ പങ്കെടുത്ത പൊതു പരിപാടി.

പരിസര പ്രദേശങ്ങളായ കൊളപ്പുറം, ചെണ്ടപുറായ തുടങ്ങിയ മഹല്ല് നിവാസികൾക്കും ഉസ്താദ് വഹാത്താകുന്നതു വരെയും ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു.

അവസാനം വരെയും ജീവിതവിശുദ്ധി കാത്ത് സൂക്ഷിച്ച് പള്ളിയിൽ മാത്രം ജീവിതം കഴിച്ചുകൂട്ടി ദരസ്സിലും ദിക്റിലും സ്വലാത്തിലുമായി കഴിഞ്ഞ ഉസ്താദിന്റെ സംഭവബഹുലമായ ജീവിതം എല്ലാവർക്കും മാതൃകയാണ്. അല്ലാഹു അവിടെത്തപരലോക ജീവിതം സുഖകരമാക്കട്ടെ ആമീൻ.

നിഷ്കാമ കർമിയുടെ വിയോഗം

കെ.വി മുഹമ്മദ് മുസ്‌ലിയാർ വെളിയങ്കോട് പഴഞ്ഞി

മൺ മറഞ്ഞ മഹാത്മക്കളെ സ്മരിക്കലും അവരുടെ മഹത്വങ്ങൾ പറയലും കേൾക്കലും പുണ്യകർമ്മമായി സുന്നികൾ കരുതുന്നു. ഇമാം തുർമുദി നിവേദനം ചെയ്ത ഹദീസിൽ ഇങ്ങനെ കാണാം “നിങ്ങളിൽ മരിച്ചവരുടെ സൽഗുണങ്ങൾ പറയുക.”

നബി(സ്വ) ഖദീജ(റ)യുടെ ധാരാളം മദ്ഹുകൾ അവരുടെ വഹാത്തിന് ശേഷം പറയുകപതിവായിരുന്നു. എന്ന് ബുഖാരി ഇടങ്ങിയ ഹദീസ് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണാം .

കേരളത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ച് പൊന്നാനി താലൂക്കിൽ തിരവധി സ്വാഭാത്തുക്കളും ഉലമാക്കളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട് അവരിൽ പ്രധാനിയായ ഒരാളാണ് അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്‌ലിയാർ.

മഹാമാരുടെ ജീവിതവും മരണവും മഹത്വം പ്രകടമാക്കുന്നതായിരിക്കും. മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ എരമംഗലം വാരിയ പള്ളി അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ സൂക്ഷമശാലിയായ ഉഖ്റവിയായ പണ്ഡിതനായിരുന്നു.

പൊതുസമൂഹം ഏറെ ബഹുമാനിച്ചിരുന്ന സൂഫിവര്യനായ അദ്ദേഹം 2011 ജനുവരി 8ന് അസർ ബാങ്കിന് ശേഷം ദുആ കഴിഞ്ഞ സമയത്താണ് ഈ ലോകത്തോട് അദ്ദേഹം വിടപറഞ്ഞത് ഒരു നിസ്കാരം പോലും കളാത്താക്കതെ പരിപൂർണ്ണ താഅത്തിലായി ജീവിക്കാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച മഹാനവർകൾ 1941ൽ ജനിച്ചു. കൂട്ടുമാടത്തിൽ ആലി അഹ് മദാണ് പിതാവ്.

വൈലത്തൂർ, വെളിമുക്ക്, കല്ലൂർ, താനൂർ, ചാലിയം ദർസുകളിലെ പഠനത്തിന് ശേഷം വെല്ലൂർ ബാഖിയാത്തിൽ നിന്ന് ബാഖവി ബിരുദം നേടി. കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്‌ലിയാർ,

സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമാ പ്രസിഡണ്ട് കെ.കെ അബൂബക്കർ ഹസ്രത്ത്, നിറമരതുർ ബീരാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ, ഒ.കെ സൈനുദ്ധീൻ മുസ്ലിയാർ, ശൈഖ് ഹസ്സൻ ഹസ്രത്ത് തുടങ്ങിയവർ ഗുരുനാഥന്മാരാണ്.

പെരുമുക്ക്, കൊയിലാണ്ടി, കൊടുവായൂർ, കോടഞ്ചേരി, വെളിയങ്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ മുദരിസായിട്ടുണ്ട്. 25വർഷത്തിലധികമായി വെളിയങ്കോട് ജുമാമസ്ജിദിലായിരുന്നു സേവനം. നിരവധി വേദികളിൽ ദുആ സമ്മേളനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ അഭിവന്ദ്യ ഗുരുവും പ്രസിദ്ധസൂഫിവര്യനും ഉന്നതശീർഷനും വെളിയങ്കോട് അറിയപ്പെടുന്ന മുൻകാല പണ്ഡിതരിൽ അവസാനകണ്ണിയും ദീർഘകാലം ഖാസിയും മുദരിസുമായിരുന്ന തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ പുത്രി ഫാത്തിമയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ. മക്കൾ: അബ്ദുല്ല അഹ്സനി, അബ്ദുൽ റഹീം ഇരുവരും (അബൂദാബി) അബ്ദുൽ അഹദ് ഫാളിലി വെളിയങ്കോട് ജുമാ മസ്ജിദ് ഇമാം, അബ്ദുൽ ഫത്താഹ് (ദുബൈ) ഹഫ്സത്ത്.

സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ, പൊന്നാനി താലൂക്ക് കമ്മിറ്റി അംഗം, സുന്നി മഹല്ല് ഫഡറേഷൻ വെളിയങ്കോട് മേഖല പ്രസിഡണ്ട്, എരമംഗലം ദാറുസ്സലാമത്ത് ട്രസ്റ്റ് ചെയർമാൻ, എരമംഗലം മഹല്ല് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ, വടക്കത്തേൽ ജുമാമസ്ജിദ് രക്ഷാധികാരി, മുക്കുതല നരണിപ്പുഴ ഖാസി, വെളിയങ്കോട് ടൗൺ ഇസ്ലാമിക് സെന്റർ രക്ഷാധികാരി തുടങ്ങിയ നിലയിൽ കർമ്മനിരതനായിരുന്നു. വെളിയങ്കോട് ഖാസിയും മുദരിസുമായിരിക്കെയാണ് വഹ്ദത്തായത്. ഉഖ്റവിയായ പണ്ഡിതന്റെ എല്ലാലക്ഷണങ്ങളും ഒത്തുചേർന്ന മഹാനവർകൾ വലിയ ആബിദായിരുന്നു. നിരവധി അദ്കാറുകളും ധാരാളം സുന്നത്ത് നമസ്കാരങ്ങളും സുന്നത്ത് നോമ്പുകളും പതിവാക്കിയിരുന്ന മഹാൻ ജനങ്ങൾക്ക് ബോദ്ധ്യമായ പണ്ഡിതനായിരുന്നു.

നാട്ടുകാർക്കും മുതഅല്ലിമിങ്ങൾക്കും സഹോദര സമുദായങ്ങൾക്കും മഹാനവർകൾ മതിപ്പും ആദരവും നേടിയിരുന്നു. ഐഹികവിചാരങ്ങളിലോ വ്യവഹാരങ്ങളിലോ കൂടുതൽ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തിന്. എനിക്ക് ഏറെ

അടുപ്പവും ബന്ധങ്ങളും അദ്ദേഹമായുണ്ടായിരുന്നു. പരിശുദ്ധദീനിയുടെ പ്രൗഢിയും അന്തസ്സം വിശുദ്ധിയും സമൂഹത്തോടു ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ പറ്റാവുന്ന വിശുദ്ധ വ്യക്തിയായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ.

മഹാനായ സൈനുദ്ധീൻ മഖ്ദൂം(ഖ:സി) തങ്ങൾ ഉഖ്റവിയായപണ്ഡിതന്റെ പ്രധാന അടയാളങ്ങളായി കിതാബുൽ അദ്കിയാഇൽ പറയുന്നത്, വാക്കും പ്രവർത്തിയും വ്യത്യാസപ്പെടാത്തവർ എന്നാണ്. ഈ ലക്ഷണം നൂറ് ശതമാനം ഒത്തിണങ്ങിയ പണ്ഡിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

മഹാനായ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എല്ലാ സ്വഭാവ വൈകല്യങ്ങളിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടവരും ഹൃദയത്തെ അല്ലാഹുവിൽ ബന്ധിപ്പിച്ച സൂഫിയുമായിരുന്നു. തനിക്ക് ആരോടും പരിഭവമില്ല പരാതിയില്ല. ഉള്ളത് കൊണ്ട് തൃപ്തിപ്പെട്ടു. അല്ലാഹു ചെയ്ത അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക്. അതിന്റെ വണ്ണവും വലുപ്പവും മാനിച്ചു അല്ലാഹു വിന് താഴ്മചെയ്തു ജീവിച്ച മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

എന്റെ ബഹുവന്ദ്യരായ ഉസ്താദും ശൈഖും മഹാനവർകളുടെ ഭാര്യപിതാവുമായിരുന്ന തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം ധാരാളം പകർത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആത്മീയ ലോകത്തെ പ്രധാന നക്ഷത്രങ്ങളായിരുന്നു രണ്ടു പേരും. അല്ലാഹു അവരെയും നമ്മെയും അവന്റെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുമാറാകട്ടെ.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എനിക്ക് പിതാവിനെ പോലെ

കെ.എം.എ വഹാബ് മൗലവി മാറഞ്ചേരി

എന്റെ പിതാവ് മരണപ്പെട്ട തൊട്ടടുത്ത വർഷം 1977ലാണ് ഉസ്താദ് അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ കോടഞ്ചേരി ജുമാ മസ്ജിദിൽ ദർസ് ഏറ്റെടുക്കുന്നത്. അന്ന് 13 വയസ്സുകാരനായ എന്നെ ബിദ്അത്തുകാരുടെ സ്ഥാപനത്തിൽ ചേർക്കാൻ പലരും വീട്ടിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്ന സന്ദർഭം. ഞാൻ അതിനൊന്നും വഴങ്ങാതെ നേരെ പള്ളിയിൽ ചെന്ന് ഉസ്താദിനെ സമീപിച്ചു. ഉസ്താദ് എന്നെ വളരെ സ്നേഹത്തോടെ സ്വീകരിച്ചു. ഉസ്താദിന്റെ ഗൗരവം സ്മരിക്കുന്ന മുഖം കണ്ടപ്പോൾ എനിക്ക് ഉള്ളിൽ ഭയം ഉണ്ടായെങ്കിലും സന്തോഷമായി. ഞാൻ ഒരു അനാഥനായത് കാരണം എന്നെ പ്രത്യേകം ഉസ്താദ് പരിഗണിക്കുമായിരുന്നു. രാത്രി ഭക്ഷണം ഉസ്താദിന്റെ കൂടെ കഴിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാതെ വീട്ടിലേക്ക് വിട്ടിരുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ അഞ്ച് മുതഅല്ലിമീങ്ങൾ ചുരുങ്ങിയത് ഉസ്താദിന്റെ കൂടെ ഭക്ഷണത്തിന് ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾക്ക് എല്ലാം വിളമ്പിയശേഷമേ ഉസ്താദിന്റെ പാത്രത്തിലേക്ക് ഭക്ഷണം വിളമ്പുകയുള്ളൂ. ടിപ്പിൻകേരേജിലെ രണ്ട്പാത്രം ഭക്ഷണം അഞ്ച്, ആർ പേർക്ക് മതിയെന്നോ എന്ന് ഞാൻ പലപ്പോഴും ശങ്കിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉസ്താദ് ബിസ്മി ചൊല്ലി വിളമ്പി തന്ന ഭക്ഷണം വയർന്നിറങ്ങാലും ബാക്കിയാണ് എന്നതും എന്നെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഭോജന മര്യാദകളും ഭക്ഷണത്തോടുള്ള ആദരവും ഞങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. ഭക്ഷണത്തിന്റെ ഒരു അംശം പോലും വെറുതെ കളയാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല.

അങ്ങനെ മാതാപിതാക്കളേക്കാൾ ഉപരി ശിഷ്യൻമാരെ സ്നേഹിച്ചാണ് ഉസ്താദ് ദർസീ ജീവിതം നയിച്ചത് ശിഷ്യൻ

മാർക്ക് രോഗമോ മറ്റ് ബുദ്ധിയമുട്ടുകളോ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ അതെല്ലാം കണ്ടറിഞ്ഞ് ഉസ്താദ് പരിഹാരം ചെയ്തിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ എന്റെ സഹപാഠിയായ ഒരു മുതഅല്ലിമിന് കലശലായ പനി വന്നു പറ്റാത്തവശമായപ്പോൾ സ്വമാതാപിതാക്കളെക്കാളുപരി ആ ശിഷ്യനെ പരിചരിച്ച രംഗം എന്നിൽ ഇപ്പോഴും മായാതെ കിടക്കുന്നു.

അതേ സമയം ശിഷ്യൻമാരിൽ നിന്നു വരുന്ന അപമര്യാദകൾക്ക് വലിപ്പ ചെറുപ്പ ബന്ധുമിത്രം പരിഗണനയില്ലാതെ കടുത്ത ശിക്ഷണ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും എല്ലാം കഴിഞ്ഞ ശേഷം വളരെ സൗമ്യമായി ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്യും.

ദർസ് നടത്തുമ്പോഴും പള്ളിയുടെ പുരോഗതിയ്ക്ക് നാട്ടിലേ ദീനീ ചലനങ്ങൾക്കും ഉസ്താദ് നേതൃത്വം കൊടുത്തിരുന്നു. ബിദ്അത്തുകാരിൽ നിന്ന് വിദ്യാർത്ഥികളെ രക്ഷിച്ച് സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിന്റെ പാതയിൽ അടിയുറച്ച് നിറുത്താൻ മാറഞ്ചേരി സെന്ററിൽ എസ്.എസ്.എഫ്ന്റെ ഒരു ശാഖ രൂപീകരിക്കാൻ ഉപദേശം തേടി താലൂക്ക് നേതാക്കൾ വന്നപ്പോൾ ഉസ്താദ് സർവ്വ പിന്തുണയും അറിയിക്കുകയും മുതഅല്ലിമുകളായ ഞങ്ങളെ പ്രസ്തുത യോഗത്തിലേക്ക് അയക്കുകയും മാറഞ്ചേരി യൂണിറ്റിൽ ഭാരവാഹികളാക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് ഉസ്താദ് തന്നെ മുൻകൈയെടുത്ത് കോടഞ്ചേരിയിൽ എസ്.എസ്.എഫിന്റെ ശാഖ രൂപീകരിച്ചു. മാത്രമല്ല മാത്തികാട്ടിൽ ബാപ്പുട്ടിഹാജിയെ സമീപിച്ച് ഓഫീസ് നിർമ്മിക്കാനാവശ്യമായ സാമഗ്രികൾ സംഘടിപ്പിച്ചു തരികയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ആലൂർ ബാപ്പുട്ടി ഹാജിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഓഫീസിനായി ഒരു ഓലഷെഡ് നിർമ്മിച്ചു. പ്രസ്തുത ഓഫീസിൽ ഉസ്താദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തന്നെ സലാമത്തുൽ ഇസ്ലാം സെക്കണ്ടറി മദ്രസ്സ് തുടക്കമിടുകയും ചെയ്തു.

പഠനത്തിന് വിഘ്നം സംഭവിക്കുന്ന ഒരു പ്രവർത്തനത്തിനും ഉസ്താദ് അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. അതേ സമയം വിദ്യാർത്ഥികളുടെ നൈസർഗികവാസനകളെ വികസിപ്പിക്കാൻ ഉതകുന്ന സാഹിത്യ സമാജം പോലുള്ള കാര്യങ്ങളെ വളരെയധികം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നു. ആത്മീയ പുരോഗ

തിക്ക് ആവശ്യമായ തസപ്പുഹിന്റെ കിത്താബുകൾക്ക് ദർസിൽ വളരെ പ്രാധാന്യം കൽപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇസ്ലാമിക വേഷവിധാനങ്ങളും ചിട്ടയും കർഷണമായി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ശീലിപ്പിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഉസ്താദിനുമുള്ള പ്രഥമ സൗകര്യങ്ങൾ വളരെ പരിമിതമായിരുന്നു. പക്ഷേ ഉസ്താദ് അതൊന്നും തീരെഗൗനിച്ചില്ല. പരിമിതമായ സൗകര്യങ്ങൾ കാരണം പല വിദ്യാർത്ഥികളും പരാതിപ്പെട്ടിരുന്നു. അവരോടൊപ്പം പ്രയാസങ്ങൾ സഹിച്ചാൽ മാത്രമേ ഇത് കരസ്ഥമാവുകയുള്ളൂ എന്ന് ഉപദേശിച്ചു.

ഒരു നിമിഷവും ഉസ്താദ് വെറുതെ പാഴാക്കിയിരുന്നില്ല. ഉപഹായം തഹജ്ജുദും ഖുർആൻ പാരായണവും സലാത്തുമായി സദാ ഇലാഹീസ്മരണയിൽ മുഴുകുക പതിവായിരുന്നു. അസറിന് ശേഷം മഗ്രിബ് വരെ സ്വലാത്തിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. എങ്കിലും അമിതികൾ വന്നാൽ അവരെ സസന്തോഷം സ്വീരിക്കാനും അവർക്കാവശ്യമായ കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാനും സമയം കണ്ടത്തിയിരുന്നു. ശിഷ്യഗണങ്ങൾ എപ്പോഴും ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ സന്ദർശകരായി എത്തുന്നത് വളരെയധികം സന്തോഷമായിരുന്നു. ഏത് തിരക്കുവേളയിലും ശിഷ്യന്മാർ വരുമ്പോൾ അവരോട് കാര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കാനും വേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തു കൊടുക്കാനും ജാഗ്രതയായിരുന്നു. ഏത് താഴെ നിലയിലുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായവും സ്വീകരിക്കുകയും പരിഗണിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അതേ സമയം ദീനിന് നിരക്കാത്തത് ആരിൽനിന്ന് കണ്ടാലും മുഖം നോക്കാതെ എതിർത്തിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഉസ്താദിനോടൊപ്പം പൊന്നാനിയിൽ സിയാറത്തിന് ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ താടി വടിച്ച ഒരു മദ്രസ്സിലെ ഉസ്താദിനെ കാണാനിടയായി. ഉസ്താദ് ഉടൻ തന്നെ അദ്ദേഹത്തോട് താടി വടിക്കൽ ഹറാമാണ് നിർബന്ധമായും താടി വളർത്തണം എന്ന് കണിശമായി ഉപദേശിച്ചു.

മഹാനായ മർഹൂം പി.എം.എസ്.എ പൂക്കോയതങ്ങൾ (പാണക്കാട്) അവർകളുടെ വഹാത്ത് വേളയിൽ അവിടത്തേ സമീപം രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾ തിങ്ങിനിറഞ്ഞ് നിന്ന് രാഷ്ട്രീയ

ചർച്ചകൾ നടത്തുകയാണ്. ആ സന്ദർഭം ഉസ്താദ് അവിടേക്ക് കയറി ചെന്ന് ഇപ്പോൾ ഇവിടെ ഈ ചർച്ചകൾ ഒന്നുമല്ല ആവശ്യം നിങ്ങളെല്ലാം പുറത്ത് പോവുക എന്ന് അവരോട് വളരെ ഗൗരവപൂർവ്വം ആവശ്യപ്പെട്ട് യാസീൻ ഓതാൻ തുടങ്ങിയ സംഭവം സ്മരണീയമാണ്.

ഒരിക്കൽ ഒരു പരിശുദ്ധനുമളാനിൽ മഠത്തിക്കാട്ടിൽ ബാപ്പുട്ടി ഹാജിയുടെ വീട്ടിൽ എന്നെ നോമ്പ് തുറക്കാൻ ക്ഷണിച്ചു. പള്ളിയിൽ നിന്ന് കാരക്കയുടെ ഒരു ചീട്ട് കൊണ്ട് നോമ്പ് തുറന്ന് മഗ്രിബ് നിസ്കാരവും കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ബാപ്പുട്ടി ഹാജിയെ കാത്ത് നിൽക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം ആറ് റക്അത്ത് അപ്പാബീങ്ങളുടെ സുന്നത്ത് നിസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കാൻ ഒരുങ്ങുകയാണ്. ഉടനെ ഉസ്താദ് അദ്ദേഹത്തോട് വളരെ ഗൗരവത്തിൽ പറഞ്ഞു, നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ നിസ്കരിക്കുകയല്ല വേണ്ടത് ഈ കുട്ടിയെ കുട്ടി കൊണ്ട് ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. ശരീരത്തിന് ചില കടപ്പാടുകളുണ്ട് അത് നിറവേറ്റണം ഭക്ഷണത്തിന് ആഗ്രഹമുള്ള സമയം ഒരിക്കലും സുന്നത്ത് നിസ്കാരത്തിന് മുതിരരുത്.

അങ്ങനെ അനേകം അനുഭവങ്ങൾ വിവരിക്കാനുണ്ട്. ജീവിതത്തിലുടനീളം വിശുദ്ധി പുലർത്തിയ ഉസ്താദിനെ ഇടക്കിടെ സന്ദർശിക്കുമ്പോഴൊക്കെ എനിക്ക് ഹദ്യ നൽകാറുണ്ട്. വഹാത്താവുന്നതിന്റെ ഒരാഴ്ച മുമ്പ് സന്ദർശിക്കാൻ ചെന്നപ്പോഴും വളരെ സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും ദുആ ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ഹദ്യ നൽകുകയും ചെയ്ത രംഗം മനസ്സിൽ മായുന്നില്ല.

ബഹു:ഉസ്താദിനോടൊപ്പം സ്വർഗ്ഗീയ ആരാമത്തിൽ ഒരു മിച്ചുകൂടാൻ നാഥൻ നമ്മെ തുണക്കട്ടെ. ആമീൻ

ഓർമയിലെ അനർഘ നിമിഷങ്ങൾ

പി.കെ. ഹൈദറലി സഅദി ആലൂർ

പണ്ഡിത ലോകത്തെ കിരീടം വെക്കാത്ത നേതാക്കളിൽ എടുത്തു പറയാൻ സർവ്വാർഹതയും ഒത്തിണങ്ങിയ മഹാമനീഷിയായിരുന്നു. ബഹുമാനപ്പെട്ട ശൈഖുന വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദെന്ന പുണ്യ നാമത്താൽ അറിയപ്പെട്ട എരമംഗലം വാരിയംപള്ളി അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്‌ലിയാർ. തന്റെ ജീവിതം മുഴുവൻ ദീനി സേവനത്തിലും മാതൃകാപരമായ പെരുമാറ്റത്തിലും ലാളിത്യമാർന്ന സ്വഭാവത്തിലും ഭക്തിനിർഭരമായ പ്രാർത്ഥനയിലും ഇബാദത്തിലുമായി മാത്രമേ ചിലവഴിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നതാണ് പരമാർത്ഥം. പക്ഷമാർന്ന ഇടപെടൽ - നിസ്വാർത്ഥ സേവനം സത്യം ആരുടെ മുന്നിലും തുറന്നു പറയൽ. പരമാവധി സുന്നത്തുകളെ ജീവിപ്പിക്കൽ എന്നീ സൽഗുണങ്ങൾ വന്ദ്യരായ ശൈഖുനയെ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നും വേർതിരിക്കുന്നതായാണ് നമുക്ക് ആ ധന്യ ജീവിതത്തിൽ നിന്നും വായിച്ചെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്. ഒരു സൽകർമ്മത്തെ ആർക്കെങ്കിലും അറിയിച്ചുകൊടുത്താൽ അത് അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുടെ പ്രതിഫലത്തിൽ നിന്നും ഒന്നും കുറയാതെ അവർക്ക് നൽകുന്നതോടൊപ്പം അത്രതന്നെ പ്രതിഫലം അതറിയിച്ചു കൊടുത്തവർക്കും ലഭ്യമാകുമെന്ന് പ്രവാചകർ മുഹമ്മദ് നബി(സ) പറഞ്ഞ ഹദീസ് ശൈഖുനായിൽ കാര്യമായ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിരുന്നു. 1994-ൽ വിനീതനായ എളിയ ശിഷ്യനായ ഞാൻ തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ നെടുംപറമ്പ് ദർസ് നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയത്ത് അവിടെ ഒരു സ്വലാത്ത് സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടി ശൈഖുനയെ വളരെ ആദരവോടെ ക്ഷണിക്കുകയും അവിടെ വരുകയും ചെയ്തു. ഉസ്താദിന്റെ വരവും കാത്ത് പള്ളിയിൽ ധാരാളം ആളുകൾ

ഓരുമിച്ചു കൂടിയിട്ടുണ്ട്. മഗ്‌രിബിന്റെ തൊട്ടുമുമ്പാണ് ശൈഖുന അവിടെ എത്തിയത്. അങ്ങിനെ ബാങ്ക് വിളിച്ചു. ശേഷം ഉടൻ ഇഖാമത്ത് കൊടുത്ത് നിസ്കാരം ആരംഭിക്കലാണ് മിക്ക സ്ഥലങ്ങളിലെ പോലെ അവിടത്തേയും പതിവ്. അന്ന് ശൈഖുന. അവിടെ നിന്ന് ഒരു നസീഹത്ത് മഗ്‌രിബിന്റെ മുമ്പ് രണ്ട് റകഅത്ത് സുന്നത്ത് നിസ്കാരമുണ്ട്. അത് നിസ്കരിക്കാം എന്നിട്ടു മതി ഇഖാമത്ത്. അന്നുവരെ ആ പള്ളിയിൽ നടപ്പില്ലാത്ത ഒരു സുന്നത്തിന് അവിടെ ജന്മം നൽകി. മഗ്‌രിബ് നിസ്കാരത്തിനുശേഷം സുബ്‌ഹാനല്ലാ 33 വട്ടം, അൽഹം ദുലില്ലാ - 33, അല്ലാഹു അക്ബർ 33 - ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹു വഹ്ദഹു.... അഫ്‌ളുദ്ദിക്കർ. എല്ലാം ചൊല്ലിക്കഴിഞ്ഞു മാത്രമേ ദു ആ ചെയ്തുള്ളൂ. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുന്നത്തുകളാണിവയെല്ലാം. ഇതിനെ നമ്മൾ തന്നെയാണ് ഹയാത്താക്കേണ്ടത്. വന്ദ്യരായ ശൈഖുനായുടെ ആത്മാർത്ഥമായ ഈ ഒരു നസീഹത്ത് ഖിയാമത്ത് നാൾ വരെ ആ പള്ളിയിൽ ഈ തിരു സുന്നത്തുകൾ നടന്നുവരുമെന്ന് വന്നാൽ. ഇത് ഒരിടത്ത് മാത്രമല്ല... അതിന്റെയെല്ലാം പ്രതിഫലങ്ങൾ മഹാനവർകൾക്ക് കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കും എന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ലല്ലോ. ഖബ്‌റീം റബ്ബ് പ്രഭാപുരിതമാക്കട്ടെ. ശൈഖുനായിൽ നിന്ന് നേരിട്ടു ലഭിച്ച ഈ ആത്മയൈര്യം കൊണ്ട് ഈയുള്ളവന് അഞ്ചോളം മഹല്ലുകളിൽ ഇതേ സുന്നത്തുകൾ നടപ്പാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. പഠിപ്പിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ തന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കാണണമെന്നു ശൈഖുനായുടെ നിഷ്കളങ്കമായ ആഗ്രഹമായിരുന്നു. മുതഅല്ലിംകൾ അവരുടെ ചിട്ടയിലും പ്രതാപത്തിലും പൂർണ്ണത പുലർത്തുന്നവരാകണം. അഥവാ ആരെങ്കിലും എന്നെങ്കിലും പുതിയ ഫാഷൻ രീതിയിൽ നടക്കാൻ തീരുമാനിച്ചാൽ അതവിടെ നടപ്പില്ല. ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ പഠിക്കുന്നവർ എല്ലാവരും ഈ വിഷയത്തിൽ തുല്യരാണ്. ഈയുള്ളവനടക്കം ആ മഹത്തായ ദർസിൽ (1988-84 കാലം) ഓതി പഠിച്ചിരുന്ന ആ സുന്ദരകാലം. അന്ന് ഞങ്ങൾ 21 പേർ ദർസിൽ ഉണ്ട്. എന്നാൽ ചിലരെങ്കിലും മുടി അൽപമൊക്കെ വെട്ടിക്കാൻ വൈകലോ- അൽപം കൂടിപ്പോകലോ.

സ്വാഭാവികമാണല്ലോ. അങ്ങനെ വല്ലതും സംഭവിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ശൈഖുന അതറിയും. ഉടൻ തന്നെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാളെ വിളിച്ചു. എടാ ആ ഒസാൻ അഗുണ്ണിക്കാണെ ഞാൻ വിളിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പറ. ഇവിടെ മുത്തഅല്ലിമീങ്ങളുടെ മുടി കളയാനുണ്ട്. അതിനാണെന്ന് പറഞ്ഞോ. അത് കേൾക്കേണ്ട താമസം. മുത്തഅല്ലിമീങ്ങളോട് വളരെ സ്നേഹമുള്ള അഗുണ്ണിക്ക അവിടെ എത്തും. ഉസ്താദിദന്റെ ഇഷ്ടത്തിനൊത്ത് മുടി എടുത്തു കൊടുക്കും. ഇത് ഇടക്കിടക്ക് വന്ദ്യരായ ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ പതിവാണ്. ഒരു ദിവസം ചിലരുടെ തല മുടി ക്രമാതീതമായി വളർന്നിട്ടുണ്ടോ എന്ന് ശൈഖുനാക്ക് ബലമായ സംശയം പിന്നെയധികം താമസിച്ച്ല്ല. അവിടത്തെ അപ്പീലില്ലാത്ത ഉത്തരവ് വന്നു. “എല്ലാവരും ഇവിടെ നാളെത്തന്നെ മുടികളഞ്ഞോളണം. ഞാൻ പറഞ്ഞിലാണ് വേണ്ട”. ശൈഖുനായുടെ പതിവ് പ്രയോഗമാണിത്. അങ്ങനെ അന്ന് തന്നെ ബഹു. അഗുണ്ണിക്കാണെ പിറ്റേ നാൾക്കുവേണ്ടി ബുക്ക് ചെയ്തു. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ പിറ്റേ നാൾ കാലത്തു തന്നെ എല്ലാവരും റെഡിയായി. ചെറുതും വലുതുമെന്ന യാതൊരു വ്യത്യാസമില്ലാതെ. കോടഞ്ചേരി പള്ളിയുടെ പടിഞ്ഞാറെ പരിപ്പരയിൽ വെച്ചു ഓരോരുത്തരായി തലമുണ്ടനം ചെയ്തു. 1-2-3- അങ്ങനെ 21 പേരും അന്നു ഉസ്താദിന്റെ തൃപ്തിക്കുവേണ്ടി മുണ്ടനം നടത്തി. എല്ലാവരും മുണ്ടനം ചെയ്തപ്പോൾ ശൈഖുന ചിരിച്ചുപോയി. “ഇങ്ങനെത്തന്നെയാണ് വേണ്ടത്. അന്നു ഞങ്ങൾ 21 പേരും ഒരുമിച്ചു പള്ളിക്കുള്ളത്തിൽ കുളിച്ചു. 21 മൊട്ടുകൾ ആ കുളത്തിൽ ഒരുമിച്ചണിനിരന്ന രസകരമായ അനുഭവം ഇന്നും ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ വന്ദ്യരായ ഖൈശുന മുമ്പിൽ നിൽക്കുകയാണ്! റബ്ബൽ ആലമീനായ തമ്പുരാണെ അവിടുത്തെ ഖബറിടം സ്വർഗ്ഗമാക്കണം.

ഒട്ടുമിക്ക ദർസുകളിൽ നിന്നും അപ്രത്യക്ഷമായ ചെറിയ കിത്താബുകൾ. തസ്വപ്പിന്റെ കിത്താബുകൾ അക്ദിയ. ഇർശാദുൽഇബാദ്-ഇർശാദുൽയാഹിഇ-സനുസി- ഏഴ് കിത്താബ് പോലുള്ളവയെല്ലാം ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ പാഠ്യ വിഷയമായി തുടർന്നിരുന്നു. അത്തരം കിത്താബു

കളിലെ പാഠങ്ങൾ മുത്തഅല്ലിമീങ്ങളുടെ ഖൽഖിൽ രൂഢമുലമാകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ചു പലപ്പോഴും അവിടുന്ന് സംസാരിക്കാറുണ്ട്. ഈയുള്ളവന്റെ അനുഭവം: “1983-ൽ മർഹൂം: പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി സി. മമ്മിക്കുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ ദർസിൽ ചെറുകുന്നിൽ പഠിക്കുന്ന കാലം. ആ വർഷം വന്ദ്യരായ മർഹൂം മമ്മിക്കുട്ടി ഉസ്താദ് പരിശുദ്ധ ഹജ്ജിനു വേണ്ടി പോയി. തിരിച്ചു വന്ന ഉടൻ ഉസ്താദ് വഹ്ദത്താവു കയാണുണ്ടായത്. അല്ലാഹു. ആ മഹാനുഭാവന്റെ ഖബറിടം പ്രഭാപുരിതമാക്കട്ടെ. അതിനുശേഷം ഞാൻ ചെറുകുന്നിലേക്ക് പോയില്ല. രണ്ടത്താണി. ബഹു. മർഹൂം ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ ചേരണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ രണ്ടത്താണിയിലേക്ക് പോയി. ഒ.കെ ഉസ്താദിനെ കണ്ടു. അധ്യായന വർഷത്തിനിടയിലായിരുന്നതിനാലും അവിടെ വിദ്യാർത്ഥികൾ വളരെ കൂടുതലായതു കൊണ്ടു ബഹുമാനപ്പെട്ടവർ എന്നോട് പറഞ്ഞു. ‘ഞാൻ ഒരു ദർസ് പറഞ്ഞുതരാം. അങ്ങോട്ട് പോയാൽ മതി.’ സ്ഥൂപുരുഷനായ അബ്ദുൽഖാദർ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിലേക്കാണ് ഒ.കെ ഉസ്താദ് എന്നോട് പോകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചത്. സന്തോഷത്തോടെ ഞാനത് സ്വീകരിച്ചു. അവിടുത്തെ പ്രധാന ശിഷ്യന്മാരിൽ പെട്ട ആളാണ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ. അങ്ങനെയാണ് കോടഞ്ചേരി പള്ളിയിൽ എത്തുന്നത്. പള്ളിയുടെ വടക്കേ ചുറ്റുവീൽ പ്രതാപത്തോടെ ഇരിക്കുന്ന ആ സുന്ദരമുഖം കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ മനം നിറഞ്ഞു. ഗുരുവിന്റെ ഗാംഭീര്യത്തിൽ സംതൃപ്തനായി. ആ പുണ്യ കയ്യിൽ മതിവരുവോളം ചുംബിച്ചു. അൽഹം ദുലില്ലാഹ്!! എന്നെ അവിടുത്തെ പുണ്യ ദർസിൽ എളിയ ഒരു ശിഷ്യനായി എടുത്തു. അത് എന്റെ ഉയരങ്ങളിലേക്കും വളർച്ചയിലേക്കുള്ള തുടക്കമായിരുന്നു എന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നതായിരുന്നു ശൈഖുനായുടെ ദർസിലുള്ള എന്റെ നാളുകൾ. തഫ്സീറുൽ ജലാലൈനി-മുഖ്തസ്വർ-മഹല്ലി എന്നിവയെല്ലാം ഓതിക്കൊണ്ടിരിക്കെ. ജംഉൽ ജവാമിഅ് തുടങ്ങാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ എന്നോട് പറഞ്ഞു. ഇവിടെ സമയം ഇല്ലല്ലോ. ആയതുകൊണ്ട് കുറച്ചു കിത്താബുകൾ അങ്ങോട്ട് ഏൽപ്പിച്ചു തരാം. അതേറ്റെടുക്കുകയാ

നൈകിൽ നമുക്ക് തുടങ്ങാം. ഞാൻ പറഞ്ഞു ചെറിയ കിത്താ ബുക്കളാണെങ്കിൽ അവിടുന്ന് സമ്മതം തന്നാൽ ഞാൻ ഏറ്റെടുത്തുകൊള്ളാം. അപ്പോൾ എന്നോട് പറഞ്ഞത് ചെറിയ കിത്താബുകൾ ഞാൻ വിട്ടുതരില്ല. അതു ഞാൻ തന്നെ എടുത്തോളാം. അൽഫിയ്യ ഇപ്പോൾ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തണം. അതിന്റെ ശുറഹുകൾക്കെ ഏറെക്കുറെ ഇവിടെ ഉണ്ട് അതൊക്കെ നോക്കുകയും ചെയ്യാം. എന്താ ഏറ്റെടുത്തുകൂടെ ശൈഖുനായുടെ ഈ ചോദ്യത്തിന് ഞാൻ വിനയത്തോടെ മറുപടി നൽകി. ഇൻശാ..... ഉസ്താദിന്റെ സമ്മതം പോലെ. അവിടുന്ന് അപ്പോൾ, “ അൽഹംദുലില്ലാഹ് - അതു നടക്കും. ഏറ്റെടുത്തോളിൻ... ടോ....!!!” എന്നു പറഞ്ഞു.

ബഹു. ടി.ടി. അബ്ദുല്ലകുട്ടി ഉസ്താദ് ആലൂർ അവർകളുടെ മഹത്തായ ദർസിൽ നിന്നാണ് ഞാൻ അൽഫിയ്യ ഓതിയത്. അത് വന്ദ്യരായ ശൈഖുന ചോദിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ശൈഖുനാക്ക് ബഹു. ടി.ടി. ഉസ്താദിനെ വലിയ കാര്യമായിരുന്നു. ടി.ടി. ഉസ്താദിന് ശൈഖുനാ വെളിയംകോട് ഉസ്താദെന് പറഞ്ഞാൽ എല്ലാ വിഷയത്തിലും അംഗീകാരമുള്ളവരുമായിരുന്നു. അന്ന് കോടഞ്ചേരി ദർസിൽ അൽഫിയ്യ ഓടുന്നവർ അത്ര ചെറിയവരും മോശക്കാരും ആയിരുന്നില്ല. കാരമ്പത്തൂർ മരക്കാർ മുസ്ലിയാർ. നൈതല്ലൂർ ഇസ്‌മാഇൽ മുസ്‌ലിയാർ, പുലാമനോൾ കുഞ്ഞാമു മുസ്‌ലിയാർ, എരമംഗലം അൾറഹ് മുസ്‌ലിയാർ തുടങ്ങിയവരാണ് അന്നവിടെ അൽഫിയ്യയും ഫത്ത്‌ഹുൽമുഹൂനും ഓതികാണിരുന്നത്. അവരോട് ഞാനൊന്ന് മുശാവറ ചെയ്തു. വന്ദ്യരായ ഉസ്താദ് എന്നോട് നിങ്ങൾക്ക് അൽഫിയ്യയും ഫ.മു. ഓതിത്തരാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങൾക്ക് നല്ല തൃപ്തിയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഞാനതിനു മുതിരുന്നുള്ളൂ എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു. “ഞങ്ങൾക്ക് സമ്മതമാണ്. ഞങ്ങൾക്ക് ശരിക്ക് ഇശ്കാലുകൾ ചോദിക്കാമല്ലോ.” അതു കേട്ടപ്പോൾ എനിക്ക് ഒന്നുകൂടി ഉള്ള വിറച്ചെങ്കിലും എന്റെ മനസ്സ് വന്ദ്യരായ ശൈഖുനായുടെ സമ്മതവാക്കിൽ ധൈര്യമുറപ്പിച്ചു. രണ്ടു വർഷം മാത്രമേ ഞാൻ ആ പുണ്യ ദർസിൽ താമസിച്ചുള്ളൂ. ഈ കാലയളവിൽ എനിക്കുണ്ടായ നേട്ടങ്ങൾ വിവരണാതീതമാ

ണ്. മുഖ്തസ്വർ-രണ്ടാം ഫന്ന്. ജംഉൽ ജവാമിഅ് രണ്ടാം ജൂസ്അ് - ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിൽ നിന്ന് ഓടുന്ന സമയത്ത് അവയുടെ ഒന്നാം ഭാഗം അവിടെത്തന്നെ ദർസ് നടത്താനും സാധിച്ചു. ശൈഖുനായുടെ ഖബ്റിടം അല്ലാഹു സന്തോഷത്തിലാക്കട്ടെ.

ശൈഖുനായുടെ ഹജ്ജ് യാത്ര

പരിശുദ്ധ റമസാനിൽ ഇരുഹറമുകളിൽ കഴിഞ്ഞു കൂടാനും റമസാനിലെ ഉററ നിർവ്വഹിക്കുവാനും അങ്ങിനെ പരിശുദ്ധ ഹജ്ജ് കർമ്മം വരെ വിശുദ്ധ മക്കയിൽ കഴിഞ്ഞു കൂടണം എന്ന്. ഇടക്കിടെ ആഗ്രഹം പറയുകയും അതിനുവേണ്ടി ദുആ ചെയ്യുകയും ദുആ ചെയ്യാൻ പറയാനും ചെയ്യാറുള്ള മഹാന വർക്ക് ആദ്യമായി 1989 ൽ അല്ലാഹു ആ ആഗ്രഹം സാധിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. 1989 മാർച്ച് 23 ന് വ്യാഴാഴ്ച. ഹി. 1410. ശഅ്ബാൻ മാസത്തിൽ ശൈഖുനാ വളരെ സന്തോഷത്തോടുകൂടി വീട്ടിൽ നിന്നും യാത്രയായി. മഹാനവർകളുടെ ആഗ്രഹം പോലെത്തന്നെ റമസാനും ശവ്വാലും ദുൽഖഅദും പരിശുദ്ധ ഹജ്ജും സിയാറത്തും എല്ലാം കഴിഞ്ഞു. ജൂലായ് 23 ന് ഞായറാഴ്ച. ശൈഖുന തിരിച്ചുവന്നു. ഉസ്താദവർകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അല്ലാഹു കനിഞ്ഞെകിയ മഹാഭാഗ്യമായിരുന്നു ഈ പുണ്യയാത്ര. അതിനുസേഷം 2006 ൽ ഹി. 1427 ൽ. അവിടുന്ന് പ്രിയ ഭാര്യയുമൊന്നിച്ചു പരിശുദ്ധ ഹജ്ജിനു പോകുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചപ്പോൾ. ശൈഖുനാ എന്നെ വെളിയംകോട് പള്ളിയിലേക്ക് വിളിച്ചു വരുത്തി എന്നോട് പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ കൃത്യതയോടെ ഞാൻ ഓർക്കുകയാണ്. “ഇൻശാഅല്ലാഹ്, ഈ പ്രാവശ്യം എനിക്കും ഭാര്യക്കും കൂടി ഹജ്ജിനു പോകണം എന്നൊരു ഉദ്ദേശം ഉണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി ദുആ ചെയ്യണം. പിന്നെ പറഞ്ഞു അതിനു ഞാൻ വേറെ ഗ്രൂപ്പൊന്നും കണ്ടുവെച്ചിട്ടില്ല.” അങ്ങനെത്തന്നെയാണ് ശൈഖുന എന്നോട് പറഞ്ഞത്. അതിനു വേണ്ടുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ചെയ്യണം. അതിന്റെ സംഖ്യ എത്രയാണെന്ന് സമയമാവുമ്പോൾ പറയണം. അപ്പോൾ ഞാൻ തരുന്നതായിരിക്കും. ഇങ്ങിനെ എന്നോട് പറയാൻ കാരണം. 2004 മുതൽ വിനീതൻ ഒരു ഹജ്ജ് ഗ്രൂപ്പ് തുടങ്ങിയിരുന്നു. അൽബദർ

ഹജ്ജ് ഗ്രൂപ്പ് അതിന്റെ തുടക്കം മുതലേ ഉൽഘാടനങ്ങൾ - റജിസ്ട്രേഷൻ ക്ലാസ്സുകൾ. എല്ലാമെല്ലാം വന്ധ്യരായ ശൈഖു നായുടെ സാന്നിധ്യത്തിലാണ് നടന്നുവന്നിരുന്നത്. വഹാത്ത് വരെ അങ്ങനെ തുടർന്നിരുന്നു.

എന്റെ ഹജ്ജ് ഗ്രൂപ്പിലൂടെ ഉസ്താദും ഭാര്യയും പോകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട് എന്നു മനസ്സിലാക്കിയ ഞാൻ വളരെ സന്തോഷത്തോടെ ശൈഖുനായേയും പ്രിയ പത്നിയേയും ഞങ്ങളുടെ സംഘത്തിലെ ഒന്നും രണ്ടും നമ്പരായി തന്നെ റജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ആ കൊല്ലത്തെ ഞങ്ങളുടെ യാത്രാ സംഘത്തിൽ വന്ധ്യരായ ശൈഖുന ഉണ്ടായത് ഞങ്ങൾക്ക് എന്തു കൊണ്ടും അനുഗ്രഹമായിരുന്നു. ഏത് പ്രയാസപ്പെടേണ്ട ഘട്ടങ്ങളും വളരെ എളുപ്പമായിരുന്നു. അവിടുത്തെ പ്രാർത്ഥന എല്ലാ രംഗങ്ങളിലും വിശിഷ്ടാമിനായിലും അറഫയിലും ഹാജിമാർക്കെല്ലാം വളരെ ഹൃദ്യമായ അനുഭൂതി ഉളവാക്കിയിരുന്നു. അന്ന് ബഹു. ബദ്ർ ശുഹദാക്കൾ അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്നു ബദർയുദ്ധം നടന്ന ആ പുണ്യസ്ഥലം സിയാറത്തിനു പോയി. സാധാരണ അവിടെ ചെല്ലാൻ തന്നെ പല ഗ്രൂപ്പുകാർക്കും കഴിയാറില്ല. അഥവാ അവിടെ എത്തിപ്പെട്ടാൽ തന്നെ സിയാറത്ത് ചെയ്യുവാനോ സലാം പറയുവാനോ ദുആ ചെയ്യുവാനോ കഴിയാറില്ല. അപ്പോഴേക്കും അവിടുത്തെ മുമ്പവ്മാർ ആട്ടിപ്പുറത്താക്കും. ഇതാണ് അവിടെത്തെ സ്ഥിരം പതിവ്. പക്ഷെ അത്ഭുതമെന്ന് പറയട്ടെ. ശൈഖുനയോടുകൂടെ ഞങ്ങളുടെ ബസ്സ് അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ ഒരു തടസ്സവും കണ്ടില്ല. ഒറ്റ മുമ്പവ്മാരെയും ആ സമയത്ത് അവിടെ കണ്ടില്ല. വളരെ സന്തോഷത്തോടെ ശൈഖുനായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആ പുണ്യാത്മാക്കൾ അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന ബദർ രണാങ്കണത്തിന്റെ മതിലിനോട് ചാരിനിന്നുകൊണ്ട് യാസീൻ ഓതി ദുആ ചെയ്തു. എല്ലാ നന്മകളെയും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ആ ദുആയിൽ ശൈഖുന ബദ്രീങ്ങളെ തവസ്സുലാക്കി ദുആ ചെയ്തു. ആ ദുആ തീരാറായപ്പോഴാണ് മുമ്പവ്മാർ വരുന്നത് ഉസ്താദിന്റെ അടുത്തു വന്ന് ദുആ നിറുത്തുവാൻ പറഞ്ഞു. പക്ഷെ ഉസ്താദ് നിറുത്തിയില്ല. അവസാനിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മാത്രമേ നിറുത്തിയുള്ളൂ. അവിടെയുള്ള മുമ്പ

വുമ്പൊപ്പോലും അമ്പതിപ്പിച്ച സംഭവമായിരുന്നു അത്. അന്ന് ഞങ്ങളുടെ യാത്രയിൽ ഉസ്താദിന്റെ സഹപാഠിയായിരുന്ന പെരുമ്പിലാവ് മുഹമ്മദ് ബാവവിയും ഒപ്പമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് എനിക്കിപ്പോഴും ഓർമ്മയുണ്ട്. “മുഖ്ത്തറ ആത്തായ ദുആകളെക്കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ ദീർഘിപ്പിക്കേണം. വാരിദായ കുറച്ചു ദുആകളെക്കൊണ്ട് മതിയാക്കാമായിരുന്നില്ലേ. ”. അപ്പോൾ ശൈഖുന പറഞ്ഞ മറുപടി. “അസ്ഹാ ബുൽബദ്ർ ആരാണ്? ആ മഹാന്മാരുടെ ഹജ്ജ്റത്തിൽ നമ്മൾ വന്നിട്ട് നമുക്ക് പറയാനുള്ളതെല്ലാം അവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ വെച്ചുതന്നെ അല്ലാഹുവിനോട് പറയണം. അതല്ലേ. അത് നമ്മൾ പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ റാഹത്തായി” എന്നിട്ടൊരു പുഞ്ചിരിയും. ഇന്നും ആ പുണ്യമുഖം മുന്നിൽ തെളിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു.” ബദ്രീങ്ങളെ അതിരറ്റു സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്ത ശൈഖുനായെ അവരോടൊപ്പം സർഗ്ഗത്തിൽ ആ മഹത്തുക്കളുടെ ജീവാനിലായിത്തന്നെ ഒരു മിച്ചു കൂട്ടുമാറാകട്ടെ...

എല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും വളരെ വറൺ ഉസ്താദിന്റെ പ്രത്യേകതയിൽ എടുത്തു പറയത്തക്ക ഒന്നു തന്നെയായിരുന്നു. പരിശുദ്ധ ഹജ്ജ് കർമ്മത്തിനിടയിൽ സൂക്ഷ്മത കൃത്യമായി പാലിക്കുക എന്നത് വിശിഷ്ടാ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ വളരെ പ്രയാസമായിട്ടുപോലും വന്ധ്യരായ മനാസികിന്റെ എല്ലാ വിഷയങ്ങളിലും വളരെ സൂക്ഷ്മത പുലർത്തിയിരുന്നു. താമത്തു ആയി ഹജ്ജ് നിർവ്വഹിക്കുന്നവർക്ക് ഫിദ്യ നിർബന്ധമാണല്ലോ. എന്നാൽ ഹജ്ജിന്റെ ഇഹ്റാമിന് മീഖാത്തിലേക്ക് മടങ്ങിയാൽ അത് ഒഴിവാകുമെന്നാണ് ശാഫിഇ മദ്ഹബിലെ മസ്അല. പല ഹാജിമാരും ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ അമൽ ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ വന്ധ്യരായ ശൈഖുന പറഞ്ഞു, “അവിടെ മീഖാത്തിലേക്ക് മടങ്ങുക എന്ന് പറഞ്ഞാൽ അവന്റെ അതേ മീഖാത്തിലേക്കു തന്നെയാകുമ്പോഴേ അത് യഥാർത്ഥമടക്കം ആവുന്നുള്ളൂ. മറ്റു മീഖാത്തുകളിൽ പോയാലും ശരിയാകുമെങ്കിലും വറൺ ഇങ്ങനെയാണെന്ന് പറഞ്ഞു. വിനീതനായ എന്നോട് ഉസ്താദിന്റെയും ഭാര്യയുടെയും രണ്ട് ഫിദ്യ തന്നെ അറുക്കുവാൻ വക്കാലത്താക്കു

കയും ഞാൻ അത് നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തത് ഇന്നും ഞാൻ ഓർത്തുപോവുകയാണ്. ആ കൊല്ലം മിനായിലെ തമ്പിലെ താമസം ഹാജിമാർക്ക് വളരെ സന്തോഷകരമായിരുന്നു. ശൈഖുനായുടെ ദുആ നസീഹത്ത്, പെരുമാറ്റം, എല്ലാം ഒരു സൂക്ഷിപ്പു ഡയറിയിൽ കുറിക്കപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു. അവ ഓരോന്നായി വായിച്ചെടുക്കാൻ കഴിയും. അവസാനം മിന വിട്ടുപോരുന്നതിന്റെ അൽപം മുമ്പ് ഹജ്ജ് കഴിഞ്ഞു നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങുന്ന തിയ്യതി ഏറെക്കുറെ ഉറപ്പായപ്പോൾ ശൈഖുനയോട് ഞാൻ മുശാവറ ചെയ്തപ്പോൾ മിനായിലെ തമ്പിൽ വെച്ചു അവിടുന്ന് എന്നോട് പറഞ്ഞത് ഇന്നും ഞാൻ ദുഃഖത്തോടെ ഓർത്തു വിതുമ്പുകയാണ്. വളരെ സങ്കടപ്പെട്ടു കൊണ്ട് ശൈഖുന പറഞ്ഞു എനിക്കു കുറച്ചു ദിവസവും കൂടി ഇവിടെ പരിശുദ്ധ ഹറമിൽ താമസിക്കണം എന്നുണ്ട്. അതിനു വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്തു തരാൻ പറ്റുമോ, നിങ്ങളെല്ലാവരും പോയിക്കൊൾക. ഞാൻ ഒരാഴ്ചയെങ്കിലും കഴിഞ്ഞിട്ടു വന്നുകൊള്ളാം. പരിശുദ്ധ മക്കയും ഹറമും വിട്ടുപോരുന്ന തിയ്യതി അറിഞ്ഞാൽ മിക്ക ഹാജിമാരും സന്തോഷിക്കാറാണ് പതിവെങ്കിൽ വന്ദ്യരായ ശൈഖുനയുടെ മനസ്സ് പരിശുദ്ധ കഅ്ബാലയത്തോട് വലിയ ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഞാൻ ശൈഖുനയോട് പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു അനൂനയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങളുടെ കൂടെത്തന്നെ നാട്ടിലേക്ക് പോരാൻ തീരുമാനിച്ചത്. അന്നു വിദാഇന്റെ ഗവാഹിൽ അവിടുന്ന് ഖൽബിയായ ദുഃഖത്തോടെ റബ്ബിനോട് ദുആ ചെയ്തു കാണും. പടച്ചവനെ ഇതെന്റെ അവസാനത്തെ ഹജ്ജ് ആക്കല്ലേ. വീണ്ടും വൻ റാഹത്തോടെ ഇവിടെ താമസിക്കാൻ വിധിയേകണേ റബ്ബേ: ആമീൻ. ആ പ്രാർത്ഥനയും റബ്ബ് സ്വീകരിച്ചു. 2007 ൽ വീണ്ടും ഉസ്താദ് എന്റെ കൂടെത്തന്നെ പരിശുദ്ധ ഹജ്ജിനു വന്നിരുന്നു. അതായത് 2006ൽ വന്നതിന്റെ രണ്ടാം കൊല്ലത്തിൽ 2007ൽ വീണ്ടും ഹജ്ജിനു വന്നിരുന്നു. ആ ഹജ്ജ് യാത്ര വന്ദ്യരായ ശൈഖുനായുടെ അവസാനത്തെ ഹജ്ജുമായിരുന്നു എന്നതുകൊണ്ടും അത് മഹാനവർക്കളുടെ അവസാനത്തെ ഹജ്ജായിരിക്കുമെന്ന് അവിടുന്ന് അറിയുന്ന മട്ടിലായിരുന്നു. ആ പുണ്യയാത്രയിലെ ഉസ്താദിന്റെ ഇരു

ഹറമിലുള്ള ഇബാദത്തുകൾ, പരിശുദ്ധ മക്കയിലെ താമസം. മുസ്ദലിഹയിൽ ബനു ദുറുജ എന്ന ത്രീസ്റ്റാർ ഹോട്ടലിലായിരുന്നു വളരെ സൗകര്യങ്ങളുള്ള ഹോട്ടലായിട്ടുപോലും ശൈഖുന അവിടെ അധികമൊന്നും തങ്ങാതെ ഹറമിൽ കഴിച്ചു കൂട്ടലായിരുന്നു പതിവ്. കാലത്ത് കുളിയും നാസ്തയും കഴിഞ്ഞാൽ. ശൈഖുന അന്നു ഉസ്താദിന്റെ കൂടെ. പന്താവൂർ ബഹു. റിട്ട. തഹസിൽദാർ മുഹമ്മദ്കുട്ടി ഹാജിയും കൂടെയുണ്ടായിരുന്നു. മിക്ക സമയത്തും അദ്ദേഹവും കൂടെയുണ്ടാവും. രാവിലെ ഒമ്പത് മണിക്ക് ഹറമിൽ പോയാൽ പിന്നെ ഇശാനിസ്കാരവും അതിനുശേഷം ഹറമിൽ നിന്നു തുറന്ന ഹദ്ദാദും ദുആയും എല്ലാം കഴിഞ്ഞേ റുമിലേക്ക് വന്നിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ഉച്ചഭക്ഷണം ഭക്ഷണം കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും വിരോധമില്ല. ബറക്കത്തുള്ള സംസം വെള്ളം കുടിച്ചാൽ മതി എന്ന് ഉസ്താദ് പറയുമായിരുന്നു. പക്ഷെ ഉസ്താദ് അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാലും ഞങ്ങൾ ഉസ്താദിനും മുഹമ്മദ്കുട്ടി ഹാജിക്കുമുള്ള ഉച്ച ഭക്ഷണം അങ്ങോട്ട് എത്തിക്കുമായിരുന്നു. അതിനു ഞങ്ങളെ ഹെൽപ്പ് ചെയ്യാൻ പന്താവൂർ ഹസൻഹാജി വളരെ സജീവമായി രംഗത്തുണ്ടായിരുന്നത് ഞാൻ ഇന്നും ഓർക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിനു മക്കത്തു തന്നെയായിരുന്നു ജോലി. ഉസ്താദ് ഹജ്ജിനു വരുമ്പോഴെല്ലാം ഹസ്സൻ ഹാജി മിക്ക ദിവസങ്ങളിലും കാണുവാനും ദുആ ചെയ്യിക്കാനുമായി അവിടെ വരുമായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ആ കൊല്ലം ഞങ്ങൾ മക്കയിൽ നിന്നും മദീനയിലേക്ക് പോകുന്നത് വരേക്കും ഉസ്താദിന് ഉച്ചഭക്ഷണം റുമിൽ വന്നു പാർസലാക്കി എന്നും ഹറമിലേക്ക് ഹസ്സൻ ഹാജി യാതൊരു മടിയും കൂടാതെ കൃത്യമായി കൊണ്ടു കൊടുക്കുമായിരുന്നു. ഹറമിലെ ഒന്നാം നമ്പർ വാതിലിന്റെ ഭാഗത്ത് വസർ ഉസ്താദും പി.പി. ഹാജിയും ഭക്ഷണം കഴിക്കും. വീണ്ടും ഹറമിൽ തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടം. ബഹു. ഹസ്സൻ ഹാജിക്ക് അല്ലാഹു ദീർഘായുസ്സും ആഫിയത്തും ബർക്കത്തും. വന്ദ്യരായ ശൈഖുനയോടൊപ്പം സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യവും നൽകട്ടെ. ആമീൻ. ഇവിടെ ശൈഖുനായുടെ ഈ ഉദാത്തമായ മാതൃക നമുക്കൊക്കെ വലിയ പാഠം

നൽകുന്നുണ്ട്. സുഖിക്കാനല്ല ഹജ്ജിനു പോകുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതി സമ്പാദിക്കാനാണ് ആ ലക്ഷ്യസാൽക്കാരത്തിനുവേണ്ടി ഏതു തരത്തിലുള്ള ത്യാഗവും ബുദ്ധിമുട്ടും സഹിക്കാനും ക്ഷമിക്കുവാനും തയ്യാറാവണം എന്ന ഒരു ഗുണപാഠം ശൈഖുന അന്ന് നമ്മളെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. അന്ന് മദീനയിൽ എത്തിയപ്പോൾ. വന്ദ്യരായ ഉസ്താദിനും പി.പി. മുഹമ്മദ്കുട്ടി ഹാജിക്കും കൂടി രണ്ട് ബെസ്റ്റുകളുള്ള ഒരു റൂം ഞാൻ സൗകര്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. മദീനയിലേക്ക് എത്തുന്നതിനു മുമ്പ് തന്നെ റൂമുകൾ തർത്തീബാക്കി ഹാജിമാർക്ക് റൂം നമ്പറുകൾ പറഞ്ഞു കൊടുക്കാനാണ് പതിവ്. അന്നു മദീനയിൽ ലുലു അൽ വിസ്താം എന്ന ബിൽഡിംഗിലാണ് ഞങ്ങളുടെ താമസം. അതിൽ രണ്ടാളുള്ള ഒരു റൂം മാത്രമാണ് ഓരോ നിലയിലും ഉള്ളത്. സത്യത്തിൽ അത് വളരെ വിശാലതയും സൗകര്യവും ഉണ്ടാവുമെന്ന് ഞാൻ കരുതി. ബിൽഡിംഗും റൂം സൗകര്യങ്ങളും ഞാൻ കാണാതെയാണ് തർത്തീബാക്കിയത്. ഏതായാലും ഉസ്താദിന് ഏറ്റവും കൂടുതൽ റാഹത്താവട്ടെ എന്നു കരുതിയാണ്. 309-ാം നമ്പർ റൂം ഉസ്താദിനും പി.പി. മുഹമ്മദ്കുട്ടി ഹാജിക്കും കൂടി നൽകിയത്. അങ്ങിനെ മദീനയിൽ എത്തി എല്ലാവർക്കും മുൻകൂട്ടി അറിയിച്ചതനുസരിച്ച് റൂമിന്റെ ചാവികൾ നൽകി വന്ദ്യരായ ശൈഖുനയെ ഞാൻ തന്നെ റൂമിൽ എത്തിച്ചു. സുഹ്ബാനല്ലാ റൂം തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ഞാനാകെ വിഷമിച്ചു പോയി. കാരണം അതിന്റെ ഉള്ളിൽ അറ്റാച്ച് ബാത്ത്റൂം. രണ്ട് ബെഡ്. എല്ലാം ഉണ്ടെങ്കിലും ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ച അത്ര വിശാലത ഇല്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ മറ്റു റൂമുകളൊക്കെ ആളുകളുടെ എണ്ണം കൂടിയാലും വിശാലത ഉണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഉസ്താദ് റൂമിൽ കയറി വിശ്രമിക്കുന്നതിനിടയിൽ വിനീതൻ വളരെ ദുഃഖഭാരത്തോടെ അരികിൽ ചെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞാൻ റൂമിന്റെ ഉള്ളിൽ കാണാതെയാണ് ഉസ്താദിനും മുഹമ്മദ് കുട്ടി ഹാജിക്കും ഇതാക്കിയത് ഇപ്പോൾ വന്നു കണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ കരുതിയപോലെ വിശാലതയില്ല. ആയതിൽ എനിക്ക് വിഷമമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തൊട്ടപ്പുറത്തെ വുസ്അത്തുള്ള ഒരു റൂമിലേക്ക് ഉസ്താദിന് സൗകര്യപ്പെടുത്തിത്തരാം

എന്നോട് ഒരു മുഷിപ്പും തോന്നരുത് എന്ന് വളരെ താഴ്മയോടെ പറഞ്ഞപ്പോൾ ശൈഖുന എന്നോട് പറഞ്ഞ വാൽസല്യം തുളുമ്പുന്ന വാക്ക് ഇന്നും ഓർക്കുമ്പോൾ എന്റെ മനസ്സ് പൊട്ടുകയാണ്. ശൈഖുന അന്നു പറഞ്ഞത്. അതിന് നിങ്ങളെത്തിനാണ് വിഷമിക്കുന്നത് ഒരു വിഷമവും ഇവിടെ ഇല്ലല്ലോ. ഇത് മദീനയാണ് ഇവിടെ വിശാലതയും സുഖത്തിനും വന്നതല്ലല്ലോ. ഇവിടെ എനിക്ക് യാതൊരു പ്രയാസവും ഇല്ല കേട്ടോ. ഇനി ഈ റൂം മാറ്റുകയും വേണ്ട ഇത് തന്നെ അൽഹം ദുലില്ലാ വളരെ റാഹത്താണ്. സുബ്ഹാനല്ലാ. ഞാൻ ഒന്ന് ചിന്തിച്ചുപോയി വന്ദ്യരായ ശൈഖുനായുടെ വിനയവും ക്ഷമാശീലവും മുക്തകണ്ഡം പുകഴ്ത്തപ്പെട്ടേണ്ടത് തന്നെയാണ്. അങ്ങിനെ. ആ കൊല്ലത്തെ അറഫ ഒരു സെക്കന്റു പോലും പാഴാക്കാത്ത രീതിയിൽ ഒരു ഗനീമത്തായി തന്നെ ശൈഖുനാ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. അയ്യായത്തൾ രീഖിന്റെ രാവുകളിൽ മിനായിലെ തമ്പിൽ ഉസ്താദിന്റെ തിളക്കമാർന്ന സാന്നിധ്യം വർണനാതീതമാണ്. ജമാറാത്തിലേക്കുള്ള കല്ലേറ്റ് വേണമെങ്കിൽ ശൈഖുനാക്ക് ബദൽ ചെയ്തിക്കാമായിരുന്നു. നടക്കാൻ വളരെ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ പറയുകപോലും ചെയ്തു. അവിടുന്ന് നടക്കാൻ കഴിയില്ലല്ലോ. ആയതുകൊണ്ട് ബദൽ എറിയിച്ചാൽ പോരെ എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ നടക്കാനല്ലെ പ്രയാസമുള്ളൂ. അവിടെ എത്തിയാൽ എറിയാൻ പ്രയാസമില്ലല്ലോ അതിനെന്താ ചെയ്യുക. സുബ്ഹാനല്ലാ. ശൈഖുനായുടെ ഖറഇൽ ഞാൻ അൽഭുതപ്പെട്ടുപോയി. ഉടൻ ഞാൻ അതിനു ഉസ്താദ് വിഷമിക്കണ്ട. വീൽചെയർ സംഘടിപ്പിക്കാം. ഒരു പ്രയാസവും അതിലില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെ പിന്നെ വീൽചെയറിൽ ഉസ്താദിനെ മിനാതമ്പിൽ നിന്നും ജംറയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകും. അവിടെയെത്തിയാൽ ശൈഖുന തന്നെ റാഹത്തായ നിലയിൽ ജംറകൾക്കടുത്തുനിന്നു തന്നെ കല്ലെറിയും. വളരെ മനം നിറഞ്ഞ സന്തോഷത്തോടെ തിരിച്ചുപോരുകയും ചെയ്യും. അന്ന് മിനായിൽ എന്റെ അനുജനും ഉസ്താദിന്റെ ശിഷ്യനുമായ അബ്ദുൽ ഖാദിറും ദമാമിൽ നിന്നു വന്നിരുന്നു. അവനും കാരുമാത്ര സി.കെ. അബ്ദുൽ ജബ്ബാറും ഉസ്താദിനെ ജംറ

യിലേക്ക് വീൽചെയറിൽ കൊണ്ടുപോകാനും തിരിച്ചുവരാനും വളരെ സജീവമായിരുന്നു. അവർക്ക് റബ്ബ് ഉസ്താദിന് വിദ്മത്ത് ചെയ്തതിന്റെ വണ്ണമായ പ്രതിഫലവും ഉസ്താദിന്റെ പൊരുത്തവും നൽകുമാറാകട്ടെ. ചുരുക്കത്തിൽ എല്ലാം കൊണ്ടും ശൈഖുനായുടെ അവസാനത്തെ ഹജ്ജാകാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നു. 2007 ലെ അവിടുത്തെ ഹജ്ജ് എന്ന് ശൈഖുന ചൊല്ലാത്തപ്പോഴാണ് നമുക്ക് മനസ്സിലായത്.

എല്ലാ സമയത്തും വുളും ഉണ്ടായിരിക്കുക അവിടുത്തെ പതിവായിരുന്നു. വഹാത്തിന്റെ തൊട്ടുമുമ്പും അവിടുന്ന് കാമിലായ വുളു എടുത്തുകൊണ്ടാണ് ഈ ലോകത്തോട് വിടപറഞ്ഞത്. അല്ലാഹു ശുദ്ധിയുള്ളവരെ ഇഷ്ടപ്പെടും എന്ന പൂർത്തു വാക്യത്തിൽ അതിന്റെ അർത്ഥവ്യാപ്തിയിൽ വന്ദ്യരായ ശൈഖുനയും സ്ഥാനം പിടിച്ചു. റബ്ബിന്റെ കൃപാകടാക്ഷം ശൈഖുനായുടെ പബ്നീടിത്തിൽ സദാ വർഷിക്കുമാറാകട്ടെ. ജന്നാത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ശൈഖുനയോടൊത്തു പ്രവാചകജീവനിലായി ഒരുമിക്കാൻ നാഥൻ തുണക്കുമാറാകട്ടെ ആമീൻ.

അനുഭവം

സി.എ. ഹുസൈൻ അൻവരി, കല്ലൂർ

വെളിയംകോട് ഉമർഖാളി(റ)യെ സിയാറന്ത് ചെയ്യാൻ പോകുമ്പോൾ ജുമാമസ്ജിദിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ ചുവരിൽ പരമസാത്വികനായ എരമംഗലം അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ ഇനി നാം കാണുകയില്ല. അദ്ദേഹം തന്റെ ഏക താനായിലിരുന്ന് ചെയ്തു തീർത്ത സുകൃതങ്ങളെ ബർസഖിയ്ക്കാലോകത്ത് കൂട്ടുകാരനായി ലഭിച്ച സന്തോഷത്തിലായിരിക്കും ഇപ്പോൾ. ആ സുകൃതങ്ങളെ റബ്ബ് പതിൻമടങ്ങാക്കി അനുഗ്രഹിക്കട്ടേ ആമീൻ!

ഉസ്താദ് കോടഞ്ചേരി മുദർറിസായിരിക്കുമ്പോഴാണ് ആദ്യമായി ഞാൻ കാണുന്നത്. എന്റെ സഹോദരൻ ഹസൻ അന്നവിടെ മുതഅല്ലിമായിരുന്നു. ഹൃദയമായിരുന്നു ഉസ്താദിന്റെ പെരുമാറ്റം. എന്റെ അമ്മായിക്കു മർഹൂം മരയ്ക്കാർ മുസ്ലിയാർ ഉസ്താദിന്റെ ഉസ്താദായിരുന്നു. കല്ലൂർ അബ്ദുല്ല മുസ്ലിയാർ അദ്ദേഹത്തിന് ഗുരുസ്ഥാനീയനായിരുന്നു. എന്റെ അഭിവന്ദ്യരായ പിതാവ് മർഹൂം എളുരക്കായിൽ അഹ്മദ് മുസ്ലിയാർ പിതൃപുന്മാരായ മർഹൂം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, ഉമർ മുസ്ലിയാർ, ഉസ്മാൻ മുസ്ലിയാർ എന്നിവരെല്ലാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലിക ഊഷ്മള സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു.

ഹുസ്നൂൽ ഖുലൂഖും, ഇഹ്സാനുമായിരുന്നു. ഉസ്താദിന്റെ സവിശേഷതകൾ. അമൂല്യങ്ങളായ രണ്ടു സവിശേഷഗുണങ്ങളാണല്ലോ ഇവ രണ്ടും.

പഴയ തലമുറയിലെ സാത്വിക ഗുണമുള്ള പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭാവം, മനസ്സിൽ തമസ്സു പരത്തുന്നു. ഇത്തരം തണൽ മരങ്ങൾ കടപുഴകുമ്പോൾ, മനസ്സിനു സംഭീതി

തോന്നുന്നു. അവരുടെ ഉൺമ തന്നെ എന്തൊരു ആശ്വാസമായിരുന്നു, നമുക്കെല്ലാം.

നമുക്കു പ്രാർത്ഥിക്കാം അല്ലാഹുവേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിധോഗാനന്തരം ഞങ്ങളെ നീ ഒട്ടും വിപത്തിലാക്കരുതേ! തീർത്തും അനുരൂപനായ ഒരു വ്യക്തിയെ ഞങ്ങൾക്ക് നീ പകരമാക്കേണമേ! ആമീൻ.

വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദിന്റെ തർബീയത്ത്

പി.എച്ച് മഹ്മൂദ്, ചിശ്തിയ്യ പുവനം

2011 ജനുവരി 8 ശനിയാഴ്ച എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ദുരന്തദിനമാണ്.

എന്റെ അഭിവന്ദ്യ ഗുരുവര്യർ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദ് (ഖ:സി) വെളിയങ്കോട് വഹാത്തായ ദിവസം. മഹാനവർകളുടെ വഹാത് വിവരമറിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ഞെട്ടിപ്പോയി. ഉസ്താദ് മരണപ്പെട്ടത് എനിക്ക് അവിശ്വസനീയമായി തോന്നി? ഗൾഫിലുള്ള പുതുപൊന്നാനി ഖാസിം സഖാഫിയാണ് എന്നെ ഈ വിവരം അറിയിച്ചത്. വിശ്വാസമാകാതെ ശൈഖുനായുടെ മകൻ അബ്ദുൽ അഹദിനെ വിളിച്ചു ഉസ്താദിന്റെ സുഖവിവരമന്വേഷിച്ചു. മകൻ പറഞ്ഞു, ഉസ്താദ് മരണപ്പെട്ടു. ഞാൻ ഇടിവെട്ടേറ്റവനെപ്പോലെയാണ്. എന്ത് ചെയ്യണമെന്നറിയില്ല. ഞാൻ റൂമിൽ കയറി കട്ടിലിൽ കിടന്നു കരഞ്ഞു കഴിച്ചുകൂട്ടി. വേറൊന്നിനും എനിക്ക് കഴിയുന്നില്ല. അതിനിടെ പല സുഹൃത്തുക്കളും എന്നെ വിളിച്ചു. ഞാൻപലരേയും മരണ വിവരമറിയിച്ചു. അന്നത്തെ രാത്രി ഉറക്കമില്ലാതെ കഴിഞ്ഞുപോയി. പിറ്റേന്ന് സുബ്ഹ് കഴിഞ്ഞാണ് ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിലേക്ക് എനിക്ക് എത്തിപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞത്. പിന്നെയും രാത്രികൾ ഒരുപാട് ഉറക്കമില്ലാതെയാണ് കഴിഞ്ഞു പോയത്.

അവിടുന്ന് വഹാത്തായിട്ടില്ല എന്നാണ് ഇപ്പോഴും എന്റെ മനസ്സ് പറയുന്നത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഔലിയാക്കളുടെ ജീവിതം അങ്ങനെയാണല്ലോ. ഔലിയാക്കൾ മരണപ്പെട്ടാലും വിശ്വാസികളുമായി അവർ ബന്ധപ്പെടുമല്ലോ.

ബഹുവന്ദ്യ ശൈഖുനായോട് വലിയ അടുപ്പവും ബന്ധവും

എനിക്കുണ്ടായിരുന്നു. ശൈഖുനയുടെ വ്യക്തിപരമായ കാര്യങ്ങൾ പലതും എന്നോട് പങ്കുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ശൈഖുനയുടെ ജീവിതത്തിൽ സംഭവിച്ച ചില അൽഭുത സംഭവങ്ങളും അതിൽപ്പെടുന്നു. “ഈ കാര്യങ്ങൾ ആരോടും ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. നിന്നോട് മാത്രമേ ഞാൻ പറയുന്നുള്ളൂ” എന്നു പറഞ്ഞാണ് പല സംഭവങ്ങളും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അത്രയും വലിയ അടുപ്പമായിരുന്നു ഞാനും ശൈഖുനായും തമ്മിൽ. എനിക്ക് തന്നെ ഒരുപാട് കറാമത്തുകൾ ശൈഖുനയിൽ നിന്ന് അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ശൈഖുനയുടെ അടുത്ത് പഠിക്കാൻ ചേർന്നതു മുതലുള്ള അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അല്ലാഹു തൗഫീഖ് ചെയ്യട്ടെ: ആമീൻ. ശൈഖുനയുടെ ദറജകൾ അല്ലാഹു ഉയർത്തട്ടെ. അവിടുത്തെ തണൽ അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകട്ടെ, ആമീൻ.

1988ലാണ് ദർസ് പഠനത്തിനായി ചീറക്കുഴി ഖാസിം സഖാഫിയുടെ കൂടെ ആദ്യമായ് വെളിയങ്കോട് പള്ളിയിൽ എത്തുന്നത്. രാത്രി വൈകി എത്തിയതിനാൽ സുബ്ഹിക്ക് ശേഷമാണ് ശൈഖുനയെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞത്. പ്രകാശം മുറ്റി നിൽക്കുന്ന ആ പൂമുഖം ആദ്യമായ് കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ മനസ്സിൽ പ്രത്യേകമായ ഉണർവും ഉന്മേഷവും തോന്നിയരുന്നു. അവിടത്തോട് സലാം ചൊല്ലി. ശൈഖുനാ എന്റെ പേരും മദ്റസ്, സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തെ കുറിച്ച് ചോദിച്ചു. ശേഷം ബിസ്മിയും ഹംദും സ്വലാത്തും ചൊല്ലിതന്ന് മീസാൻ എടുത്ത് തന്നു. അങ്ങിനെ ശൈഖുനയുടെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ചു. അൽഹംദുലില്ലാഹ്.

ഞാൻ ദർസിൽ ചേർന്ന ആ വർഷം ശഅബാൻ മാസത്തിലാണ് ശൈഖുന ഹജ്ജിന് വേണ്ടി ഏരമംഗലത്തു നിന്ന് യാത്രയാകുന്നത്. തൃശ്ശൂർ റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ വെച്ച് അവിടുത്തെ പൂമുഖത്തുണ്ടായ പ്രത്യേകമായ തെളിച്ചം ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞപ്പോലെ ഓർക്കുകയാണ്. അല്ലാഹു ശൈഖുനായെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. ആമീൻ.

സ്വപ്നത്തിലെ മന്ത്രം

ശൈഖുന ഹജ്ജ് കഴിഞ്ഞ് വന്നശേഷം ദർസിലേക്ക്

ഞങ്ങൾ ശിഷ്യന്മാർ എല്ലാവരും വന്നെത്തി. ദർസ് തുറന്ന് ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്റെ നാട്ടിലെ ഒരു ആബിദായ കാരണവർ മരണപ്പെട്ട വിവരമറിഞ്ഞ് ഞാൻ നാട്ടിലേക്ക് പോന്നു. മരണ ചടങ്ങുകൾ കഴിഞ്ഞു. നാളെ ദർസിലേക്ക് പോകാം എന്ന് കരുതി അന്ന് വീട്ടിൽ തങ്ങി. പിറ്റേന്ന് എണ്ണീറ്റപ്പോൾ ദർസിനെ കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചില്ല. ദർസിനോടു വെറുപ്പ്. പഠിക്കാൻ താൽപര്യമില്ല. ദർസിൽ പോകേണ്ട കാര്യം ഉമ്മയോ ഉപ്പയോ പറഞ്ഞാൽ അവരോടും ദേഷ്യം കാണിക്കുന്ന ഒരവസ്ഥ. വന്നിട്ട് ആറോ ഏഴോ ദിവസമായി. ആ രാത്രിയിൽ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ശൈഖുന എനിക്ക് വെള്ളം മന്ത്രിച്ചതരുന്നു. സുബ്ഹിക്ക് എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ, അൽഹംദുലില്ലാഹ് എന്റെ ശരീരത്തിൽ നിന്ന് എന്തോ ഒഴിഞ്ഞുപോയ പോലെ തോന്നി. ദർസിലേക്ക് പോകണം ശൈഖുനയെ കാണണം എന്ന് മനസ്സ് മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സ്വപ്നം കണ്ടതിന്റെ 2-ാം ദിവസം ശൈഖുനയുടെ അടുക്കൽ എത്തി. ഞാൻ സലാം പറഞ്ഞു. സലാം മടക്കിയ ഉടനെ ശൈഖുന ചോദിച്ചു. എന്നെ സ്വപ്നം കണ്ടത് എങ്ങിനെ? വിവരിക്കൂ. ഞാൻ അൽഭുതപ്പെട്ടു. ഞാൻ ആരോടും പറയാത്ത കാര്യം ശൈഖുന പറയുന്നു. ഞാൻ സ്വപ്നം ശൈഖുനാക്ക് വിവരിച്ചു കൊടുത്തു. അവിടുന്ന് എനിക്ക് വെള്ളം മന്ത്രിച്ചു തന്നു. വീണ്ടും ശൈഖുനാ ചോദിച്ചു ഞാൻ തലയിൽ പച്ചയോ, വെള്ളയോ, തട്ടം ഇട്ടിരിക്കുന്നത്. ഞാൻ പറഞ്ഞു. അത് എനിക്ക് ഓർമ്മയില്ല ഉസ്താദേ. അപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു. പച്ച ഹജ്ജിന് പോയപ്പോൾ അവിടുന്ന് എനിക്ക് കിട്ടിയതാണ്. നിനക്ക് സംഭവിച്ചത് കണ്ണെറാണ്. ശൈഖുന മന്ത്രിച്ചുതന്ന വെള്ളം കുടിച്ചപ്പോൾ എന്റെ അലസത മാറി റാഹത്തായി.

ദർസിനോട് വിടപറയുമ്പോൾ

ദർസ് പഠിക്കുന്ന 3-ാം വർഷം ശഅബാനിലെ ഒരു വ്യാഴാഴ്ച ദർസ് പൂട്ടുന്നു. വെള്ളിയാഴ്ച വീട്ടിലേക്ക് വരാം. പക്ഷെ എനിക്ക് വ്യാഴാഴ്ച കാലത്ത് സുബ്ഹ് കഴിഞ്ഞ് ദർസിൽ നിന്ന് പോകണം ബുധനാഴ്ച രാത്രിയിൽ ശൈഖുനയുടെ അടുത്ത് ചെന്ന് പറഞ്ഞു. ഉസ്താദേ എനിക്ക് നാളെ

സുബ്ബർ കഴിഞ്ഞ് നാട്ടിൽ പോകണം. ശൈഖുന പറഞ്ഞു നാളത്തെ ദുആ കഴിഞ്ഞ് പോയാൽ പോരെ. ഞാൻ പറഞ്ഞു ഒരത്യാവശ്യം മൂണ്ട്. ശൈഖുന പറഞ്ഞു. നീ പോയാൽ ഇനി ഇങ്ങോട്ട് പഠിക്കാൻ വരില്ല അല്ലേ? ഈ കാര്യം മനസ്സിൽ ഒളിപ്പിച്ചു വെച്ചാണ് ഞാൻ ആ രാത്രി ശൈഖുനായുടെ അടുത്ത് സമ്മതം ചോദിച്ചത്. ഉടനെ തന്നെ ശൈഖുന വീണ്ടും പറഞ്ഞു. നീ വിഷമിക്കേണ്ട. അല്ലാഹു നിന്റെ കൂടെ യുണ്ട്. നിനക്ക് അല്ലാഹു ബറക്കത്ത് ചെയ്യും. നീ ഇവിടെ കഴിഞ്ഞതുപോലെ തന്നെ ജീവിക്കണം.

ശൈഖുനായുടെ അനുഗ്രഹത്തോടെ അവിടുത്തെ ഹജ്റത്തിൽ നിന്നും യാത്രയായി. തുടർന്ന് 3 വർഷക്കാലം ശൈഖുനയുമായി ഒരു തരത്തിലും അടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഈ കാലയളവിൽ പലപല സ്ഥലങ്ങളിലായി പല സഹോദരങ്ങളുടെ (മുസ്ലിം, ഹിന്ദു, ക്രൈസ്തവ്) കൂടെ പല ജോലികളും ചെയ്തു. ശൈഖുനയുടെ വാക്കിന്റെ മഹത്വമെന്നോണം അവരിൽനിന്നെല്ലാം നല്ല സ്വീകാര്യതയും പ്രത്യേകമായ അനുകമ്പയും ലഭിക്കുകയുണ്ടായി.

വീണ്ടും ശൈഖുനയുമായി അടുക്കുന്നു

മൂന്ന് വർഷത്തോളം ശൈഖുനയുമായി യാതൊരു ബന്ധവും ഇല്ലാത്ത കാരണത്താൽ എന്റെ മനസ്സ് പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. പള്ളിജോലി അല്ലാത്ത കാരണത്താലാണ് ശൈഖുനയുമായി ഞാൻ അടുക്കാതിരുന്നത്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ എന്റെ നാടിന് തൊട്ടടുത്ത മഹല്ലിലെ പള്ളിയിലും മദ്റസയിലുമായി എനിക്ക് ജോലി കിട്ടി. ഉടനെ തന്നെ ശൈഖുനയുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു സലാം പറഞ്ഞു. ശൈഖുന സലാം മടക്കിയതിനുശേഷം ചോദിച്ചു. നീ ആരാ? എവിടുന്ന് വരുന്നു? ഉസ്താദേ ഞാൻ മഹ്മൂദാണ്. അൽപനേരത്തിനുശേഷം ശൈഖുന പറഞ്ഞു. മഹ്മൂദ് നീ എന്റെടുക്കൽ ഇനി ഇടക്കിടെ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കണം. അങ്ങിനെ ഞാൻ ഇടക്കിടെ ശൈഖുനയെ ചെന്ന് കാണും. ഒരിക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ ശൈഖുന പറഞ്ഞു. മഹ്മൂദ് എനിക്ക് ഒരു കാര്യം സാധിക്കാനുണ്ട്. നീ എനിക്ക് വേണ്ടി സുബ്ബർ

നുശേഷം യാസീൻ ഓതി വിളർ(അ)മിനു ഹദ്യ ചെയ്ത് ദുആ നടത്തണം? കുറച്ചു ദിവസത്തിനുശേഷം നീ എന്റെടുത്ത് വരികയും വേണം. അതിനു ശേഷം 9-ാം ദിവസം ശൈഖുനയുടെ അടുത്ത് ചെന്നു. ശൈഖുന വലിയ സന്തോഷത്തിലാണ്. എന്നോട് പറഞ്ഞു. “എന്റെ കാര്യമെല്ലാം റാഹത്തായി. ഇനി നീ വിളർ നബിയെ(അ)യെ മുറുകെ പിടിക്കുക. ദിവസവും ഒരു യാസീൻ വിളർ നബി(അ)ക്ക് ഓതുക. യാസീൻ ഓതുന്നില്ലായെങ്കിലും ഫാതിഹയെങ്കിലും ഓതുക.” അൽഹംദുലില്ലാഹ് എനിക്ക് ശൈഖുനയിൽ നിന്നും കിട്ടിയ ആദ്യ ഇജാസത്താണിത്. അടുത്ത തവണ ശൈഖുനയുടെ ഹജ്റത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു. നിന്റെടുത്ത് ആർ എന്ന് പ്രയാസം പറഞ്ഞ് വന്നാലും തിരിച്ചുവിടരുത്. അവരോട് കാര്യങ്ങൾ ചോദിച്ചറിയുക. ശേഷം വിളർ നബി(അ)ക്ക് ഒരു ഫാതിഹ ഓതി നിനക്ക് മനസ്സിൽ വരുന്നത് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുക, അതിനു ഫലമുണ്ടാകും. അല്ലാഹു സലാമത്ത് ചെയ്യട്ടെ. എനിക്ക് രണ്ടാമതായി കിട്ടിയ ഇജാസത്താണിത്. ശൈഖുനയുടെ വാക്കിന്റെ ഫലം വളരെ അൽഭുതം തന്നെ.

സാധാരണ കാണാൻ പോകുന്ന പോലെ തന്നെ ഒരു ശഅ്ബാൻ 15ന് ബറാഅത് നോമ്പിന് ശൈഖുനയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. ശൈഖുന കള്ളിമുണ്ടുടുത്ത് തസ്ബീഹ് മാലയും പിടിച്ച് വെളിയങ്കോട് പള്ളിയുടെ ഉൾപള്ളിയിൽ നടന്ന് ദിക്ർ ചൊല്ലുകയാണ്. ഞാൻ സലാം പറഞ്ഞു. ശൈഖുന സലാം മടക്കിയ ഉടനെ, “എന്റെ മഹ്മൂദാണ്” എന്ന് പറഞ്ഞ് എന്റെ തോളിൽ കയ്യിട്ട് പള്ളിയുടെ ഉള്ളിൽ ഒന്ന് റൗണ്ട് ചെയ്തു. ശേഷം പടിഞ്ഞാറേ ചെരുവിൽ പ്രവേശിച്ച് കള്ളിമുണ്ട് മാറ്റി വെള്ളമുണ്ടുടുത്തു അവിടെ ഇരുന്നു. ശൈഖുന എന്നോടും ഇരിക്കാൻ പറഞ്ഞു. പിന്നെ ശൈഖുന പറഞ്ഞു. “90 ദിവസം കഴിഞ്ഞ് എന്റെടുക്കൽ നീ വരണം. ഇതിനിടയിൽ സ്വപ്നങ്ങൾ കാണും. അത് എന്നോട് പറയണം.” ശൈഖുനയുടെ നിർദ്ദേശം പുലർന്നു. 3 സ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടു. 90 ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം ശൈഖുനയുടെ അടുത്ത് ചെന്നു. സലാം പറഞ്ഞു. സലാം മടക്കിയ ഉടനെ ശൈഖുന

പറഞ്ഞു. സ്വപ്നങ്ങൾ വിവരിക്കുക. ഞാൻ 3 സ്വപ്നങ്ങളും പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. അവിടുന്ന് അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങളും പറഞ്ഞുതന്നു, അൽഹംദുലില്ലാഹ്. ചിശ്തിയ്യ തവരീഖത്തിന്റെ ദിക്റുകളും അത് ചെയ്യാനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും അവിടുന്ന് തന്നു. അങ്ങിനെ എനിക്ക് ഒരു കാമിലായ ഒരു ശൈഖിനേയും ലഭിച്ചു, അൽഹംദുലില്ലാഹ്.

ശൈഖുന തന്ന ദിക്റുകളും പല അവസരങ്ങളിലായി തന്ന സ്വലാത്തുകളും മുടക്കം കൂടാതെ ചൊല്ലിവരുന്ന അവ സരത്തിൽ ഒരു രാത്രിയിലെ ദിക്ർ എന്തോ കാരണത്താൽ ചൊല്ലാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അന്ന് രാത്രി സ്വപ്നത്തിൽ ആരോ വിളിച്ചുപറയുന്നു. “നീ നാളേക്ക് ഇരിക്കുമെന്ന് എന്ത് ഉറപ്പ്? ഇന്ന് ചെയ്യാനുള്ളത് ഇന്നുതന്നെ ചെയ്യുക.” അങ്ങിനെ ആ രാത്രിയിലെ ദിക്റുകൾ പിറ്റേ ദിവസം കാലത്ത് ചെല്ലി. കുറഞ്ഞ ദിവസങ്ങൾക്കു ശേഷം ഒരു രാത്രി ദിക്ർ വീണ്ടും മുടങ്ങി. അന്നുരാത്രി ശൈഖുനയെ സ്വപ്നം കണ്ടു. ശൈഖുന അവിടുത്തെ തിരുകരം കൊണ്ട് എന്റെ വലതു തോൾവശത്തേക്ക് ഒരടി തന്നു. എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു. നിനക്ക് മടി കൂടുന്നുണ്ട്, ദിക്ർ മുടക്കരുത്. സ്വപ്നം കണ്ട രണ്ടിന്റേന്ന് ശൈഖുനയുടെ അടുത്തെത്തി. സലാം പറഞ്ഞു. സലാം മടക്കിയ ഉടനെ ശൈഖുന ചോദിച്ചു. ഞാൻ അടിച്ചത് വേദ നിഷ്ഠോ മകനേ? അവിടുന്ന് എന്നെ ഉപദേശിച്ചു. ദിക്ർ മുടക്കരുത്. ശൈഖുനയുടെ തർബിയ്യത്ത് ഞാൻ ശരിക്കും അനുഭവിക്കുകയാണ്.

ഒരു റമളാൻ 29ന് ഞാനും എന്റെ സഹോദരൻ ഷാഹുൽ ഹമീദും ശൈഖുനയെ കാണാൻ ചെന്നു. സുബ്ഹിയുടെ സമയത്ത് ഉണർന്ന കാരണത്താൽ അത്താഴം കഴിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അത്താഴമില്ലാത്ത നോമ്പുമായാണ് ശൈഖുനയുടെ അടുക്കൽ എത്തിയത്. ശൈഖുന വെളിയങ്കോട് മിമ്പറിന്റെ വലതു ഭാഗത്ത് ദിക്ർ ചൊല്ലി ഇരിക്കുകയാണ്. ഞാൻ സലാം പറഞ്ഞു. ശൈഖുന സലാം മടക്കിയ ഉടനെ പറഞ്ഞു. നിന്റെ ഇന്നത്തെ നോമ്പ് അത്താഴമില്ലാത്ത നോമ്പാണ്. എന്നാലും നീ ഇവിടെ വന്നല്ലോ. അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കട്ടെ എന്ന് ശൈഖുന ദുആ ചെയ്തു. എന്റെ സഹോദരൻ അൽഭുതപ്പെട്ടു.

എന്നോട് ചോദിച്ചു. “ഇക്കാ അത്താഴം കഴിക്കാത്ത വിവരം ഉസ്താദ് പറഞ്ഞതെങ്ങിനെ.....”. ഞാൻ പറഞ്ഞു: മോനേ ഉസ്താദ് ഒഴലിയാക്കളിൽ പെട്ട വലിയ മഹാനാണ്. നമ്മുടെ എല്ലാ വിവരങ്ങളും പറയാതെ തന്നെ ശൈഖുന അറിയും.

2000ൽ ഞാൻ ആദ്യമായി ഏർവാടിയിലേക്ക് സിയാറത്തിന് പോയി. പോയിവന്നതിനു ശേഷമാണ് യാത്രയെക്കുറിച്ച് ശൈഖുനയോട് പറഞ്ഞത്. ശൈഖുന എന്നോട് ദേഷ്യപ്പെട്ടു. എന്നോട് പറഞ്ഞു. നീ എവിടെ പോകണമെന്ന് ഞാൻ പറയും ഞാൻ പറയുന്നതനുസരിച്ച് നീ ജീവിച്ചാൽ മതി. അങ്ങിനെ ആ നിർദ്ദേശം ശിരസ്സാവഹിച്ചു കൊണ്ട് പോകവെ 2001ൽ ഞാനും എന്റെ സുഹൃത്ത് സലീം സുഹ്രിയും കുടി അജ്മീർ ശരീഫിലേക്ക് പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. ശൈഖുനയുടെ നിർദ്ദേശമില്ലാതെയുള്ള തീരുമാനമാണ്. റയിൽവേ ടിക്കറ്റ് റിസർവ്വേഷൻ ചെയ്തതിനുശേഷം അജ്മീറിലേക്കുള്ള യാത്ര പറയാനാണ് ഞാൻ ചെന്നത്. പേടിച്ചുപേടിച്ചാണ് ശൈഖുനയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നത്. സലാം പറഞ്ഞു. അജ്മീറിൽ പോകുന്ന കാര്യം സൂചിപ്പിച്ചു. ഉടനെ മറുപടി കിട്ടി. നീ ടിക്കറ്റ് എടുത്താണല്ലോ ഇങ്ങോട്ട് വന്നത്. ഇത് കേട്ടപ്പോൾ ഇനി വഴക്കു പറയുമോ എന്ന പേടിയും അതോടൊപ്പം അൽഭുതവും തോന്നി. പക്ഷെ ശൈഖുന അപ്പോൾ തന്നെ എനിക്ക് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്തു. ശേഷം അജ്മീർ ഖാജാ(റ)യെ കുറിച്ച് പറഞ്ഞു തന്നു. വീണ്ടും എനിക്ക് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്തു. പിന്നെ അജ്മീറിൽ ചെന്നാൽ സലാം പറയാനും അവിടെ എങ്ങനെ കഴിയണമെന്നും പറഞ്ഞുതന്നു. ശേഷം എനിക്ക് വേണ്ടി ഒരുപാട് നേരം ദുആ ചെയ്യുകയും അജ്മീർ ഖാജാ(റ)യെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് എന്നെ കുറിച്ചു പറയുകയും ചെയ്തു. എന്നെ സന്തോഷത്തോടെ ശൈഖുന യാത്രയാക്കി.

അജ്മീറിൽ ചെന്ന് സിയാറത്ത് കഴിഞ്ഞ് വരാൻ നേരം ശൈഖുനാക്ക് ഒരു പച്ച ഷാൾ ഞാൻ വേദിച്ചിരുന്നു. അത് ശൈഖുനയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തപ്പോൾ കുറെ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലി ആ ഷാൾ ശൈഖുന അവിടുത്തെ തലയ്യിൽ ഇട്ടെടുത്തശേഷം പറഞ്ഞു. ഇത് അജ്മീർ പള്ളിയുടെ തൊട്ടടുത്തുള്ള കടയിൽ നിന്നല്ലെ നീ വാങ്ങിച്ചത് എന്ന് ചോദിച്ചു.

വിവാഹവും ശൈഖുമനയും

എന്റെ വിവാഹത്തിനുള്ള തിയ്യതിക്കായി ഞാൻ ശൈഖുമനയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. 2003 ഡിസമ്പർ 17 ബുധൻ എനിക്ക് പറഞ്ഞുതരുകയും ശൈഖുമന ഡയറിയിൽ കുറിച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ പറഞ്ഞു ഉസ്താദേ പെൺവീട്ടുകാർക്ക് ഈ തിയ്യതിക്ക് അസൗകര്യം ഉണ്ടായാലോ? ശൈഖുമന പറഞ്ഞു. ഈ തിയ്യതി ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു തന്നതാണെന്ന് പറയുക. അങ്ങിനെ തിയ്യതി ഉറപ്പിക്കുന്നതിന് 2 വീട്ടുകാരും ഒരു ദിവസം സംഘമിച്ചപ്പോൾ പെൺവീട്ടുകാർക്ക് ഈ തിയ്യതിക്ക് അസൗകര്യം അറിയിച്ചു. കാരണം സ്കൂളിൽ 2-ാംഘട്ട പരീക്ഷനടക്കുന്ന കാലമാണ്. ഞാൻ ബേജറായി. ഉസ്താദ് തന്ന തിയ്യതിക്ക് മാറ്റം സംഭവിക്കുകയാണ് എന്ന് ചെയ്യും? ശൈഖുമന പ്രത്യേകം പറഞ്ഞുതന്ന തിയ്യതിയാണ്. ഞാൻ ആ പെണ്ണ് വേണ്ടെന്നുവെക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഈ വിവാഹം ഉണ്ടാക്കിത്തന്ന സുഹൃത്ത് സലീം സുഹ്രി പറഞ്ഞു. “ശൈഖുമനയോട് ഞാൻ വിവരം അറിയിച്ച് തിയ്യതി വേദിച്ചുവരാം എന്ന് പറഞ്ഞ് ശൈഖുമനയുടെ അടുത്ത് സുഹ്രി ചെന്ന് കാര്യങ്ങൾ സംസാരിച്ചു. ശൈഖുമന സുഹ്രിയോട് പറഞ്ഞു. മഹ്മൂദിനോട് ഒരു തിയ്യതി കണ്ട് എന്നെ കാണാൻ പറയുക. ഞാൻ പെട്ടെന്നുതന്നെ ശൈഖുമനയുടെ അടുത്ത് ചെന്നു. ശൈഖുമന പറഞ്ഞു. “മകനേ ഒരു തിയ്യതി നീ തന്നെ കാണുക. ഞാൻ ദുആ ചെയ്യാം. നിന്റെ വിവാഹത്തിന് ഞാൻ വരുന്നതിനുള്ള ഒരു തിയ്യതിയും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. ശൈഖുമന ഇതങ്ങ് പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ആകെ തരിച്ചുപോയി. ഞാൻ അതിരുകടന്ന് പലതും ചിന്തിച്ചുപോയി. ശൈഖുമന പറഞ്ഞു വിഷമിക്കേണ്ട. നീ ഒരു തിയ്യതി കാണൂ. ഞാൻ ഉറപ്പിക്കാം. അങ്ങിനെ ശൈഖുമനയുടെ അടുക്കൽ വെച്ചുതന്നെ 2003 ഡിസമ്പർ 25 വ്യാഴം എന്ന് ഞാൻ അറിയിച്ചപ്പോൾ ശൈഖുമന ആ തിയ്യതി ഉറപ്പിക്കുകയും എനിക്ക് വേണ്ടി പ്രത്യേകം ദുആ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ അപ്പോൾ തന്നെ ശൈഖുമനയെ വിവാഹത്തിന് ക്ഷണിക്കുകയും നിക്കാഹിന് ശൈഖുമന തന്നെ വേണം എന്ന് പറയുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു. “ഇൻശാഅല്ലാഹ്. ഞാൻ ദുആ ചെയ്യാം” എന്നാ

യിരുന്നു മറുപടി. രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ വീണ്ടും ക്ഷണിക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ ശൈഖുമന പറഞ്ഞു. “കല്ല്യാണ ദിവസം കാലത്ത് നീ ഫോൺ വിളിക്കുക. അപ്പോൾ തരം പോലെ ചെയ്യാം” എന്ന് പറയുകയും എനിക്ക് വേണ്ടി ദീർഘമായി ദുആ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ വിങ്ങിയ മനസ്സുമായി ശൈഖുമനയുടെ അടുക്കൽ നിന്ന് പോന്നു. കല്ല്യാണദിവസം അതികാലത്ത് തന്നെ ശൈഖുമനയുടെ വീട്ടിലേക്ക് ഫോൺ ചെയ്തു. ഉമ്മയാണ് (ശൈഖുമനയുടെ ഭാര്യ) ഫോൺ എടുത്തത്. ഞാൻ ചോദിച്ചു ഉസ്താദില്ലേ? ഉമ്മ ചോദിച്ചു, “മഹ്മൂദാണോ?” ഞാൻ പറഞ്ഞു: “അതെ”. ഉമ്മ പറഞ്ഞു. “ഉസ്താദ് നിനക്ക് വേണ്ടി പ്രത്യേകം ദുആ ചെയ്തിട്ടുണ്ട് എന്നും ഉസ്താദിന് വേണ്ടി നീയും പ്രത്യേകം ദുആ ചെയ്യണമെന്നും മഹ്മൂദ് വിളിച്ചാൽ പറയണമെന്ന് എന്നെ ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഉസ്താദ് ആശുപത്രിയിൽ ചികിത്സയിലാണ്.” ഇതു കേട്ടപ്പോൾ എന്റെ നെഞ്ച് കലങ്ങിയതുപോലെയാണിത്.

ഉമ്മാക്കുള്ള ചികിത്സ

ഒരു ദിവസം പകൽ എന്തോ ആവശ്യാർത്ഥം എന്റെ ഉമ്മ അയൽപക്കത്തെ വീട്ടിലേക്ക് പേകുന്നതിന് റോഡിലേക്ക് ഇറങ്ങിയതാണ്. കാൽ തെന്നി റോഡിൽ വീണു. അബോദാവ സ്ഥയിൽ കിടക്കുന്ന ഉമ്മയെയും എടുത്ത് ആലത്തൂരുള്ള ഒരു പ്രൈവറ്റ് ആശുപത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോയി. അവർ തലയുടെ എക്സ്റേ എടുത്തു. അതിൽ 3 ഇഞ്ചോളം നീളം വരുന്ന ഒരു വിള്ളൽ എനിക്ക് കാണിച്ചു തരുകയും അൽപ്പം ബുദ്ധിമുട്ടാണ് എന്ന് എന്നോട് പറയുകയും ചെയ്തു. ഞാൻ ശൈഖുമനയെ ഫോണിലൂടെ വിളിച്ച് വിവരം പറഞ്ഞു. ശൈഖുമന പറഞ്ഞു. വിഷമിക്കേണ്ട. ഒന്നുമില്ല. അജ്മീർ ഖാജ(റ) ഉപാപ്പക്ക് ഉമ്മയുടെ തലഭാഗത്ത് ഇരുന്ന് 3 യാസീൻ ഓതി ഉമ്മയെ ഊതുക. എല്ലാം സലാമത്താകും. ഞാൻ അതേപ്രകാരം ചെയ്തു. രണ്ടു ദിവസത്തെ ആശുപത്രി വാസം മാത്രം. എല്ലാം സലാമത്തായി. ഡോക്ടർ പറഞ്ഞ ഒരു ചികിത്സയും ആവശ്യമായി വന്നില്ല.

ഒരു അൽഭുത വ്രണം മാറിയ അനുഭവം

ശൈഖുനാടെ ശിഷ്യനും എന്റെ അമ്മായിയുടെ മകനുമായ അഹമ്മദ് കബീർ(2006ൽ മരണപ്പെട്ടു) മുംബൈയിൽ ജോലിയിലായിരിക്കെ പൊക്കിളിന്റെ ഭാഗത്തായി ചെറിയ തടിച്ചും ചൊരിച്ചിലും അനുഭവപ്പെട്ടു. അതു പിന്നെ പൊട്ടി വ്രണമായി. ഒരു പാമ്പിന്റെ രൂപത്തിൽ വയറിന്റെ ചുറ്റുഭാഗത്തുമായി വ്രണം വ്യാപിച്ചു. പാമ്പിന്റെ തലയും വാലുമുള്ള ആകൃതിയിലുള്ള വ്രണം ചികിത്സിക്കാൻ ആലോചിച്ച് ഡോക്ടർമാരേയും ആയുർവേദ വൈദ്യന്മാരേയും സമീപിച്ച് ഒരുപാട് മരുന്നുകൾ കഴിച്ചു. ഒരു ശമനവുമുണ്ടായില്ല. ഈ അസുഖത്തെ സംബന്ധിച്ച് ശൈഖുനായോടു പറയുകയും വയറിന്മേലുള്ള അത്ഭുതകരമായ ഈ വ്രണം കാണിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ശൈഖുന പറഞ്ഞു, “മകനേ, വിഷമിക്കണ്ട നീ മുംബൈയിൽ പോയി റിഫാഇ ശൈഖിന്റെ പേരിൽ (സവാബിനെ) ഹദ്യ ചെയ്തു കൊണ്ട് ഒരു സംഖ്യ എനിക്ക് അയച്ചു തരിക എന്നു നിർദ്ദേശിക്കുകയും അയാൾക്കു വേണ്ടി ദുആ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു”. അപ്രകാരം അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിക്കുകയും കുറഞ്ഞ ദിവസത്തിനുള്ളിൽ വ്രണം പൂർണ്ണമായും ഭേദമാവുകയും ചെയ്തു.

ഒരു സുഹൃത്തിന്റെ അനുഭവം

1997 ൽ ഒരു മെഡിക്കൽ ചെക്കപ്പിനായി ഞാൻ തൃശൂർ ജൂബിലി മിഷൻ ഹോസ്പിറ്റലിൽ പോയപ്പോൾ ഗൾഫിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന കുനംകുളത്തുകാരനായ ജമാലുദ്ദീൻ എന്ന സുഹൃത്തുമായി ആശുപത്രിയിൽ വെച്ച് പരിചയപ്പെട്ടു. ഞാൻ ശൈഖുനയുടെ ശിഷ്യനാണെന്ന് അറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് വലിയ സന്തോഷമായി. അദ്ദേഹം ശൈഖുനയെ കുറിച്ച് പറഞ്ഞു. “ഞാൻ ഗൾഫിലായിരിക്കെ എനിക്ക് ഉമ്മയുടെ ഒരു ഫോൺകാൾ വന്നു. ഉപ്പ സുഖമില്ലാതെ ആശുപത്രിയിൽ അഡ്മിറ്റാണ്. നീ എത്രയും പെട്ടെന്ന് നാട്ടിൽ വരണം. ഞാൻ നാട്ടിലേക്ക് വന്നു. രണ്ടു മൂന്നു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം ഉപ്പ മരണപ്പെട്ടു. ഉപ്പയുടെ ആവശ്യങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുറഞ്ഞ ലീവുണ്ടായിരുന്ന ഞാൻ ഗൾഫിലേക്ക് തിരികാൻ

നിർബന്ധിതനായി. എന്റെ ഉമ്മ പറഞ്ഞു. മോനേ നീ ഇനി ഗൾഫിൽ പോകേണ്ട. നീ ഇവിടെ തന്നെ ഉണ്ടാകണം. ഈ വാക്ക് കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ ആകെ വിഷമത്തിലായി. ഞാൻ ഉമ്മയോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ വെളിയങ്കോട് ഉമർഖാസി (റ) ഉപ്പാപ്പയുടെ ഹജ്റത്തിൽ സിയാറത്ത് ചെയ്ത് വരാം. അതിനുശേഷം നമുക്ക് നാട്ടിൽ കൂടുന്നതിനെക്കുറിച്ച് തീരുമാനമെടുത്താൽ പോരെ? ഉമ്മ സമ്മതിച്ചു. ഞാൻ വെളിയങ്കോട് പള്ളിയിൽ എത്തി വുളുവെടുക്കാൻ വേണ്ടി ചെന്നപ്പോൾ ശൈഖുന വുളുവെടുത്ത് പള്ളിയിലേക്ക് കയറുന്നു. ഞാൻ സലാം പറഞ്ഞു. സലാം മടക്കിയ ഉടനെ മഹാനവർകൾ പറഞ്ഞു. എല്ലാം സലാമത്താകും. ശൈഖുനയുടെ വാക്ക് എന്നെ സന്തോഷപ്പെടുത്തി. ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. സിയാറത്തിന് ശേഷം ശൈഖുനയെ കണ്ട് മാത്രമെ മടങ്ങൂ എന്ന്. ശൈഖുനയെ കാണുന്നതിനായി പള്ളിയിലേക്ക് കയറിയപ്പോൾ, പടിഞ്ഞാറെ ചരുവിൽ ശൈഖുനയുടെ അടുക്കൽ കുറച്ചധികം ആളുകൾ എന്തോ ചർച്ചയിലാണ്. അവർ പോകുന്നതും കാത്ത് അകത്തേ പള്ളിയിൽ ഞാൻ നിന്നു. ആ നിറുത്തം ഒരുപാട് നേരം നിന്നു. ആ സമയത്ത് ശൈഖുന തിരിഞ്ഞു നോക്കി കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ‘ഗൾഫിലേക്ക് പോയ്ക്കോ. അതിലാണ് ഖൈദ്.’ ഞാൻ അൽഭുതപ്പെട്ടു. കാരണം പള്ളിയിൽ വന്ന ഉടനെ ഞാൻ ഒരു സലാം മാത്രമെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. വേറെ ഒരു വാക്കും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാൽ എന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഞാൻ പറയാതെ അവിടുന്ന് പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കുകയായിരുന്നു. ഇത് അൽഭുതമല്ലാതെ വേറെന്ത്? അതിനുശേഷം ഞാൻ എപ്പോഴും ശൈഖുനയെ സന്ദർശിക്കാറുണ്ട്.”

ശൈഖുനയുമായുള്ള ബന്ധത്തിന് അംഗീകാരം

ഞാൻ നെല്ലിയാമ്പതി കുന്നംപാലം പള്ളിയിൽ ജോലി യായിരിക്കെ തൊട്ട മഹല്ലിലെ ഖതീബ് മണ്ണാർക്കാട്ടുകാരനായ മുഹമ്മദാലി മുസ്ലിയാർ എന്റടുക്കൽ വന്നു. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. മഹ്മൂദ് മുസ്ലിയാരെ നിങ്ങൾക്ക് ശൈഖുണ്ടോ? ഞാൻ പറഞ്ഞു. “എന്റെ എല്ലാമെല്ലാം വെളിയങ്കോട് ഉസ്താ

ദാസ്.” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “നിങ്ങൾ വലിയ ഭാഗ്യവാനാണ്. നല്ലൊരു ശൈഖിനെ തന്നെ നിങ്ങൾക്കു കിട്ടി.” നിങ്ങൾക്ക് എന്റെ ഉസ്താദിനെ അറിയുമോ എന്ന് ഞാൻ ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “ഞാൻ വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദിനെ കണ്ടിട്ടില്ല. മാത്തൂർ ഉസ്താദിൽ (പാലക്കാട് കുഴൽമന്ദം) നിന്നാണ് നിങ്ങളുടെ ഉസ്താദിന്റെ മഹത്വം അറിഞ്ഞത്.” അദ്ദേഹം തുടർന്ന് പറയുന്നു. ഞാൻ മാത്തൂർ ഉസ്താദിന്റെ വീട്ടിൽ ചെന്നു. ഉസ്താദും ഞാനും മാത്രമെയുള്ളു. ഉസ്താദ് മഹത്തുക്കളുടെ ചരിത്രങ്ങൾ പറയാൻ തുടങ്ങി. ഏറ്റവും അവസാനമായി നിങ്ങളുടെ ഉസ്താദിനെ കുറിച്ചും പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് മാത്തൂർ ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു. “നമ്മൾ ഒരുപാട് ഔലിയക്കളുടെ ചരിത്രങ്ങൾ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ കുറിച്ചു പറഞ്ഞതെല്ലാം അദ്ദേഹം വെളിയങ്കോട് പള്ളിയിലിരുന്നു കേൾക്കുന്നുണ്ട്. അത്രയും വലിയ മഹാനാണ് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ.”

തൃശൂർ ജില്ലയിലെ കാട്ടുരിലുള്ള മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ എന്ന കല്ലൂർ മസ്താനെക്കുറിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ പോയി. അദ്ദേഹം അന്ന് പ്രത്യേക ഹാലിലായിരുന്നു. മസ്താൻ പറഞ്ഞു. ഇരിക്കുക എന്റെ ഭാര്യ കാര്യങ്ങൾ പറയൂ. അൽപനേരത്തിനുശേഷം വാതിലിന്റെ മറവിൽ നിന്നുകൊണ്ട് മസ്താന്റെ ഭാര്യ പറഞ്ഞു. ഉസ്താദേ ഒരു കൈ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ? ഞാൻ! മനസ്സിലായില്ല. മസ്താന്റെ ഭാര്യ: നിങ്ങൾ ബൈഅത്ത് ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? ഞാൻ: അതെ. എന്റെ ശൈഖ് വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദാണ്. മസ്താന്റെ ഭാര്യ: നിങ്ങൾ വലിയ തണലിലാണ്. നിങ്ങളുടെ ശൈഖിന്റെയും മറ്റ് മശാഇഖന്മാരുടെയും സഹായം നിങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഏറ്റവും ഖൈറായ റൂട്ട് തന്നെയാണ് നിങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ചത്.

ചമ്പുലങ്ങാട് മുഹമ്മദ് കുട്ടി ഫൈസി ഉസ്താദിന്റെ വീട്ടിൽ നടക്കുന്ന റാതീബിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് ഞാൻ പോയിരുന്നു. റാതീബ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ഫൈസി ഉസ്താദ് എന്നോട് പറഞ്ഞു. നിങ്ങൾ ഒരു ദിവസം എന്റെ പള്ളിയി

ലേക്ക് വരണം. അതുപ്രകാരം ഞാൻ ഒരു ബുധനാഴ്ച ചെന്നു. ഫൈസി ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു. ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് കുറച്ച് ദിക്ർ ചെയ്യാൻ തരട്ടെ എന്ന്. ഞാൻ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഉസ്താദ് ദിക്ർ ആരിൽ നിന്നും വാങ്ങിക്കരുതെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഫൈസി ഉസ്താദ് ചോദിച്ചു. “ആരാണ് നിങ്ങളുടെ ഉസ്താദ്?” ഞാൻ: “വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദ്.” ഫൈസി: “അല്ലാഹ് അത് ആറ്റംബോംബാണ്, അതിനെ സൂക്ഷിക്കണം. അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദിന്റെ വാക്ക് നിങ്ങൾ തെറ്റിക്കരുത്.”

2012 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ കാഞ്ഞിരമുറ്റം ഫരീദ് ഔലിയ(റ) തങ്ങളെ സിയാറത് കഴിഞ്ഞ് വരുമ്പോൾ എറണാകുളം കരിമുകൾ മമ്പുളം സ്ഥാപനത്തിലെ കൽത്തറ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മദനി ഉസ്താദിനെ കാണാനായ് സ്ഥാപനത്തിലേക്ക് ചെന്നു. ആദ്യമായാണ് ആ സ്ഥാപനവും മദനി ഉസ്താദിനേയും കാണുന്നത്. ഞങ്ങൾ 4 പേർ ഉണ്ടായിരുന്നു. മദനി ഉസ്താദുമായി സംസാരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഉസ്താദ് എന്റെ പോക്കറ്റിൽ നിന്ന് തസ്ബീഹ് മാല വലിച്ചെടുത്തു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു, “നിങ്ങൾ ദിക്ർ ചൊല്ലുന്ന ആളാണ് അല്ലേ?” ഞാൻ പറഞ്ഞു. “ഉസ്താദേ ഞാൻ ദിക്ർ ചൊല്ലുന്ന ആളല്ല. എന്റെ ഉസ്താദ് തന്നെ മാലയാണ്. ബറക്കത്തിന് വേണ്ടി ഈ മാല എപ്പോഴും കൂടെ ഉണ്ടാകും.” മദനി: “ആരാണ് നിങ്ങളുടെ ഉസ്താദ്?” ഞാൻ : “വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദ്.” മദനി : “അദ്ദേഹം വലിയ ആലിമാണ്. തസവുഫിലും ഏത് വിഷയത്തിലും അദ്ദേഹം വലിയ പണ്ഡിതനാണ്. എന്ത് ചോദിച്ചാലും പെട്ടെന്ന് തന്നെ മറുപടി കിട്ടും.” മദനി : “ഉസ്താദ് ഏതൊക്കെ ദിക്റുകളാണ് ചൊല്ലാൻ തന്നിട്ടുള്ളത്?” ഞാൻ: “അതെ, ദിക്റുകൾ പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.” മദനി: “ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ദിക്റുകളാണിത്. മാത്രമല്ല ഈ തസ്ബീഹ് മാല നിങ്ങൾക്ക് വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദിൽ നിന്നും കിട്ടിയതാണെങ്കിലും മദീനത്ത് നിന്ന് കിട്ടിയതുപോലെയാണ്. പിന്നെ ഉസ്താദിന് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്തു.

എന്റെ വീട്ടിൽ ചിശ്തി മജ്ലിസ് സ്ഥാപിക്കുന്നു

ശൈഖുനായുടെ അടുക്കൽ ഒരിക്കൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു നിന്റെ വീട്ടിൽ അബൂൽ അബ്ബാസ് ഖിളർ നബിയുടെ മൗലിദും ദിക്ർ മജ്ലിസും തുടങ്ങണം. ഒരു ദിവസം ഞാൻ വന്നു തുടങ്ങി തരാം. പിന്നീട് മാസാന്തരം നീ നടത്തിയാൽ മതി. അതുപ്രകാരം 1422 റബീഉൽ അവ്വൽ 6ന് (29.05.2001) ചൊവ്വാഴ്ച മഗ്രിബിനു ശേഷം എന്റെ വീട്ടിൽ വെച്ചു കൊണ്ട് സയ്യിദുനാ അബൂൽ അബ്ബാസ് ഖിളർ(അ) മിന്റെ മൗലിദും അജ്മീർ ഖാജാ റ) തങ്ങളുടെ തവരീഖത്ത് പ്രകാരമുള്ള ചിശ്തിയുഃ ദിക്ർ മജ്ലിസും വന്ദ്യരായ ശൈഖുന വന്നു കൊണ്ട് തുടക്കം കുറിച്ചു. ഒരുപാട് ആളുകൾ ആ മജ്ലിസിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ഉസ്താദിന്റെ സാര സമ്പൂർണ്ണമായ സംസാരവും ഭക്തി നിർഭരമായ ദുആയോടെ യുമാണ് ആ മജ്ലിസ് സ്ഥാപിച്ചത്. ഇപ്പോളും മജ്ലിസ് നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരുപാട് പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് വ്യക്തമായ ഫലങ്ങൾ ഈ സദസ്സിൽ നിന്നുള്ള ദുആ ബറക്കത്തു കൊണ്ട് ലഭിക്കുന്നു. ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിലേക്ക് അതിന്റെ പ്രതിഫലത്തെ അല്ലാഹു എത്തിക്കുകയും പദവി ഉയർത്തി കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുമാറാകട്ടേ (ആമീൻ)

അവസാന സമയത്തെ സമ്പർക്കങ്ങൾ

ഞാൻ എന്റെ ഭാര്യയേയും രണ്ട് മക്കളേയും കൊണ്ട് ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിൽ ചെന്നു. ശൈഖുനാ എന്റെ മക്കളെ മന്ത്രിച്ചു. ശേഷം പറഞ്ഞു. നിനക്ക് രണ്ടും പെൺകുട്ടികളാണല്ലോ. അടുത്തത് നിനക്ക് ആൺകുട്ടിയാണ്. ആ കുഞ്ഞിന് ഹബീബ് റസൂലുയാഹി(സ്വ) തങ്ങളുടെ പേര് മുഹമ്മദ് എന്നും യഹ്യാ നബി (അ) യുടെ പേരും ചേർത്ത് “മുഹമ്മദ് യഹ്യാ” എന്നു പേരിടുക. അത് ആൺകുട്ടിയാണ്. ഞാൻ ചോദിച്ചു. ഉസ്താദേ ഉമർഖാസി(റ) തങ്ങളുടെ തിരുഹജ്റത്തിൽ വെച്ച് ഈ പേരിടാൻ ഞാൻ നേർച്ചയാക്കിക്കോട്ടെ. ശൈഖുനാ: അങ്ങനെ ചെയ്തോ. ശൈഖുനായുടെ വാക്കുകൾ ഒന്നും ഇതുവരെ ഫലിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഇതും ഫലിക്കും എന്ന് പരിപൂർണ്ണ ഉറപ്പാണ്. ഇൻശാഅല്ലാഹ്.

ശൈഖുനാ വഹ്ദാത്താകുന്നതിന്റെ രണ്ടാഴ്ച മുമ്പാണ് ഞാൻ ശൈഖുനയെ അവസാനമായി കാണുന്നത്. ശൈഖുനാ അവിടുത്തെ വീട്ടിൽ വിശ്രമത്തിലാണ്. ഉച്ചക്ക് രണ്ട് മണിയോടടുത്ത സമയത്താണ് ഞാൻ ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിൽ എത്തിയത്. ഞാൻ അവിടുത്തെ സുഖവിവരങ്ങൾ തിരക്കി. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. റാഹത്താണ്. ഇപ്പോൾ വിഷമമൊന്നുമില്ല. മരുന്ന് കഴിക്കുന്നുണ്ട്. എനിക്കുള്ള വിഷമം വെളിയങ്കോട് പള്ളിയിലേക്ക് പോകാൻ കഴിയാത്തതിലാണ്. ഞാൻ ശൈഖുനായെ ആശ്വസപ്പെടുത്തി. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ചെറിയ കുട്ടിയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ പള്ളിയുമായാണ് എന്റെ ബന്ധം. ഞാൻ പള്ളിയിലായിരുന്നു അന്നു മുതൽ എന്റെ ഉറക്കവും മറ്റും. പള്ളിയുമായ് ബന്ധമില്ലാത്ത ജീവിതം വളരെ വിഷമിപ്പിക്കുകയാണ്. ചെറുപ്പക്കാലം മുതൽ തന്നെ ജമാഅത്ത് നിസ്കാരവും, തഹജ്ജുവും തുടങ്ങി. ഇന്നു വരെയും തഹജ്ജു പോലും വളാ ആയിട്ടില്ല. അങ്ങിനെ ഒരു പാട് വിഷയങ്ങൾ ശൈഖുനാ എന്നോട് പറഞ്ഞു. ശൈഖുനായുടെ ജീവിതം എത്ര മഹത്തരം. *മുത്തബി ഉസ്സുന്ന*യായ ശൈഖുനാക്ക് അല്ലാഹു ഉന്നതമായ സ്ഥാനമഹത്വങ്ങൾ നൽകി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. ആമീൻ.

ശൈഖുന ശേഷം എന്റെ വിശേഷങ്ങൾ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു. ദിക്ർ മജ്ലിസിനെ കുറിച്ചും, ആൺകുട്ടി, വീട്, ജോലി ഇങ്ങിനെ ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ. പിന്നെ ശൈഖുനാ എനിക്ക് വേണ്ടി ദീർഘമായ ഒരു ദുആ ചെയ്തു. ശേഷം ശൈഖുനാ ചോദിച്ചു. “നിനക്ക് എന്താണ് എന്നിൽ നിന്നും വേണ്ടത്” എന്ന് 2 പ്രാവശ്യം ചോദിച്ചു.

ഞാൻ അൽപനേരം മൗനിയായി നിന്നു. കാരണം മുഖ്യാരിക്കലും ശൈഖുനാ എന്റടുക്കൽ എന്ത് വേണമെന്ന് ഇതുവരെ ചോദിച്ചിട്ടില്ല. എല്ലാം ഇങ്ങോട്ട് തരലായിരുന്നു. അതിൽ പല കാര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ചിന്തിച്ചു. എന്ത് ചോദിക്കും. എന്റെ മനസ്സിൽ ആരോ മന്ത്രിക്കുന്നതുപോലെ എനിക്ക് തോന്നി. ഞാൻ ശൈഖുനായോട് പറഞ്ഞു. ഉസ്താദിന്റെ കുരുത്തവും പൊരുത്തവും മാത്രം എനിക്ക് മതി. ഉടനെ ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. “അതെല്ലാം ഞാൻ നിനക്ക് തന്നിരി

ക്കുന്നു” എന്ന് രണ്ട് പ്രാവശ്യം ആവർത്തിച്ചു പറയുകയും ശൈഖുനായുടെ തിരുകരം എനിക്ക് നീട്ടിത്തരികയും ചെയ്തു. ഞാൻ അതിൽ ചുംബിച്ചു. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ നീ പൊയ്ക്കോ. അല്ലാഹു സലാമത്താക്കും, എല്ലാം റാഹത്താകും. അങ്ങിനെ ശൈഖുനായുടെ ഹജ്റത്തിൽ നിന്നും യാത്ര പറഞ്ഞു പുറത്തിറങ്ങി.

ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ (വഹാത്താകുന്നതിന്റെ ഒരാഴ്ച മുമ്പ്) ഞാൻ ഫോണിലൂടെ ശൈഖുനായുടെ വിവരമന്വേഷിച്ചു. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. റാഹത്താണ്. മരുന്നുകൾ കഴിക്കുന്നുണ്ട്. നീ ദുആ ചെയ്യണം. ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഉസ്താദേ ഞാൻ അടുത്താഴ്ച വരാം. ഉസ്താദ് എനിക്ക് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്യണം. ശൈഖുനാ ദുആ ചെയ്തു. “അല്ലാഹു മക്കളിൽ ബറക്കത്ത് ചെയ്യട്ടെ” എന്ന് രണ്ട് തവണ പറഞ്ഞു. ഇതാണ് ഞാനും ശൈഖുനയും അവസാനമായ് സംസാരിച്ചത്. ശൈഖുനയെ മർകസ് സമ്മേളനം കഴിഞ്ഞ് സന്ദർശിക്കാമെന്നു വിചാരത്തിലിരിക്കുമ്പോഴാണ് ശൈഖുന അല്ലാഹുവിന്റെ തിരുസവിധത്തിലേക്ക് മുത്ത് നബ്(സ്)യുടെ തിരുചാരത്തേക്ക് സ്വർഗ്ഗീയ പൂങ്കാവനത്തിലേക്ക് യാത്രയാത്. ഇന്നാലില്ലാഹ്.....

മരണാനന്തരം സ്വപ്നത്തിലൂടെ.... ശൈഖുന

ശൈഖുനായുടെ വഹാത്തിന് ശേഷവും അവിടുത്തെ ഒരു പാട് തവണ സ്വപ്നത്തിൽ കാണുവാനും സംസാരിക്കാനും സാധിച്ചു. കഴിഞ്ഞ റമളാൻ മാസത്തിൽ നോമ്പ് 15ന് എനിക്ക് ഖുർആൻ ഓതുവാനോ ദിക്റുകൾ ചൊല്ലുവാനോ ഒന്നിനും കഴിയുന്നില്ല, വല്ലാത്ത അസ്വസ്ഥത. അന്നത്തെ ഉറക്കത്തിൽ ശൈഖുനയെ സ്വപ്നം കണ്ടു. ശൈഖുനാ സുറത്ത് ഇഖ്ലാസും സ്വലാത്തും ചൊല്ലി എന്നെ മന്ത്രിക്കുന്നു. മന്ത്രിച്ചുകഴിഞ്ഞതിനു ശേഷം എന്റെ വിശേഷങ്ങൾ ശൈഖുനാ ചോദിച്ചു. ശേഷം ഞാൻ ശൈഖുനയോട് ചോദിച്ചു. ഉസ്താദിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ എന്ത് എന്ന്. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. “അല്ലാഹു എന്നെ കാര്യമായി അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ വളരെ സന്തോഷത്തിലാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ

നിന്റടുക്കൽ വന്നത്. ഇനിയും നിന്റടുത്ത് ഞാൻ വരാം” എന്നു പറഞ്ഞ് ശൈഖുന യാത്രയായി. ഞാൻ തെട്ടിയുണർന്നപ്പോൾ, അൽഹംദുലില്ലാഹ് എന്റെ എല്ലാ വിഷമങ്ങളും നീങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

പിന്നെ ഒരിക്കൽ കണ്ടത് ശൈഖുന തുവെള്ള ഡസ്സാമണിഞ്ഞ് പ്രകാശപൂരിതമായ മുഖവുമായി എന്റടുക്കൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ഞാൻ അപ്പോഴും ശൈഖുനായോട് ചോദിച്ചു. ഉസ്താദിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ എന്താ? ശൈഖുന മുമ്പ് പറഞ്ഞ അതേ മറുപടി തന്നെയാണ് അപ്പോഴും പറഞ്ഞത്. ശൈഖുനയുടെ യശസ്സ് അല്ലാഹു കൂടുതൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചു കൊടുത്ത് അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. ആമീൻ.

ഈ കഴിഞ്ഞ ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ ഞാൻ അജ്മീർ ശരീഫിലേക്ക് സിയാറത്തിനു പോവുകയുണ്ടായി. സാധാരണയിൽ അജ്മീറും ഏർവാടിയും അങ്ങിനെ ദൂരെ എവിടെ സിയാറത്ത് പോകുമ്പോഴും ശൈഖുനയോട് പറഞ്ഞ് ശൈഖുന എനിക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചു യാത്രയാക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇത്തവണ ബാഹ്യമായി എന്നെ യാത്രയാക്കാനോ എനിക്ക് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്യാനോ ശൈഖുന ഇല്ലാത്തത് എന്നെ വല്ലാതെ വേദനിപ്പിച്ചു. എങ്കിലും യാത്രക്കുദ്ദേശിച്ചപ്പോഴും യാത്ര പോകുന്നതിനു മുമ്പും ശൈഖുനായുടെ തിരുഹജ്റത്തിൽ ഖബ്റു ഗരീഫിൽ വന്ന് വിഷയങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞിരുന്നു. ഞാൻ എന്ത് മുഖ്യമായും ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും മുമ്പത്തെപോലെ തന്നെ ഇപ്പോഴും ശൈഖുനയുമായി പറഞ്ഞതിനുശേഷം മാത്രമെ ചെയ്യാറുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് തന്നെ എല്ലാ കാര്യത്തിലും നല്ല വിജയവും സന്തോഷവും ലഭിക്കാറുണ്ട്. അൽഹംദുലില്ലാഹ്.

അങ്ങിനെ ഇപ്രാവശ്യം അജ്മീർ സിയാറത്ത് കഴിഞ്ഞ് വന്ന് ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശൈഖുനയെ സ്വപ്നം കണ്ടു. ഞാൻ പൊട്ടിപൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു മേനേ കരയണ്ടാ. നീ അജ്മീർ ഖാജയോട് എല്ലാ കാര്യങ്ങളും തുറന്ന് പറഞ്ഞില്ലേ? ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഉസ്താദേ ഞാൻ ഉസ്താദിനോട് പറഞ്ഞ് തന്നെയാണ് അജ്മീറിലേക്ക് പോയത് എന്ന് പറഞ്ഞ് വീണ്ടും വാവിട്ടു കരയാൻ തുടങ്ങി. ശൈഖുന പറ

ഞ്ഞു. “നമ്മൾ കാണുന്നില്ല എന്ന് മാത്രമെ ഉള്ളൂ. നീ ഒന്നു കൊണ്ടും വിഷമിക്കേണ്ട.”

അങ്ങിനെ പലപ്പോഴായി സ്വപ്നദർശനത്തിലൂടെ ശൈഖു നയുമായി കാണാനും സംസാരിക്കാനും കഴിഞ്ഞു. ഉപദേശങ്ങളും ആശ്വസിപ്പിക്കലുകളും ഇപ്പോഴും ശൈഖുനയുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അൽഹം ദുലില്ലാഹ്.

അല്ലാഹു തആല ശൈഖുനാക്ക് ഉയർന്ന പദവികൾ കൊടുത്ത് അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. അവിടുത്തെ തിരുനോട്ടവും തർബിയ്യത്തും അനുഗ്രഹങ്ങളും നമുക്ക് നൽകി അവിടുത്തോടൊപ്പം സ്വർഗ്ഗീയ ലോകത്ത് ഒരുമിച്ചു കൂട്ടാൻ അല്ലാഹു തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. ആമീൻ.

ശൈഖുന വി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ലിയാർ

Dr. Haji.K.K. Koya Sha Kochi

കേരളത്തിലെ മലപ്പുറം ജില്ല വെളിയംകോട് പഞ്ചായത്ത് എരമംഗലം വാരിയപ്പള്ളി തറവാട്ടിൽ ഭൂജാതനായ ആദരണീയനായ ശൈഖുന വി.അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എം.എഫ്.ബി. ഖാസി അവർകൾ പ്രശസ്ത സൂഫിവര്യരും പണ്ഡിതനും ആത്മീയ രംഗത്ത് വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച മഹാനുമാണ്. വെല്ലൂർ ബാഖിയാത്തു സ്വാലിഹാത്ത് അറബി കോളേജിൽ നിന്നും ബാഖവി ബിരുദം കരസ്ഥമാക്കിയ മഹാനവർകൾ വെളിയംകോട് ചരിത്ര പ്രസിദ്ധമായ ഹസ്രത്ത് ഉമർഖാസി(റ) അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന ജുമാ മസ്ജിദിലായിരുന്നു ദീനിനു നേതൃത്വം നൽകിയത്. ഖാസിയും മുദരിസുമായ ഉസ്താദ് അവർകളുടെ ദറസ്സിൽ ബറകത്തിനു വേണ്ടി ഞാൻ കുറച്ച് കാലം പഠനം നടത്തിയിരുന്നു. കൂടാതെ 20-08-1998 ൽ വെളിയംകോട് പാടത്താകയിൽ ശംസുൽ മുറബ്ബി മുഹമ്മദ് സ്വാലിഹ് മൗലാ(റ) മഹാനവർകളുടെ ജീവചരിത്രത്തിൽ മുൻ എഡിഷനിൽ ബഹു. ഉസ്താദ് അവർകൾ അവതാരിക എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

ഞാൻ ഉററ ചെയ്യാൻ പോകുന്ന അവസരത്തിൽ മഹാനവർകളെ സമീപിക്കുകയും ചില പ്രദാന ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എനിക്ക് നൽകുകയും മഹാനവർകളുടെ ഇജാസത്ത് എനിക്ക് സ്വന്തമായി അമൽ ചെയ്യുവാനും ആമുന്നാസിന് ഇജാസത്ത് കൊടുക്കുവാനും അനുവാദം തന്നിട്ടുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം മുഹററം മാസം 30 ന് ബുധനാഴ്ചയായിരുന്നു; ഈ കുടിക്കാഴ്ച അവസാനമായ കുടിക്കാഴ്ചയാണെന്ന് ഞാൻ കരുതിയില്ല. മഹാന്റെ വഫാത്ത് സഫർ മാസം 3-ന് ശനി

യാഴ്ചയാണ്. ആ ദുഃഖം എന്റെ മനസ്സിൽ ഇന്നും നീറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഉസ്താദ് അവർക്കുള്ള എന്ത് പ്രശ്നത്തിനും സമീപിക്കുന്നതായ ആവലാതിക്കാർക്ക് ഉസ്താദ് നൽകുന്നതായ ഉപദേശം നിർബന്ധമായി അഞ്ചു നേരം നിസ്കരിക്കണം. വിർദുക്കൾ ഓതുവാനും അല്ലാഹുവിനോട് കണ്ണുനീരോടുകൂടി ദുആ ചെയ്യുവാനും പറയുമായിരുന്നു. മഹാൻ അവർക്കുള്ള ഉപദേശ പ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചാൽ അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹുവ തആലാ പരിപൂർണ്ണമായ സലാമത്ത് ചെയ്യുമായിരുന്നു. മഹാനവർക്കൾ ദുആ ചെയ്യുന്നതായ സമയങ്ങളിലെല്ലാം തന്നെ അല്ലാഹു ഇജാബത്ത് കൊടുക്കുമായിരുന്നു. മഹാനവർക്കുള്ള കറാമത്ത് ജീവിതത്തിൽ ഒരു കറാഹത്ത് പോലും ചെയ്തിട്ടില്ല എന്നതാണ്. ജീവിതകാലം മുഴുവനും ഇബാദത്തിൽ ധന്യമായിരുന്നു. എവിടെ പോയാലും പള്ളിയിൽ എത്തുക എന്നുള്ളത് വളരെ നിർബന്ധമായിരുന്നു. വെളിയംകോട് ജമാഅത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തിനും പുരോഗതിക്കും വേണ്ടി വളരെ അധികം പരിശ്രമിക്കുകയും നീണ്ട കാലം സേവനമനുഷ്ഠിക്കുകയും പള്ളി ദറസ് നടത്തി ഒട്ടനവധി ശിഷ്യഗണങ്ങളാൽ ആദരണീയനും അധ്യാത്മിക ചിന്തകനുമായിരുന്നു. പ്രവർത്തിയിലും ജീവിതത്തിലും സ്വാലിഹീങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു. ആലിമീങ്ങളോട് മുതഅല്ലിമീങ്ങളോടും അഹ്ലുബൈത്തിനോടും പ്രത്യേക താൽപര്യമായിരുന്നു. വെളിയംകോട് ശൈഖുനാ ഉസ്താദ് എന്ന നാമകരണത്താൽ മശ്ഹൂറായി അറിയാത്തവർ വളരെ ചുരുക്കമാണ്. എരമംഗലം ജുമാമസ്ജിദ് അങ്കണത്തിൽ വിശ്രമം കൊള്ളുന്ന മഹാനവർക്കുള്ള ഖബർ സ്വർഗ്ഗീയ ആരാധനാക്കി തീർക്കട്ടെ അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹുവ തആല നാം ഏവരേയും വിജയികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ. (ആമീൻ)

സമകാലികരിൽ വ്യത്യസ്തനായ സൂക്ഷ്മശാലി

കെ.മുഹമ്മദുകുട്ടി മുസ്ലിയാർ എം.എഫ്.ബി സയ്യിദാബാദ്

നിനച്ചതല്ല ആ ബെല്ലടി. സയ്യിദാബാദു പള്ളി ഇമായിരുന്നുവത്. നമ്മുടെ എല്ലാമെല്ലാമായ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ വഹാത്ത് വിവരമറിയിക്കാനായിരുന്നു ആ ആഗമനം. വാർത്ത കേട്ട് ഞാൻ ആകെ നടുങ്ങി. കുറേ സമയത്തേക്ക് എന്തുചെയ്യണമെന്നറിയാതെ അമ്പരപ്പിലായി? ആ മഹാമനീഷിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓർമകൾ മനസ്സിൽ അലയടിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇനി ജനാസഃ കാണുക, നിസ്കാരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുക. മഗ്ഫിറത്തിനായി ദുആ ചെയ്യുക ഇതാണല്ലോ നമുക്കാവുന്നത്. സയ്യിദാബാദിലേയും മസ്ജിദുൽ ഫദ്ലിയുഃയിലെയും കൂട്ടുകാരൊന്നിച്ച് മഹാനവർക്കുള്ള വീട്ടിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. ആലിമീങ്ങളടക്കമുള്ളവരെ കൊണ്ട് വീടും പരിസരവും ജനനിബിഡമായിരിക്കുകയാണ്. ജനാസയുടെ മുഖം ഒന്നു നോക്കി. ആ! എന്തൊരു വെളിച്ചം! വൈകാതെ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉസ്താദ് സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ അവർക്കും ഒരു കൂട്ടം ആലിമീങ്ങളുമെത്തി. അവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു മയ്യിത്ത് നിസ്കാരവും ദുആയും നടന്നു. അതിൽ പങ്കെടുത്തു. ജനങ്ങളുടെ കൂലം കുത്തിയൊഴുകുന്നതിനാൽ ജനാസ പള്ളിയിലേക്കെടുക്കുവാൻ മണിക്കൂറുകൾ കഴിയുമെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ ഞങ്ങൾ കാത്തു നിൽക്കാനാകാതെ മടങ്ങി.

വഹാത്തിനു തൊട്ടുമുമ്പു നടന്ന ഉമർ ഖആസി തങ്ങളുടെ ആണ്ടു നേർച്ചയോടനുബന്ധിച്ചാണ് അവസാനമായി ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടത്. ഉറൂസ് പരിപാടിയിലെ മുഖ്യാതിഥികളോട് കൂടി സദ്യയിലൊന്നും പങ്കെടുക്കാൻ പോകാതെ പള്ളിയിൽ തന്നെ കൂടിയിരിക്കുകയാണ്. ക്ഷീണമാണ്

കാരണമെന്നും പറഞ്ഞു. ആളുകൾ ഏറെക്കുറെ ഒഴിഞ്ഞ ശേഷം അദ്ദേഹവുമായി ഞങ്ങൾ കൂറെ സംസാരിച്ചു. എന്റെ ഒരു നീറുന്ന പ്രശ്നം ഇടക്ക് ഞാൻ മുന്നിൽ വെച്ചു. “പരീക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമല്ലോ അതാണ് ക്ഷമിക്കുക.” ഇതായിരുന്നു മറുപടി.

ഉസ്താദുമാരുടെ അംഗീകരം ലഭിച്ച മഹാൻ

ഇഹപരവിജയത്തിന്റെ നിദാനമായ ഉസ്താദുമാരുടെ പൊരുത്തം പലതുകൊണ്ടും ഇന്ന് ഒരു കാണാക്കനിയാണ്. എന്നാൽ ഇതിനപവാദമായി അത് എമ്പാടും നേടിയ മഹാനാണ് നമ്മുടെ പരേതൻ. പരേതന്റെ ഒരു പ്രധാന ഗുരുവാണ് മഹാനായ ഉസ്താദ് നിറമരുതൂർ ബീരാൻകുട്ടി ഉസ്താദിന്റെ(ന.മ) സഹായിയായി ഈ കുറിപ്പുകാരൻ താനൂരിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് മുപ്പർ പരേതനെ പറ്റി വികാരഭരിതനും സന്തോഷവാനുമായി മദ്ഹ് ചെയ്തത് ഇന്നും ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു.

ഉസ്താദുൽ അസാതീദ് ഓടക്കൽ സൈനുദ്ദീൻകുട്ടി മുസ്ലിയാരാണ് (ന.മ) അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന ഗുരു. അവരുമായി ഗുരുശിഷ്യബന്ധം തുടങ്ങിയതു മുതൽ തന്നെ അവർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹാദരവിനും കണക്കില്ലായിരുന്നു. എപ്പോൾ കണ്ടാലും ഉസ്താദിന്റെ മദ്ഹ് പറയാതെ പിരിയാറില്ല. മുത്ത മകന്റെ ഉന്നത പഠനത്തിന് ഉസ്താദിന്റെയടുക്കൽ കൊണ്ട് ഏൽപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ചാലിയത്ത് പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് ശൈഖ് എന്നാണ് മഹാനവർകളെ എല്ലാവരും ബഹുമാന സൂചകമായി വിളിച്ചിരുന്നത്.

ശൈഖുൽ മശാഇഖ് മുത്തബിഉസ്സുന്ന ശൈഖുൽ ഹദീസ് മൗലാനാ ശൈഖ് ഹസൻ ഹസ്രത്തും മഹാനവർകളുടെ ഒരു സുപ്രധാന ഗുരുവര്യനാണ്. മഹാനവർകളുമായുള്ള ബന്ധം അവർണ്ണനീയമാണ്. ഗുരുവഴി അജ്മീർ ഖാജാ (ഖു.സി)വില്യുടെ കടന്നുപോയി ഇബ്റാഹീമുബ്നു അദ്ഹം(റ) വഴി ഹസനൂൽ ബസരി(റ)വില്യുടെ സയ്യിദുനാ അലി(റ)വിലേക്കെത്തുന്ന ഒരു സുപ്രധാന ഇജാസത്ത് മഹാനവർകളിൽ നിന്ന് പരേതൻ കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഹസ്രത്തവർകളെ മഹാൻ ഇടക്കിടെ കിനാവിൽ കാണാറുണ്ട്. പല ഇശാറത്തുകളും

കിട്ടാറുമുണ്ട്. സയ്യിദാബാദിലെ ചില ദിക്ദ് വാർഷികങ്ങളിൽ ദിക്ദ് സംബന്ധമായ ചില ഇശാറത്തുകളെ സംബന്ധിച്ച് മഹാനവർകൾ പ്രസംഗിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഒരു ദിനം ഈ വിനീതൻ മഹാനായ കുറ്റിപ്പുറം അബ്ദുൽല്ല മുസ്ലിയാർ (ന.മ) അവർകളെ കാണാൻ ചെന്നപ്പോൾ പരേതന്റെ ഹസ്രത്തുമായുള്ള ബന്ധവും കിനാവും അയവിറക്കുകയുണ്ടായി.

ഒരു ഉന്നത വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ഉടമ മർഹൂം വി.എ.ആസാദ് സാഹിബിന്റെയും വന്ദ്യരായ അൽഹാജ്ജ് പി.കെ.അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരുടെയും അപേക്ഷയനുസരിച്ച് മഹാനവർകൾ ആ മഹത്തായ ദിക്ദ് സയ്യിദാബാദുറഹ്മാനീ മസ്ജിദിൽ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി.

സയ്യിദാബാദിന്റെ പുരോഗതി

മുപ്പതിലധികം വർഷങ്ങൾ പിന്നിട്ട ആ മഹത്തായ ദിക്ദ് മുടങ്ങാതെ ഇന്നും കൃത്യമായി - വാർഷിക ആണ്ടുകളോടെ പുരോഗതിയിൽ നടന്നുവരുന്നു. സയ്യിദാബാദ് ഗ്രാമത്തെ ഒരു മഹാസംഭവമാക്കി മാറ്റിയതിൽ മഹാനവർകൾക്കും സ്ഥാപിതമായ ദിക്ദിനും ഏറ്റവും മഹത്തായ പങ്കാണുള്ളത്.

എന്റെ പിതാവിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള വിയോഗം മൂലവും മറ്റും ഞാൻ നിരാശയിലെത്തിയ ഒരു മാനസികാസ്വസ്ഥതയിൽ ഞാൻ നീന്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയത്താണ് ഈ ദിക്ദ് സ്ഥാപിച്ചത്. പഴയ പരിചയം വെച്ചു കൊണ്ട് ഈ വിഷമം താൻ മഹാനവർകളെ ധരിപ്പിച്ചപ്പോൾ ഇപ്രകാരമായിരുന്നു മറുപടി. “ഇന്നു മുതൽ ശമനം തുടങ്ങുകയാണ്.” അത്ര തന്നെ. വൈകാതെ അത് വിട്ടുമാറി.

പല മഹൽവ്യക്തിത്വങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ എനിക്കവസരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരിൽ പരേതനെ അറിയുന്നവർക്കൊക്കെ അവരെ പറ്റി നല്ലതേ പറയാനുള്ളൂ.

സയ്യിദാബാദിന്റെയും പരിസരങ്ങളിലേയും ജനങ്ങൾക്ക് മൊത്തത്തിൽ മഹാനവർകൾ കൺകുളിർമയായിരുന്നു. അവരുടെ പല പ്രശ്നങ്ങളും പരേതന്റെ മുന്നിൽ അവതരിപ്പിക്കൽ പതിവായിരുന്നു. അവയ്ക്കെല്ലാം നല്ല പരിഹാരങ്ങളുണ്ടാവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ ഖബൂലിന്റെ ഒരടയാളമായി ഇത് നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും.

പൊന്നാനി ഉലമാന്റെ പാത മുറുകെ പിടിച്ചവർ

കേരളത്തിന്റെ ദീനീരംഗം പോഷിപ്പിക്കുന്നതിൽ നേതൃസ്ഥാനമാണ് മഖ്ദൂമുകളടങ്ങുന്ന പൊന്നാനി ഉലമാനുള്ളത്. എന്നാൽ, കുറേ വർഷങ്ങളായി പരിഷ്ക്കാരത്തിന്റെ കൂലം കുത്തിയൊഴുക്കിനിടയിൽ അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ പ്രസ്തുത ഉലമാന്റെ നയങ്ങളോട് യോജിക്കാൻ പലർക്കും കഴിയുന്നില്ല. അത് പഴഞ്ചനായി കണക്കാക്കുന്നവരുമുണ്ട്.

കേരള ഉലമാന്റെ എക്കാലത്തുണ്ടായ നിർഭാഗ്യകരമായ ഭിന്നിപ്പും അതിന്റെ പേരിലുള്ള പോരടിക്കുന്നതിൽ മനം നൊന്ത് സയ്യിദാബാദിലെ ഒരു വാർഷിക പരിപാടിയിൽ പരേതൻ പ്രസംഗിച്ചു. “ഒന്നിലേക്കും ചായാതെ ചരിയാതെ പൊന്നാനി ഉലമാക്കളുടെ പാത മുറുകെ പിടിക്കുക. കുട്ടാമു മുസ്ലിയാരും കുഞ്ഞൻബാവ മുസ്ലിയാരും കാണിച്ചു തന്ന പാത.”

ഹൃദയം കുലുക്കുന്ന ഉഖ്റവീ ചിന്ത ഉള്ളിലേക്കിറക്കുന്ന ചില നസീഹത്തുകൾ ചില ദിക്ർ വാർഷികത്തിൽ മഹാനവർകൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. മഹാനായ സയ്യിദ് അബ്ദുൽ ജബ്ബാർ ശിഹാബ് തങ്ങളെ ചൂണ്ടി, “നമ്മുടെ തങ്ങളുടെ നേതൃത്തിലായി എന്നും ഈ ദിക്ർ മുന്നോട്ടുപോകണം പോകട്ടെ” എന്ന് അവിടുത്തെ വഹ്ദാത്തിനടുത്ത കാലത്ത് ഒരു ദിക്ർ വാർഷികത്തിൽ മഹാനവർകൾ പറഞ്ഞു.

ഒരു വാർഷികദിനത്തിൽ വർഷങ്ങൾ പഴക്കമുള്ള ഒരു തലവേദനയുള്ള രോഗി മുപ്പരെ സമീപിച്ചു. ഉടനെ ഒരു കുറിപ്പു കിതാബെടുത്ത് അതിൽ നോക്കി “ഇത് പൊന്നാനി ഉലമാന്റെ മരുന്നാണ്. ഇത് മതിയല്ലോ നമുക്ക്” എന്നു പറഞ്ഞ് കൊണ്ടു ഒന്ന്, രണ്ട്, മൂന്ന്, പത്ത് വരെ എണ്ണി മന്ത്രിച്ചു. ഉടനെ ഫലം കണ്ടു. ഇതെല്ലാം മഹാത്മാരായ പൊന്നാനി ഉലമാനോടുള്ള അലിഞ്ഞു ചേരലാണ് വ്യക്തമാക്കുന്നത്.

ധർമ്മിഷ്ടൻ

ആരുമറിയാതെ ഇഷ്ടക്കാർക്ക് (ധർമ്മങ്ങളും ഹദിയ്കളും നൽകൽ മഹാനവർകളുടെ പതിവാണ്. എന്റെ ഒരു മകളുടെ കല്യാണം ക്ഷണിച്ചിട്ടില്ല വിവരം പറഞ്ഞു. (ദുആക്ക്) അപേക്ഷിച്ചു. ആ ദിവസം മഹാനവർകൾക്ക് എ.ആർ.നഗർ ഭാഗത്ത്

വരേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. മടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു സൂഹുത്തിന്റെ കൈയിൽ ഒരു കവർ എനിക്ക് നൽകാൻ ഏൽപ്പിച്ചു. സൂഹുത്ത് അത് എനിക്ക് കൈമാറി. തുറന്നപ്പോൾ ഒരു ഉസ്താദിന് നൽകാൻ കഴിയാത്ത ഒരു വലിയ സംഖ്യ. ഞാൻ അന്തം വിട്ടു. വൈകാതെ ഞാൻ ഫോൺ ചെയ്തു. “അങ്ങനെ വേണ്ടിയില്ലായിരുന്നു. ദുആ (ആണല്ലോ ആവശ്യം)” “അത് അവിടെ വന്നപ്പോൾ ലഭിച്ചതാണ്. കുറച്ചേയുള്ളൂ. അസൗകര്യമായത് കൊണ്ടാണ് അവിടെ കയറാതെ പോുന്നത്” ഇതായിരുന്നു മറുപടി.

ബന്ധപ്പെട്ടവരെയും അവരുടെ പരിചയക്കാരെയും പരിഗണിക്കൽ മഹാനവർകളുടെ പതിവാണ്. ഒരു സ്ഥാപനത്തിൽ ഞാൻ മുദരിസായിരുന്നു. മുതഅല്ലിമുകൾ കലണ്ടറുമായി വെളിയങ്കോട് ഭാഗത്തുപോയപ്പോൾ മുപ്പരെ സമീപിച്ചു. കുട്ടികൾ എന്റെ പേര് പറഞ്ഞു. “എന്റെ ഹബീബാണ്” എന്ന് പറഞ്ഞ് ഒരു സംഖ്യ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകി.

നമ്മുടെ മറ്റൊരു മുതഅല്ലിം മുപ്പരെ സമീപിച്ചു. ഓതുന്ന കിതാബുകൾ അന്വേഷിച്ചു. ഒരു കിതാബ് ഇടക്കേ ഓതാറുള്ളൂ. സമയക്കുറവാണ് കാരണം. ഇതറിഞ്ഞപ്പോൾ “സമയക്കുറവല്ലെങ്കിൽ ദിവസവും കുറെശ്ശേ ഒതുക്ക. ഇടവിടാതെ” ഇതായിരുന്നു പ്രതികരണം. ചിന്തിച്ചപ്പോൾ അതാണ് ഓർമ്മയിൽ നിൽക്കാനും ബന്ധം വിടാതിരിക്കാനും ഏറ്റവും നല്ലത് എന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടു.

മിനായിൽ വെച്ച്

മഹാനവർകൾ ഹജ്ജിന് വന്നു. വെളിയങ്കോട് ഭാഗത്തുള്ള ഒന്നിലധികം പ്രമുഖർ കൂടെയുണ്ട്. മിനായിൽ വെച്ചാണ് അദ്ദേഹം ഹജ്ജിനു വന്ന വിവരം ഒരു മുസ്ലിയാർ എന്നോട് പറഞ്ഞത്. ഉടനെ ഞാൻ തമ്പിൽ പോയി സന്ദർശിച്ചു. ഒരു വലിയ ആളായി എന്നെ കൂട്ടുകാർക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തി. ഹജ്ജിലെ ഒരു ശരീബായ മസ്അല തേടി നടക്കുകയാണെന്നു പറഞ്ഞു.

100ഓളം വർഷം മുമ്പ് വഹ്ദാത്തായ ഒരു ഇമാമിന്റെ തൽവിഷയത്തിലുള്ള ഒരു രിസാലയുടെ ഫോട്ടോകോപ്പി എന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഭാഗം ഞാൻ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു.

“അത് നന്നായി തന്നെ ഇതിലുണ്ടല്ലോ. അൽഹംദുലില്ലാ ഹ്. ഇതിന്റെ ഒരു കോപ്പി വേണം.” ഇതായിരുന്നു പ്രതികരണം. ഞാൻ നാട്ടിലെത്തി ഒരു വാർഷികത്തിന് മഹാനവർകൾ വന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഒരു കോപ്പി മുപ്പർക്കു കൈമാറി.

അബ്ദുർറഹ്മാൻ നഗർ ബസാറിലെ മസ്ജീദിൽ ഫസ്ലിയായിലാണ് ഈ ഭാഗത്ത് മുദ്രിസായി ആദ്യമായി മുപ്പർ വന്നത്. അവിടത്തെ പല ദീനീ മേഖലകളിലും മഹാനവർകളുടെ സേവനം നിഴലിച്ചു കാണാം.

തൊട്ട മഹല്ലായ ചെണ്ടപ്പുറായയിലെ പഴയ പള്ളി പൊളിച്ചു നന്നാക്കിയതിന്റെ സൂത്രധാരകരിൽ മുൻപതിയിൽ മുപ്പരായിരുന്നു. അവിടുത്തെ ഒരു പ്രധാനിയെ സംബന്ധിച്ച് ‘അയാളെ പ്രസിദ്ധമാക്കിയാൽ കാര്യം നടക്കുമെന്നായി മുപ്പർ. അങ്ങനെ ചെയ്തു. കാര്യം ധൃതഗതിയിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ നടന്നു. കുറച്ചുകാലം മഹാനവർകൾ പ്രസ്തുത പള്ളിക്കമ്മിറ്റിയുടെ രക്ഷാധികാരിയും കൂടിയിരുന്നു.

കരുണാവാരിധിയായ റബ്ബേ! മഹാനവർകളുടെ പാപങ്ങളൊക്കെ പൊറുക്കേണമേ. കരുണ ചെയ്യേണമേ, ദറജകൾ ഉയർത്തേണമേ! മഹാനവർകളുടെ കൂടെ ഞങ്ങളെയും ജനത്തുന.ഇുമിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടേണമേ!

അവിടുന്ന് എന്നെ പരിശീലിപ്പിച്ചു

അബ്ദുറസാഖ് സഅദി ആലൂർ

1991ലാണ് ഈ വിനീതൻ വന്ദ്യരായ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ എത്തുന്നത്. ഒരു വർഷം മാത്രമാണ് അവിടെ താമസിച്ചു പഠിച്ചതെങ്കിലും വർഷങ്ങളുടെ ആത്മബന്ധവും അനുഭവവുമായിരുന്നു. പ്രഥമ കാഴ്ചയിൽ കാണുന്ന ആത്മീയ ചൈതന്യവും ഗാഢീര്യവും അടുത്തിടപഴകുമ്പോൾ ആരേയും അത്ഭുതപ്പെടുത്തും. തന്റെ മുന്നിലെത്തി സങ്കടം പറയുന്നവരോട് പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ നൽകുന്ന സാന്ത്വനം അവരുടെ വിഷമങ്ങളെ തണുപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരോട് ഗുണകാംക്ഷ കാണിക്കുന്നതിൽ അവിടുന്ന് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. ദീനീ വിഷയങ്ങളിൽ അരുതായ്മകൾ കാണുമ്പോൾ ഉപദേശിക്കുമ്പോളും അവരോടുള്ള ആത്മാർത്ഥത വളരെ പ്രകടമാകുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ സുബ്ഹ് നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞ് ആദ്യ സബക്ക് നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ കുറച്ചാളുകൾ പള്ളിയിലേക്കു കടന്നു വന്നു. അതിലൊരാൾ അടുത്ത് വന്ന് സലാം പറഞ്ഞു. ഉസ്താദ് സലാം മടക്കി കൊണ്ട് ചോദിച്ചു, “സിയാറത്തിന് വന്നതാകുമല്ലോ”. ആഗതൻ “അതെ” എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു.

ഉസ്താദ് ചോദിച്ചു: സ്ത്രീകളുണ്ടോ

ആഗതൻ: ഉണ്ട്

ഉസ്താദ്: ആണ്ഡം പെണ്ണും കൂടികലരാൻ പാടുണ്ടോ?

പറഞ്ഞു തരാൻ അവിടെ ആരുമില്ലേ? ഫർജ് എടുക്കാതെയാണോ സുന്നത്തെടുക്കുന്നത്?

സുബ്ഹി ഖളാആയതിനെ സംബന്ധിച്ച ഉസ്താദിന്റെ ഉപദേശമായിരുന്നുവിത്. ഇതു കേട്ട ആഗതൻ മെല്ലെ നിസ്കാരത്തിലേക്ക് കടന്നു. അപ്പോൾ ഉസ്താദ് ഞങ്ങളോട് പറഞ്ഞു

അല്ലാഹു അവർക്ക് പൊറുത്തു കൊടുക്കട്ടെ. സുബ്ഹി വളര ആയില്ലേ. ശക്തിയായി ഉപദേശിക്കുമ്പോളും അവിടുത്തെ മനസ്സ് സഹതപിക്കുകയായിരുന്നു.

വിദ്യാർത്ഥികൾ അവിടുത്തേക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. പഠനത്തിലും ജീവിത ചിട്ടകളിലും കടുത്ത കാര്യക്കുശലാഭം അവിടുത്തെ മനസ്സിൽ അതിരുകളില്ലാത്ത സ്നേഹം നിറഞ്ഞു നിന്നിരുന്നു.

സ്വന്തം പിതാവിനെ പോലെ എല്ലാം ചോദിച്ചറിയും. ഒരോരുത്തരെയും മനസ്സിലാക്കി അവർക്കാവശ്യമായ പ്രചോദനം നൽകുമെന്ന് മാത്രമല്ല, അവരുടെ പുരോഗതിയിൽ അതിയായി സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അവിടുത്തെ സ്നേഹ സമീപനം ഒരു വല്ലാത്ത അനുഭവമാണ്. ഈ വിനീതന്റെ ഉമ്മ പക്ഷാഘാതം പിടിപ്പെട്ട് വിഷമാവസ്ഥയിലായപ്പോൾ അവിടുത്തെ സാന്ത്വനം വല്ലാത്തൊരു കുളിർമയായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഒരു ദിവസം ഉസ്താദിനെ സമീപിച്ചപ്പോൾ എന്നോട് പറഞ്ഞു. ഇനി അത്യാവശ്യത്തിന് മാത്രം ഉമ്മയുടെ സമീപത്ത് നിന്നു മാറി നിന്നാൽ മതി. അൽഹംദുലില്ലാഹ് ആ ഉപദേശങ്ങൾ സദാസമയവും വിശിഷ്ട മരണ സമയത്ത് ഉമ്മയോടൊപ്പമാകാൻ എന്നെ സഹായിച്ചു. ഇത് എന്റെ ജീവിതത്തിലൊരിക്കലും മറക്കാനാകാത്ത അനുഭവമാണ്. സ്വന്തം മക്കളെ പോലെയുള്ള അവിടുത്തെ പെരുമാറ്റം കാരണം ദർസിന് ഒഴിവുണ്ടാകുമ്പോളും വീട്ടിലേക്ക് പോകാതെ ഉസ്താദിനെ ചുറ്റിപറ്റി പള്ളിയിൽ തന്നെ നിൽക്കാൻ ഞങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. അങ്ങിനെ നിന്നാൽ പള്ളി പറമ്പിലെ തെങ്ങു നനക്കൽ പോലുള്ള പല ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ഞങ്ങളെ ഏൽപ്പിക്കാറുണ്ട്.

ഒരു ദിവസം വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിലെ തെങ്ങ് നനച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ രണ്ടാളുകൾ ഒരേഴുത്തുമായി വന്ന് പറഞ്ഞു “ഇത് അബ്ദുറസാഖ് മുസ്ലിയാർക്ക് തരാനായി ഉസ്താദ് തന്നതാണ്?”. ഞാൻ എഴുത്ത് വാങ്ങി വായിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ അതിലുള്ളത്, “നീ ഇന്നു രാത്രി ഇവരുടെ കൂടെ പോയി വരുത് പറയണം.” ജീവിതത്തിലൊരിക്കലും വരുത് പറഞ്ഞ് പരിചയമില്ലാത്ത ഞാൻ ഉടനെ ഉസ്താദിനെ

സമീപിച്ചു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു, “എനിക്ക് വെള്ളിയാഴ്ച വരുത് പറഞ്ഞ് പരിചയം തന്നെ കുറവാണ് അതു കൊണ്ട് നമുക്ക് ആലുവ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരെ പറഞ്ഞു വിടാം”. അന്ന് അവിടെ ആലുവക്കാരൻ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ അവിടെ പഠിച്ചിരുന്നു അതു കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തെ പറഞ്ഞത്. ഉടനെ ഗൗരവമുള്ള മറുപടി വന്നു. “അവനെ അയക്കാൻ നീ പറയുന്നോ എനിക്കറിയില്ലേ. നിന്നോട് പോകാനാണ് പറഞ്ഞത്. പിന്നെ മറ്റൊന്നും പറഞ്ഞിട്ട് കാര്യമില്ല ഇനി പോയേ പറ്റൂ. മനസ്സിലുള്ള ആശയങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ ഓർത്തു നോക്കി. ഇശാഇനു ശേഷം ഞാൻ നെഞ്ചിടിപ്പോടെ അവരുടെ കൂടെ പോയി. ഉസ്താദിന്റെ ഒരു കറാമത്ത് എന്നു പറയാം രണ്ടു മണിക്കൂർ ഞാൻ സുന്ദരമായ വരുത് പറയാം. മാത്രമല്ല, അതിനു ശേഷം ഏതു സദസ്സിൽ എഴുന്നേറ്റു നിന്ന് സംസാരിക്കാനും പ്രയാസമുണ്ടായിട്ടില്ല.

മറ്റൊരിക്കൽ ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച രാവിലെ എന്നെ വിളിച്ചു കൊണ്ട് ഇന്ന് ഖുതുബ ഓതണം എന്നു പറഞ്ഞു. കേട്ട ഉടനെ ഞാൻ ആ മിമ്പറിൽ നിന്ന് ഉരുണ്ട് താഴെ വീഴുമെന്ന് പറഞ്ഞു. ഉടനെ മറുപടി വന്നു, നീ വീണാൽ ഞാൻ താഴെയുണ്ട്. അന്നും ഒഴിഞ്ഞു മാറാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും സമ്മതിച്ചില്ല. എന്നോട് പറഞ്ഞു. “നീ ഖുതുബയുടെ ഏടെടുത്ത് ഇവിടെ വ”. ഖുതുബയുടെ ഏടുമായി ഞാൻ ഉസ്താദിന്റെ അരികിലെത്തി. എന്നെ അവിടെ ഇരുത്തി ഓതിപ്പിച്ചു. ഉസ്താദിന്റെ മുഖിലായതു കൊണ്ട് ഓതിയതു മുഴുവൻ തെറ്റായിരുന്നു. അതു പറഞ്ഞ് വീണ്ടും ഒഴിഞ്ഞു മാറാൻ ശ്രമിച്ചു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു അത് നീ ഒന്നു നോക്കിയാൽ മതി. അൽഹംദുലില്ലാഹ് അന്ന് ഖുതുബ ഓതി. ഒരു പരിചയ സമ്പന്നനെ പോലെ. ഇങ്ങനെ എത്രയോ അനുഭവങ്ങൾ അവിടുത്തെ ശിക്ഷണ സമയത്തുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

അല്ലാഹുവെ, അവിടുത്തെ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നും ഞങ്ങൾക്ക് മാതൃകയാക്കുകയും അവിടുത്തോടൊപ്പം സ്വർഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുകയും ചെയ്യേണമേ. ആമീൻ

ബഹുവന്യരായ എന്റെ ഉസ്താദ്

പി.എം സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ

ഉസ്താദിന്റെ ഒരു സ്മരണിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കുമ്പോൾ തബറുക്കിന് വേണ്ടി ഒരു കുറിപ്പ് എഴുതുകയാണ്, അല്ലാഹു തുണക്കട്ടെ. ഇൽമിന്റെ എല്ലാ ഫന്നിലും ഉസ്താദിന്റെ അവ ഗാഹം എല്ലാവർക്കും അറിയുന്നതാണ്. ഉസ്താദിന്റെ ഇബാദത്തും തഖ്വയും അസാധാരണമായിരുന്നു. മുത്തഅല്ലിമുകളോട് അതിരറ്റ സ്നേഹവും അവർ പഠിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ കണിശതയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഉസ്താദിന് സമയം പാഴാക്കുന്നത് തീരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നു. സൂപ്പർ നമസ്കാരം കഴിഞ്ഞ ഉടൻ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്തൽ നിർബന്ധമാണ്. അതു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ സബ്ഖ് തുടങ്ങുകയും ചെയ്യും. സബ്ഖിന്റെ സമയത്ത് സന്ദർശകർ വരുന്നത് ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. ഉസ്താദിന്റെ സന്ദർശകരിൽ ജാതി മത ഭേദമില്ല. എല്ലാ തരത്തിലുള്ള ആളുകളും സന്ദർശകരായി വരുമായിരുന്നു. സമ്പന്നരും ദരിദ്രരും പ്രമുഖരും കുലിപ്പണിക്കാരും എല്ലാം അതിൽപ്പെടുന്നു. വർത്തമാനങ്ങൾ പറഞ്ഞ് സമയം പാഴാക്കാൻ ആരേയും അനുവദിക്കാറില്ല. ഓരോരുത്തരുടേയും ആവശ്യങ്ങൾ പറഞ്ഞാൽ അതിനു പ്രതിവിധി പറയുകയും ഉപദേശങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യും. ജോലിയില്ലാത്തവർക്കും സന്താനങ്ങളില്ലാത്തവർക്കും വിവാഹം ശരിയാകാത്തവർക്കും അതു പോലെ പല കാര്യങ്ങൾക്കും ഉസ്താദ് ഒരു അഭയ കേന്ദ്രമായിരുന്നു. മഹാനവർകൾ പറഞ്ഞു കൊടുക്കുന്ന ദിക്റുകൾ വളരെ ഫലമുള്ളതാണ്. ഉസ്താദിന്റെ അടുത്ത് വന്ന് ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറിയ ജനങ്ങൾ അവരുടെ സന്തോഷം പങ്കിടുന്നത് ഞങ്ങൾ ശിഷ്യന്മാർ പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ എളിയവന് ഉസ്താദ് ഖാസിയാരിരിക്കെ കൂടെ പത്തു വർഷ

ത്തോളം സേവനമനുഷ്ഠിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രാത്രിയിൽ കുറച്ച് മാത്രം ഉറങ്ങുന്ന ഉസ്താദ് ദീർഘമായ നിസ്കാരങ്ങളിലും ഔറാദുകളിലുമായി സമയം ചിലവഴിച്ചിരുന്നു. ഇബാദത്തുകളും ഔറാദുകളും ചെയ്യുന്ന മുത്തഅല്ലിമുകളെ ഉസ്താദിന് കൂടുതൽ ഇഷ്ടമാണ്. തസവുഫിന്റെ കിതാബുകൾ ദർസ് നടത്തുന്നതിൽ ഉസ്താദിന് പ്രത്യേക മാധുര്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആലിമീങ്ങളേയും സയ്യിദുമാരേയും സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സയ്യിദുമാർ ഇൽമുള്ളവരാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും ചെറിയവരാണെങ്കിലും വലിയവരാണെങ്കിലും നന്നായി ബഹുമാനിച്ചിരുന്നു.

മഹാനവർകൾ പ്രസിദ്ധരായ പല ഖാരിജുകളിൽ നിന്നും ഖുർആൻ പാരായണ നിയമങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുകയും ഖിറാഅത്ത് ശീലിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ ദർസിൽ പഠിക്കുന്ന ചെറിയവരേയും വലിയവരേയും ഖിറാഅത്ത് പഠിക്കുന്നതിൽ വളരെ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

മഹാനവർകൾ ചിലപ്പോൾ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു, ഞാൻ ഇമ്മാമായി നിസ്കരിക്കുമ്പോളാണ് എനിക്ക് ഏറ്റവും ഖുശുക്ക് ലഭിക്കുന്നത്. അതിനാൽ, പള്ളിയിൽ എല്ലാ വക്കീനും ഉസ്താദ് തന്നെയാണ് ഇമാം നിൽക്കാറുള്ളത്. കേരളക്കരയിലെ ആലിമീങ്ങളുടെ ഉസ്താദ് ഒ.കെ സൈനുദ്ദീൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ ഇമ്മാമത്തിനായി മറ്റാരേയും നിർത്താറില്ല. പക്ഷെ, അബ്ദുൽഖാദിർ ഉസ്താദ് ബാഖിയാത്തിൽ നിന്ന് പഠനം പൂർത്തീകരിച്ചു വന്നപ്പോൾ ഇമ്മാമത്ത് നിൽക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ച സംഭവം ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ സ്മരണികയിൽ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്.

പൊന്നാനി ചാവക്കാട് ഭാഗത്ത് നിന്ന് വരുന്നവരോട് “എന്തിനാ ഇത്ര ദൂരം വന്നത്. ഖാദർ മുസ്ലിയാരവിടെയുണ്ടല്ലോ.” എന്നു പറഞ്ഞ അനുഭവം ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ പലരും പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

മഹാനവർകൾക്ക് പല ദിക്കുകളിലും ശിഷ്യന്മാരും ഉസ്താദിനെ അതിരറ്റ സ്നേഹിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. പലരും വിയോഗ വിവരമറിയാതെ പള്ളിയിൽ വന്ന് ഉസ്താദിനെ ചോദിക്കു

കയും വഹാത്ത് വിവരമറിയുമ്പോൾ വിഷമത്തോടെ കരയുന്നതും കാണാറുണ്ട്. മഹാനവർകളുടെ വിധേയം നമുക്ക് എല്ലാ നിലയിലും തീരാ നഷ്ടമാണ്. അല്ലാഹുതആല നമ്മോടൊപ്പം അല്ലാഹു നമ്മേയും സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കട്ടെ. ആമീൻ

(കഴിഞ്ഞ പതിനൊന്നു കൊല്ലമായി വെളിയങ്കോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ മുഅദ്ദിനായി സേവനം ചെയ്യുകയാണ് ലേഖകൻ)

ഉപ്പയുമായുള്ള ഓർമകൾ

അബ്ദുല്ലാഹി അഹ്സനി കാമിൽ സഖാഫി ഏരമംഗലം
(ശൈഖുമന്യുടെ ഏറ്റവും മുതിർന്ന മകൻ)

ഒരു പിതാവും ആഗ്രഹിക്കാത്തത്ര ഞങ്ങളുടെ പിതാവ് മക്കൾ നന്നാകണമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നതായിട്ടാണ് എനിക്ക് എന്നും തോന്നാറുള്ളത്. നല്ല സ്നേഹം ഉള്ളിലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും തെറ്റുകൾ കാണുന്ന അവസരത്തിൽ നല്ല ശിക്ഷ നൽകുന്നതിൽ ഒരു വിട്ടുവീഴ്ചയും ചെയ്തിരുന്നില്ല. നിസ്കാരം കൃത്യമായി നിർവഹിക്കുക, സൂബ്ഹിക്കു ശേഷം ഖുർആൻ ഓതുക, റവാത്തിബ് സുന്നത്തുകൾ, ഹദാദ്, ജമാഅത്ത് എന്നിവയിൽ കണിശമായിരുന്നു. ദുആ ചെയ്യുന്ന സമയത്ത് കൈ ഉയർത്തുന്നിടത്ത് സംഭവിക്കുന്ന വീഴ്ചകൾ വരെ ഉപ്പനനായി ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

ലളിതമായ ജീവിതം ഉപ്പ അവിടുത്തെ ജീവിതത്തിലൂടെ തന്നെ ഞങ്ങളെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഒരു പൈസ പോലും അനാവശ്യമായി ചിലവഴിക്കാതെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. സാമ്പത്തികമായ പ്രതിസന്ധിയുടെ ഘട്ടങ്ങളിലൊന്നും അവിടുത്തെ പ്രതിസന്ധി മറ്റുള്ളവരോട് അറിയിക്കാറില്ല. മക്കളായ ഞങ്ങളോടു പോലും പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. ചെറിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കുവരെ വലിയ രൂപത്തിൽ നന്ദി ചെയ്യുന്നതിൽ പിശുക്ക് കാണിച്ചിരുന്നില്ല.

ഉപ്പയുടെ മാതാപിതാക്കളായ അലിഅഹ്മദ്, ഫാത്തിമ എന്നിവരെ ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും ചെറുപ്രായത്തിൽ തന്നെ അവർക്ക് വേണ്ടി ഖുർആൻ ഓതിപ്പിക്കുകയും സിയാറത്ത് ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഉപ്പ അവിടുത്തെ ആത്മകഥ വിവരിക്കുന്നതിങ്ങനെയാണ്. 1940ലായിരുന്നു ഉപ്പയുടെ ജനനം. “അന്ന് വലിയൊരു കാറ്റും മഴയുമുണ്ടായിരുന്നു. ചുറ്റുമുള്ള വീടുകളിൽ വെള്ളം

നിറഞ്ഞു. ചിലത് കേടു സംഭവിച്ചു. പക്ഷെ, ഞങ്ങളുടെ വീടിനു ഒന്നും സംഭവിച്ചില്ല. എന്റെ പിതാവ് അലി അഹമദ് നല്ല സൂഫിയും സൂക്ഷ്മാലുവുമായിരുന്നു. ഞാൻ പാലക്കാട് മാത്തൂർ ഉസ്താദിന്റെ കൂടെ താനൂർ വീരാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ ദർസിൽ പഠിച്ചിരുന്നു. അവിടുന്ന് ഹാല് മാറി വീട്ടിൽ വന്ന് കുറേ ഇരുന്നു. അൽഫിയയും ഫത്ത്ഹുൽ മുഹൂനും ഓടുന്ന കാലമാണെന്ന്. എന്റെ വാപ്പ മാറഞ്ചേരി ഹാഫിൾ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്ത് പോയി വെള്ളം മന്ത്രിച്ചു കൊണ്ട് വന്ന് കുടിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. അങ്ങനെ സമാധാനം കണ്ടപ്പോൾ മർഹൂം കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്ത് ഓതാൻ പോയി. അന്ന് മുഖ്തസർ കുറച്ചാണ് ഓതിയിരുന്നതെങ്കിലും മുഴുവൻ ദർസ് നടത്താൻ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞു. കാരണം, എനിക്ക് നല്ല ബുദ്ധിയായിരുന്നു അന്ന്. അവിടുന്ന് വീട്ടിൽ വന്ന് ഉപ്പയുടെ സമ്മതത്തോടെ വീണ്ടും താനൂർ ബീരാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി മഹല്ലി നാല് ജൂസ്ഉം ഓതി. അതിനു ശേഷം മഅ്ബൂലാത്ത് ഓതാൻ ചാലിയത്ത് ഒ.കെ ഉസ്താദിന്റെ അടുത്ത് പോയി. ഞാൻ ചാലിയത്തു പോയ വർഷമാണ് എ.പി വെല്ലൂരിലേക്ക് പോയത്. ഞാൻ വെല്ലൂരിലേക്ക് പോയപ്പോൾ എ.പി ബാഖിയത്തിൽ നിന്നും തഹ്സീലായി ഇറങ്ങുന്നു. ബാഖിയത്തിൽ നിന്നും ഇറങ്ങിയ ശേഷം പല തവണ റസൂൽ(സ)യേയും സ്വഹാബത്തിനേയും സ്വപ്നത്തിൽ ദർശിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1969ലാണ് ഞാൻ വിവാഹം ചെയ്തത്”

ഉപ്പയുടെ ആഗ്രഹത്തിനൊത്ത് ഉയരാൻ ഞങ്ങൾ മക്കൾക്കും ശിഷ്യന്മാർക്കും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അല്ലാഹുവേ ഞങ്ങൾക്കും ഉപ്പാക്കും സർവ്വ മുഅ്മിനീങ്ങൾക്കും നീ ഖൈർ നൽകേണമേ. ആമീൻ

ശൈഖുനാ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ (ന.മ)

കെ. മരക്കാർ അഹ്സനി (കാരമ്പത്തൂർ)

മുറ തെറ്റാത്ത ഇബാദത്ത് കൊണ്ട് ധന്യമായ ജീവിതം നയിച്ച ഒരു സൂഫി വര്യനായിരുന്നു ശൈഖുനാ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ. തന്റെ അഗാധമായ വിജ്ഞാനത്തെ ചിത്രയായ അമൽകൊണ്ട് ഭംഗിയാക്കിയ ആധ്യാത്മ നഭോമണ്ഡലത്തിലെ സൂര്യതേജസ്സ്.

മഹാൻമാരായ സൂഫി ആചാര്യന്മാരുടെ വഴി പിന്തുടർന്ന് സൂക്ഷ്മതയുടേയും ഭയഭക്തിയുടേയും ദീനീ ചൈതന്യത്തിന്റെയും ജീവിക്കുന്ന ഉദാഹരണമായിരുന്നു ഉസ്താദ്. ഉസ്താദിന്റെ തണലു പിൻപറ്റി ഒമ്പത് വർഷം കൂടെ ജീവിക്കാൻ സാധിച്ചതാണ് ഈ വിനീതന്റെ വൈജ്ഞാനിക ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭാഗ്യം.

സംഭവബഹുലമായ ആ ഒമ്പത് വർഷം കൊണ്ട് മഹാനവർകളെ അടുത്തറിയാനും ആ ജ്ഞാന സാഗരത്തിന്റെ അതൃപ്തമായ മഹത്വം തൊട്ടറിയാനും ഒരു പരിധിവരെ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പറയാം. എന്നാൽ നമ്മുടെ ചിന്തകൾക്കും സങ്കല്പങ്ങൾക്കും അപ്പുറത്തായിരുന്നു ഉസ്താദിന്റെ ആത്മീയ സ്ഥാനം.

എണ്ണിയാൽ തീരാത്ത കറാമത്തുകൾ ഈ കാലയളവിൽ മഹാനവർകളിൽ നിന്ന് വെളിപ്പെടുകയുണ്ടായി... രാവു പകലും ഇബാദത്ത്കൊണ്ട് ഇലാഹീ സാമീപ്യം കരസ്ഥമാക്കുകയായിരുന്നു ശൈഖുനാ.

വിശുദ്ധ റമസാനിൽ പരിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഖത്തം തീർക്കാൻ നമ്മോട് ഉപദേശിക്കുകയും നിരവധി തവണ ശൈഖുനാ ഖത്തം തീർക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ബാല്യം മുതൽ തന്നെ ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ ചേർന്നു എന്റെ വൈജ്ഞാനിക യാത്രക്ക് തുടക്കം കുറിച്ച എനിക്ക് ഗുരുവെന്നതിലും കവിഞ്ഞ് വാത്സല്യനിധിയായ ഒരു രക്ഷിതാവിനെയാണ് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരിൽ അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്.

പാരമ്പര്യമായി ഓതിവരുന്ന കിതാബുകൾക്കുപരിയായി

ഹൃദയ ശുദ്ധീകരണത്തിനാവശ്യമായ അർക്കാനുകളും സുഹി ചിന്തകളും ആത്മീയ തർബിയത്തിനുമുതകുന്ന കിതാബുകളും മഹാനവർകൾ ദർസിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

ദലാഇലുൽ ഖൈറാത്തിന്റെ ഇജാസത്തും സനദും എനിക്ക് ലഭിച്ചത് ഉസ്താദിൽ നിന്നായിരുന്നു. മാത്രമല്ല ഞാൻ ഒരു യത്തീമായ വിദ്യാർത്ഥിയായത് കൊണ്ട് സാമ്പത്തിക പ്രാരാബ്ധംകൊണ്ട് പഠനം നിലച്ച് പോകുമോ എന്ന് ഈയുള്ളവൻ തോന്നിപ്പോയ നിമിഷങ്ങളിൽ കാര്യമായ സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങൾ ചെയ്തു എന്നെ ഈ രംഗത്ത് പിടിച്ച് നിർത്തിയ ഉദാര മനസ്കനായിരുന്നു ശൈഖുനാ.

1979 മുതൽ കോടഞ്ചേരിയിലും, വെളിയംകോട്ടുമായി ഒരു വത് വർഷത്തെ ദർസ് പഠനം ഉസ്താദ് 1989 ൽ ആദ്യ ഹജ്ജിന് പോകുന്നത് വരെ നീണ്ടുനിന്നു. അന്ന് എന്നെ ഉസ്താദിന്റെ ഗുരു വന്ദ്യരായ ഉസ്താദുൽ അസാത്തിദ് ശൈഖുനാ ഒ.കെ. സൈനുദ്ദീൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ.) അവർകളുടെ അരികിലേക്ക് പറഞ്ഞയച്ചു. അന്ന് രണ്ടത്താണിയിലായിരുന്നു ശൈഖുനാ ഒ.കെ. ഉസ്താദിന്റെ ദറസ്. അവിടെയും പിന്നീട് ഒരുക്കുങ്ങൾ ഇഹ്യാ ഉസ്സുന്നാ അറബിക് കോളേജിലും ചേർന്നു. ആ മഹാ ഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിക്കാൻ എന്നെ പ്രാപ്തനാക്കിയത് ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരായിരുന്നു. ഉസ്താദിന്റെ ദറസിൽ പഠിച്ച് പിന്നീട് വൈജ്ഞാനിക സേവന മേഖലയിൽ പ്രാഗൽഭ്യം തെളിയിച്ച പണ്ഡിത കേസരികളുടെ പേരെടുത്ത് പറഞ്ഞാൽ ഈ ലേഖനം നീണ്ടു പോകും.

ചുരുക്കത്തിൽ ദുന്യാവും ആഖിറവും രക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ഉത്തമനായ ശൈഖും ഇലാഹീ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ച സുഹി വര്യനുമായിരുന്നു ഉസ്താദ്.

സർവ്വലോകരക്ഷിതാവ് നാളെ അവന്റെ ജനത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ അമ്പിയാക്കൾ ഔലിയാക്കൾ സ്വലിഹീങ്ങൾ ശുഹദാക്കൾ മശായിഖുമാർ മാതാപിതാക്കൾ ഉസ്താദുമാർ എന്നിവരുടെ കൂടെ ഉസ്താദിനെയും നമ്മെയും നമ്മുടെ കുട്ടു കുടുംബാദികൾ ശിഷ്യഗണങ്ങൾ സ്നേഹിതന്മാർ എല്ലാവരേയും ഉൾപ്പെടുത്തി അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ. ആമീൻ.

സംശുദ്ധ ജീവിതം നയിച്ച ശൈഖുനാ അബ്ദുസലാം ആലമ്പാറ, റിയാദ്

സംശുദ്ധമായ ജീവിതമാണ് ഏറ്റവും വലിയ പ്രബോധനമാർഗ്ഗമെന്ന് സ്വന്തം ജീവിതത്തിലൂടെ കാണിച്ചുകൊടുത്ത മഹാവ്യക്തിത്വമാണ് ആദരണീയ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ. അവിടുത്തെ ജീവിതത്തിൽ മറ്റു പലരിലും കാണാത്ത വിശേഷ ഗുണങ്ങൾ കണ്ടെത്താൻ കഴിയും. ഹൃദയശുദ്ധിയും നിഷ്കളങ്കതയും ഇഹ്സാനും കൈ മുതലാക്കിയ മഹാനായിരുന്നു ഉസ്താദവർകൾ. മനസ്സിനെയും ശരീരത്തിനെയും നിയന്ത്രിച്ച്, ആത്മീയ പ്രഭവരത്നകളും ദുഷ് ചിന്തകളിൽ നിന്ന് കണ്ണിനെയും കാതിനെയും മനസ്സിനെയും നിയന്ത്രിച്ച അസാമാന്യ വ്യക്തിത്വവുമായിരുന്നു. നാനാ ജാതി മതസ്ഥരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഉസ്താദ് പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കുമായിരുന്നു. എത്ര പാവപ്പെട്ട സാധാരണക്കാരനെ കണ്ടാലും തലയിൽ കൈവെച്ച് സമാധാന മന്ത്രങ്ങൾ ഉരവിടുമായിരുന്നു. ഉസ്താദുമായുള്ള സമ്പർക്കം മൂലം ഭൗതികഭ്രമത്തരായ പലരുടേയും ജീവിതം മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമാവുകയും തഹജ്ജദ് വരെ അവരുടെ ജീവിത ശീലമായിമാറുകയും ചെയ്ത അനുഭവങ്ങളുണ്ട്.

ജീവിതത്തിന്റെ മുഴുവൻ സമയവും ഇൽമ് നേടുന്നതിലും അത് പകർന്ന് കൊടുക്കുന്നതിലുമായി നീക്കിവെക്കാൻ മഹാനവർകൾ ശ്രദ്ധിച്ചു. മനുഷ്യന്റെ ആയുസ്സിലെ ഓരോ നിമിഷവും അമൂല്യമാണെന്നും വളരെ കരുതലോടെ അത് ചെലവഴിക്കണമെന്നും ഹലാലായ സംസാരങ്ങൾ പോലും വളരെ അത്യാവശ്യത്തിന് മതി എന്ന് പോലും പലപ്പോഴും ഞങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്രഷ്ടാവിന്റെ പ്രീതിയിലായി

രക്കണം സമയം ചെലവഴിക്കേണ്ടത്. വിർദുകൾ, ജൂഹാ നമസ്കാരം, തഹജ്ജുദ് തുടങ്ങിയ സുന്നത്തുകൾ പതിവാക്കുന്നതിലും വർഷത്തിലെ സുന്നത്ത് നോമ്പുകൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിലും തിരക്കിനിടയിലും നിഷ്ഠ പാലിച്ചിരുന്നു. റമദാൻ ആഗതമായാൽ ഉസ്താദ് വല്ലാത്ത സന്തോഷത്തിലായിരിക്കും ഭക്ഷണത്തിനും പ്രാഥമിക ആവശ്യത്തിനും മാത്രമെ പള്ളിയിൽ നിന്ന് പുറത്ത് ഇറങ്ങാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വളരെ ആദരവുകൾ പാലിച്ച് ഇഹ്തിഖാഫിലായി മൂന്ന് ദിവസത്തിൽ ഒരു ഖത്തം തീർക്കുക പതിവായിരുന്നു.

കേരളത്തിലെ ഇസ്ലാമിക വൈജ്ഞാനിക ചരിത്രത്തിൽ അവഗണിക്കപ്പെടാനാവത്ത ഗുരുനാഥന്മാരുടെ ശിഷ്യത്വമുള്ള ഉസ്താദിന് ആ മഹാനാരുടെ ആത്മീയ സാന്നിധ്യം ഞാനടക്ക മുളളവരുടെ ജീവിതത്തിൽ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമായി നിരവധി ശിഷ്യഗണങ്ങളെ കൈരളിക്ക് സംഭാവന നൽകാൻ കഴിഞ്ഞു. ഉസ്താദിനു പൊതു രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കാൻ താൽപര്യം കുറവായിരുന്നു. ഇരു സമസ്തയുടെയും പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രമുഖ സ്ഥാനം ഉസ്താദിന് ഉണ്ടായിരുന്നു. പള്ളിയും ദർസ്സുമായി ജീവിതമെ വസാനിപ്പിക്കണമെന്ന് ഉസ്താദ് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. അപ്രകാരം തന്നെ അവിടുന്ന് വീടപരയും വരെ പള്ളിയും ദർസ്സുമായി കഴിഞ്ഞ് കൂടുകയും അതിന് വേണ്ടി ജീവിതം ഉഴിഞ്ഞ് വെക്കുകയും ചെയ്തു.

അല്ലാഹു ഉസ്താദിന്റെ ദറജ വർദ്ധിപ്പിക്കട്ടെ. ആ മഹാനോടേപ്പം നമ്മെയും അല്ലാഹു സ്വർഗീയ ആരാമത്തിൽ സംഗമിപ്പിക്കട്ടെ!

എന്റെ ശൈഖുനയുടെ മരുമകൻ

കെ.എം മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ അണ്ടത്തോട് തങ്ങൾപ്പടി
(അണ്ടത്തോട് മഹല്ല് പ്രസിഡണ്ട്)

എന്റെ വന്ദ്യരായ ശൈഖും ഉസ്താദുമായിരുന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട ശൈഖുനാ കുഞ്ഞിമുഹ്യിദ്ദീൻ മുസ്ലിയാരുടെ മരുമകൻ എന്ന നിലയിലാണ് ഞാൻ വി. അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ(ന.മ) പരിചയപ്പെടുന്നത്. അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ എനിക്കു പരിചയപ്പെടുത്തി തന്നതും എന്റെ ഗുരുവര്യർ കുഞ്ഞി മുഹ്യിദ്ദീൻ മുസ്ലിയാരാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ശൈഖുനയെ സംബന്ധിച്ച ഒരാമുഖ വിവരണത്തോടെയാണ് ഞാൻ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ അനുസ്മരിക്കുന്നത്.

കർമ്മനിരതമായ ജീവിതം നയിച്ച മഹാനായ ഒരു പണ്ഡിത സൂര്യനായിരുന്നു ശൈഖുനാ കുഞ്ഞിമുഹ്യിദ്ദീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ. മഹാനവർകളുമായി വളരെ അടുത്ത് ഇടപഴകുവാൻ എനിക്ക് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് ഒരു വലിയ ഭാഗ്യമായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ബഹുമാനപ്പെട്ട ശൈഖുന ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ സ്വന്തം മഹല്ലിൽ നിന്നും പരിസരപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള പള്ളി ദർസുകളിൽ ചേർന്ന് പ്രഗൽഭരായ ഉസ്താദുമാരിൽ നിന്ന് കിതാബുകൾ ഓതി. എല്ലാ ഫന്നുകളിലും പ്രത്യേകിച്ച് ഫിഖ്ഹിലും തസ്വൂഫിലും അഗാധ പാണ്ഡിത്യം നേടി സ്വന്തം മഹല്ലായ വെളിയങ്കോട് വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിലും കോയഹസ്സൻ മരക്കാർ പള്ളിയിലും ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിലും ഒക്കെ ദർസ് നടത്തിയിരുന്നു. ഈയവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് വിജ്ഞാന ദാഹം വർധിക്കുകയും ഉപരിപഠനത്തിനായി വണ്ടൂർ ബഹു: താജുൽ ഉലമ സ്വദെത്തുള്ള മുസ്ലിയാർ(ന.മ) അവർകളുടെ ദർസിലേക്ക് പോവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവിടന്ന് പഠനം

പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം ബഹു: സ്വദേശത്തുള്ള മുസ്ലിയാർ തന്നെ ഉസ്താദവർക്കളെ കരുളായി മഹല്ലിൽ വത്തിബും മുദരിസുമായി നിയമിച്ചു. അവിടന്ന് വിരമിച്ച ശേഷം അകലാട്, വെന്മേനാട്, പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ വത്തിബും മുദരിസുമായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം നാട്ടുകാരുടെ നിർബന്ധത്തിനു വഴങ്ങി പടിഞ്ഞാറങ്ങാടിയിൽ നിന്ന് വിരമിച്ച് വെളിയംകോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ മുദരിസും ഖാളിയുമായി തുടർച്ചയായ നാൽപ്പത് വർഷത്തോളം സേവനമനുഷ്ഠിച്ചു. ഈ കാലയളവിൽ പ്രഗൽഭരും അനുസരണശീലമായ ധാരാളം ശിഷ്യഗണങ്ങളെ വാർത്തെടുക്കാൻ ശൈഖുനാക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. വളരെ ലളിതമായ ജീവിതമായിരുന്നു അവിടന്ന് നയിച്ചിരുന്നത്. ആരെയും നല്ല ഹിമ്മത്തോടുകൂടി തന്നെ സമീപിച്ചിരുന്നു. ആരുടെയും മുഖത്ത് നോക്കി കാര്യം പറയുന്നതിന് ഒരുമടിയും അവിടന്ന് കാണിച്ചിരുന്നില്ല. ചെറുപ്പവലിപ്പം നോക്കാതെ എല്ലാവരോടും വിനയത്തോടും വശ്യമായ പുഞ്ചിരിയോടും കൂടി പെരുമാറിയിരുന്നു. തസ്വഫ്ഫിയിൽ അഗാധപാണ്ഡിത്യം നേടിയ മഹാനവർകൾ ഖാദിരിയ്യ രിഫാഇയ്യ ശാദുലി തുടങ്ങിയ തവരീഖത്തുകളിൽ കാലുറച്ച ശൈഖുമായിരുന്നു. അനാരോഗ്യം കാരണമായി വീട്ടിൽ വിശ്രമിച്ചിരിക്കുമ്പോഴും ആവശ്യപ്പെട്ടു ചെല്ലുന്നവർക്ക് കിതാബുകൾ ഓതിക്കൊടുക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഫത്വകൾ വാങ്ങാനും ഇജാസത്തുകൾ വാങ്ങാനും ഉപദേശങ്ങൾ തേടാനും പല മഹാന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇഷാഅ് മഗ്ദിബിനിയിൽ ആരോടും സംസാരിക്കാറില്ലായിരുന്നു ആ സമയം തവരീഖത്തിന്റെ വളാളുകൾ തസ്ബീഹ് ഇസ്തിഖ്ഫാർ തുടങ്ങിയവ മുഴുകുകയായിരുന്നു പതിവ്. ബഹു: താണാപാടത്ത് മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ (ന.മ) പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി അറക്കൽ മുപ്പർ ബഹു: താജുൽ ഉലമ സ്വദേശത്തുള്ള മുസ്ലിയാർ വണ്ടൂർ എന്നിവർ ഉസ്താദുമാരിൽ പ്രധാനികളാണ്. ബഹു: വലിയുള്ളാഹി കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ (ന.മ) അവർകൾ ശൈഖുനയെ അത്യധികം ബഹുമാനിക്കുകയും സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

1984-ൽ വെളിയംകോട് അങ്ങാടിയിൽ വെച്ച് നടന്ന ബഹു: ശംസുൽ ഉലമ ഇ.കെ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ പങ്കെടുത്ത സുന്നി സമ്മേളനത്തിൽ ബഹു: ശൈഖുനാ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നു. തന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ പ്രസംഗത്തിൽ ഖുതുബ പരിഭാഷയെ സംബന്ധിച്ച് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ പ്രസംഗിച്ച വാക്കുകളെ എടുത്തുദ്ധരിച്ചു കൊണ്ട് ബഹു: ശംസുൽ ഉലമ തന്റെ ഉൽഘാടന പ്രസംഗം നടത്തിയത് ഇന്നും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഉയർന്നുവരികയാണ്. അത്തരം വിഷയങ്ങളിൽ പലപ്പോഴും ശൈഖുനാ എനിക്ക് പല പാഠങ്ങളും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഹറാമായ ഭക്ഷണം അകത്തുചെല്ലുന്നതിൽ അവിടന്ന് വളരെയേറെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ ഏതു നിമിഷത്തിലും തഖ്വയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ജീവിതമാണ് അവിടന്ന് നയിച്ചിരുന്നത്. ഒരു ശുബ്ഹത്തിന്റെ മുതൽ പോലും അവിടന്ന് സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. പലിശയുമായി ബന്ധമുള്ളവരുടെ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. അത്തരക്കാരുടെ ഹദ്യകളോ ഹിബത്തുകളോ അവിടന്ന് നിരസിക്കുകയാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. നിർബന്ധ സാഹചര്യത്തിൽ അത് അവിടെവെച്ച് പോയാൽ തന്നെ ശരീരത്തിൽ തട്ടാത്തനിലയിൽ വീട്ടിൽ ഉപയോഗിക്കാതെ മറ്റേതെങ്കിലും നിലക്ക് വിനിയോഗിച്ചതായിട്ട് എനിക്ക് അനുഭവമുണ്ട്. ഹറാമായ ഭക്ഷണം വയറ്റിൽ ചെല്ലുന്നതിനെ പേടിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പ്രത്യേക ക്ഷണം പോലും നിരസിച്ചത് എന്റെ അനുഭവത്തിൽ പെട്ട യാഥാർത്ഥ്യമാണ്.

ശൈഖുന അവർകളുടെ ഹജ്ജ് യാത്ര അവസരത്തിലാണ് ഞാൻ കൂടുതൽ അടുത്ത് ഇടപഴകിയത്. ഹജ്ജിന്റെ എല്ലാ റിക്കാഡുകളും അപേക്ഷകളും ശരിയാക്കി അയച്ചത് ഞാനായിരുന്നു. ഹജ്ജ് യാത്ര ഒരു ചരിത്ര സംഭവമാണ്. ശൈഖുനയുടെ ഒരു ശിഷ്യൻ ജീവിതപ്രാരാപ്തം കൊണ്ട് സാമ്പത്തികമായി വളരെ പരാജയപ്പെട്ടു. അവസാനം ശൈഖുന അവർകളോട് വീട്ടിൽപോയി സങ്കടം പറഞ്ഞു. എനിക്ക് ലാഞ്ചികയറി ഗൾഫിൽ പോകാൻ സമ്മതം തരണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ ശൈഖുന ദീർഘനേരം ദുആ ചെയ്തു തലയിൽ കൈവെച്ചു മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു നീ പോവുക അള്ളാഹു

നിന്നെ രക്ഷിക്കും. നിന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ട ഉടനെ അദ്ദേഹം സലാം ചൊല്ലി ദുആ വസിയത്തോടെ ഉസ്താദിന്റെ വീട്ടിൽ നിന്ന് പടി ഇറങ്ങുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മനസ്സിൽ നിയത്ത് ചെയ്തു. ഞാൻ പോയി അവിടെയെത്തി ജോലി ലഭിച്ചാൽ ആദ്യം ലഭിക്കുന്ന വരുമാനം കൊണ്ട് ഉസ്താദവർകളെ ഹജ്ജിന് അയക്കണമെന്ന് നിയത്ത് ചെയ്തു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹത്തിന് സാമ്പത്തികമായി നല്ല സൗകര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചു. ഉടനെ തന്നെ അദ്ദേഹം തൊട്ടടുത്ത കൊല്ലം ഹജ്ജിന് പോകാൻ ഒരുങ്ങണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു കൊണ്ട് ഉസ്താദവർകൾക്ക് കത്തെഴുതി. 1977 ലായിരുന്നു അത്. കത്ത് കിട്ടിയ ഉടനെ ശൈഖുന എന്നെ വിളിപ്പിച്ചു. 1976-ൽ എന്റെ വന്ധ്യരായ ഉസ്താദ് ഒ.കെ. മുഹമ്മദ് കുട്ടി മുസ്ലിയാർ ഹജ്ജിന് പോയ വിവരം ശൈഖുനായ്ക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഉസ്താദിനോട് അന്വേഷിച്ച് എനിക്ക് ഹജ്ജിന് പോകാനുള്ള കടലാസും റിക്കാർഡും ഒക്കെ ശരിയാക്കിത്തരണമെന്ന് പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെ ഞാൻ ഉസ്താദിന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് അപേക്ഷാ ഫോം വരുത്തി അപേക്ഷ പൂരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നമ്മൾ പോയിട്ട് ഒരു ഫോട്ടോ എടുത്ത് വെക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ അവിടന്ന് പറഞ്ഞു. “മോനേ ഫോട്ടം എടുക്കൽ ഹറാമാണ്. ഹജ്ജിന് വേണ്ടിയല്ലേ ഒരു നിവൃത്തിയുമില്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് എടുക്കാം.” ഫോട്ടോ എടുക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തിൽ ഇത്ര ഗൗരവമില്ല.

അങ്ങിനെ മിക്ക ദിവസവും ഞാൻ ശൈഖുനയുടെ കൂടെ ഉണ്ടാവും. ശൈഖുനാ കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ (ന.മ) അവർകളുടെ അടുത്ത് ഞങ്ങൾ പലപ്രാവശ്യവും പോയിട്ടുണ്ട്. മഹാനവർകളുമായി ഞാൻ ആദ്യം ബന്ധപ്പെട്ടതും ശൈഖുന മുഖേനയാണ്. പിന്നീട് വളരെ അടുത്ത് പെരുമാറുകയും അവിടത്തെ പക്കൽ നിന്ന് പ്രധാനപ്പെട്ട ചില ഇജാസത്തുകൾ എനിക്ക് കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അൽഹംദുലില്ലാഹ്. അങ്ങിനെ വളരെപ്പെട്ടന്നാണ് മേൽപ്പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ ഒക്കെ ശരിയാക്കി അദ്ദേഹം അയച്ചുകൊടുത്തത്. ഉടനെ

ഫോട്ടോ എടുക്കലും അപേക്ഷ പൂരിപ്പിക്കലും മെഡിക്കൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിക്കൽ ഒക്കെ വെറും രണ്ട് ദിവസം കൊണ്ടാണ് കഴിഞ്ഞത്. അത്രയും പെട്ടെന്ന് അത് സാധിച്ചത് അവിടത്തെ ഒരു കറാമത്തായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ആധുനിക സൗകര്യങ്ങൾ ഉള്ള കാലമല്ലല്ലോ. അപേക്ഷ ഹജ്ജ് കമ്മറ്റി ഓഫീസിൽ സ്വീകരിക്കുവാൻ വെറും നാല് ദിവസം മാത്രം ഉള്ളപ്പോഴാണ് ശരിയാക്കി അയക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ പതിനഞ്ചുദിവസത്തിനുള്ളിലായി അപേക്ഷ സ്വീകരിച്ചു ഓഫീസിൽ നിന്ന് പച്ച കാർഡ് വന്നു. അൽഹംദുലില്ലാഹ് പിന്നെ അത് മുതൽ യാത്ര പുറപ്പെടുന്ന ദിവസം വരെ മഹാത്മാക്കളുടെ മഖ്ബറകൾ സിയാറത്ത് ചെയ്യുന്നതിലായിരുന്നു അവിടുത്തെ ശ്രദ്ധ. ശൈഖുനയുടെ മശായിഖന്മാർ ഉസ്താദുമാർ തുടങ്ങി പല ഔലിയാക്കന്മാരുടെ മഖ്ബറകളിൽ കാസർക്കോട് കണ്ണൂർ, വടകര, മമ്പുറം, മലപ്പുറം, പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി, കാളിയാറോഡ് തുടങ്ങിയ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ശൈഖുനായോടൊപ്പം ഞാൻ സിയാറത്തിനായി പലതവണ പോയിട്ടുണ്ട്. കൂടെ കൂടെയുള്ള സിയാറത്തിലൂടെ മഹാത്മാക്കളുമായി ആത്മീയബന്ധം സ്ഥാപിക്കുക, സിലത്തുറഹിമ്(കുടുംബബന്ധം നിലനിറുത്തൽ) സ്നേഹ ബന്ധം നിലനിർത്തുക ഒക്കെ അവിടുത്തെ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു.

എന്റെ വന്ധ്യ പിതാവ് പി.എം. സൈനുദ്ധീൻ മുസ്ലിയാർ രോഗശയ്യയിൽ കിടക്കുമ്പോൾ ശൈഖുനയുടെ മകനും ഇപ്പോൾ വെളിയംകോട് ഖാളിയുമായ ബഹു: ഹംസ സലാഫിയേയും കുട്ടി (അന്ന് ചെറുപ്പം കുട്ടിയാണ്) ശൈഖുന എന്റെ ഉപ്പയുടെ അടുത്തുവരികയും കാണുകയും ചെയ്തത്. രണ്ട് പേരും ദുആ ചെയ്തു മക്കളായ ഞങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ദുആ കൊണ്ട് വസിയത്ത് ചെയ്തു. സ്നേഹബന്ധം സുദൃഢമാക്കിയത് ഇന്നും എന്റെ ഓർമ്മയിൽ നിൽക്കുന്നു. ഹജ്ജ് യാത്രയിൽ ഉണ്ടായ ഒരു പ്രത്യേക സംഭവം കൂടി എഴുതി ഞാൻ നിറുത്തുകയാണ്. അത് മറ്റൊന്നുമല്ല അവിടന്ന് തിരിച്ചുവന്ന് സന്തോഷം പങ്കുവെക്കുമ്പോൾ എന്നോട് പറഞ്ഞു ഞാൻ ഹിറാഗുഹയിൽ കയറിയിരുന്നു

ഒരു മക്കുസ് മൗലുദ് ഓതി മോനെ. അൽഹംദുലില്ലാഹ്. 87 വയസ് പ്രായമുള്ള സമയത്താണ് അവിടത്തേക്ക് ഇത്രയും വലിയ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചത്. 1987-ലാണ് ശൈഖുനാ ഈ ലോകത്തോട് യാത്രപറഞ്ഞത്. അല്ലാഹു അവിടുത്തെ ദറജകൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കട്ടെ. അവരുടെ ഹഖ്ജാഹ് ബറകത്ത് കൊണ്ട് നമ്മുടെ എല്ലാ ഹലാലായ മുറാദുകളും ഹാസിലാക്കിത്തരട്ടെ. അവിടത്തോടൊപ്പം നമ്മെയും അവന്റെ ജനാത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവട്ടെ ആമീൻ.

ശൈഖുനാ അവർകളുടെ ഹജ്ജ് യാത്രാവസരത്തിൽ 1977-ൽ ഞാൻ ഒരുദിവസം അവിടുത്തെ പടികയറി ചെല്ലുമ്പോൾ ഒരു മുസ്ലിയാർ കൂടയും കൈത്തണ്ടയിലിട്ടു ഇറങ്ങി വരുന്നു. വളരെ വലാറുള്ള ഒരു മഹാൻ കണ്ടാൽ തന്നെ ഭയം തോന്നുന്ന വലിയ താടി എനിക്ക് മുമ്പ് പരിചയമില്ല. ഞാൻ സലാംചൊല്ലി മൂസാഫഹത്ത് ചെയ്തു ദുആ ചെയ്യണമെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ ശൈഖുനാ അവർകളോട് ചോദിച്ചു ആരാണ് ഇപ്പോൾ ഇവിടുന്ന് പോയ ഉസ്താദ്. അപ്പോൾ അത് എന്റെ മരുമകൻ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരാണ് മോനെ എന്ന് ശൈഖുനാ പറഞ്ഞു. അവിടന്ന് പിരിഞ്ഞ ഉടനെ ഞാൻ വെളിയംങ്കോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ പോയി അവിടെ അദ്ദേഹം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഉടനെ തന്നെ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുമായി പരിചയപ്പെട്ടു. അന്ന് മുതൽ അവിടുന്ന് വഹാത്താകുന്നത് വരെ സ്നേഹാദരവുകളോടെ ബന്ധപ്പെടാനും ഇടപഴകി ജീവിക്കാനും എനിക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പല കാര്യങ്ങളും ഞങ്ങൾ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും മൂശാവറത്ത് ചെയ്യാറുണ്ട്. അദ്ദേഹം പല പള്ളി ദർസുകളിൽ നിന്നും ഇൽമ് കരസ്ഥമാക്കി വെല്ലൂർ ബാഖിയാത്തുസാലിഹാത്തിൽ മുതവ്വൽ ബാഖവി ബിരുദം നേടുകയും ചെയ്തു. ബാഖിയാത്തിൽ നിന്ന് വന്ന ഉടനെ ഒ.കെ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ അബ്ദുറഹ്മാൻ ബാഫഖി തങ്ങളുടെ നാട്ടിലേക്ക് ഖത്തീബായി നിയോഗിച്ചു. അവിടന്ന് 3 വർഷത്തിന് ശേഷം ശാരീരിക അസുഖം കാരണം പിരിയുകയും സ്വന്തം മഹല്ലായ ഹുര്മംഗലത്ത് താമസിക്കുകയും പിന്നീട് പെരു

മുക്ക് - മൂക്കുതല - കൊടുവായൂർ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ ദീർഘകാലം ദർസ് നടത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 40-ൽ പരം വിദ്യാർത്ഥികളുണ്ടായിരുന്ന കൊടുവായൂർ ദർസ് പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. 1985-ൽ ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർക്ക് അനാരോഗ്യം കാരണം ബുതുബ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ പ്രയാസമായപ്പോൾ ഉസ്താദ് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ അവർകളെ വെളിയംങ്കോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ ഖത്തീബുമായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ വഹാത്തിന് ശേഷം ഖാസിയുമായി നിശ്ചയിച്ചു. വഹാത്ത് വരെ ആ പദവി തുടർന്നുകൊണ്ട് സേവനമനുഷ്ഠിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞു. പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ വ്യതിരിക്തമായ വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു. അതിൽ പ്രധാനമായത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇബാദത്തിലുള്ള തളരാത്ത ആവേശം തന്നെയാണ്. ഏതവസരത്തിലും ഇൽമും ഇബാദത്തുമായിട്ടാണ് കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നത്. ഇബാദത്തുകൾ കൊണ്ട് ധന്യമാക്കി ലാളിത്യം നിറഞ്ഞ ജീവിതമായിരുന്നു ഉസ്താദ് അവർകളുടേത്. സുന്നത്തുകൾ ധാരാളം നിസ്കരിച്ചിരുന്നു. ഖുർആൻ പാരായണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിരം പതിവായിരുന്നു. റമളാനിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ഇബാദത്തിന്റെ ആഘോഷദിനങ്ങളായിരുന്നു. ഖുർആൻ എത്രയോ ഖത്തുകൾ തീർക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. റവാത്തിബ് സുന്നത്തുകൾക്ക് പുറമെ ജുഹാസ്വലാത്തുൽ അപ്പാബീൻ, വിത്ദ്, തഹജ്ജുദ്, സ്വലാത്തുൽ സബീഹ് തുടങ്ങിയവ നിർവ്വഹിക്കൽ ഉസ്താദിന്റെ ദിനചര്യകളായിരുന്നു. ഇശാഅ് മഗ്ദിബിനിടയിൽ സംസാരിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ആ സമയം ഒക്കെ സ്വലാത്ത് തസ്ബീഹ് തഹ്ലീൽ മുതലായവയ്ക്ക് ചിലവഴിക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. പരിപാടികളിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടി വരുമ്പോഴൊക്കെ ഇശാഇന്റെ ശേഷമാക്കാനാണ് മൂപ്പർക്ക് ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നത്. കറാഹത്തുകൾ പോലും തന്നിൽ നിന്നും സംഭവിക്കാതെ സൂക്ഷ്മത പാലിച്ചിരുന്നതാണ് ആ ധന്യജീവിതം. കൃത്യനിഷ്ഠ പാലിക്കുന്നതിലും മഹാനവർകൾ വളരെ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് ഇബാദത്തിന്റെ വിഷയത്തിൽ നിസ്കാരത്തിന്റെ

സമയമാകുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ വുളുങ്ങ് എടുത്ത് തയ്യാറാ വുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം വളരെ ആകർഷണീയമായിരുന്നു. പുഞ്ചിരിതൂകികൊണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം എല്ലാവരേയും സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്. സ്വഭാവത്തിലും സംസാരത്തിലും ഔന്നിത്യം പുലർത്തുന്നതോടൊപ്പം സരളമായിരുന്നു മഹാനവർകളുടെ ജീവിതരീതികൾ. ആർഭാടമായി ഒന്നും ഉസ്താദിന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരു വിട്ടുവീഴ്ചക്കും അദ്ദേഹം തയ്യാറായിരുന്നില്ല. തന്റെ സമയം മുഴുവനും ഇബാദത്തിനും ഇൽമിനും വേണ്ടി ചിലവഴിച്ചിരുന്ന മഹാനവർകൾ ഉസ്താദുമാരുടെ സന്തോഷവും പൊരുത്തവും നേടി എടുക്കുന്നതിൽ അതീവ ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു. കോടഞ്ചേരി ദർസിൽ ഉസ്താദ് അവർകളുടെ അടുത്ത് എന്റെ അളിയൻ ജമാലുദ്ദീൻ ഓതിപഠിക്കുന്ന കാലത്ത് ഇടക്കിടെ ഞാൻ അവിടെ പോകാറുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുദിവസം ഉസ്താദ് എന്നോട് പറഞ്ഞു. ഇവിടെ ഇരിക്കുവാൻ എനിക്ക് പേടിയാണ്. ഇവിടെ ബഹു: ബാപ്പാട്ടി മുസ്ലിയാർ ഇരുന്ന് ദർസ് നടത്തിയ സ്ഥലമാണ്. അങ്ങിനെയാണിരുന്നു ഉസ്താദുമാരോടുള്ള സ്നേഹാദരവുകൾ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നത്. അവരോടുള്ള ആദരവ് പെരുമാറ്റ മഹിമ എന്നിവ കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഉസ്താദ്മാർക്കൊക്കെ പ്രിയങ്കരനായിരുന്നു. ഉസ്താദുമാരെ പറ്റി എത്ര പറഞ്ഞാലും അദ്ദേഹത്തിന് മതിവരാറില്ല. പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠരായ ശൈഖ് ഹസ്സൻ മുസ്ലിയാർ ഹസ്രത്ത് (റ), ശൈഖുനാ ഒ.കെ. സൈനുദ്ദീൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ, കെ.കെ ഹസ്റത്ത് നിറമരുത്തൂർ ബീരാൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ, മക്കാർ മുസ്ലിയാർ, കുഞ്ഞിമുഹ്യിദ്ധീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ നവ്വറല്ലാഹു മർഖദഹും - എന്നിവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന് ഉസ്താദുമാരാണ്. ദീനിപ്രവർത്തന രംഗത്തും ഉസ്താദവരുകൾ തിളക്കമാർന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാഴ്ചവെച്ചുപോന്നിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ മകുടോദാഹരണമാണ് സ്ഥാപിതകാലം മുതൽ വഫാത്ത് വരെ ഏരമംഗലം ദാറുസ്സലാമത്ത് യതീം ഖാനയുടെ പ്രസിഡന്റായി പ്രവർത്തിച്ചുവന്നത്. മാത്രമല്ല വലിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയുടെ മൈന്റനൻസ് വർക്കുകൾ നടത്തിയതും കോമ്പൗണ്ട്വാൾ നിർമ്മിച്ചതും ഒക്കെ സ്വന്തം

കയ്യിൽ നിന്ന് കാൾ എടുത്തിട്ടാണ്. പിന്നീട് കുറച്ചൊക്കെ കിട്ടി ബാക്കി പൊരുത്തപ്പെടുകയാണ് ചെയ്തതെന്ന് എന്നോട് പറയുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ദിക്റഹൽഖകൾക്ക് ദുആ സമ്മേളനങ്ങൾക്ക് പള്ളി ഉൽഘാടനങ്ങൾക്ക് ഒക്കെ പങ്കെടുത്ത് പ്രവൃത്തിക്കുകയും നേതൃത്വം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 1977 മുതൽ വഫാത്ത് വരെയും ഞങ്ങൾ നല്ല ബന്ധമായിരുന്നു. എന്റെ സ്വന്തം ഉസ്താദിനെപ്പോലെയാണ് ഞാൻ അദ്ദേഹവുമായി പെരുമാറിയിരുന്നത്. പല ദീനികാര്യങ്ങളും ചില മസ്അലകളും ഒക്കെ നേരിൽ ചർച്ചചെയ്യുകയും ചില പ്രത്യേക കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തോട് ഉപദേശം തേടലും പതിവായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ മഹല്ലിൽ നടത്താറുള്ള സ്വലാത്ത് വാർഷികം, ജനറൽ ബോഡി യോഗം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിൽ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കാനും നേതൃത്വം നൽകാനും ഉസ്താദവർകളെയാണ് ഞാൻ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് പോകാറുണ്ടായിരുന്നത്. അവിടന്ന് പങ്കെടുത്ത വേദികളിലൊക്കെ ഞങ്ങൾക്ക് വേണ്ട ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ആത്മാർത്ഥമായി ദുആ നടത്തുകയും ഞങ്ങൾക്കതിൽ ബറകത്ത് ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി പ്രകാരം 2011 ജനുവരി 8-ാം തീയതി വൈകുന്നേരം 4 മണിക്ക് അവിടുന്ന് ഈ ലോകത്തോട് യാത്ര പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം നമ്മെയും അവന്റെ ജനാത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവട്ടെ. ആമീൻ

ഓർമ്മകളുടെ ആഴിയിലേക്ക് ഒരേത്തിനോട്ടം

ഉമർ വെളിയങ്കോട്

ഒരു പുരുഷായുസ്സ് മുഴുവൻ ദീനി വൈജ്ഞാനിക ആത്മീയ മണ്ഡലങ്ങളിൽ ധ്രുവനക്ഷത്രം കണക്കെ വെട്ടിത്തിളങ്ങിയ മഹാഗുരു അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ ആകസ്മിക വിധോഗം നിറകണ്ണുകളോടെയല്ലാതെ ഓർക്കാൻ കഴിയില്ല. മരിച്ചാലും മറക്കാത്ത ഒരുപാട് ഓർമ്മകളും അനുഭവങ്ങളും ബാക്കിവെച്ചാണ് ആ വിജ്ഞാനവിളക്ക് അണഞ്ഞു പോയത്.

അരനൂറ്റാണ്ടിലേറെക്കാലം കേരളത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ മുദരിസും ഖത്തീബുമായി സേവനം ചെയ്ത മഹാനവർകൾ, അവിടുത്തെ സേവനത്തിന്റെ കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകാലവും വെളിയംകോട് മഹല്ലിലാണ് സേവന നിരതനായത്. മുദരിസ്, ഖത്തീബ്, ഖാസി, ഇമാം എന്നീ സ്ഥാനങ്ങൾക്ക് പുറമെ മഹല്ലിലെ മുഴുവൻ ദീനിസംരംഭങ്ങളിലും ഉസ്താദിന്റെ സജീവ സാന്നിധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. വെളിയംകോട്ടെ മുൻ ഖാസിയും ഖത്തീബും തന്റെ ഭാര്യപിതാവും കൂടിയിരുന്ന മഹാ പണ്ഡിതനും സ്വാതന്ത്രിയുമായ മർഹൂം തറയിൽ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരു(ന.മ)ടെ പിൻഗാമിയായിട്ടാണ് മഹാനവർകൾ നിയമിതനായത്. മരണംവരെയും വളരെ സ്തുത്യർഹമായ നിലയിൽ തന്റെ പദവികളിൽ തുടരുകയും ചെയ്തു. മഹാനവർകളുടെ വിധോഗ ശേഷം ഇപ്പോൾ തൽസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉസ്താദിന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യനും ഭാര്യാസഹോദരനും ശൈഖുനാ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ പുത്രനുമായ പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനും വാഗ്മിയുമായ ബഹു: ഹംസ സഖാഫിയാണ് നിയമിതനായിട്ടുള്ളത്. ഉസ്താദിന്റെ പുത്രൻ ബഹു: അബ്ദുൽ അഹദ് മുസ്ലിയാരാണ് ഇമ്മാമായി സേവ

നം ചെയ്യുന്നത്.

പണ്ഡിതപാമര വ്യത്യാസമില്ലാതെ ആരാലും ആദരിക്കപ്പെടുന്ന വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു ഉസ്താദിന്റേത്. ജീവിതാന്ത്യം വരെയും ദീനി ഖിദ്മത്തിലായി മുദരിസ്സായി തന്നെ ജീവിക്കണമെന്നായിരുന്നു മോഹം. മരിക്കുന്ന ദിനം വരെയും അദ്ദേഹത്തിന് അതിന് സൗഭാഗ്യമുണ്ടാവുകയും ചെയ്തു.

മുത:അല്ലിമുകളെ സ്വന്തം മക്കളേക്കാൾ ഉപരി സ്നേഹിക്കുകയും അവരെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഉസ്താദിനെ ഒരു രക്ഷിതാവിന്റെ സ്ഥാനത്താണ് മുത:അല്ലിമുകൾ കണ്ടിരുന്നത്. ഉസ്താദിന്റെ ദർസിൽ നിന്നും പഠിച്ച ശേഷം കോളേജുകളിൽ പോയി ബിരുദമെടുത്തവരും അല്ലാത്തവരുമായ ഒട്ടേറെ പണ്ഡിതപ്രതിഭകൾ കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തും ദീനി വിജ്ഞാന പ്രബോധന പ്രചരണ രംഗങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്.

ആത്മീയ രംഗത്ത് ഉസ്താദിന്റെ നേതൃപാഠവും തർബ്ബിയത്തും സ്വതസിദ്ധമായ ശൈലിയിൽ വശ്യമായ ഉപദേശങ്ങളും ഭക്തി സാന്ദ്രമായ പ്രാർത്ഥനകളും മനുഷ്യമനസ്സുകളിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്നവയായിരുന്നു.

ഉസ്താദിന്റെ ദുആ കൊണ്ടും ആത്മീയ ചികിത്സകൾകൊണ്ടും ഫലം സിദ്ധിച്ച ഒട്ടേറെ പേർ അവരുടെ അനുഭവങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ ആത്മീയ സദസ്സുകളിൽ ഉസ്താദിന്റെ സാന്നിധ്യം ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്തതായിരുന്നു. ദീനിചിട്ടകളിൽ നിഷ്കർഷതയും തന്നെപ്പോലെ തന്റെ ശിഷ്യഗണങ്ങളും സ്നേഹജനങ്ങളും ജീവിക്കണമെന്ന ഉൾക്കടമായ മോഹവും ഉസ്താദിനുമുണ്ടായിരുന്നു. സദാസമയങ്ങളിലും ഇബാദത്തുകൾകൊണ്ട് ധന്യമായിരുന്നു ആ ജീവിതം. ഇത്രമാത്രം ഇബാദത്തുകളിൽ മാധുര്യം കണ്ടെത്തിയവരെ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ കണ്ടെത്തുക പ്രയാസമായിരിക്കും.

ജീവിതത്തിൽ നീറുന്ന ഒരുപാട് പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം തേടി ഉസ്താദിനെ സമീപിച്ചിരുന്നവർ നിരവധിയാണ്. രോഗികൾ, ബിസിനസ്സുകാർ, യാത്രക്കാർ, പണ്ഡിതന്മാർവരെ അക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടാകും. വെളിയംകോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയുടെ

പടിഞ്ഞാറെ ചെരുവിൽ സന്ദർശകരെ നിറ പുഞ്ചിരിയോടെ സ്വീകരിക്കുകയും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം നിർദ്ദേശിച്ചു കൊടുക്കുകയും പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥന നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഉസ്താദിന്റെ അഭാവം ഇപ്പോൾ പള്ളിയിലെത്തുന്നവരിൽ നൊമ്പരമുണർത്തുന്ന കാഴ്ചയാണ്.

സന്ദർശകരിൽ നിന്നും മറ്റും സ്നേഹപൂർവ്വം കിട്ടികൊണ്ടിരുന്ന പാരിതോഷികങ്ങളും മറ്റും പണമായും വസ്തുക്കളായും നിർധനരായ തന്റെ ശിഷ്യന്മാർക്കും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളിലേക്കും നിരലംബരായ ബന്ധുക്കൾക്കും മറ്റ് പാവപ്പെട്ടവർക്കും വളരെ രഹസ്യമായി എത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നല്ലൊരു ധർമ്മിഷ്ഠൻ കൂടിയായിരുന്നു മഹാനവർകൾ. നല്ലൊരു സൽക്കാരപ്രിയൻ കൂടിയായ ശൈഖുനാ അതിഥികൾക്കും സുഹൃത്തുക്കൾക്കും ഏറ്റവും നല്ല ഭക്ഷണം നൽകി ഭക്ഷിപ്പിക്കുന്നതിൽ സന്തോഷം കണ്ടെത്തിയിരുന്നു.

ഉസ്താദുമൊത്ത് യാത്രചെയ്യുക വളരെ ആഘാദകരമായ അനുഭൂതിയാണ്. കൂടെയുള്ളവർക്ക് ഇഷ്ടാനുസരണം ഭക്ഷണവും മറ്റും വാങ്ങിക്കൊടുക്കും. ബസ്സുകളിലും ട്രെയിനിലും മറ്റും കയറിയാൽ സഹയാത്രികരിൽ പരിചിതരും അല്ലാത്തവരുമായ അന്യമതസ്ഥർ പോലും ബഹുമാനാദരവുകളോടെ സംസാരിക്കുകയും ഉസ്താദിനും കൂടെയുള്ളവർക്കും വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഒരു ഉഖ്റവിയാൽ പണ്ഡിതന് ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട എല്ലാ സ്വീഹത്തുകളും ഒത്തിണങ്ങിയ അപൂർവ്വം പണ്ഡിതന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

പരിശുദ്ധ സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിന്റെ അഖീ:ദ മുറുകെ പിടിച്ചു ജീവിക്കുകയും ബിദഇയ്ക്ക പ്രസ്ഥാനക്കാരെ വെറുക്കുകയും അവരുടെ പൊള്ളത്തരങ്ങളിൽ പെട്ട്പോകാതിരിക്കാൻ സമുദായത്തെ ഉൽബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. സമസ്തയിലെ പിളർപ്പിന് ശേഷം ഉസ്താദിന്റെ നിലപാട് അന്വേഷിച്ചവരോട് മഹല്ല് ഖാസി എന്ന നിലക്ക് നാട്ടിൽ മസ്ലഹത്തത്ത് ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനാൽ നിഷ്പക്ഷ നിലപാട് സ്വീകരിക്കുന്നു വെന്നാണ് പറഞ്ഞത്. എങ്കിലും സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിന്റെ വളർച്ചക്ക് വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന പണ്ഡിതന്മാ

രോടും പ്രവർത്തകരോടും വളരെ ആദരവും സ്നേഹവും അദ്ദേഹം കാണിച്ചിരുന്നു. ഇരുവിഭാഗവും സുന്നീ സംഘടനകളുടെ പരിപാടികളിലും ഉസ്താദ് പങ്കെടുക്കാറുണ്ട്. 15 വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് ഒരിക്കൽ വെളിയംകോട് മുജാഹിദുകളുമായി സംവാദ വ്യവസ്ഥയുണ്ടാക്കാൻ എത്തിച്ചേർന്ന ബഹു:പേരോട് അബ്ദുറഹിമാൻ സഖാഫി ജുഹർ നമസ്കാരത്തിന് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ വന്നപ്പോൾ നമസ്കാരശേഷം ഉസ്താദിന്റെ റൂമിൽ ചെന്നുകാണുകയുണ്ടായി. പേരോട് ഉസ്താദിനെ കണ്ട മാത്രയിൽ അതിയായ സന്തോഷത്തോടെ സ്വീകരിച്ചിരുത്തുകയും ഉസ്താദിന്റെ പതിവ് ആദിത്യമുദാദയനു സരിച്ച് ഫ്ളാസ്കിൽ നിന്ന് ചായ ഗ്ലാസിൽ പകർന്നു നൽകുകയും ചെയ്തു. വെളിയംകോട് എത്തിപ്പെടാനുള്ള കാരണം വിവരിച്ചപ്പോൾ “ബിദഇയ്ക്ക കക്ഷികളോട് പോരാടാൻ അല്ലാഹു താങ്കൾക്ക് പ്രത്യേകമായ കഴിവ് തന്നിട്ടുണ്ട് അത് അല്ലാഹു നിലനിർത്തിതരട്ടെ” എന്ന് പേരോടിന്റെ മുർബാവിൽ കൈവെച്ച് വികാരാധീനനായി പ്രാർത്ഥിച്ച സന്ദർഭം ഓർത്ത് പോവുകയാണ്.

ഉസ്താദിന്റെ ഭക്തിസാന്ദ്രവും കർണ്ണാനന്ദകരവുമായ ജുമുഅ: ഖുതുബ പ്രസിദ്ധമാണ്. ചില പുത്തനാശയക്കാർ വരെ മഹാനവർകളുടെ ഖുതുബയെ പ്രശംസിച്ച് പറയുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. മർഹൂം സയീദ് അബ്ദുറഹിമാൻ ബാഫി തങ്ങൾ ഉസ്താദുൽ അസാത്തീദ് ഒ.കെ ഉസ്താദിനോട് കൊയിലാണ്ടി ജുമഅത്ത് പള്ളിയിലേക്ക് നിബന്ധനയൊത്ത ഒരു ഖത്തീബിനെ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ മറ്റൊന്നും ചിന്തിക്കാതെ ഒ.കെ ഉസ്താദ് തന്റെ പരശ്ശതം ശിഷ്യന്മാരിൽ നിന്നും സ്മര്യപുരുഷനെയാണത്രെ പറഞ്ഞയച്ചത്.

ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഗാംഭീര്യം സ്പർശിക്കുന്ന ഭാവമാണെങ്കിലും അടുത്തറിഞ്ഞവർക്കറിയാം ആ മനസ്സിന്റെ വ്യാപ്തി, നിഷ്കളങ്കവും പ്രശാന്തസുന്ദരവുമായ സമുദ്രത്തേക്കാൾ വിശാലമാണെന്ന്. വളരെ ലോലമായ ഹൃദയമാണ് ഉസ്താദിന്റേതെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ചികിത്സിച്ച് ഇരുന്ന ഡോക്ടർമാർ വരെ പറയുകയുണ്ടായി. ഒടുവിൽ ആ നിർമ്മല ഹൃദയത്തിനേറ്റ ആഘാതം തന്നെ മരണകാരണമാവുകയാ

യിരുന്നു. എല്ലാവരുടെയും ഇഷ്ടഭാജനമായി നീണ്ട 26 വർഷത്തെ വെളിയങ്കോട് മഹല്ലിലെ സേവനത്തിനൊടുവിൽ ഉസ്താദിന്റെ വിധേഗത്തിന് മാസങ്ങൾക്ക് മുൻപ് ചില നിക്ഷിപ്ത താല്പര്യക്കാർ മഹാനവർകളുടെ ഖാസിസ്ഥാനം ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് നൽകിയ കത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിനേൽപ്പിച്ച മറ്റൊരു മുറിവായിരുന്നു. അസുഖമായി ആശുപത്രിയിൽ കിടക്കുന്ന സമയത്തും ഈ കത്തിനെ സംബന്ധിച്ചു ഉസ്താദ് സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അതിന് പിന്നിൽ ഉസ്താദ് സ്നേഹിക്കുകയും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ചിലരുടെ മൗനാനുവാദവും പ്രേരണയും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന വസ്തുത തന്റെ മനസ്സിൽ വല്ലാത്ത വേദനയുണ്ടാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞത് ഇത്തരൂണത്തിൽ ഓർത്തുപോവുകയാണ്. അന്ത്യം വരെയും ദീനി മാർഗത്തിൽ സൂക്ഷ്മത നിലനിർത്തി ജീവിക്കുകയും ലോകത്തിലെ സർവ്വ ജീവികൾക്കും നന്മ മാത്രം ഉണ്ടാവണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്ത സ്വാതന്ത്രികനായ ഒരു മഹൽ വ്യക്തിത്വമാണ് തീരോ ഭവിച്ചത്. മതവിജ്ഞാന-ആത്മീയ രംഗത്ത് തലയെടുപ്പുള്ള ഒരു പണ്ഡിതനെന്നാണ് സമുദായത്തിന് നഷ്ടമായത്. മഹാനവർകളുടെ വിധേഗ വാർത്തയറിഞ്ഞ് ഏരമംഗലത്തെ തന്റെ വസതിയിൽ കുലം കുത്തി ഒഴുകിവന്ന പതിനായിരങ്ങൾ അവരുടെ ഹൃദയാന്തരങ്ങളിൽ പ്രിയപ്പെട്ട ഉസ്താദിനുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാനവും ബഹുമതിയും എത്രയായിരുന്നുവെന്ന് വിളിച്ചറിയിക്കുന്നതായിരുന്നു. വർണ്ണതീതമായ മഹത്വത്തിന്റെ മങ്ങാത്ത പ്രതിഭയായ ആ അനശ്വര ജ്യോതിസ്സിന്റെ ദാജ അല്ലാഹു ഏറ്റികൊടുക്കുമാറാകട്ടെ- ആമീൻ.

ആരുണ്ടിനി അവലംബമായ്....

എരാളത്തേൽ മുഹമ്മദുണ്ണിമുസ്ലിയാർ ഏരമംഗലം

കാലത്തിന്റെ കണ്ണാടിയിലൂടെ കണ്ണോടിക്കുമ്പോൾ ആത്മീയാനന്ദത്തിൽ തസ്ബീഹ് മാലയും പിടിച്ച് നറുനിലാചിരിതുകി അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ... എണ്ണിയാലൊടുങ്ങാത്ത ഓർമ്മയുടെ ഏടുകളിൽ ഒരു പരിത്യാഗിയുടെ ജീവിത സ്പന്ദനങ്ങൾ....

ഓർമ വെച്ചുനാൾ മുതൽ ഞാനും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരും ആത്മമിത്രങ്ങളാണ്. ഏരമംഗലം ദേശത്തെ ഓത്തുപള്ളിയിലെ ഉസ്താദായിരുന്ന ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാരിൽ നിന്നാണ് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ മുതഹ്മദീദ് ഓതുനത്ത്. പിന്നീട് എന്റെ വന്ദ്യ പിതാവ് മുചിക്കുട്ടത്തിൽ ബാപ്പു മുസ്ലിയാരാണ് ആത്മീയ വിജ്ഞാന തീരത്തേക്ക് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരെ കൈപിടിച്ചുനയിച്ചത്.

അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ പിതാവ് ആലി അഹ്മദ് കയോട് എന്റെ ഉപ്പു പറഞ്ഞു. “നിനക്ക് ഇഷ്ടം പോലെ മക്കളുണ്ടല്ലോ..... ഒന്നിനെ ആഖിറത്തിലേക്ക് തന്നോളൂ.” അതോടെ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എന്ന ബാലൻ എന്റെ വീട്ടിലെ ഒരംഗമായി മാറി. അക്കാലത്ത് സെയ്തു മുസ്ലിയാരും ടി.എം.മുഹമ്മദ് ഫൈസിയും അവിടെ ഓതിയിരുന്നു. മീസാൻ, അജ്നാസ്, സൻജാൻ, തഖ്വീമുല്ലിസാൻ എന്നീ കിതാബുകൾ ഓതിയത് ഉപ്പയിൽ നിന്നാണ്.

ഒരു സൂഫിയുടെ മിന്നലാട്ടം ഓത്തുപള്ളിക്കാലം മുതൽക്കേ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരിൽ പ്രകടമായിരുന്നു. കണിശമായ സൂക്ഷ്മതയും സഹജീവികളോടുള്ള വറ്റാത്ത ആർദ്രതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവമായിരുന്നു. ലഘു ഭക്ഷണം, അൽപ്പം നിദ്ര എന്നിങ്ങനെയുള്ള ജീവിത ചിട്ടകളായിരുന്നു. ദർസു ജീവിതം മുതൽക്കേ അർധരാത്രിയിലെ തഹജുദ് നിസ്കാരം പതിവായിരുന്നു.

എന്റെ ഉപ്പയുടെ ഖാദമായി (സേവകനായി) ദീർഘകാ

ലമുണ്ടായിരുന്നു. ഉപ്പാക്ക് വേണ്ടി കുറുത്തോട്ടിയും മറ്റുമരു ന്നുകളും പഠിച്ചു കൊണ്ടുവരും.

വിപണിയിൽ കിട്ടാത്ത അൽ മഖ്സൂദ് എന്ന കിതാബ് പ ലർക്കും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാർ എഴുതിക്കൊടുത്തി രുന്നു. ഇതു കണ്ട് എന്റെ ഉപ്പ തമാശ രൂപേണ പറയും, “ഓന്റെ മുരിങ്ങാക്കായ പോലുള്ള എഴുത്ത്” എന്ന്. ഒടുവിൽ ഉപ്പാക്ക് അസുഖം ബാധിച്ചപ്പോൾ വൈലത്തൂർ മരക്കാർ മു സ്ലയാരുടെ ദർസിലേക്ക് അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലയാരെ പറ ണ്തയച്ചു. അവിടെ ദുർഘകാലം അറിവിന്റെ മധുനുകർന്നു. പിന്നീട് താനൂർ, ചാലിയം, പെരുമുക്ക്, എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും ആത്മജ്ഞാനം പരിശീലിച്ചു. ചാലിയത്തു നിന്നാ ന് ബിരുദ പഠനത്തിനായി വേലൂർ ബാഖിയായിത്തലേക്ക് പോ യത്. എ.ആർ.നഗർ, കോടഞ്ചേരി, വെളിയംകോട് തുടങ്ങി യ സ്ഥലങ്ങളിൽ ദർസ് നടത്തി. സയ്യിദ് അബദുറബ്മാൻ ബാഹഖിയങ്ങൾ, ശൈഖ് കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മു സ്ലാർ തുടങ്ങിയ മഹാത്മാരുമായി നിരന്തരം ബന്ധം പു ലർത്തിയിരുന്നു. പരശ്ശുതം ദിക്ർ ദുആ മജ്ലിസുകൾക്ക് ധ ന്യനേതൃത്വം നൽകി ആത്മീയതയുടെ ആഴങ്ങളിലൂടെ സ ബ്ധിച്ചു.

കിനാവിന്റെ കുളിർമയിൽ എന്റെ പ്രിയ ഹബീബിനെ മര ണ ശേഷം പലപ്പോഴും കാണാറുണ്ട്. സ്നേഹം തുളുമ്പിയ എന്റെ ആത്മീയ സ്നേഹിതൻ കണ്ണിൽ നിന്നും മായാതെ കരൾ പിളരുന്ന ഓർമയായി ഇന്നും നെഞ്ചകത്ത് ജീവിക്കു കയാണ്. പ്രതിസന്ധിഘട്ടങ്ങളിൽ എനിക്ക് നിർദ്ദേശം നൽ കിയിരുന്നത് അദ്ദേഹമാണ്. എന്റെ ഉപ്പയോടുള്ള ആദരവും അടുപ്പവും എന്നും പുലർത്തിപ്പോന്ന ആ അരുമ ശിഷ്യൻ പനിച്ചുവിറക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ ഒരു രാത്രി എന്റെ സമീപ മെത്തി. വാതിൽ തുറന്ന് കുളക്കരയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ എന്നെ നിർത്തി കൊണ്ടു ശകാരിച്ചു. “എടോ, എ ന്റെ ഉസ്താദ് വുജുഅ് ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യർത്ഥം കുള ത്തിന്റെ കിഴക്ക് ഭാഗം കരയാക്കിയിരുന്നു. നീ അത് ഒഴിവാ ക്കിയല്ലേ?”

ആകാരം കെണ്ട് ഗാംഭീര്യം തോന്നുമെങ്കിലും സാമീ പ്യത്തിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ വാതിൽ തുറന്നു വച്ചിരുന്ന അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലാർ ആർക്കും എപ്പോഴും അഭയം ചോദിക്കാവുന്ന അലിവിന്റെ ആശ്വരൂപമായിരുന്നു. പ്രിയങ്ക

രനായ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലാർ, മരിക്കുന്നതിന് തലേദി വസം വെള്ളിയാഴ്ച ഏരമംഗലം ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ വെച്ച് കണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു, “പൈസക്ക് തിടക്ക മുണ്ടോ?” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “ആടോ രണ്ട് പുര പണിയാണ് നടക്കുന്നത്.” ഉടനെ ഞാൻ പൈസ ശരിയാക്കിക്കൊടുത്തു ജുമുഅക്കു ശേഷം ഞാനും അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലാറും കൂടി എന്റെ ഉപ്പയുടെ ഖബർസിയാറത്ത് ചെയ്തു. കൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപ്പയുടെയും ഉമ്മയുടെയും ഖബറിനു സ മീപം ചെയ്ത് ഖബർ സിയാറത്ത് ചെയ്തു. ഒടുവിൽ പിരിയു വോൾ ഇനി നേർക്കാഴ്ചയില്ലെന്ന് ആർ കണ്ടു?

എന്റെ ജീവിതത്തിലെ സന്നിഗ്ദ്ധഘട്ടങ്ങളിലും സന്തോ ഷവേളുകളിലും താങ്ങും തണലുമായി അപൂർവ്വ സൗഹാർ ദത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലാർ. എ ന്റെ ഉപ്പയോടുള്ള സ്നേഹാദരവുകൾ വറ്റാത്ത വാൽസല്യ മായി തുടർന്നും എന്നോടും കുടുംബത്തോടും ആ സ്നേഹ വാൽസല്യം പുലർത്തി. വീട്ടിൽ മൗലീദോ മറ്റോ ഉണ്ടാകു വോൾ എന്നെ ക്ഷണിക്കും റമളാനിൽ ഇഫ്താർ കിറ്റും പൈസയും കൊടുത്തയക്കും. കടം ചോദിക്കാൻ സമീപിച്ചാൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ അപ്പോൾ തന്നെ എടുത്തുതരും ഇല്ലെങ്കിൽ വെ ളിയംകോടു നിന്ന് മകന്റെ പക്കൽ കൊടുത്തയക്കും.

ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിനെ ഭയന്നാൽ അവനെ എല്ലാ വരും ഭയക്കുമെന്ന വചനം അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലാരിൽ സത്യമായി പുലർന്നു. ആദരവോട് കൂടിവാഴുമ്പോഴും ശിര സ്സ് കുനിയുന്ന വിനയത്തിന്റെ വിശാലതയായിരുന്നു എന്റെ പ്രിയ സുഹൂർത്ത്. നാവിന് വളരെ ഫലമുള്ള മഹാനായിരു ന്നു. മധ്യസ്ഥങ്ങൾക്ക് ചൂണ്ടാണിയും ഉപായവുമായി വർത്തി ച്ചു. അൻപത് വർഷക്കാലം പിണങ്ങി നിന്നിരുന്ന ചാലിയ ത്തെ സഹോദരങ്ങളെ കൃത്യമായ ഒരുവാക്കിന്റെ ഊക്ക് കൊണ്ട് ഇണക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചു.

എന്റെ വിവാഹത്തിന് ബാഖിയത്തിൽ നിന്ന് മംഗളപത്രം അയച്ചത് ഞാനിപ്പോഴും സസന്തോഷം മനസ്സിൽ സൂക്ഷി കുന്നു. എന്റെ ജീവിതയാത്രയിൽ പാതിവഴി പിരിഞ്ഞു പോ യ പ്രിയ കൂട്ടുകാരാ.... അങ്ങയുടെ പദവികൾ വാഴ്ത്തപ്പെ ടട്ടെ സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ ഒരുമിക്കാൻ സൗഭാഗ്യമുണ്ടാവട്ടെ. ആമീൻ

ആ മരണ വാർത്ത

പി. അബ്ദുറഹ്മാൻ കുട്ടി മാസ്റ്റർ, വെളിയങ്കോട്
(ട്രഷറർ, മഹല്ല് ജമാഅത്ത്)

അന്നൊരു ശനിയാഴ്ച വൈകീട്ട് 4 മണിയായി കാണും ജുമാ മസ്ജിദിൽ നിന്ന് ഉച്ചഭാഷിണിയിലൂടെ വെളിയങ്കോട് ഖാസിയും ഖത്തീബുമായിരുന്ന ജ. അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ മരണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന് മൂന്നു തവണ ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞു. ഇന്നാലില്ലാഹി.. കുറച്ച് നേരത്തെ സ്തംഭനാവസ്ഥ. ഞങ്ങൾ വീടു പണിയിലായിരുന്നു. ഉടനെ പണി നിർത്തി ഒരോരുത്തരും പിരിഞ്ഞുപോയി.

ഈ വിവരം ഞാൻ ബഹു മഹല്ല് പ്രസിഡണ്ടിനെയും അറിയിച്ചു. ഞങ്ങൾ കുറച്ച് പേർ ഒരു വാഹനത്തിൽ പരേതന്റെ വസതിയിലെത്തി. ജനപ്രവാഹം തുടങ്ങി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സമൂഹത്തിലെ നാനാതൂറുകളിൽ പെട്ടവർ അവിടേക്ക് ഒഴുകിയെത്തി. പിറ്റേ ദിവസം ജനാസനമസ്കാരം വരെ ജനങ്ങൾ വന്നു കൊണ്ടിരുന്നു.

വളണ്ടിയർമാരും മറ്റു ചെറുപ്പക്കാരും ജനങ്ങളുടെ സൗകര്യങ്ങളും മറ്റും നിയന്ത്രിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ഞങ്ങൾ ജനാസ ഒരു നോക്കു കണ്ടു. പിന്നെ, അവിടെയിരിന്നു യാസീനും മറ്റും ഓതി പരേതന്റെ മഗ്ഫറത്തിനും മർഹമത്തിനും പ്രാർത്ഥിച്ചു.

എന്തൊരു ആകസ്മിക മരണം? ശനിയാഴ്ചക്ക് മുമ്പുള്ള ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച അദ്ദേഹം നമ്മുടെ പള്ളിയിൽ ജുമാഅക്ക് ശേഷം പ്രസംഗിക്കുമ്പോൾ, “ഇപ്പോൾ കാര്യമായ അസുഖമൊന്നുമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു വീട്ടിലേക്ക് പോയ ആളാണല്ലോ!

വെളിയങ്കോട് ജുമാമസ്ജിദിൽ 25 വർഷത്തോളം ഖാസിയും ഖത്തീബുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം പള്ളിയിലെ എല്ലാ പരിപാടികൾക്കും നേതൃത്വം നൽകി വന്ന കാലം ഇപ്പോൾ ഓർമകൾ മാത്രമായി തീർന്നിരിക്കുകയാണ്.

പരമകാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്താലും നമ്മെയും ജമാഅത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഒരുമിച്ച് തൗഫീക്ക് മറാകട്ടെ. (ആമീൻ)

ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ ഓർമക്കുറിപ്പ്

വി.എ. മുഹ്തദ്ദീൻ ഹാജി
സയ്യിദാബാദ് അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ

മഹാനായ റസൂൽ (സ) തിരുമേനിയുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ഇസ്ലാം കേരളത്തിൽ എത്തിയിരുന്നുവെങ്കിലും നമ്മുടെ നാട്ടിലൊക്കെ ദറസുകളും പഠനങ്ങളും നടന്നു വന്നിരുന്നത് പൊന്നാനി മഖ്ദൂം(റ) തങ്ങളുടെ കാലഘട്ടം മുതലാണെന്ന് ചരിത്രങ്ങളിൽ നിന്നത്. മഖ്ദൂം(റ) തങ്ങളുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ പൊന്നാനി അറിവിന്റെ സാഗരമായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ ‘മക്ക’ എന്നാണ് പൊന്നാനി അന്ന് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്.

രണ്ട് വർഷം മുമ്പ് നമ്മോട് വിട്ടു പിരിഞ്ഞ ശൈഖുനാ വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ സുഹീവര്യനും പണ്ഡിതനുമായിരുന്നു. അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ ബസാറിൽ (കൊടുവായൂർ) മസ്ജിദിൽ ഫസലിയ്യയിൽ എട്ടു വർഷത്തോളം ശൈഖുനാ മുദരിസായി സേവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മഹല്ലുകളിലെ സുഗമമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി മുഖം നോക്കാതെ ശൈഖുനാ സംസാരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ മനസ്സ് ലോലവുമായിരുന്നു. കൊടുവായൂരിൽ നിന്നും വിട്ടതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം 25 വർഷം വെളിയങ്കോട് പള്ളിയിൽ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുക വഴി വെളിയങ്കോട് ഉസ്താദ് എന്ന നാമത്തിൽ വിളിക്കപ്പെടാൻ തുടങ്ങി.

കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തും അറിയപ്പെടുന്നവരും അറിയപ്പെടാത്തവരുമായ മഹാപണ്ഡിതന്മാരും സുഫിയാക്കളും കൊടുവായൂരിലെ പതിനഞ്ചോളം വരുന്ന മഹല്ലുകളിൽ മുദരിസന്മാരായി സേവനം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു പോയിട്ടുണ്ട്. മഹാനായ മമ്പുറം സയ്യിദ് അലവി തങ്ങൾ, ചെറുചാലിൽ ഖുതുബി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ, ഫഖീഹുൽ മുഹഖിക് കൊളപ്പുറം

കുഞ്ഞി മുഹമ്മദ് മുസ്ലിയാർ , കൈപ്പറ്റ ബീരാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ, പി.എം.എസ് എ പൂക്കോയ തങ്ങൾ, ഇരുമ്പുചോല മുദരിസ്, കൈപ്പറ്റ കുഞ്ഞി സുപ്പി മുസ്ലിയാർ, ശംസുൽ ഉലമ ഇ.കെ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ, കാരക്കാട് മാനു മുസ്ലിയാർ, കെ.കെ സദഖത്തുള്ള മുസ്ലിയാർ, കാരക്കാട് മാനു മുസ്ലിയാർ, ചെറു കുളമ്പ് അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ, ഇങ്ങനെയുള്ള പണ്ഡിത മഹത്തുക്കളുടേയും സുഫിവര്യന്മാരുടേയും പാദസ്പർശമേറ്റ് പുളകമണിഞ്ഞ മണ്ണാണ് അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗർ. ഈ കണ്ണിയിലേക്കാണ് ബഹു അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ ചേർക്കപ്പെടുന്നത്.

ഈ നാടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന കാലത്ത് നാട്ടിലെ പല പൗരപ്രധാനികളും അദ്ദേഹവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ ബന്ധം മരണം വരെ നിലനിർത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ വിനീതനായ എന്റെ പിതാവ് ബഹു വി.എ. ആസാദുമായുള്ള ബന്ധം അദ്ദേഹമാണ്. അതൊരു ആത്മീയബന്ധം കൂടിയിരുന്നു. അതിന്റെ വ്യക്തമായ ഒരൂതെളിവാണു അബ്ദുറഹ്മാൻ നഗറിലെ ചെണ്ടപ്പുറായക്കടുത്ത സൈദാബാദ് മസ്ജിദിൽ കഴിഞ്ഞ മൂപ്പത് വർഷമായി നടന്നു വരുന്ന ദിക്റഹൽഖ. ഈ ദിക്റിന്റെ ശൈഖ് സുഫിവര്യനായ വെളിയംകോട് ഉസ്താദാണ്. പലപ്രാവശ്യവും ഈ ദിക്ർ സ്ഥാപിക്കുന്ന കാര്യം അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിക്കുമ്പോൾ പണ്ഡിതോചിതമായ താഴ്മയോടെ മഹാനവകർ ഒഴിഞ്ഞു മാറിയിരുന്നു. എന്നാൽ, ആസാദ് സാഹിബിന്റെയും നാട്ടുകാരുടെയും നിർബന്ധത്തിന് വഴങ്ങി അവസാനം ഉസ്താദ് തന്നെ ദിക്റഹൽഖ സ്ഥാപിക്കുകയായിരുന്നു.

ഈ പള്ളിയുടെയും പരിസരങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണവും നാട്ടുകാരുടെ ഇഹപരവിജയവും കാംക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഈ ദിഖ്റുൽഹൽഖ ഇവിടെ സ്ഥാപിച്ചത്. എന്നാ തികളാഴ്ച്ച രാവിലെയാണ് ഈ ദിക്ർ പള്ളിയിൽ നടന്നു വരുന്നത്. ഈ പള്ളിയിലും പരിസരങ്ങളിലും നാട്ടുകാർക്കും ഇന്നും ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന പുരോഗതിക്ക് കാരണം ഈ ദിക്റഹൽഖയുടെ മഹാരമ്യം തന്നെയാണ്. എല്ലാ വർഷവും ദിക്റിന്റെ വാർഷികം സമുചിതമായി നടത്തിവരുന്നു. ശൈഖുന തീരു

മാനിക്കുന്ന തിയ്യതിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന് കൂടി പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന ദിവസത്തിലാണ് വാർഷികം നടന്നുവന്നിരുന്നത്. വാർഷികത്തിന് നടക്കുന്ന ദുആയിൽ ഈ ദിക്ർ ഇവിടെ സ്ഥാപിക്കാൻ കാരണക്കാരനായ ബഹു ആസാദ് സാഹിബിനേയും പള്ളിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരെയും അനുസ്മരിക്കാറുണ്ട്.

ലോകത്ത് നടമാടുന്ന വേണ്ടായ്മകൾക്കെതിരെ എപ്പോഴും ഉപദേശങ്ങളിൽ സമൂഹത്തെ ബോധവാളാക്കാറുണ്ട്. പരിശുദ്ധ മുതലിസ്സുകൾ ജമാഅത്തിന്റെ ആധികാരിക സംഘടനയായ സമസ്തയിലുണ്ടായനിർദ്ദേശ്യകരമായ പിളർപ്പിനെ സംബന്ധിച്ച് ശൈഖുനാ എപ്പോഴും വേദനയോടെ സംസാരിക്കാറുണ്ട് പരിശുദ്ധ റമളാനുകളിൽ ഉസ്താദിനെ കണ്ട് സംസാരിക്കാൻ വളരെ പ്രയാസമായിരുന്നു. 24 മണിക്കൂറും ഇലാഹിചിന്തയിൽ പള്ളിക്കകത്ത് കഴിഞ്ഞുക്കൂട്ടാനാണ് അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നത്.

വെളിയംകോട് ജൂമഅത്ത് പള്ളിയിൽ ശൈഖുനായെക്കാണാൻ ചെന്നാൽ ആദിത്യാ മര്യാദയെ സകിച്ച് എല്ലാവരെയും സ്വാഗതംചെയ്യുകയും. ഉടനെ തന്നെ തന്റെ ഫിളാസ്കാലിരിക്കുന്ന ചായ എല്ലാവർക്കും നൽകിയതിന് ശേഷം നാട്ടുകാരെ പറ്റിയും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യക്തികളെ സമ്പന്ധിച്ച് ഒക്കെ ചോദിച്ചറിയുന്നതും വന്നകാര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്ത ശേഷം ഈ പള്ളിയുടെ മുന്നിൽ ഒരു വലിയ മഹാൻ കിടപ്പുണ്ടല്ലോ, നന്മൾ ഒരു ഫാതിഹ ഓതി ദുആ ചെയ്യുക എല്ലാ വിഷയങ്ങൾക്കും നമുക്കും സമാധാനം കിട്ടുമെന്ന് പറഞ്ഞു ദുആചെയ്യുകയും സമാധാനത്തോടെ വന്നവരെ യാത്രയാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഉസ്താദ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ദിക്റഹൽഖ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുന്നാഥൻ ശൈഖ് ഹസൻ ഹസ്രത്ത് പ്രവർത്തനത്തിൽ നിന്നു ഇജാസത്തിലെ ലഭിച്ചതാണ് പള്ളിയിലെ ഇമാമും മൂപ്പതിൽ പരം വർഷം ഈ നാടുമായി

ബന്ധപ്പെട്ടു. പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഊരകം അബ്ദുള്ള മുസ്ലിയാരാണ് ഈ ദിഖ്റിന് നേത്രത്വം നൽകുന്നത്. ഉസ്താദിന്റെ വഫാത്തിന് ശേഷം ദിഖ്റുൽ ഹൽകകളുടെ ചുമതല ബഹു

വശിയും വെളിയംകോട് ഖാളിയുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അളിയൻ ഉസ്താദ് ഹംസ ബഹു സഖാഫികൾ കൊയിലാണ്ടി, പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി, പെരിമുക്ക്, കോടഞ്ചേരി പൊടുവായൂർ, വെളിയംകോടി എന്നീ മഹല്ലുകളിൽ ഖാസിയും മുദരിസുമായി മഹാനവർകൾ സേവന മനുഷ്ടിച്ചടുത്തു.

ബഹു ഒ.കെ.സൈനുദ്ധീൻ കുട്ടി മുസ്ലിയാർ ബഹു ഷൈഖു ഹസൻ സസസ കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ നിറമരുതൂർ ഭീരാൻകുട്ടി മുസ്ലിയാർ ഹസ്രത്ത് മുതലായ ഉന്നത പണ്ഡിതന്മാർ ശൈഖുനായുടെ ഉസ്താദ്ന്മാരാണ് 4 ആൺ മക്കളും ഒരു പെണ്ണുമാണ് ആദാബത്യ വല്ലരിയിൽ വിരിഞ്ഞത് ദിഖ്റുൽ ഹൽഖ ശൈഖുനായുടെ സാനിദ്ധം എപ്പോഴും ഉള്ളത് പോലെ തോന്നുന്നു. പണ്ഡിതന്റെ മരണം ലോകത്തിന്റെ-സമൂഹത്തിന്റെ മരണമാണല്ലോ നബി (സ) തങ്ങൾ നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചത്. 2001 ജനുവരി 8 ന് സഫർ മാസം മൂന്നിന്നു ആ മഹാൻ നമ്മോടു യാത്രപറഞ്ഞു ഇന്നാലില്ലാഹി.....

ശൈഖുനായോടപ്പം മുൻ കഴിഞ്ഞ മഹാക്കളോടപ്പം നമ്മെ അള്ളാഹു അവന്റെ സ്വർഗത്തിൽ ഒരുമിച്ച് കൂടട്ടേ - ആമീൻ

ശൈഖുന മുറ്റത്തെ മുല്ലയായിരുന്നു

അബൂബക്കർ പി.എ വെളിയംകോട്

1990-ൽ ഞാൻ എന്റെ ശൈഖിൽ നിന്ന് ചില ദിക്റുകൾ സ്വീകരിച്ചു ചൊല്ലിപ്പോന്നിരുന്നു, ആ ദിക്റുകൾ ഒരവസരത്തിൽ എന്തോ ചില അശ്രദ്ധയാൽ നിന്നുപോയി. തുടർന്നങ്ങോട്ട് ഉറക്കമില്ലായ്മയും പരിഭ്രമവും ഈ പാപിക്ക് വന്നു കൂടി. ആകെ വിഷമത്തിലായ ഘട്ടത്തിൽ ചികിത്സയിൽ നിപുണനായ തങ്ങളുമാരെയും ഉസ്താദുമാരെയും അടുക്കൽപോയി എന്റെ സുഖക്കേടിന്റെ അവസ്ഥ പറഞ്ഞപ്പോൾ പല ചികിത്സകളും നിശ്ചയിച്ചു. പക്ഷേ, ഒരു ഫലവും കണ്ടില്ല. അവർക്കൊന്നും എന്റെ മനസ്സ് വായിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അങ്ങിനെ ഞാൻ മുറ്റത്തെ മുല്ലയായ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ അരികിൽ ചെന്നു. എന്റെ അവസ്ഥകളെല്ലാം പറഞ്ഞു ഉടൻ അധികാര സ്വരത്തോടെ എന്താടാ നീ സ്ഥിരമായി ചൊല്ലിയിരുന്നത് എന്ന് ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഞെട്ടിപ്പോയി. ഞാൻ എന്റെ ശൈഖിൽ നിന്നും കിട്ടിയ വിർദുകൾ നിർത്തി എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ, പെട്ടെന്ന്, “പോടാ ശൈതാനേ, പോയി തെറ്റു പറയെടാ നിന്റെ ശൈഖിനെ നിനക്കറിയില്ലോ...” ഇതുകേട്ടു ഞാൻ കരഞ്ഞുപോയി. ഇല്ല മടിച്ചില്ല, പിറ്റേന്നു തന്നെ എന്റെ ശൈഖിന്റെ അരികിൽ ചെന്നിരുന്നു. ഉടൻ ശൈഖിന്റെ മറുപടി. റൂഹിന്റെ ഭക്ഷണം എന്തിനു കളഞ്ഞു മോനേ, ഖളാഅ് വീട്ടാൻ പറഞ്ഞു മന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ കാലത്തെ എന്റെ അസുഖവും മാറി. എന്നാൽ ശൈഖിനോട് ഞാൻ പറഞ്ഞതുമില്ല എന്നെ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരാണ് ഇങ്ങോട്ട് തിരിച്ചയച്ചതെന്ന്. കൊല്ലങ്ങൾ അഞ്ചു കഴിഞ്ഞു. 1995-ൽ ചെറിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിൽ ഒരു സ്വലാത്ത് സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടി ശൈഖിന്റെ സമ്മതം ചോദിക്കുകയും ഞങ്ങളുടേ

ളുടെ നാട്ടിൽ മഹതിയായ ഓതുമ്മ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ആമിനുമ്മ സ്ഥിരമായി സ്വലാത്ത് നടത്തിയിരുന്നു. ഈ വിവരവും ഞാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം സ്വലാത്തുനാരിയയും കുറച്ച് ഫാത്തിഹയും പറഞ്ഞു തന്നു. ഉദ്ഘാടനത്തിന് മഹാനോട് വരാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ വരുന്നില്ലെന്നും വെളിയകോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ വിളിക്കാനും ഇനി ഫാത്തിഹയും സ്വലാത്തും കൂട്ടണമെങ്കിൽ അദ്ദേഹം കൂട്ടിക്കൊള്ളുമെന്നും അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ നിങ്ങൾക്ക് പറ്റിയില്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് പറ്റുമെന്നും മാത്രമല്ല ഏതീൻ കൂട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ ശിഷ്യനാണ് എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ വാക്ക് അന്നും ഇന്നും എന്നും എന്റെ മനസ്സിൽ ലക്ഷിമറിയുന്നു. ഉസ്താദിനോട് വിവരം പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം പുഞ്ചിരി തൂകുകയും ഓതുമ്മയുടെ സ്മരണക്ക് വേണ്ടി ഓതുമ്മ സ്ഥിരമായി ചൊല്ലിയിരുന്ന സ്വലാത്തിൽ നിന്ന് രണ്ട് തരവും മൂന്ന് ഫാത്തിഹയും ഉസ്താദ് കൂട്ടി. ഇന്നും ആ സ്വലാത്ത് ചെറിയ കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയിൽ നടന്നുവരുന്നു.

ബറകത്തിനു വേണ്ടി ഇടയിൽ ഒരു കാര്യം എഴുതട്ടെ. മഹാനായ പാടത്തക്കായിൽ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് സ്വാലിഹ് മൗലയുടെ നിർദ്ദേശ പ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൈഖായ മുഹമ്മദ് മൗലാ ജലാൽ മസ്താന്റെ ചിശ്തി തവീഖത്തിന്റെ ശൈഖായ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ഗുൽ ഷാ വലിയുള്ളാന്റെ മൗലിദ് മഹാനായ അബ്ദുൽഖാദിർ ഉസ്താദിന്റെ അമ്മോഷനും ബഹു. ഹംസ സഖാഫിയുടെ ഉപ്പയുമായ കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പേര് 'നിബ്രാസുൽ ജുലമെ' ന്നാണ്. മഹാനവർകളെഴുതിയ ഒറിജിനൽ കോപ്പി ഇന്നും എന്റെ കൈവശമുണ്ട്. പാടത്തകായിൽ മൗലയെ അമ്മോഷൻ സ്വീകരിച്ചതിനു കാരണം മഹാനവർകൾ മുറബ്ബിയായ ശൈഖായത് കൊണ്ടാണെന്ന് അബ്ദുൽഖാദിർ ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു. ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ സംബന്ധിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് പറ്റില്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് പറ്റുമെന്ന് പറഞ്ഞ് എന്റെ ശൈഖ് അംഗീകാരം നൽകിയതു കൊണ്ട് എനിക്ക് എന്ത് പ്രതിസന്ധി വന്നാലും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെയാണ് സമീപിക്കാറുള്ളത്. അവിടുത്തെ ഒരു വാക്ക് നമ്മുടെ മനസിനു വളരെ

സമാധാനം നൽകുന്നതാണ്.

ഞാൻ ഒരു സ്ഥലം വാങ്ങി അവിടെ തറപ്പണി കഴിച്ചു ശുദ്ധമായ വെള്ളം കിട്ടാതായപ്പോൾ അത് ഒന്നു വിറ്റുപോകാൻ പഠിച്ച വിദ്യ പതിനെട്ടും നോക്കി. നടന്നില്ല. ഉസ്താദിനോട് വിവരം പറഞ്ഞപ്പോൾ, “നീ ഇന്നു പോ ഒരു വ്യാഴാഴ്ച വുളുവുമായ് വാ.” അങ്ങിനെ ഒരു വ്യാഴാഴ്ച ഞാൻ ചെന്നു. എന്നോടു പറഞ്ഞു യാ ലതവീഹ് അതിന്റെ രിയാജയാണ് നിനക്ക് തരുന്നത് അത്പോലെ ചെയ്യുക. ഇതിന് എനിക്ക് രണ്ട് ശൈഖ് ഉണ്ടെന്നും ഒന്ന് കക്കിടിപ്പുറം അബുബക്കർ മുസ്ലിയാരും മറ്റൊന്ന് മാണുരുള്ള ഒരു ശൈഖിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു. പക്ഷേ ആ പേര് എനിക്ക് ഓർമ്മയില്ല. ഉസ്താദ് നിർദ്ദേശിച്ച പോലെ അത് ഞാൻ ചെയ്തു. അൽഹംദുലില്ലാഹ് എന്റെ മുറാദ് വീടുകയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം ചെന്നുപറഞ്ഞപ്പോൾ എന്റെ ഇന്നു കാണുന്ന വിജയമെല്ലാം യാ ലതവീഹ് എന്ന് പറഞ്ഞു. എനിക്ക് പ്രത്യേക വല്ല മുറാദും വീടാൻ വേണ്ടി ഞാൻ ഇടക്ക് ഇത് ചെയ്യാറുണ്ട്. ഉസ്താദിൽ നിന്നും കിട്ടിയതെല്ലാം മഹാത്ഭുതമാണ്. മാണുർക്കാരൻ ശൈഖ് ആരാണെന്ന് ഒന്നുകൂടി ചോദിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനു മുമ്പ് ഉസ്താദ് ഈ ലോകത്തോട് വിട പറഞ്ഞു.

മഹാനവർകളെയും നമ്മെയും നമ്മുടെ മശാഇഖൻമാരെയും മാതാപിതാക്കളെയും കുടുംബത്തെയും സഹപാഠികളെയും ഉസ്താദുമാരെയും അള്ളാഹു സ്വർഗത്തിൽ ഒരു മിച്ചു കൂട്ടട്ടെ ആമീൻ...

സാത്വിക നിരയിലെ നിറ സാന്നിധ്യം

സിദ്ദിഖ് മുസ്ലിയാർ ഐലക്കാട്
(പ്രസിഡണ്ട്, ഇർശാദ്, പത്താമ്പുർ)

പണ്ഡിത വിധേഗം പ്രപഞ്ച നശീകരണ മെന്ന പരമാർത്ഥം അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ പകൽ വെളിച്ചംപോലെ പ്രകടമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് സൂഫി പണ്ഡിതനിരയിലെ ഒരു കണ്ണി കൂടി വിനഷ്ടമായത് വി. അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ അവർ കളും കടന്നുപോയത്.

പടിഞ്ഞാറങ്ങാടി അറക്കൽ ഖാസിയും കർമ്മ ശാസ്ത്ര വിശാരദനുമായിരുന്ന അറക്കൽ കുഞ്ഞിപ്പ മുസ്ലിയാർ അവർകളുടെ ജനാസ നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞു അറക്കൽ ജുമാ മസ്ജിദിൽ നിന്നിറങ്ങുമ്പോഴാണ് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ അമ്പരിപ്പിച്ച ആ വാർത്തയുമായി ഏരമംഗലത്തു നിന്നൊരു സുഹൃത്തിന്റെ ഫോൺ സന്ദേശം ലഭിക്കുന്നത്.

ചിരപുരാതന മസ്ജിദുകളിലൊന്നായി ഇന്നും നില നിൽക്കുന്ന കോടഞ്ചേരി ജുമാമസ്ജിദിൽ മഹാനുഭാവൻ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുമ്പോഴാണ് ഈയുള്ളവൻ അടുത്തിടപഴകുന്നത്. കോടഞ്ചേരി അബ്ദുൽ കാദർ മുസ്ലിയാർ എന്നാണ് അന്ന് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. മഹാനായ ഉമർഖാസി(റ) ചരിത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഈ മസ്ജിദിലെ സേവന ശേഷമാണ് ഉമർഖാസി തങ്ങളുടെ അന്ത്യവിശ്രമ കേന്ദ്രമായ വെളിയങ്കോട് മസ്ജിദ് മുദർത്ഥിസും ഖാസിയുമായി ജീവിതാന്ത്യംവരെ സേവന നിരതനാകുന്നത് ഏരമംഗലം സ്വദേശിയായിരുന്ന മഹാനുഭാവൻ വെളിയങ്കോട് ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എന്നാണ് പിന്നീടറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്.

ആലം ബഹീ നർക്കോരത്താണി യായിരുന്ന അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാർ പ്രതിസന്ധി ഘട്ടങ്ങളിൽ തന്നെ സമീപിച്ചിരുന്നവർക്ക് പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി

ആശ്വാസ വാക്കുകൾ പറയുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ചിലപ്പോഴെല്ലാം അത് ഖൈറിനാ അല്ലാഹു ഖൈറാക്കട്ടെ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാക്കുകളാൽ നാമന്റെ വിധിയിൽ ക്ഷമാപൂർവ്വം സംതുപ്തിയടയാൻ പ്രേരണ നൽകുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. നിശയുടെ നിശബ്ദതയിൽ നിദ്രാവിഹീനരായി. ഇബാദത്തിൽ മുഴുകിയ മഹാനുഭാവന്റെ യുവത്വ കാലത്ത് തന്നെ തൻമൂലം ബുദ്ധിഭ്രമം പോലെയുണ്ടായതായി പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

വിശേഷണങ്ങൾക്കു വഴങ്ങാത്ത വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ഉടമയായ വി. അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ വിധേഗം വരുത്തി വെച്ച വിടവ് വളരെ വലുതാണ് അവിടുത്തെ ഭാര്യ സഹോദരനും വാശിയുമായ അഭിവന്ദ്യ സുഹൃത്ത് ഹംസ സഖാഫി അവർകളാണ് മഹാനുഭാവന്റെ പിൻഗാമിയായി നേതൃത്വം നൽകുന്നത്. മഹാനുഭാവന് മുമ്പ് ഖാസിസ്ഥാനമലങ്കരിച്ചിരുന്ന മഹാനായ സൂഫി പണ്ഡിതനും ശ്രേഷ്ഠൻ മർഹൂം കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ലിയാരുടെ സീമന്ത പുത്രൻ കൂടിയായ ഈ യുവപണ്ഡിത നേതൃത്വത്തിലായി സുന്നത്ത് ജമാഅത്തിന്റെ സുന്ദര സന്ദേശമുയർത്തി മഹാനുഭാവന്റെ സ്മരണ നിലനിർത്താം. അവരെയും നമ്മേയും നാമൻ ജന്നാത്തിൽ ചേർക്കട്ടെ.

വത്സല്യ നിധിയായ പിതാവിന്റെ വിടവാങ്ങൽ

അബ്ദുൽ അഹദ് മുസ്ലിയാർ

(ശൈഖുമ അബ്ദുൽഖാദർ മുസ്ലിയാരുടെ മകനാണ് ലേഖകൻ)

ഓർമ്മപ്പെടുത്താൻ നാൾ മുതൽ ഉപ്പ ഒരു ഗുരുനാഥനായിരുന്നു. പിതാവിൽപ്പരി ഒരു ഗുരുനാഥനായിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ ഉപ്പയെ കണ്ടിരുന്നത്. മക്കൾ, ശിഷ്യർ... എല്ലാവരും ഉയർന്ന സ്ഥാനത്ത് എത്തണമെന്ന അതിയായ ആഗ്രഹം ഉപ്പാക്കുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തന്നെ അതിയായ സ്നേഹം മനസ്സിൽ ഉണ്ടെങ്കിലും കർക്കശമായ നിലപാട് എല്ലാത്തിലുമുണ്ടായിരുന്നു. വീഴ്ചകൾ കണ്ടാൽ കടുത്ത ശാസനയും. ആവശ്യത്തിനുള്ള ശിക്ഷയും നൽകുമായിരുന്നു. അഞ്ച് വയസ്സ് ആകുന്നതിനു മുന്നേ തന്നെ പലകയിൽ കടലാസ് ഒട്ടിച്ച് അറബി അക്ഷരങ്ങൾ അതിൽ എഴുതി പഠിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. ആഴ്ചയിൽ വീട്ടിൽ വരുമ്പോൾ വായിപ്പിക്കുകയും പഠിക്കുന്ന മുറ അനുസരിച്ച് കൂട്ടക്ഷരങ്ങളും ചെറിയ സൂരത്തുകളും എഴുതി തരികയും ചെയ്യും. സൂബ്ഹിന് വളരെ നേരത്തെ എഴുന്നേൽക്കുന്ന ഉപ്പ തഹജ്ജുദ് നിസ്കാരവും മറ്റും കഴിഞ്ഞാൽ സൂബ്ഹിന് മുമ്പേ തന്നെ ഞങ്ങളെ വിളിച്ചുണർത്തി സൂബ്ഹി ജമാഅത്തായി നിസ്കരിക്കും. ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിന്റെ മര്യാദകൾ ഒപ്പം ഇരുത്തി കാണിച്ചു തന്ന് പഠിപ്പിക്കുമായിരുന്നു.

ഈ എളിയവൻ വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ മുത്താപ്പയുമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ പാത്രം നല്ലത് പോലെ തുടച്ച് വൃത്തിയാക്കി കഴിച്ചത് കണ്ട് മുത്താപ്പ മറ്റുള്ളവരെ വിളിച്ച് അതു കാണിച്ചു കൊടുത്തപ്പോൾ ഞാൻ ആവേശത്തോടെ അത് എന്റെ ഉപ്പ പഠിപ്പിച്ചതാണ് എന്ന് ഉറക്കെ പറഞ്ഞത് ഇന്നും

ഓർക്കുന്നു. വലിയവരെയും തന്നെക്കാൾ വിവരമുള്ളവരെയും ബഹുമാനിക്കാനും ആദരിക്കാനും എപ്പോഴും ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. ഞാനും മുഅദിൻ സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാരും പിന്നെ മറ്റൊരാളും കൂടി ഉപ്പയോടൊപ്പം യാത്ര ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ. സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർ കുറച്ചുണ്ട് നടന്നു അപ്പോൾ ഉപ്പ എന്തോ പറയാൻ അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം കേട്ടില്ല. കൂടെയുള്ള ആൾ സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാരെ 'സുലൈമാനെ' എന്ന് വിളിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാരെക്കാൾ വയസ്സുണ്ട്. അതുകേട്ട ഉപ്പ വളരെ ദേഷ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു നിനക്ക് ഒരു മുസ്ലിയാരെ എന്ന് കൂടി കൂട്ടിക്കൂടെ? അവൻ അഞ്ച് പത്ത് കൊല്ലം ഓതിപ്പഠിച്ച വിവരമുള്ള ആളല്ലേ?

*****

വളരെ മുന്നേ തന്നെ ഉപ്പാക്ക് ഹാർട്ടിന്റെ അസുഖമുണ്ട്. മരണത്തിന്റെ എട്ട് വർഷം മുമ്പേ അറ്റാക്കുണ്ടായിരുന്നു. അന്ന് ഡോക്ടർ എൻജിയോഗ്രാം ചെയ്യാൻ പറഞ്ഞു. ഉപ്പ സമ്മതിച്ചില്ല. ഡോക്ടർമാർ കീറിമുറിക്കാനെല്ലാം പറയും അല്ലാഹു തന്ന ശരീരം കീറിമുറിക്കാതെ അങ്ങനെ തന്നെ നിന്നോടെ എന്ന് പറയുമായിരുന്നു. ഉപ്പ അങ്ങനെയാണ് എത്ര വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടും നിസാരമായിട്ടാണ് പറയുക. മരുന്നുകൾ സ്ഥിരമായി കഴിച്ചിരുന്നു. മരണത്തിന്റെ രണ്ട് മാസം മുന്നേ ഉപ്പാക്ക് ക്ഷീണം കൂടുതലായി. ഡോക്ടറെ കാണാം എന്ന് പറയുമ്പോൾ അതിന് മാത്രം ഒന്നുമില്ല ഗ്യാസിന്റേതോ മറ്റോ ആണ് എന്ന് പറയും. ഖാസിയാരുപ്പായുടെ ആണ്ടിന്റെ രണ്ട് ദിവസം മുമ്പ് ശക്തമായ ക്ഷീണം കണ്ടു. ഡോക്ടറെ കാണാം എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ ആണ്ട് കഴിയട്ടെ എന്ന് പറഞ്ഞു. ആണ്ടിന്റെ അന്ന് ദികിർ ഹൽഖയിലും മറ്റും സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. രാത്രി ഞാൻ വീട്ടിൽ പോയി കുറച്ച് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്ക് മനസ്സിന് വല്ലാത്ത അസ്വസ്തത. ഉടനെ ഞാൻ മുഅദിൻ സുലൈമാൻ മുസ്ലിയാർക്ക് വിളിച്ചു ചോദിച്ചു, പ്രത്യേകിച്ച് വല്ലതുമുണ്ടോ? അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഉസ്താദിനെ ഡോക്ടറെ കാണിച്ചാൽ തരക്കേടില്ല എന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഉടനെ കാര്യമായി ചെന്നു. രാത്രി 12 മണി കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും. ഞങ്ങൾ ശാന്തി ഹോസ്പിറ്റലിൽ പോയി

ഡ്യൂട്ടി ഡോക്ടർ മാത്രമാണ് അപ്പോൾ അവിടെയുള്ളത്. ഇ.സി.ജി എടുത്തു അഡ്മിറ്റ് ചെയ്യാൻ ഡോക്ടർ പറഞ്ഞപ്പോൾ ആണ്ട് കഴിഞ്ഞിട്ട് വരാം തൽക്കാലം എന്തെങ്കിലും മരുന്ന് തന്ന് വിടു എന്ന് ഉപ്പ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു ഇത് അങ്ങിനെ നിസാര വിഷയമല്ല നിങ്ങൾ വീട്ടിലേക്ക് എത്തുമെന്ന് ഒരുറപ്പുമില്ല. ഇത് കേട്ടപ്പോൾ ഉപ്പ ഒന്ന് കുലുങ്ങി ചിരിച്ചു. അതിന് മാത്രം ഒന്നുമില്ല. തൽക്കാലം മരുന്ന് എന്തെങ്കിലും തരിക അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ പോവുകയാണ് എന്ന് പറഞ്ഞു. ഉപ്പയുടെ ശാര്യപ്രകാരം മരുന്ന് കൊടുത്ത് നോട്ട് സർവ്വീസ് എന്നോ മറ്റോ എഴുതി ഡോക്ടർ ഒരു ലിസ്റ്റും കൊടുത്തു. ഞങ്ങൾ പള്ളിയിലേക്ക് തന്നെ മടങ്ങി. അന്ന് രാത്രി ഞാൻ ഉപ്പയുടെ അടുത്ത് തന്നെ കിടന്നു. സുബ്ഹിന് മുമ്പേ തന്നെ ഉപ്പ എണീറ്റു നിസ്കാരമെല്ലാം കഴിഞ്ഞു. സുബ്ഹിന് ഉപ്പ തന്നെ ഇമ്മാമത്ത് നിന്നു. രാവിലെ 9 മണിക്ക് മൗലീദ് അതിലും ഉപ്പ സജീവമായിരുന്നു. എന്നെത്തിലും ഉഷാറിൽ ദുആക്കും മറ്റും നേതൃത്വം നൽകി. രാത്രി അനുസ്മരണ സമ്മേളനത്തിന് പോവുമ്പോൾ പള്ളിയുടെ അടുത്താണ് വേദിയെങ്കിലും എന്നോട് കാര്യമായി വരാൻ പറഞ്ഞു. കാരിലാണ് വേദിയിലേക്ക് പോയത്. ദുആ കഴിഞ്ഞ ഉടനേ പള്ളിയിലേക്ക് തന്നെ വന്നു. പിറ്റേ ദിവസം ഞാനും ഉപ്പയും ശാന്തിയിൽ പോയി ഡോക്ടറെ കണ്ടു തലേന്ന് എടുത്ത ഇ.സി.ജി നോക്കി ഡോക്ടർ രക്തം പരിശോധിക്കാൻ പറഞ്ഞു. റിസൾട്ടുമായി എന്നോട് ചെല്ലാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ റിസൾട്ടുമായി ഡോക്ടറെ കണ്ടു. അമലയിലേക്ക് എഴുത്ത് തന്ന് ഉടനെ പോവാൻ ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു. ഞാൻ വിഷമിച്ച് നിൽക്കുമ്പോഴാണ് എളുപ്പയുടെ മരുമകൻ അവിടെ വന്നത്. അളിയനോട് ഞാൻ വിവരങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു. അളിയൻ എന്നെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ഞാനും ഇതേപോലെ ഒരു കേസുമായിട്ടാണ് വന്നത് എന്നോടും അമലയിലേക്ക് പോവാൻ ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു. ഇ.എം.എസ് ആണ് ഒന്നുകൂടി നല്ലത് അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ വീട്ടിൽപോയി ആലോചിച്ചു നോക്കൂ എന്ന് പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ വീട്ടിൽ വന്നു. അമ്മായിയുടെ പേരക്കുട്ടി മുസ്തഫക്കയേയും കൂട്ടി ഇ.എം.എസ് പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ പോയി. അവിടെനിന്ന് ഇ.സി.ജി എടുത്തുനേരെ ഐ.സി.യുവിലേ

ക്കാണ് കൊണ്ടു പോയത്. പിറ്റേദിവസം ഡോക്ടർ എന്നെയും മുസ്തഫക്കയേയും വിളിച്ചു. എഞ്ചിയോഗ്രാം ചെയ്യണമെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞാൻ സമ്മതം കൊടുത്തു. ടെസ്റ്റ് നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഡോക്ടർ വിളിച്ചു. ഞങ്ങൾക്ക് സ്ക്രീനിൽ കാണിച്ചുതന്നു. ഹൃദയത്തിലേക്ക് രക്തം പമ്പ് ചെയ്യുന്ന മൂന്ന് ദമനിയിലും ദീർഘമായ അടവുണ്ട്. രണ്ടെണ്ണം പൂർണ്ണമായി അടഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒന്നിലൂടെ കുറഞ്ഞ രക്തം പാസ് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇത് വളരെ പഴക്കമുള്ള അടവാണ് എന്ന് ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു. എഞ്ചിയോഗ്രാഫ് സാധിക്കില്ല. ബൈപ്പാസ് ചെയ്താൽ 99% ഉറപ്പ് പറയാൻ സാധിക്കില്ല. ഏതായാലും പെട്ടെന്ന് ഒന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ല. ബൈപ്പാസ് വേണമെങ്കിൽ നമുക്ക് ചെയ്യാം. ഞാനാകെ വിഷമിച്ചു. മുസ്തഫക്ക എന്നെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ഉപ്പയെ കാണാൻ പോയപ്പോൾ ഉപ്പ ചോദിച്ചു എന്താണ് ഡോക്ടർ പറഞ്ഞത്. ഞാൻ പറഞ്ഞു പ്രശ്നം ഒന്നുമില്ല കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഉപ്പ ചിരിച്ചു. ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ ഒന്നുമില്ലെന്ന്. പക്ഷേ ഉപ്പാക്ക് അറിയാമായിരുന്നു എന്തോ പ്രശ്നമുണ്ടെന്ന്. ഞങ്ങളെ സമാധാനിപ്പിക്കാനാണ് ഉപ്പ അങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്. മൂന്ന് ദിവസം ഐ.സി.യുവിൽ കിടന്നു. മൂന്നാമത്തെ ദിവസം ഉപ്പ ദേഷ്യം പിടിച്ചു. ഞാൻ നജ് സിലാണ് ഈ കിടക്കുന്നത് ഡോക്ടറോട് റൂമിലേക്ക് മാറ്റാൻ പറയു. നാലാമത്തെ ദിവസം റൂമിലേക്ക് മാറ്റി. രണ്ട് മൂന്ന് ദിവസം അവിടെ കിടന്നു. ചോദിക്കുന്നവരോടൊക്കെ ഇപ്പോൾ സുഖമാണ് ആരും ഇങ്ങോട്ട് വരണ്ട എന്നാണ് ഉപ്പ പറഞ്ഞിരുന്നത്. ഹോസ്പിറ്റലിൽ നിന്ന് ഡിസ്ചാർജ് ചെയ്ത് വീട്ടിൽ ഉപ്പ എവിടേക്കും പോവാതെ രണ്ട് ആഴ്ച വിശ്രമിച്ചു. ഹോസ്പിറ്റലിലുള്ളപ്പോൾ മാറഞ്ചേരി പയ്യപ്പള്ളി ഗഹുർക്ക എനിക്ക് വിളിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ വിവരമെല്ലാം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ മദ്രാസിൽ ഒരു ഡോക്ടറുണ്ട് നമുക്ക് അവിടെ ഒന്ന് കാണിക്കാം എന്ന് പറഞ്ഞു. അത് പ്രകാരം ഞാനും ഉമ്മർക്കയും (റോയൽ) കൂടി മദ്രാസിൽ പോയി. മിയോട്ട് ഹോസ്പിറ്റലിലെ ഡോക്ടർ പാഷിയെ ചെന്നു കണ്ടു. ഇ.എം.എസിൽ നിന്ന് തന്ന രോഖകളെല്ലാം കാണിച്ചു. ഇത് കുറച്ച് സീരിയസാണ് പക്ഷേ ഇതിലും സങ്കീർണ്ണമായത് ഇവിടെ

ബെപ്പാസ് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പെട്ടെന്ന് ഒന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ല. ഒരു മാസമെങ്കിലും കാക്കണം. അടുത്തമാസം 10-ാം തീയതി നിങ്ങൾ വന്നാൽ നമുക്ക് ബെപ്പാസ് ചെയ്യാമെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ 10-ാം തീയതിക്ക് ബുക്ക് ചെയ്തു. പക്ഷേ അല്ലാഹുവിന്റെ അലംഘനീയമായ വിധി മറ്റൊന്നായിരുന്നു. 8ാം തീയതി ഉപ്പു ഈ ലോകത്തോട് വിടപറഞ്ഞു. അല്ലാഹു ഉപ്പുയേയും നമ്മേയും അവന്റെ സ്വർഗീയ ആരാമത്തിൽ ഒരു മിച്ചു കൂട്ടുമാറാകട്ടെ. രണ്ടാഴ്ച വീട്ടിൽ വിശ്രമിച്ച ശേഷം ഉപ്പു പള്ളിയിൽ വന്നു. വെള്ളിയാഴ്ച ഞാൻ തന്നെയാണ് ഖുതുബ ഓതാറ്. നാലാമത്തെ വെള്ളിയാഴ്ച ഞാൻ ഖുതുബ ഓതി നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പതിവിൽ വിപരീതമായി എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് ഉപ്പു പ്രസംഗിച്ചു. “അഫ്വിനും ആഫിയത്തിനും എല്ലാവരും ദുആ ചെയ്തോളീം. ആഫിയത്തുണ്ടാ യാലേ ഇവിടെ ഇബാദത്ത് ചെയ്യാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ അഫ്വുണ്ടായാലേ ആഖിറത്തിൽ രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ.” എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ഒരു കുഴപ്പവുമില്ല എന്ന് നെല്ലാം പറഞ്ഞു. പറഞ്ഞത് പോലെ മരണം വരെ ഇബാദത്തിന് ഉപ്പാക്ക് ഒരു ആഫിയത്ത് കുറവുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ജുമുഅക്ക് ശേഷം ഭക്ഷണമെല്ലാം കഴിച്ച് ഞങ്ങൾ പോകുമ്പോൾ വെളിയങ്കോട് പഴഞ്ഞിയിലുള്ള പെങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി നിർമ്മിച്ച പുരയിൽ ഇറങ്ങി അവിടെ വെപ്പ് പുരക്ക് വേണ്ടി പാതകം കീറുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അത് ഒന്ന് കണ്ടു എന്നിട്ട് എന്നോട് പറഞ്ഞു നാളെ പണിക്കാർ വരാം എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ നീ ഇങ്ങോട്ട് തന്നെ പോരെ എനിക്ക് തൈലം തേച്ച് ഒന്ന് കുളിക്കണം. വണ്ടിയിൽ വീണ്ടും കയറി എരമംഗലത്തേക്ക് പോകുമ്പോൾ ബാഗ് തുറന്ന് മൂവ്വായിരം രൂപ എടുത്തു തന്നു. നാളെ നീ പണിക്കാർക്ക് കൂലി കൊടുത്തോ ഞാനുണ്ടാവില്ലല്ലോ എന്ന് പറഞ്ഞു. ആ വാക്കുകൾ അമ്പർത്ഥമാവുകയായിരുന്നു.

ഞാൻ ഉപ്പയെ എരമംഗലത്ത് കൊണ്ടുപോയി ആക്കി. വെളിയംങ്കോട്ടേക്ക് തന്നെ വന്നു. ശനിയാഴ്ച പണിക്കാർ വന്നു. ഞാൻ പണിക്കാരുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി. ഏകദേശം 12 മണി ആയപ്പോൾ ഉപ്പു വിളിച്ചു. എന്താ പണി നടക്കുന്നില്ലേ അവർ ഇന്ന് പൂർത്തിയാക്കുമല്ലോ? അവരോട് നാളെ ഒരാളെ കൂടുതൽ വിട്ടുതരാൻ പറയുക. പറമ്പിലുള്ള പുല്ലും കാടും

മെല്ലാം വൃത്തിയാക്കണമെന്നെല്ലാം പറഞ്ഞ് ഫോൺ വെച്ചു. അന്ന് സുബ്ഹിന് മുമ്പേ എണീറ്റ് തഹജ്ജദ് നിസ്കരിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടും സുബ്ഹിന് കുറച്ച് സമയം ബാക്കിയുണ്ട്. ഉമ്മയോട് ഞാൻ കുറച്ച് കിടക്കട്ടെ ബാങ്ക് വിളിച്ചാൽ എന്നെ വിളിക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞു. ബാങ്ക് വിളിക്കുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ ഉമ്മ വിളിക്കാൻ ചെന്നു. അപ്പോൾ ഉപ്പു എഴുന്നേറ്റ് വുളു ചെയ്യുകയാണ്. വുളു ചെയ്തു വന്ന് പേരകുട്ടികളെയെല്ലാം വിളിച്ച് സുബ്ഹി ജമാഅത്തായി നമസ്കരിച്ചു. സുബ്ഹിക്ക് വൽഫജ്റിയും ലാഉഖ്സിമു എന്ന സൂറത്തും ഉറക്കേയും ഈണത്തിലും ഓതിയാണ് നിസ്കരിച്ചത്. നിസ്കാരത്തിന് ശേഷം തൈലം തേച്ച് നല്ലപോലെ കുളിച്ചു. ഉച്ചക്ക് ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഒന്ന് കിടന്നുറങ്ങി. അസറിന് മുമ്പേ എഴുന്നേറ്റ് വുളു ചെയ്ത് പേരകുട്ടികളോട് വുളു ചെയ്ത് വരാൻ പറഞ്ഞു. പെങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കുന്ന വീട്ടിൽ പണിക്കാരുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി.. ആ വീടിന്റെ മുറ്റത്ത് നിൽക്കുമ്പോൾ ബാങ്ക് വിളിച്ചു. ബാങ്കിനു ശേഷമുള്ള ദുആ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഉപ്പു ഒന്നു ചെരിഞ്ഞിരുന്നു. ഉടനേ പണിക്കാർ കസേരയിൽ പിടിച്ചിരുത്തി. ഉമ്മ സംസാരം വെള്ളം എടുത്ത് കൊടുത്തു. രണ്ട് കവിൾ കുടിച്ചു അല്ലാഹ് അല്ലാഹ് എന്ന് മൂന്ന് വട്ടം പറഞ്ഞു. ഉമ്മയെ ഒന്ന് നോക്കി കണ്ണുകൾ പതുക്കെ അടച്ചു. ഉപ്പു എന്നനേക്കുമായി ഈ ലോകത്തോട് വിടപറയുകയായിരുന്നു.

ഞാനപ്പോൾ അസർ നിസ്കാരത്തിനു കപ്പിച്ചാർ പള്ളിയുടെ മുകളിൽ നിന്ന് താഴെ ഇറങ്ങുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ ഫോൺ ബെല്ലടിക്കുന്നുണ്ട് നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞിട്ട് എടുക്കാമെന്ന് കരുതി ഫോൺ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞ് നോക്കുമ്പോൾ ഒരുപാട് കോളുകൾ വന്നിരിക്കുന്നു. ആദ്യം കണ്ട നമ്പറിലേക്ക് വിളിച്ചുനോക്കി അപ്പോൾ ഉപ്പയെ ഹോസ്പിറ്റലിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി എന്നറിഞ്ഞു. ഉടനെ ഞാൻ അമ്മായിയുടെ പേരകുട്ടി മുസ്തഫക്കാക്ക് വിളിച്ചു എന്നോട് ശാന്തിയിലേക്ക് വരാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ബൈക്കെടുത്ത് പുറപ്പെടാൻ നിൽക്കുമ്പോൾ എളേച്ചൻ അബ്ദുൽ ഹഖീം അഹ്സനിയെ കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ ബൈക്ക് കൊടുത്ത് വേഗം വിടാൻ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ

പുത്തൻപള്ളിക്കടുത്തുള്ള പാറ എത്തുന്നതിന് മുന്നേ മുസ്തഫ വിളിച്ചു വീട്ടിലേക്ക് പൊയ്കോ ഞങ്ങൾ അങ്ങോട്ട് വരുന്നുണ്ട് എന്ന് പറഞ്ഞു. പൊതുവേ ദുർബല മനസ്സുള്ള ഞാൻ ആകെ തളർന്നു. വീട്ടിൽ എത്തിയപ്പോഴേക്കും ആംബുലൻസ് മുറ്റത്ത് വന്നുനിന്നു. ഞാനാകെ തകർന്നു. ഉപ്പയുടെ ജനാസ അകത്തേക്ക് എടുത്തുവെച്ചു. ചേതനയറ്റ ആ മുഖത്തിലേക്ക് ഞാൻ നോക്കി. പൂർണ്ണ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ പ്രകാശപൂരിതമായ മുഖവും പാൽപൂഞ്ചിരി തൂകുന്ന അധരവും കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ മനസ്സിലേക്ക് എവിടെ നിന്നോ ധൈര്യം കടന്നുവന്നു. നിമിഷ നേരം കൊണ്ട് വീടും പരിസരവും ജനനിബിഡമായി. പിറ്റേന്ന് ജനാസ പള്ളിയിലേക്ക് എടുക്കുന്നത് വരെ ജനങ്ങളുടെ ഒഴുക്കായിരുന്നു. അതിൽ പണ്ഡിതരും സാധാരണക്കാരും വിതുമ്പിക്കരയുന്ന ഉപ്പയോട് ഏറ്റവും അടുത്ത സ്നേഹ ജനങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഊഹറിന് മുമ്പായി ഉപ്പയുടെ ജനാസ പള്ളിയിലേക്ക് എടുത്തു. ജനാസ നിസ്കാരത്തിന് ഇമാമത്ത് നിൽക്കാൻ വിനീതൻ മുന്നിൽ നിന്നപ്പോൾ എന്റെ പിന്നിൽ വന്ദ്യരായ കോയക്കുട്ടി ഉസ്താദ് നിൽക്കുന്നത് കണ്ടു. അപ്പോൾ ഉപ്പയുടെ വാക്കുകൾ എനിക്ക് ഓർമ്മ വന്നു. മയ്യിത്തിന് അടുത്തവരാണ് ഇമാമത്തിന് ബന്ധപ്പെട്ടത് എങ്കിലും തന്നെക്കാൾ വിവരമുള്ളവർ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവരെയാണ് നിർത്തേണ്ടത്. ഹുകുമിനെ പരിഗണിക്കുന്നതിനേക്കാൾ അദബിനെയാണ് പരിഗണിക്കേണ്ടത് എന്ന പൊതുതത്വം പിടിച്ചാകാം പല മഹാന്മാരും അങ്ങിനെ പറയാറുണ്ട്. മഹാനായ കോയക്കുട്ടി ഉസ്താദിനെ ഇമാമത്ത് നിറുത്തി. ശേഷം, എന്റെ ഉസ്താദും ഉപ്പയുടെ ശിഷ്യനുമായ മുഖ്താർ ഹസ്റത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ രണ്ടാമതും നിസ്കാരം നടന്നു. രണ്ട് മൂന്ന് പ്രാവശ്യമായിട്ട് നിസ്കാരം കഴിഞ്ഞു. ഉപ്പയുടെ വസ്ഥയ്ക്ക് പ്രകാരം തന്നെ ബാങ്ക് കൊടുക്കുന്നതോട് കൂടെ ആ വിശുദ്ധ ജനാസ ഖബറിലേക്ക് വെച്ചു. അല്ലാഹു സുബ്ഹാനഹുവതആല ആ മഹാനുഭാവനോടൊപ്പം നമ്മെ സ്വർഗത്തിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുമാറാകട്ടെ. ആമീൻ.

ഉസ്താദും കോടഞ്ചേരിയും

കെ.എം.എ അബ്ദുൽഹമീദ് ലത്തീഫി

ഏകദേശം ഏഴു നൂറ്റാണ്ടിലേറെ പഴക്കമുള്ള ചരിത്ര പ്രസിദ്ധമായ പള്ളിയാണ് മാറഞ്ചേരിയിലെ കോടഞ്ചേരി ജുമാമസ്ജിദ്. കൊച്ചി രാജവംശത്തിന്റെ സുവർണ്ണ ദശയിലാണ് അതിന്റെ ഉത്ഭവം. തുടക്കം മുതൽ നിരവധി സുപ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതരും നേതാക്കളും വിരാചിച്ചിരുന്നു.

18-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വിശുദ്ധ ഹറമിലെ മുദരിസും നിരവധി വിശ്വ പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഗുരുവുമായിരുന്ന ശൈഖ് അഹ്മദ് മുഹ്യിദ്ദീൻ കോടഞ്ചേരി (ന.മ), ലോകോത്തര പ്രവാചകസ്നേഹിയും ബ്രിട്ടീഷ് നികുതി നിഷേധ നായകനും വലിയുമായ ഉമർ ഖാസി(റ), സമസ്ത കേരള ജംഇയ്യത്തുൽ ഉലമ പ്രഥമ കേന്ദ്ര മുശാവറാംഗം പാനായിക്കുളം അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ വിശുത പണ്ഡിതൻ ആയഞ്ചേരി തറക്കണ്ടി അബ്ദുറഹ്മാൻ മുസ്ലിയാർ അറിയപ്പെട്ട സാമൂഹ്യ പരിഷ്കർത്താവായിരുന്ന ചാലിയം ഹുലന്തർ, മഹാനായ സൂഫി പ്രമുഖൻ ഉപ്പുങ്ങൽ ബാപ്പുട്ടി മുസ്ലിയാർ(ന.മ) സ്വാതന്ത്ര സമര നായകൻ ഇ.മൊയ്തു മൗലവി തുടങ്ങിയ നിഖില മേഖലകളിലെ മഹാ വ്യക്തിത്വങ്ങളുടെ തട്ടകമായിട്ടുണ്ട് കോടഞ്ചേരി.

പ്രബോധന ദൗത്യമേറ്റെടുക്കാൻ 1976ൽ കോടഞ്ചേരി മഹല്ല് ഭാരവാഹികളും കാരണവന്മാരും ഉസ്താദിനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ഉത്തരവാദിത്വം മനസ്സിലാക്കിയ ഉസ്താദ് ഒന്ന് ശങ്കിച്ചു എങ്കിലും പൂർവ്വികരുടെ ബറക്കത്ത് തേടികൊണ്ട് പിന്നീട് അതേറ്റെടുക്കാൻ തയ്യാറായി. “ഈ മിഹ്റാബും മിമ്പറും എത്ര മഹാന്മാർ കയറിയതാണ്! അവരുടെ ബറകത്ത് കൊണ്ട് നാം രക്ഷപ്പെടട്ടെ” എന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും

പറയാറുണ്ട്.

ഉസ്താദിന്റെ ആഗമനം ദീനിരംഗത്ത് കോടഞ്ചേരിയിൽ ഒരു നവോന്മേഷമുണ്ടാക്കി. അദ്ദേഹത്തിനു അതീവ സംതൃപ്തിയായിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളെ സംസ്കരിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഇബാദത്ത് പരിപോഷിപ്പിക്കാനും, പൊതുജനബന്ധം ഊട്ടിയുറപ്പിക്കാനും സാമൂഹ്യ കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടാനും സമയം കണ്ടെത്തി.

ദീനി ചൈതന്യം ശക്തിയാക്കാൻ പള്ളികളിൽ ദിക്റ്, സ്വലാത്ത് മജ്ലിസുകൾ സ്ഥാപിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികളെയും യുവാക്കളെയും മറ്റു ജനങ്ങളേയും അഹ്ലുസുന്ന:യുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ വളർത്താൻ എസ്.എസ്.എഫ്, എസ്.വൈ,എസ് പോലെയുള്ള സംഘടനകൾ രൂപീകരിച്ചു.

വിദ്യാർത്ഥികളിൽ കലാ-സാഹിത്യ പരിശീലനത്തിന് സാഹിത്യ സമാജവും ലൈബ്രറിയും സ്ഥാപിച്ചു. നാട്ടുകാരണവന്മാരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും ദീനി ഉത്ബോധനം നടത്തുന്നതിനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു.

ഇബാദത്തിലും പരിശീലനത്തിലും വളരെ കണിശതയും കർക്കശ്യവും പുലർത്തി. ഗൗരവം സ്ഫുരിക്കുന്ന മുഖത്ത് ലാളിത്യത്തിന്റെ മാതൃകകൾ ധാരാളം നമുക്ക് വായിച്ചെടുക്കാൻ കഴിയും. സ്വന്തം കരങ്ങൾക്കൊണ്ട് ശിഷ്യന്മാർക്ക് പോലും ചായ ഉണ്ടാക്കി കൊടുക്കും. അതിഥികളെ അത്യധികം ബഹുമാനിക്കുകയും സൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇബാദത്തിന്റെയോ അധ്യാപനത്തിന്റേയോ ഇടയിലാണെങ്കിലും ആവശ്യങ്ങളുമായെത്തുന്നവരെ പരിഗണിച്ചിരുന്നു.

സങ്കീർണ്ണ പ്രശ്നങ്ങൾ സമചിത്തതയോടെ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവ് ശ്രദ്ധേയമാണ്. കൊട്ടുമേളങ്ങളുടെ നേർച്ചയോടനുബന്ധിച്ച പ്രശ്നം ബന്ധപ്പെട്ടവരുമായി സംസാരിച്ചു രമ്യതയിലെത്തിച്ചതും, പുത്തനാശയക്കാരുടെ ജല്പനങ്ങളെ തടയാൻ ബോധവൽക്കരണവും സൗഹൃദോപദേശവും നടത്തിയതും കള്ള തവീഖത്തുകളിൽ കുടുങ്ങിയവരെ സത്വഴിയിലേക്ക് തിരിച്ചു വിട്ടതും എടുത്തു പറയേണ്ട വസ്തുതകളാണ്.

മഹല്ലിലെ മുദ്രിസായിരിക്കെ പരിസര നാടുകളുമായും

ഉസ്താദ് നല്ല ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചു. വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് സംശയ ദുരീകരണത്തിനും പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിനും മറ്റും ആളുകളെത്തിയിരുന്നു. ജാതി-മത-കക്ഷി ഭേദമന്വേ എല്ലാവരെയും പരിഗണിക്കുകയും വേണ്ടുന്ന ഉപദേശനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്തു. ഇജാസത്തിനായി വരുന്നവർക്ക് തനിക്ക് ലഭിച്ച ദിക്റുകളുടെ സമ്മതം നൽകിയിരുന്നു. എന്നാൽ വരുന്നവരുടെ പ്രാപ്തിക്കനുസരിച്ചായിരുന്നു അവിടുത്തെ വിർദുകൾ കൊടുത്തിരുന്നത്.

സമൂഹത്തിന്റെ ദീനി പുരോഗതിക്കാവശ്യമുള്ളതിലെല്ലാം ഉസ്താദ് മുൻകൈയെടുത്തു. താമലശ്ശേരി, മാറഞ്ചേരി, നീറ്റിക്കൽ, തറയിൽ പള്ളി ജുമുഅകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അല്ലിപ്പറമ്പ്, പെരിച്ചകം, പുച്ചത്തേൽ, നാലകം, മുക്കാല, പുല്ലയിൽ പള്ളി മദ്റസകളുടെ നടത്തിപ്പിനും തന്റേതായ പങ്ക് വഹിച്ചു. അങ്ങിനെ ആത്മീയ തേര് തെളിച്ചു സമൂഹത്തിൽ ചിരപ്രതിഷ്ഠ നേടിയെടുത്തു.

ചുരുക്കത്തിൽ ഗതകാല കോടഞ്ചേരിയുടെയും മാറഞ്ചേരിയുടെയും ചരിത്രത്തിൽ നിറഞ്ഞു നിന്ന ജ്ഞാനിയും സ്നേഹിയും ഗുണകാംക്ഷിയുമെല്ലാമായ ശൈഖുനാ മുൻഗാമികളെപ്പോലെ നാഥന്റെ വിളിക്കുത്തരമേകി വിരമിച്ചെങ്കിലും ആ ധന്യ ജീവിതം വരച്ച വിജ്ഞാനങ്ങളുടെയും ആരാധനകളുടെയും സൂക്യുതങ്ങളുടെയും സുവർണ്ണരേഖകൾ മായാതെ കൂടുതൽ തിളക്കമാർന്ന് കിടക്കുകയാണ്. അല്ലാഹു ആ ധന്യാത്മാവിനോടൊപ്പം സ്വർഗ്ഗ പൂങ്കാവനത്തിൽ ഉല്ലസിക്കാൻ നാമേവർക്കും ഭാഗ്യം നൽകട്ടെ (ആമീൻ)

ഉസ്താദിനെ പറ്റി

ഒമ്പത് വർഷത്തിനകം കോടഞ്ചേരിയും സമീപ സ്ഥലങ്ങളും തന്റെ പരിചയത്തിലൊതുക്കി. മിക്ക വീട്ടുകാരുമായും അടുത്തബന്ധം കെട്ടിപ്പടുത്തു. അഭേദ്യമായ സൗഹൃദം പുലർത്തിയ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ കുറിച്ച് കൊടഞ്ചേരിക്കാർ പറയുന്നു.

ബഹു: അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ ഒരു വിശേഷണമൊത്ത ഉസ്താദ് തന്നെയായിരുന്നെന്ന് കോടഞ്ചേരി ജുമാ മസ്ജിദ് പ്രസിഡന്റ് പയ്യപ്പള്ളി അബ്ദുൽ ഗഫൂർ സാഹിബ്

അനുസ്മരിച്ചു.

മാതൃകാ പണ്ഡിതൻ ഉത്തരവാദിത്വ ബോധത്തോടെ കാര്യങ്ങൾ നിർവഹിച്ചിരുന്ന മഹാമനീഷിയുമായിരുന്നെന്ന് സെക്രട്ടറിയായി വിടപറഞ്ഞ കെ.പി. അബ്ദു മുസ്ലിമാർ പറഞ്ഞു.

തന്റേടത്തോടെ വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പ്രാപിതനായിരുന്നെന്ന് ദർസ് കമ്മിറ്റി പ്രസിഡന്റായിരുന്ന അഴീക്കലയിൽ മുഹമ്മദ് ഓസയ്യം

എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും മാർഗ്ഗദർശിയായിരുന്നെന്ന് എസ്.ഐ മദ്രസ പ്രസിഡന്റ് മഠത്തിക്കാട്ടിൽ കുഞ്ഞുമുഹമ്മദ് ഹാജിയും പ്രതികരിച്ചു.

സുന്നീ ആദർശ ബാലപാഠം പഠിപ്പിച്ചത് ഉസ്താദാണെന്ന് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഗൾഫ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ മൂനാസും ഭക്ഷണമര്യാദകൾ തനിക്ക് മനസ്സിലാക്കി തന്നത് അവിടുന്ന് ഞെന്ന് ഗൾഫ് പ്രതിനിധി മുല്ലക്കാട്ട് അബ്ദുല്ലക്കുട്ടിയും ആജ്ഞാശേഷിയുള്ള പണ്ഡിതവര്യനായിരുന്നെന്ന് യു.എ.ഇ സെൻട്രൽ ആർ.ഇ.സി സെക്രട്ടറി യു.എ റസാക്കും അനുസ്മരിച്ചു.

ഹിമ്മത്തുള്ള പണ്ഡിതനായിരുന്നെന്ന് എസ്.വൈ.എസ് മേഖലാ പ്രസിഡന്റ് സയീദ് സീതിക്കോയത്തങ്ങൾ, സ്നേഹനിധിയായ തികഞ്ഞ ആലിമായിരുന്നെന്ന് മാറഞ്ചേരി ക്രസന്റ് സ്കൂൾ സെക്രട്ടറി യൂസുഫ് ബാഖവിയും പറഞ്ഞു.

വിഷമങ്ങളിൽ അത്താണിയായിരുന്നെന്ന് മാറഞ്ചേരി പഞ്ചായത്ത് മുൻ പ്രസിഡന്റ് എം.എ. കരീമും

സൗഹൃദം കൈവെടിയാത്ത മഹത്വ്യക്തിത്വമാണെന്ന് മുൻ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തംഗം പി.പി. സുന്നീറും വ്യക്തമാക്കി.

നിഷ്ഠയും കൃത്യതയുമുള്ള ഒരു ഉപദേശിയായിരുന്നെന്ന് മാറഞ്ചേരി മഹല്ല് സെക്രട്ടറി പി.എം.എം അശ്റഫും താമലശ്ശേരി മഹല്ല് പ്രസിഡന്റ് അഞ്ഞനാട്ടേൽ അബ്ദുല്ലക്കുട്ടി മൗലവിയും പ്രതികരിച്ചു.

നീ വന്നാൽ മതി കാണാം

അബ്ദുൽ വഹാബ് ബാഖവി കടക്കൽ
കൊല്ലം സൗദ്യഅറേബ്യ

2010 ജനുവരി 8ന്റെ സായം സന്ധ്യയിൽ ഒരു ഞെട്ടലോടെയാണ് ആ വാർത്ത ശ്രവിച്ചത്. അത് എന്റെ എല്ലാമെല്ലാമായ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ വഹാത്ത്. അന്ന് പെട്ടെന്നുണ്ടായ ആഘാതത്തിൽ നിന്നും മുക്തനായ ശേഷം വാർത്തയുടെ നിജസ്ഥിതി അറിയാൻ സൗദ്യയിലെ ജോലിസ്ഥലത്ത് നിന്ന് വെളിയങ്കോട്ടേക്ക് ഫോൺ ചെയ്തു ഉറപ്പ് വരുത്തി.

ചിരപുരാതനമായ വെളിയങ്കോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളിയിൽ മുതഅല്ലിമായി എത്തിയപ്പോൾ, എല്ലാ നിലയിലും അനുയോജ്യനായ ശൈഖുനയെ ഗുരുവര്യരായി ലഭിച്ചപ്പോൾ ഞാനും എന്റെ സഹപാഠികളും വളരെ സന്തോഷ ഭരിതരായി റബ്ബിന് ശുക്ർ ചെയ്തു.

വെല്ലൂർ ബാഖിയത്തുസ്സാലിഹാത്തിലേക്ക് ഉപരിപഠനത്തിനു പോകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എനിക്ക് അതിനു വേണ്ടുന്ന കിതാബുകളൊക്കെ വളരെ ഭംഗിയായി ഓതിതന്നു.

പ്രമേഹം മുതലായ പല അസുഖങ്ങൾ കൊണ്ടും പല വിഷമങ്ങളും അനുഭവിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ദർസിന് കിതാബുമായി ഇരുന്നാൽ ഒരു പ്രത്യേക ആവേശവും സന്തോഷവുമായിരുന്നു.

വിശാലമായ വെളിയങ്കോട് മഹല്ലിന്റെ എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും ശൈഖുനായുടെ മേൽനോട്ടത്തിലായിരുന്നു. ഏതു പ്രശ്നങ്ങളേയും പരിഹരിക്കാനുള്ള പക്ഷതയും ആർജവവും അബ്ദുൽഖാദിർ ഉസ്താദിനുണ്ടെന്നറിയില്ലെങ്കിൽ തുടങ്ങി

യപ്പോൾ പരിസര പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളും വെളിയങ്കോട്ടെ ഉസ്താദിനടുത്തേക്ക് വരാൻ തുടങ്ങി. വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ധാരാളം ആളുകൾ വിവിധങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളുമായി ശൈഖുമനായുടെ തിരുസന്നധിയിൽ എത്തുന്നത് ഒരു പതിവ് കാഴ്ചയായിരുന്നു. ഏത് സന്ദർശകന്റെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും ഉചിതമായ ഒരു പരിഹാരം അവിടുന്ന് നിർദ്ദേശിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അവിടുത്തെ ദുആ കൊണ്ട് നീറുന്ന നൂറുനൂറു വിഷയങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം ലഭിച്ച അനുഭവം ഈ വിനീതന് തന്നെ പറയാനുണ്ട്.

വെളിയങ്കോട് വിദ്യാർത്ഥി ജീവിതം നയിക്കുമ്പോൾ ഞാനും സുഹൃത്ത് ബഹു സയ്യിദ് ഹുസൈൻ കോയതങ്ങളും കൂടി ബഹു മടവൂർ സി.എം വലിയുല്ലാഹി അവർകളെ കാണാൻ മടവൂരിലേക്ക് പോകാൻ സമ്മതം ചോദിച്ചപ്പോൾ ഇപ്പോൾ പോകണ്ട പിന്നീട് പോകാമെന്നായിരുന്നു മറുപടി. പോകാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിച്ച് ഒരുങ്ങി ഇറങ്ങിയ ഞങ്ങൾ വീണ്ടും വീണ്ടും ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ മനമില്ലാമനസ്സോടെ ഇന്നാ പോയി നോക്ക് എന്ന മറുപടി. സമ്മതം കിട്ടിയപ്പോൾ ഞങ്ങൾ ഇരു പേരും വളരെ ആവേശത്തിൽ യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. പക്ഷേ എല്ലാ ആവേശവും സന്തോഷവും അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ അസ്തമിച്ചു. ഇന്ന് കാണാൻ കഴിയില്ല. മറ്റൊരാൾ വന്നോളൂ ഖാദിം അറിയിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങൾ നിരാശയോടെ മടങ്ങി. ഉസ്താദിന്റെ വാക്ക് അപ്പോഴാണ് ഞങ്ങളുടെ ചിന്തയിലേക്കു വന്നത്.

മറ്റൊരു സംഭവം ഉസ്താദിന്റെ ഹജ്ജ് യാത്രയിലാണ്. ട്രെയിൻ മാർഗം ബോംബയിൽ പോയി അവിടുന്ന് വിമാന മാർഗം ഹജ്ജിന് പോകുവാൻ വണ്ടികയറിയ ഉസ്താദ് അന്ന് വോല്ലൂർ ബാഖിയത്തിൽ ഉപരിപഠനം നടത്തുന്ന എന്നെ ഹജ്ജ് യാത്ര അറിയിച്ചു. ഞാൻ ഇന്ന ട്രെയിനിൽ യാത്ര പുറപ്പെട്ടും കാട്പാടിയിൽ ആ ട്രെയിൻ എത്തുന്നസമയം നീ അവിടെ വരണം എന്നറിയിച്ചു. ആകെ 5 മിനിറ്റ് നിർത്തുന്ന ട്രെയിനിൽ നിന്ന് കാണാൻ കഴിയില്ല. അത് പ്രയാസമാകും എന്ന് മറുപടി അറിയിച്ചെങ്കിലും നീ വന്നാൽ മതി കാണാം എന്ന ഒരൊറ്റ മറുപടിയാണ് കിട്ടിയത്. സുബഹിയോടടുത്ത

സമയത്ത് കാട്പാടിസ്റ്റേഷനിൽ എത്തുന്ന വണ്ടിയും കാത്ത് ഞാനും ഒരു സുഹൃത്തും കൂടി നേരത്തെ തന്നെ വന്നു കാത്തു നിന്നു. കൃത്യസമയത്ത് എത്തിയ വണ്ടിയുടെ ഇരുഭാഗത്തേക്കും ഓടിനോക്കിയ എനിക്ക് നിരാശ തോന്നി. വണ്ടി പുറപ്പെടാൻ കേവലം ഒരു മിനിറ്റ് ബാക്കിയുള്ളപ്പോൾ അടച്ചു കിടന്നിരുന്ന ഒരു ജനാലിൻ പുറത്ത് അലക്ഷ്യമായി ഉസ്താദ് എന്നു വിളിച്ചു. ഞാൻ ഒന്നടിച്ചു ഉടനെ ജനൽ തുറന്നു നിറപൂഞ്ചിരിയോടെ ശൈഖുമനാ ഇരിക്കുന്നത് കാണാൻ കഴിഞ്ഞു സലാംചൊല്ലി മുസാഫഹത്ത് ചെയ്തു. കൊണ്ടു പോയ ചെറിയ ഒരു ഹദ്യ കൈയിൽ കൊടുത്തു ദുആ വസിയ്ക്കത്തോട് കൂടി മടങ്ങി അൽഹംദുലില്ലാഹ്.

നീവന്നാൽ മതി കാണാം എന്ന ആ വാക്കിന്റെ ഫലം അവിടെ പുലരുകയായിരുന്നു. ഏതാനും സെക്കന്റുകൾ കഴിഞ്ഞാൽ വണ്ടി നീങ്ങി നിരാശയോടെ മടങ്ങേണ്ട എനിക്ക് വളരെ സന്തോഷത്തോടെ എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഒരനുഭവമായിരുന്നു അത്. ആ വാക്കിന്റെ ഫലം കൊണ്ട് അല്ലാഹു സഹായിച്ചതാണെന്ന് ഞാൻ ഉറച്ച് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇനിയും പല സംഭവങ്ങളുമുണ്ട് ദൈർഘ്യം ഭയന്ന് ചുരുക്കുകയാണ്. ചങ്ങരകുളം തെങ്ങിൽ കുഞ്ഞു മുസ്ലിമാർ അനുസ്മരിക്കുന്നു. ഉസ്താദ് പെരുമുക്ക് പള്ളിയിൽ കല്ലൂർ അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാരുടെ കീഴിൽ ഓതിപ്പിടിക്കുന്നകാലത്ത് തഖ്വീമു ലിസാൻ മുതൽ അൽഫിയുവരെ എനിക്ക് ഓതി തന്നത് അബ്ദുൽഖാദിർ മുസ്ലിയാരാണ്. ഒരു കറാഹത്ത് പോലും ജീവിതത്തിൽ വരാതെ സൂക്ഷിക്കുന്ന ജീവിതമായിരുന്നു അന്ന് തന്നെ മഹാനവർകൾ ശീലമാക്കിയിരുന്നത്.

ഇതും ഇബാദത്തും തഖ്വയിലധിഷ്ടിതമായ ജീവിതവും നയിക്കുമ്പോൾ നാക്കും, വാക്കുമൊക്കെ അല്ലാഹു ഫലപ്പെടുത്തുമെന്നാണല്ലോ ഹദീസുകൾ തന്നെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

നാഥാ ശൈഖുമനായോടു കൂടെ ഞങ്ങളെയും ബന്ധു മിത്രാതികളെയും നിന്റെ സുഖലോക സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടണേ, ആമീൻ.

അവസാന കാലത്തെ എളിയ ശിഷ്യൻ

സുബൈർബിൻ ഹംസ സഖാഫി, വെളിയങ്കോട്

‘ലാഹുല വലാ ഖുവ്’ എന്ന ഘനീഭവിച്ച ശബ്ദത്തോടെയാണ് ഉസ്താദിന്റെ സാന്നിധ്യം അറിയാറുള്ളത്. അറിവും പ്രവർത്തനവും മേളിച്ച ഒരു ദേഹം. വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ലോകത്തേക്ക് നിയോഗം ലഭിച്ച മഹാഭാഗ്യമുള്ള ജീവിതം. കുടുംബ പാശ്ചാതലങ്ങൾ പോലും പ്രതികൂല സാഹചര്യത്തിലായപ്പോൾ റബ്ബിന്റെ തൗഫീഖ് ഉസ്താദിനെ തേടിയെത്തുകയായിരുന്നു.

ആ വലിയ മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിന്റെ ശുദ്ധിയാണ് ഉന്നതമായ പടികൾ കയറാൻ സാധിച്ചത്. അറിവും ആരാധനയും സമ്മേളിച്ചവർക്ക് ഇരുലോകവും സന്തോഷമായിരിക്കുമെന്നതാണ് മഹാനവർകളുടെ ജീവിതം വരച്ചുകാട്ടുന്നത്.

പത്താം ക്ലാസ് കഴിഞ്ഞ ഉടനെയാണ് ഉസ്താദിന്റെ അരികിൽ കിതാബ് ഓതാൻ ഞാൻ പോയത്. വലിയ സബ്ഖുകൾ കഴിയുന്നത് വരെ ഒരു മുലയിൽ ഇരുന്ന് എല്ലാം കേൾക്കും. മീസാൻ ഓതി തുടങ്ങിയത് ഉസ്താദിൽ നിന്നാണ്. പഴങ്കഥയാകുന്ന ദർസിന്റെ മൂല്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് കുറച്ചു മനസ്സിലാക്കാൻ അന്നത്തെ ക്ലാസുകളിൽ കഴിഞ്ഞു. “എന്താ... ഇന്നലത്തേത് പഠിച്ചോ....” ഉം എന്ന് മുളിയാൽ ക്ലാസ് തുടങ്ങും.

കുട്ടികളുടെ കുടുംബ സാഹചര്യം മനസ്സിലാക്കി സഹായിക്കാറുണ്ടെന്ന് പല ശിഷ്യന്മാരും പറഞ്ഞത് ഓർമ്മയിൽ വരികയാണ്. ദർസ് രംഗത്ത് ഉയർന്ന ഒരു ശിഷ്യ പരമ്പര തന്നെ മഹാനവർകൾക്കുണ്ട്. വലിയ മുദരിസുമാരും കോളേജ് അധ്യാപകരും ഇന്നും ഉസ്താദവർകളുടെ ദർസിന്റെ മഹത്വം പറയുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ദിക്റുകൾ നിലക്കുന്ന സമയം ആ നാവിലില്ല. ആരാധനയിലായി മുഴുകുന്ന പണ്ഡിതരിൽ എടുത്തു പറയത്തക്ക ശേഷിയുള്ളവരാണ് മഹാനവർകൾ. വീട്ടിലായാലും പള്ളിയിലായാലും ജമാഅത്ത് ഒഴിവാക്കാത്ത ശീലം നമുക്ക് വലിയൊരു പാഠം നൽകുന്നുണ്ട്. തന്റെ പേരമക്കളെ വിളിച്ചുണർത്തി വുജുഅ് ചെയ്യിപ്പിച്ച് നിസ്കരിക്കാൻ കാത്തിരിക്കുന്ന രംഗങ്ങൾ ഒരു തലമുറയുടെ കാണാപുറങ്ങളാണ്. വ്യാഴം, തിങ്കൾ ദിവസങ്ങളിലെ നോമ്പ് ഒഴിവാക്കാൻ കുറവാണ്. ആ ദിവസങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രത്യേകതയുണ്ട്. ഉസ്താദിന്റെ വകയായി വരുന്ന ഭക്ഷണവും പലഹാരങ്ങളും വ്യാഴം, തിങ്കൾ ദിനങ്ങളിൽ നോമ്പായതിനാൽ എത്തിയിരുന്നില്ല. മിക്കപ്പോഴും സ്കൂൾ വിട്ട് വന്നാൽ ഉമ്മയോട് ആദ്യം ചോദിക്കുക, അമ്മായിക്കാക്ക എന്തെങ്കിലും കൊടുത്തയച്ചോ എന്നാണ്. അപ്പോഴായിരിക്കും ഞങ്ങൾ തിങ്കൾ, വ്യാഴം ദിവസങ്ങളുടെ പ്രത്യേകത അറിയാറ്. സന്ദർശകർക്ക് ആമിത്യം അരുളി ഭക്ഷണം കൊടുക്കൽ ഉസ്താദിന്റെ സന്തോഷകരമായ വേളകളാണ്. തന്നെ കാണാൻ വരുന്നവർക്കും ദുആ ചെയ്യിപ്പിക്കാൻ വന്നവർക്കും തന്റെ കൂടെ ഇരുത്തി ഭക്ഷണം നൽകാറാണ് പതിവ്.

ഒരിക്കൽ ഈ വിനീതൻ കുറ്റിപ്പുറം റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ വന്ന് സലാം ചൊല്ലി. വെളിയങ്കോട്ടു കാരനാണെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ ഉടനെ ആഗതൻ ചോദിച്ചു: “വെളിയങ്കോട് അബ്ബൂൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരെ അറിയുമോ”? അറിയാമെന്ന് മറുപടി കൊടുത്തു. ഞാൻ കുടുംബമാണെന്ന് കൂടി പറഞ്ഞപ്പോൾ കൂടുതൽ സന്തോഷിക്കുകയും ഒരിക്കൽ വെളിയങ്കോട് വന്ന കഥ പറയുകയും ചെയ്തു. രാത്രി ഏറെ വൈകിയതിനാൽ ഉമർഖാളിയുടെ മഖാം സിയാറത്തിന് ശേഷം പുറത്തെ പള്ളിയിൽ നിൽക്കുമ്പോഴാണ് അദ്ദേഹം ഉസ്താദിനെ ആദ്യമായി കാണുന്നത്. കണ്ട മാത്രയിൽ വിവരം അന്വേഷിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ കൂടെയിരുത്തി ഭക്ഷണം കഴിപ്പിക്കുകയും ദീർഘ നേരം ദുആ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഈ ബന്ധം മരണംവരെ തുടരുകയും ചെയ്തു.

മഹാനവർക്കളുടെ ദുഃസ്വഭാവത്തെ ഫലമറിഞ്ഞവർ ഏറെയാണ്. വിദൂര ദിക്കുകളിൽ നിന്നും വരുന്ന സ്ഥിരം സന്ദർശകരെ വീട്ടിലും പള്ളിയിലുമായി കാണാമായിരുന്നു. നാടിന്റെ ചുറ്റുഭാഗത്തും സ്വലാത്ത ഹൽഖകളും ദിക്ർ മജ്ലിസുകളും ഇന്നും ഇടവിടാതെ നടന്നു വരികയാണ്. താനൂർ പ്രദേശത്ത് സ്വലാത്തുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞ് ഒരു സ്നേഹിതൻ പോകുമ്പോൾ ചോദിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിയങ്കോട് അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാരുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ്. എന്തായാലും എത്തണമെന്ന് പറഞ്ഞത് ഇന്ന് ഓർമ്മ വരികയാണ്.

അവസാന നാളുകളിൽ 'മുർശിദുത്തുല്ലാബ്' ഓതാൻ വരണമെന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. "ഒഴിവു ദിവസങ്ങൾ കിട്ടിയാൽ ഞാൻ ഓതിത്തരാം. പണ്ടത്തെ ദർസൊക്കെ പോയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴെല്ലാം സ്കൂൾ പോലെയാണ്." പക്ഷെ, അല്ലാഹുവിന്റെ വിധി മറിച്ചായിരുന്നു. എന്റെ ഭാഗ്യനഷ്ടമായി മഹാനവർക്കൾ നമ്മോട് വിട പറയുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹു നമ്മെ എല്ലാവരെയും ഉസ്താദിന്റെ കൂടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു മിച്ചു കൂട്ടുമാറാക്കട്ടെ, ആമീൻ

ശൈഖുനയുടെ ദർസും ജീവിത ചരകളും

അബൂബക്കർ അഹ്സനി എ.ആർ.നഗർ

ഏത് കാര്യമാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമമെന്ന ചോദ്യത്തിന് നബി(സ) തങ്ങൾ നൽകിയ മറുപടി, "അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ സ്നേഹിക്കുക. അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ കോപിക്കുക" എന്നായിരുന്നു. ഈ പ്രവാചക മൊഴിയെ പിന്തുടർന്ന ജീവിതമായിരുന്നു മഹാനായ ശൈഖുനാ അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ. ആരേയും പേടിക്കാതെ സത്യം ആരോടും തുറന്ന് പറയുക ശൈഖുനായുടെ പ്രത്യേകതയായിരുന്നു. മൗലിദിന്റെ സദസ്സുകളിൽ ഹികായത്തുകൾ ഓതുമ്പോൾ വല്ലതെറ്റും വായിച്ചാൽ അവിടെ വെച്ച് തന്നെ തിരുത്തിത്തരുമായിരുന്നു.

ശൈഖുനയുടെ ദർസ് മാതൃകാദർസായിരുന്നു. ശിഷ്യന്മാർ നന്നായി കാണണം എന്നുഗ്രഹിച്ച് അവർക്ക് വേണ്ടി അങ്ങേയറ്റം പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. ശൈഖുനായുടെ സൂഫി ചിന്ത ശിഷ്യന്മാരിലും വളർത്തി എടുക്കാൻ അവിടന്ന് പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. തസവുഫിന്റെ അർത്ഥം ഇർശാദുൽയാഹി ഇഹ്യാഉലുമുദ്ദീൻ പോലെയുള്ള കിതാബുകൾ ശൈഖുനയുടെ ദർസിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതായിരുന്നു.

അത് പോലെ ഖുർആൻ പാരായണ ശാസ്ത്ര(തജ്വീദ്)ത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അതിനായി ജസ്രിയ പോലുള്ള കിതാബുകൾ ശൈഖുനയുടെ ദർസിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാത്രമല്ല ശവ്വാലിൽ ദർസ് നിർത്തുന്നതിന്റെ മാസങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് ഹിസ്ബ് ക്ലാസ് പതിവായി നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു. പരിശുദ്ധ ഖുർആൻ പാരായണത്തിൽ അനുഗ്രഹിത ശബ്ബത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു. പഠനനിലവാരം പുലർത്താൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നത് പോലെ തന്നെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ജീവിത ചിട്ടമെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഊന്നൽ നൽകിയിരുന്നു.

രുന്നു. റവാതീബ്, വിത്റ്, പോലെയുള്ള സുന്നത്തുകൾ നിർവഹിക്കുക, കൃത്യമായി നിസ്കരിക്കുക, ജമാഅത്തിൽ കൃത്യമായി പങ്കെടുക്കുക. സൂബ്ഹിക്ക് ശേഷം പതിവായി ഖർ ആൻ ഓതുക പോലെയുള്ളതിൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും അനുസരണക്കേടിന് ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

തലപ്പാവ് ധരിച്ച് മാത്രമേ പുറത്ത് പോകാവൂ. മുടി അമിതമായി നീട്ടരുത് താടിവടിക്കരുത്, ഇത്രയും കാര്യങ്ങൾ ശൈഖുനായുടെ നിർബന്ധമായിരുന്നു. അനുസരണക്കേടിന് ശിക്ഷിക്കാറുള്ള ശൈഖുനായുടെ ഏറ്റവും വലിയ ശിക്ഷ കനത്ത ഭാഷയിലുള്ള ശഠാരമാണ്. അതിന്റെ സ്വരവും ശൈലിയും ആരെയും വിറ കൊള്ളിക്കും.

സ്വന്തം മക്കളെ പോലെ ശിഷ്യന്മാരെ സ്നേഹിച്ചിരുന്ന ശൈഖുന വിഷമഘട്ടത്തിൽ ആശ്വസിപ്പിക്കാനും സാമ്പത്തികമായി സഹായിക്കാനും ഒട്ടും മടിച്ചിരുന്നില്ല.

ശൈഖുനായുടെ നാവിന്റെ ഫലം വളരെ പ്രകടമായിരുന്നു. ധാരാളം അനുഭവങ്ങൾ ഞാൻ ഓർക്കുന്നു. ശൈഖുന വെളിയങ്കോട് ദർസ് നടത്തുന്ന കാലം, ഒരു യതീമായ ചെക്കനെ ഒരാൾ ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ ഏൽപ്പിച്ചു. ഉസ്താദ് പ്രത്യേകം പരിഗണനയും ശ്രദ്ധയും കൊടുത്ത് ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ പ്രസംഗത്തിലും ഖുത്തുബയിലും മറ്റും പ്രാവീണ്യം നൽകി. പക്ഷേ, പലതവണ അനുസരണ കേട് ആവർത്തിച്ചപ്പോൾ ശൈഖുനായുടെ ദേഷ്യത്തിന് അവൻ ഇരയാവുകയും ദർസിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് ഒരിക്കൽ ഉസ്താദിനെ കാണാൻ വേണ്ടി ഈ വ്യക്തി പള്ളിയിൽ കടന്നു ചെന്നപ്പോൾ ഉസ്താദ് ക്ഷുഭിതനായി. ഉസ്താദ് ക്ഷുഭിതരായ ആ രംഗം ഇന്നും എന്റെ മനോമൂലരത്തിൽ തെളിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നുണ്ട്. വടിയെടുത്ത് പള്ളിയിൽ നിന്ന് പുറത്തു ചാടിച്ച് ശൈത്താൻ പള്ളി നജസാക്കല്ലെ എന്നു ഗർജിച്ചു. പള്ളിയുടെ മുൻവശത്തുള്ള മലാം പരിചാരകരോട് ഉസ്താദ് പറഞ്ഞു, “ഇവൻ പള്ളിയുടെ കോമ്പുണ്ടിൽ കയറുന്നത് നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം.” ഈ ആട്ടലിന്റെ തിക്ത ഫലം പിന്നീട് കാണുകയുണ്ടായി. കുറച്ചു കാലം വഹാബികൾ ഇവനെ കൊണ്ടു നടന്നു. ഇപ്പോൾ ഏറ്റവും പിഴച്ച പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതാവാണ് അറിയാൻ കഴി

ഞ്ഞു.

ആരെങ്കിലും ശൈഖുനായുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചവരെല്ലാം ആ ബന്ധം നിലനിർത്താൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു.

ശൈഖുനായുടെ ആത്മീയ ചികിൽസയുടെ അനുഭവം ധാരാളമാണ് പല ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയും ധാരാളം ആളുകൾ എത്താറുണ്ടായിരുന്നു. കോടഞ്ചേരി പള്ളിയിൽ ദർസ് നടത്തുന്നകാലം, ഈ ഉള്ളവനും നടുവട്ടത്തുകാരൻ അശ്റഫും മറ്റു രണ്ട് കുട്ടുകാരും കൂടി രാത്രി ഭക്ഷണം കഴിച്ച് വരുമ്പോൾ അശ്റഫ് പറഞ്ഞു എന്നെ എന്തോ കടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ സമാധാനിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. അത് വല്ലകൊള്ളിയും കുത്തിയതായിരിക്കും. ഉസ്താദിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് കാര്യം പറഞ്ഞു. ശൈഖുനാ വിഷയം വളരെ ഗൗരവത്തിൽ എടുത്തു. അശ്റഫിനോട് മുകളിൽ കയറാതെ താഴെ കിടക്കാൻ ഉസ്താദ് നിർദ്ദേശിച്ചു. അശ്റഫ് പൂർണ്ണമായും ശൈഖുനായുടെ നിരീക്ഷണത്തിലായിരിക്കുന്നു. മണിക്കൂറുകൾക്ക് ശേഷം ഞങ്ങളെ കോണിയിൽ അടിച്ചു വിളിച്ചിറക്കി. അന്നേരം വായിൽ നിന്ന് നൂരയു പതയും വന്ന് അശ്റഫ് അബോധാവസ്ഥയിലായിരുന്നു. ശൈഖുനാ ഒരു ക്ലാസ് വെള്ളമെടുത്ത് മന്ത്രിച്ച് ആ വെള്ളം മുർദാവിലും ശരീരത്തിലും കുടഞ്ഞു. താമസംവിന അശ്റഫ് എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. തബറുക്കിന് വേണ്ടി പുത്തൻ പള്ളിയിൽ കൊണ്ട് പോവാൻ ഉസ്താദ് കൽപിച്ചു.

ചെറുപ്പം മുതൽ തസവ്വഫിന്റെ റൂട്ടിൽ സഞ്ചരിച്ച ശൈഖുനാ ധാരാളം തവരീഖത്തുകളുമായി ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ശൈഖ് ഹസൻ ഹസ്റത്ത്, കക്കിടിപ്പുറം ശൈഖുനാ എന്നിവർ ശൈഖുമാരിൽ പ്രമുഖരാണ്.

കക്കിടിപ്പുറം ശൈഖുനായുടെ വഹാത്ത് വാർത്തക്കേട്ട് ജനാസയുടെ അടുക്കലേക്ക് വരുമ്പോൾ കൊച്ചു കുട്ടികളെ പോലെ പൊട്ടികരഞ്ഞത് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു.

മഹാനവർകളുടെ പാരത്രിക ജീവിതം അല്ലാഹു സന്തോഷത്തിലാക്കുകയും അവരേയും നമ്മേയും സ്വർഗ്ഗപ്പുനോപ്പിൽ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുകയും ചെയ്യട്ടെ. ആമീൻ

എനിക്ക് മാതൃകയായിരുന്നു ശൈഖുമന

നവാസ് വെളിയങ്കോട്

മഹാത്മാരുടെ മഹനീയ സാന്നിധ്യം കൊണ്ട് അനുഗ്രഹം ലഭിച്ച പ്രദേശമാണ് വെളിയങ്കോട്. മഹാനായ ഉമറുൽ ഖാസി മുതൽ ഒട്ടനവധി മഹാത്മാർ അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്ന പവിത്രമായ ദേശം.

വെളിയങ്കോടിന് വെളിച്ചവും ദിശാബോധവും നൽകിയ സാത്വികനായ പണ്ഡിതന്മാർ അവരെ പുതുതലമുറ മറന്ന് കളയുകയും അവരുടെ പാതയിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് സഞ്ചരിച്ച് കൊണ്ടിരിക്കുകയുമാണ്. അതിന്റെ ഭവിഷ്യത്ത് നാട് അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇസ്ലാമിക പാരമ്പര്യത്തിൽ നിന്ന് തെന്നിമാറുകയും വഴിപിഴച്ചവരിൽ ചെന്ന് ചേരുകയും ചെയ്യുന്നവർ ഒരു ഭാഗത്ത്. ദിശാബോധം നഷ്ടപ്പെട്ട അധർമകാരികളായി ജീവിക്കുന്ന ഒരു വിഭാഗം മറുഭാഗത്ത്. സമുദായത്തിന് മഹത്തുക്കളുടെ സാമീപ്യം നഷ്ടപ്പെടുമ്പോഴാണ് നാട് മോശമാവുന്നത്. മഹാത്മാർ നാടിന്റെ വിളക്കുമാടങ്ങളാണ്. അവരായിരുന്നു നമ്മുടെ ആശാകേന്ദ്രം അവരുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചായിരുന്നു വിശ്വാസികൾ ജീവിച്ചിരുന്നത്.

നമ്മുടെ നാട്ടിൽ 25 വർഷത്തോളം ഇമാമും ഖത്തീബും ഖാസിയും മുദരിസുമായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ച മർഹൂം അബ്ദുൽ ഖാദിർ ഉസ്താദ് നാട്ടിലെ ശിഷ്യന്മാർ വെലു ഉസ്താദ് എന്നും വിദേശ മുതഅല്ലിമുകൾ ഖാദിർ ഉസ്താദ് എന്നും വെളിയങ്കോട്ടെ സാധാരണക്കാർ ഖാദറേല്യേർ എന്നും സമകാലികർ എരമംഗലം അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ എന്നും വിളിക്കുന്ന ഉസ്താദ് നമ്മിൽ നിന്നും വിട പറഞ്ഞിട്ട് രണ്ട് വർഷം തികയുകയാണ്.

ഉപദേശ പ്രസംഗത്തിലൂടെയല്ല മഹാനവർകൾ സമൂഹത്തിന് ദിശാബോധം നൽകിയത്. കർമ്മ നിരതമായ ജീവി

ത്തിലൂടെയായിരുന്നു അവിടുത്തെ ശിക്ഷണം. റമളാനിൽ രാവു പകലും ഇഅ്തികാഫും ഖുർആൻ പാരായണവുമായി കഴിച്ച് കൂട്ടുന്നവരാണ് ഉസ്താദ്. വന്ധ്യരായ ഉസ്താദ് എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ മഹൽ വ്യക്തിത്വമാണ്. ചെറുപ്പത്തിലേ ഉസ്താദിന്റെ നടത്തവും ഇരുത്തവും സംസാരവും എന്നെ വല്ലാതെ ആകർഷിച്ചു. ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ ഉസ്താദുമായി പരിചയപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞതും കാല് തിരുമ്മി കൊടുക്കാനും ഭാഗ്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉസ്താദിന്റെ ഖുർആൻ പാരായണവും വേഷവും എനിക്ക് വളരെ കൗതുകം ഉണ്ടാക്കുന്നതായിരുന്നു. ഉസ്താദിനെ പോലെയാവണം എന്ന് മനസ്സിൽ തോന്നിയിരുന്നു.

ഉസ്താദിനെ കാണാൻ നേരത്തെ പോകും ഒന്നാം വരിയിൽ തന്നെ നിൽക്കും. ജുമുഅ ദിവസങ്ങളിൽ മുൻവരിയിൽ ഇരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതും ഇരുന്നപ്പോൾ മുതിർന്നവർ മാറിയിരിക്കാൻ പറഞ്ഞതും ഇന്നും ഓർമ്മയിൽ ഉണ്ട്.

വിജ്ഞാനം വാരിക്കൂട്ടിയവനല്ല യഥാർത്ഥ പണ്ഡിതൻ മറിച്ച് കർമ്മ മണ്ഡലത്തിൽ നിറസാന്നിധ്യം അറിയിച്ചവരാണ് പണ്ഡിതൻ എന്ന ഇമാം ശാഫിഹു (റ)വിന്റെ വാക്ക് അന്വർത്ഥമാക്കും വിധം ഇബാദത്ത് കൊണ്ട് നിതാന്തമായ ഒരു ജീവിതമാണ് ഉസ്താദ് നമുക്ക് മുന്നിൽ സമർപ്പിച്ചത്.

പണ്ഡിതൻ ജോലി ചെയ്യുന്നവനല്ല സേവനം ചെയ്യുന്നവനാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയോഗം ലഭിക്കുന്നവർക്കാണ് അവന്റെ ദീനിന് സേവനം ചെയ്യാൻ അവസരം ലഭിക്കൂ. 25 വർഷക്കാലത്തെ സേവന ജീവിതം നമുക്ക് മുന്നിലുണ്ട്. പ്രയാസപ്പെടുന്നവരെ കണ്ടറിഞ്ഞ് പ്രയാസം തീർത്ത് കൊടുക്കുന്നതിൽ ഉസ്താദ് താൽപര്യം കാണിച്ചിരുന്നു. അതിഥികളെ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതിൽ ഉസ്താദിന്റെ താൽപര്യം അനുഭവിച്ചവരും അറിയുന്നവരുമാണ് നമ്മൾ.

ഉസ്താദിനെ നോവിച്ചവർ വേദനിപ്പിച്ചവർ അവരെയും ഉസ്താദ് പഴി പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അതെല്ലാം സഹിച്ച് സേവന മേഖലയിൽ മുന്നോട്ട് പോയത് ദീനീനോടുള്ള സേവനം കൊണ്ടാണ്. അവിടത്തേക്ക് വീഴ്ചകൾ പറ്റിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ തന്നെ അവിടുത്തെ സൽകർമ്മങ്ങളെ കൊണ്ട് അത് മറക്കാൻ മാത്രമേ ഉണ്ടാവൂ.

ശൈഖുനാടെ വിടവാങ്ങൽ പ്രസംഗം

അബ്ദുഹക്കീം അഹ്സനി, വെളിയംകോട്

പൂർവ്വകാലം മുതലേ ഉഖ്റവിയായ പണ്ഡിതന്മാരുടെ നിറ സാന്നിധ്യമുള്ള പൊന്നാനി വെളിയംകോട് പരിസര പ്രദേശങ്ങളിലെ ആത്മീയ ജ്യോതിസും ആബാലവൃന്ദം ജനങ്ങളുടെ അഭയ കേന്ദ്രമായിരുന്നു ശൈഖുന വി അബ്ദുൽ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ. ആയിരക്കണക്കിന് ശിഷ്യഗണങ്ങളിലൊരു കണ്ണിയാവാൻ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചത് എളിയവന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹമായി കാണുന്നു.

ഈ എളിയവന് ഫാതിഹ തുടങ്ങിത്തന്നത് ശൈഖുന അവർകളാണ്. പിന്നീട് ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന കാലം അവിടുത്തെ ദർസിൽ ചേരുവാൻ അവസരം ലഭിച്ചപ്പോഴാണ്, ശൈഖുനായെ കൂടുതൽ അടുത്തറിയുവാൻ കഴിയുന്നത്. എളിയവന്റെ ചുരുങ്ങിയ കാലയളവിൽ വലിയ അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കാനുണ്ട്.

“ഒരുവൻ തനിക്കു വേണ്ടി ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് തന്റെ സഹോദരനും ലഭിക്കണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നതു വരെ ഒരാളുടെ ഈമാൻ പൂർണ്ണമാകില്ല എന്ന പ്രവാചകോപദേശം അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ ജീവിതത്തിൽ പകർത്തിയ മഹാമനീഷിയായിരുന്നു ശൈഖുന. അവിടുന്ന് ആത്മാനുഭൂതിക്കായി കണ്ടെത്തിയതും ഏവരും തെരെഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതുമായ ദീനി ജ്ഞാനത്തിന്റേയും ആരാധനയുടെയും മാധുര്യം മറ്റുള്ളവരും രുചിച്ചറിയാൻ അതിയായ ആഗ്രഹമായിരുന്നു ശൈഖുനാക്ക്. അത് അവിടുത്തെ വാക്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പ്രകടമായിരുന്നു. 1996-97 കാലയളവിലാണ് എളിയവൻ അവിടുത്തെ ദർസിൽ (വെളിയംകോട് ജുമുഅത്ത് പള്ളി) പഠിക്കുന്നത്. സാധാരണ നാട്ടുവിദ്യാർത്ഥികളെ ദർസിലെ മുതിർന്ന

വിദ്യാർത്ഥികളെയാണ് ശൈഖുനാ ചുമതലപ്പെടുത്താൻ കിലും 10 പേരിലധികമടങ്ങുന്ന ഞങ്ങളുടെ ബാച്ചിനെ ശൈഖുന തന്നെയായിരുന്നു നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നത്. ഞങ്ങൾ സ്വദേശികളായിട്ടും പഠന ആരാധനാ വിഷയങ്ങളിൽ വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത നിലപാടായിരുന്നു ശൈഖുനാ എടുത്തിരുന്നത്. അത് ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലൊരു പുത്തനുണർവായി.

അനുണ്ടായിരുന്ന പലരും ഇന്ന് വിവിധ മേഖലകളിലായിട്ടും അവരിൽ ദീനി ചര്യകൾ നിലനിന്നു കാണാൻ കഴിയുന്നതും എളിയവന് തുടർപഠനത്തിനുള്ള നവോന്മേഷം ലഭിച്ചതും ശൈഖുനായുടെ അന്നത്തെ ശിക്ഷണത്തിന്റെ പരിണിത ഫലമാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ തൃപ്തിക്ക് വേണ്ടി ദീനി ജ്ഞാനം നുകരാനും പകരാനും സൽവഴിയിൽ നടത്താനും ഞങ്ങൾക്ക് തൗഫീഖ് നൽകണേ എന്ന് എല്ലാ നിസ്കാരശേഷവും ദുആ ചെയ്യാൻ ഞങ്ങളെ ശൈഖുനാ നിർബന്ധിച്ചതും ഈ ദുആയുടെയും അറബി രൂപം അന്ന് എഴുതി തന്ന് പഠിപ്പിച്ചതും പഠന കാലത്തെ മറക്കാനാവാത്ത ഓർമ്മകളിൽ ഒന്ന് മാത്രം.

ആയുസ്കാലം മുഴുവൻ വിജ്ഞാനത്തിനും ആരാധനകൾക്കും നീക്കിവെച്ച് ശൈഖുനാ എല്ലാം അല്ലാഹുവിൽ ഭരമേൽപ്പിക്കുന്ന പ്രകൃതമായിരുന്നു. സ്വന്തം പ്രയാസങ്ങളും വിഷമതകളും മറ്റുള്ളവർ അറിയുന്നത് പോലും ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. ആ സ്വഭാവം വഹാത്തിന്റെ രോഗത്തിൽപോലും അത് ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു.

അവിടുത്തെ വഹാത്തിന്റെ തലേദിവസം ജുമുഅക്ക് ശേഷമുള്ള നസീഹത്ത് ആശ്ചര്യകരവും അർത്ഥവത്തുമായിരുന്നു. അന്ന് ശാരീരിക ക്ഷീണം ശൈഖുനായെ നന്നേ അലട്ടിയിരുന്നുവെങ്കിലും അതൊന്നും പ്രകടമാക്കാതെ വളരെ ആവേശത്തോടെ പതിവിന് വിപരീതമായി നിന്ന് കൊണ്ടായിരുന്നു ഉപദേശങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും.

“അൽഹംദുലില്ലാഹ് എനിക്കിപ്പോൾ അസുഖമൊന്നുമില്ല എല്ലാം സമാധാനമുണ്ട്.” പൂർണോന്മേഷത്തോടെയായിരുന്നു ആ വാക്കുകൾ. അന്ന് ശൈഖുന കൂടുതലായി ഊന്നി പറ

ഞാൻ. “അല്ലാഹുവിനോട് നാം എപ്പോഴും ആഫിയത്തും അഹ്വം ചോദിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കണം. കാരണം ആഫിയത്ത് ഇല്ലാതെ ഇഹത്തിലും അഹ്വ് ഇല്ലാതെ പരത്തിലും രക്ഷപ്പെടില്ല.” എന്നായിരുന്നു.

നസീഹത്ത് കേട്ട് കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഈ എളിയവന്റെ മനസ്സിൽ തോന്നി ഇത് ശൈഖുനായുടെ അവസാന നസീഹത്താണോ? അവസാന സദസ്സാണോ? അങ്ങനെ തന്നെയാണോ ശൈഖുന കരുതി വന്നിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ യൊന്നും ആവല്ലേ എന്ന് മനസ്സ് പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പക്ഷേ വിധി മറിച്ചായിരുന്നു. നാളെ നമുക്കും ശൈഖുനായോടൊപ്പം സ്വർഗീയാരാമത്തിൽ ഒന്നിക്കാൻ നാഥൻ തുണക്കട്ടെ. ആമീൻ

എന്റെ ഓർമ്മയിലെ അബ്ദുൽ ഖാദർ ഉസ്താദ്

പി.പി. ഉസ്മാൻ മുസ്ല്യാർ വെളിയംകോട്

അബ്ദുൽ ഖാദർ സിദ്ധീഖി എന്ന മുദരിസ് ദർസിൽ നിന്ന് ഒഴിവായ ശേഷം വെളിയംകോട് ജുമാമസ്ജിദിൽ ദർസ് നിശ്ചലാവസ്ഥയിലായി. അതിനു ശേഷമാണ് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ല്യാരുടെ മരുമകനായ വി.അബ്ദുൽ ഖാദർ മുസ്ല്യാർ മുദരിസായി നിയമിക്കപ്പെടുന്നത്. പിന്നീട്, ഉസ്താദ് കുഞ്ഞുട്ടി മുസ്ല്യാരുടെ വഹ്ദത്തിനു ശേഷം അദ്ദേഹത്തെ ചത്തീബായും അനന്തരം രണ്ട് കൊല്ലങ്ങൾക്ക് ശേഷം ഖാസിയായും നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം ശിഷ്യഗണങ്ങളുടെ പുരോഗതിയിൽ ശ്രദ്ധിക്കുന്നവരും ദരിദ്രരായ ശിഷ്യന്മാരെ തന്റെ കഴിവനുസരിച്ച് സാമ്പത്തികമായി സഹായിക്കുന്നവരുമായിരുന്നു.

വെളിയംകോട് ജുമാമസ്ജിദിന് സമീപ മഹല്ല് നിവാസികൾക്കും ഒരാശ്രയ കേന്ദ്രമായിരുന്നു. അഹ്ലുസുന്നത്തിൽ വർദ്ധമാഅത്തിന്റെ വഴിയിൽ അടിയുറച്ചു നിന്നിരുന്ന അദ്ദേഹം മിക്കസമയങ്ങളിലും വിർദുകളിലും ഇബാദത്തിലും മുഴുകുന്നവരായിരുന്നു.

തന്നോട് ശത്രുതയിൽ പെരുമാറിയവരോട് പോലും യാതൊരു പ്രതികാര നടപടിയും അദ്ദേഹം വാചാകർമ്മണ സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. തദ്വിഷയകമായി അദ്ദേഹം ഖുർആന്റെ നിർദ്ദേശം അക്ഷരം പ്രതി സ്വീകരിച്ചവരായിരുന്നു. കഴിവനുസരിച്ച് ആർക്കും അദ്ദേഹം സദക്ക ചെയ്യുമായിരുന്നു. പലസന്ദർഭങ്ങളിലും ചെറിയ സംഖ്യയും വലിയ സംഖ്യയും കടമായി നൽകി ഈയുള്ളവനെ ഉസ്താദ് സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ പ്രയാസം കഴിഞ്ഞു തിരികെ നൽകുമ്പോൾ പണം സ്വീകരിക്കുക എന്നല്ലാതെ അതിനു മുമ്പായി പണം ആവ

ശൃംഗപ്പട്ടിരുനില്ല.

ദർസ് രംഗത്ത് കാലാന്തരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രയാസവും സമയക്കുറവും അനുഭവപ്പെട്ടപ്പോൾ കമ്മിറ്റി രണ്ടാം മുദ്രിസിനെ നിയമിക്കുകയുണ്ടായി. ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം മാത്രമാണ് അദ്ദേഹം ലീവെടുത്തിരുന്നത്. റംസാൻ മാസം പൂർണ്ണമായും ഇഷ്ടതികാഫ്, ഖുർആൻ പാരായണം മറ്റു ഇബാദത്തുകൾ എന്നിവയിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. പല ദേശങ്ങളിലേക്കും ദുആ മജ്ലിസിന് നേതൃത്വം നൽകുവാൻ അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ട് പോകാറുണ്ട്. റൗളാ ശരീഫ്, ഉൾപ്പെടെ പലപുണ്യ സ്ഥലങ്ങളും അദ്ദേഹം സന്ദർശിക്കുകയും പല മാശാഇഖന്മാരിൽ നിന്നും ഖാദിരിയ രിഹാ ഇയ്യ തുടങ്ങിയ തവരീഖത്തുകൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവിടുത്തെ വിധോഗം വെളിയ്ക്കോടുകാർക്ക് നികത്താനാവാത്ത നഷ്ടമാണ്.

എന്തൊരു വിഷമവുമായി ആർ സമീപിച്ചാലും അവർക്ക് വേണ്ടി ദുആ ചെയ്ത് സമാധാനിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഇത്രയധികം ഇബാദത്ത് എടുക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയെ ഈ കുറിപ്പുകാരന് കാണുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരലോക ജീവിതം അല്ലാഹു ധന്യമാക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന് ഉത്തമമായ പദവി അല്ലാഹു നൽകുകയും ചെയ്യട്ടെ ആമീൻ.

ഉസ്താദുമൊത്തുള്ള നാളുകൾ

മുസക്കൂട്ടി മുസ്ലിയാർ പൈലിപ്പറം

1986-ാം വർഷത്തിൽ കാരമ്പത്തൂർ മർഹൂം ബാപ്പുട്ടി മുസ്ലിയാർ മുഖേനയാണ് ഞാൻ ശൈഖുനായുടെ അടുത്തേക്ക് ഓതാൻ വരുന്നത്. തഹ്സീർ, മിശ്കാത്ത്, കിതാബുകൾക്കെ മറ്റൊരു ദർസിൽ നിന്നും ഓതാൻ തുടക്കമിട്ട സമയമായിരുന്നു അത്. നഹ്വിന്റെ ഏറ്റവും അടിസ്ഥാനപരമായ വിഷയങ്ങൾ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ ശൈലിയോടെ മനസ്സിലാക്കാനായി ശൈഖുനായുടെ അടുക്കൽ നിന്നും വളരെ ചെറിയ ഒരു കിതാബാണ് ഓതിത്തുടങ്ങിയത്.

ഇന്നത്തെപ്പോലെ വളരെ ചുരുങ്ങിയ ദിവസങ്ങളെക്കൊണ്ടും മാസങ്ങളെക്കൊണ്ടും കോളേജിൽ പോയി ഇറങ്ങാൻ പറ്റിയതായിരുന്നില്ല ശൈഖുനായുടെ ദർസ് രീതി. വരുംകാലത്തേക്കുള്ള ആഴമേറിയ പഠനമാണിതെന്ന് ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്ന നിലക്കായിരുന്നു ശൈഖുനായുടെ സബ്ബുകൾക്കെല്ലാം.

ചെറിയ ചെറിയ കിതാബുകളെല്ലാം വളരെ ഗൗരവത്തോടെ വരും കിതാബുകളിലേക്കുള്ള ആഴമേറിയ പഠനത്തെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തി വളരെ കുറച്ച് മാത്രം എടുത്ത് അതിന്റെ നാനാവശങ്ങളും മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ഒരു പ്രത്യേക മാതൃകയായിരുന്നു ശൈഖുനായുടെ ദർസ് രീതി. അങ്ങനെ കുറച്ച് വർഷങ്ങളോളം ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ പഠിക്കാനും ശൈഖുനാ അവർകളുടെ തൃപ്തി കരസ്ഥമാക്കാനും പലവിധത്തിലും എനിക്ക് സാധിച്ചതിൽ ഞാൻ വളരെ സന്തുഷ്ടനാണ്.

ശൈഖുനായുടെ അടുക്കൽ നിന്ന് പഠനം പൂർത്തീകരിക്കാൻ എന്റെ സാഹചര്യം അനുവദിച്ചില്ലെങ്കിലും അന്ന് ശൈഖുനായിൽ നിന്നും ഓതിയതിന്റെ വെളിച്ചം ഇന്നും ഞാൻ എല്ലാ വിധത്തിലും അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ് കൊണ്ടിരിക്കുകയാ

ണ്. ഒരിക്കൽ ശൈഖുനായുടെ ദർസിൽ നിന്ന് ഞാൻ വിരമിച്ചപ്പോൾ അതിൽ ഉസ്താദവർകൾക്ക് തൃപ്തിയുണ്ടായിട്ടില്ല എന്നറിഞ്ഞ് ഞാൻ വീണ്ടും അവിടുത്തെ ശിക്ഷണം തേടി പോയി. ഞാൻ പല സംശയങ്ങളും ചോദിക്കുമ്പോൾ ചിലപ്പോൾ ദേഷ്യത്തോടെയും ചിലപ്പോൾ സന്തോഷത്തോടെയും മറുപടി പറയും. ദേഷ്യത്തോടെ പറഞ്ഞ ശൈഖുനാ പിന്നെ വിളിച്ച് പറയും ഞാൻ ദേഷ്യപ്പെട്ടാലും നീ വിഷമിക്കരുത്. നീ അധ്വാനിച്ച് പഠിക്കണം. കിതാബുകൾ പാരായണം ചെയ്യാനും, വിശദീകരണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ റഫർ ചെയ്യാനും ശൈഖുനാ പ്രത്യേകം പ്രോത്സാഹനം നൽകിയിരുന്നു.

ഒരുപാട് മഹാൻമാരുമായി ശൈഖുനാക്ക് ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുപാട് ആളുകൾ ശൈഖുനായുടെ ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും ദുആ ചെയ്യിപ്പിക്കാനും ചികിത്സക്ക് വേണ്ടിയും ശൈഖുനായെ സമീപിച്ചിരുന്നു. എല്ലാവരോടും വളരെ താഴ്മയോടെ സമീപിച്ച് ഉപദേശ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുമായിരുന്നു.

ഭാവിയിൽ ശൈഖുനാ ആരെങ്കിലും കുറിച്ച് വല്ലതും പറഞ്ഞാൽ വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞാലും നമുക്ക് മനസ്സിലാവുക. ഒരു ചെറിയ സംഭവം. മഹാന്റെ അടുക്കൽ ഓടുന്ന കാലം, ഒരുപാട് വിദ്യാർത്ഥികൾ പഠനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ നിന്നും ഒരാളുടെ ഭാവി അപകടത്തിലാണെന്ന് ആവ്യക്തിയോട് നേരിട്ട് ശൈഖുനാ പറഞ്ഞത് അന്നുള്ള എല്ലാവർക്കും അറിയാം. ശൈഖുനാ അയാളോട് പറഞ്ഞു: “നിന്റെ ആഖിറം നഷ്ടത്തിലായിട്ടാണ് ഞാൻ കാണുന്നത്. നിന്റെ ഹൃദയം ശുദ്ധിയാക്കുക. അഹങ്കാരം ഒഴിവാക്കുക. പടച്ചറബ്ബിനെ പേടിച്ച് ജീവിക്കുക.” എന്നിങ്ങനെ എന്നും ശൈഖുനാ പറയുമായിരുന്നു. ആർക്കും അന്നൊന്നും ഒരുപിടിത്തവും കിട്ടിയിരുന്നില്ല. വർഷങ്ങൾ ഒരുപാട് കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമതാ ശൈഖുനായുടെ വാക്ക് ഫലിക്കുന്നു. ശൈഖുനാ പറഞ്ഞ വ്യക്തി ഇന്ന് ജീവിക്കുന്നത് കുഫ്രിയത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണ്. ഇത്പോലെ പലർക്കും പല അനുഭവങ്ങളുമുണ്ട്. ഏതുസമയത്തും ശൈഖുനായെ തേടി ഒരുപാട് ഉസ്താദുമാർ അവരുടെ സംശയങ്ങൾ തീർക്കാനും വിശദീകരണ

ങ്ങൾ ചോദിക്കാനും എത്തുമായിരുന്നു. അതിൽ വലിയ വലിയ പണ്ഡിതന്മാരും ശൈഖുനായുടെ ശരീഖുമാരും ഉൾപ്പെടുന്നു. വലിയ വലിയ ഔലിയാക്കളുമായും ശൈഖുനാക്ക് നല്ല ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽപെട്ട ഒരു മഹാനാണ് വലിയുള്ളാഹി കക്കിടിപ്പുറം അബൂബക്കർ മുസ്ലിയാർ(ന:മ) ഏതവസരത്തിലും മഹാനുമായി നല്ല ബന്ധമായിരുന്നു.

അഹ്ലുബൈത്തിനോടും ഉസ്താദവർകൾക്ക് വളരെ ആദരവായിരുന്നു. അഹ്ലുബൈത്തിൽപ്പെട്ടവർ ശിഷ്യന്മാരായാൽ പോലും അവരെ വളരെയധികം ബഹുമാനിക്കുമായിരുന്നു! കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതസഭയിലുണ്ടായ ദൗർഭാഗ്യകരമായ വിള്ളലിൽ വളരെയധികം വിഷമിക്കുന്ന ആളായിരുന്നു ശൈഖുനാ. ഒരാളെ വ്യക്തിപരമായി ഒന്നും ശൈഖുനാ പറയാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരുടെ ഇടയിൽ യോജിപ്പിന് വേണ്ടി എപ്പോഴും ദുആ ചെയ്യുമായിരുന്നു. ശരി ആരുപറഞ്ഞാലും ശരിയാണെന്നും തെറ്റ് തെറ്റാണെന്നും ശൈഖുനാ സമ്മതിച്ചിരുന്നു. ശൈഖുനായുടെ ഖാദിമായി ഒരുപാട് കാലം കൂടെ നിന്ന എനിക്ക് തന്നെ ഒരുപാടനുഭവം ആ വിഷയത്തിലുണ്ട്. ശൈഖുനായുടെ ജീവിതം ഹഖിനോട് യോജിച്ചതായിരുന്നു. ശൈഖുനായെ ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക താൽപര്യത്തിന് വേണ്ടി ആരുടെയെങ്കിലും ഭാഗത്താക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് താൽപര്യമില്ല.

എന്ത് പ്രയാസങ്ങൾ വരുമ്പോഴും ഞാൻ ശൈഖുനായെ വിളിച്ച് സംസാരിക്കും. ശൈഖുനാ ആശ്വാസവാക്കുകളുമായി സമാധാനിപ്പിക്കുകയും ദുആ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു.!! ഇനി അതിന് ആരുണ്ടെന്ന് ചിന്തിക്കുമ്പോൾ ഹൃദയം വേദനയോടെ പിടക്കുന്നു. മഹാനവർകളുടെ ഖബ്ർ ജീവിതം സന്തോഷമാക്കുകയും നമ്മേയും അവരേയും അവന്റെ ജനാത്തുന്നഹൂമിൽ അല്ലാഹു ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുകയും ചെയ്യട്ടെ. ആമീൻ

പരിത്യാഗിയുടെ പാമേയം

ഹക്കീം വെളിയത്ത്

കാതലാം ദീനിന്റെ കാവൽ ഭടനായ
കാന്തിദാസൻ ഖാദിർ മുസ്ലിയാർ
പുണ്യങ്ങൾ തഴുകുന്ന പുഴപോലെ ഒഴുകി
തുമണം തൂകും പൂവായ് പൊഴിഞ്ഞു
അദ്ധ്യാത്മ ചൈതന്യ ശോഭപരത്തി
അറിവിന്റെ അഴകായ് മിന്നിത്തിളങ്ങി
അഖിലർക്കും ആനന്ദദീപം കൊളുത്തി
അനുപമതാരകം അകലെ മറഞ്ഞു.
വിനയത്തിൽ വെൺജബ് മാലയണിഞ്ഞ്
സ്നേഹസുഗന്ധമായ് പാറിപറന്നു.
ഭക്തി ഞാൻ തികവിന്റെ മേൽമുണ്ടുമായി
ആത്മീയ ലോകത്ത് ആലംബമായി
നാഥാ നീ സ്വർഗീയ സൗക്യങ്ങളേകി
ഉസ്താദിനാനന്ദ ആനുഭൂതിയേകി
തോഴനായ്
ജഗത്തിൽ ജേതാവായ്
വാഴ്ത്തുന്നു നീ